

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 11-12/2019. STUDENI - PROSINAC

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Damir Šehić, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisak: IT CENTAR - BIOGRAD

Slika na naslovnoj stranici: Četri zadaarske crkve: katedrala sv. Stošije, crkva sv. Krševana, crkva sv. Šime i crkva sv. Marije

Predstavljena monografija 'Kistanje – Novo Janjevo 1997. – 2017.
Spomen na 20. obljetnicu dolaska Janjevaca u Kistanje'

„Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan“ (Iz 9,5)

Dragi svećenici, redovnici i redovnici, braćo i sestre u Kristu!

1. Božić nam svake godine stvara obiteljsko i blagdansko raspoloženje. I normalno je što se usutret tom velikom danu uređuju stanovi, priprema gozba i pozivaju rodbina i prijatelji. To je saštavni je dio „rođendanskog rituala“. No, gledom na činjenicu Božjega rođenja ima puno stvari koje nam nisu jasne. Ne shvaćamo zašto je Bog silazio s nebeskih visina u ovu našu dolinu suza? Zašto se rodio u malenom gradiću Betlehemu, a ne u nekom velegradu bogate povijesti i civilizacije? Nema jasnog odgovora na ta pitanja osim slutnje kako je to učinio jer se raduje čovjeku. Bog se utjelovio jer je čovjeka zavolio. Stoga se i mi radujemo njegovom rođendanu. I pripremamo se, posebice na duhovnom polju. Dovoljno je bilo poći tijekom došašća po crkvama i pogledati redove pred ispovjedaonicama. Vjernici, naime, žele da ih Novorođeni zatekne očišćene duše i nađe ih budne u molitvi i raspjevane njemu na slavu. Zato mu i ove godine u obiteljskom okuženju i u crkvi radosno i od srca pjevamo naše drage božićne pjesme.

2. A on kao naš prijatelj i Spasitelj stvarno dolazi i pohađa nas. Kuca na vrata naše duše i nosi darove blagoslova i mira. Jer, njega „obećanoga Mesiju“ proroci su davno navijestili, a pokoljenja s nestrpljenjem iščekivala. Prorok Izajia to slikovito opisuje rečenicom: „Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan“ (Iz 9,5). Ovo otajstvo Božjega utjelovljenja povezalo je Boga s čovjekom i združilo nadnaravno s naravnim, izvanvremensko s vremenskim. Očaran tom neshvatljivom tajnom Grgur Nazijanski piše kako je „vječni i nevidljivi Sin Božji uzeo naše siromašno tijelo da nas obogati svojim božanstvom, a čovjeka da osloboди i k sebi privede“. Stoga je Isusovo rođenje najsvjetlij događaj ljudske povijesti. Tada je, naime, u svijet opterećen nepravdama, grijehom, sukobima i ratovima sišla Ljubav, Istina, Pravednost i Svetost. U tom vidu božićni su dani ostvarenje onoga „vremena spasenja i pomirenja za kojim su čeznuli drevni patrijarsi i proroci“, kako kaže Karlo Boromejski. I dodaje da Crkva upravo u božićnom vremenu „svečano zahvaljuje Ocu nebeskom što nam je poslao Onoga koji će nas poštenu življenu poučiti, priopćiti plodove kreplosti, samu nam istinu otkriti i pozvati nas među baštinike vječnog života“.

3. Božiću zapravo i ne treba posebno tumačenje. Sve je rečeno u samom događaju. To je dan našega spasenja kad je „veliki i vječni Dan došao u ovaj kratki vremeniti dan i postao naša pravda, posvećenje i otkupljenje“ (sv. Augustin). A na zemlju ispunjenu tamom i besmislim sišla svjetlost velika. U rođenom Bogočovjeku Isusu, koga je rodila Marija, dogodio se Božji poklon, dar zemlji, svim ljudima, vremenima i svim narodima. U malom djetetu, koje „leži na slamici“, Bog je osobno „radi nas ljudi i radi našeg spasenja sišao s nebesa“. I ušao u naše obitelji i u našu osobnu povijest. Stoga, i ove godine smijemo se nadati njegovu pohodu i blagoslovu. U iščekivanju toga milosnoga dolaska pod naš krov i u naše obitelji, mi s vjerom ispovijedamo da su njegova vremena i vjekovi. I od srca mu kličemo i molimo: Dodji, Gospodine Isuse!

Svim vjernicima ove starodrevne Zadarske nadbiskupije želim

blagoslovjen Božić i njegovim mirom ispunjene dane Nove 2020. godine!

Uz pozdrav i blagoslov od Gospodina.

+ Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

SVETA STOLICA

Neka se roditelji i djeca uzajamno podržavaju u prianjanju uz evangelje

Papin nagovor prije i nakon molitve Andeo Gospodnji na blagdan Svetе Obitelji Isusa, Marije i Josipa

Draga braćo i sestre, dobar dan!

I zaista je danas lijep dan... Danas slavimo blagdan Svetе Obitelji iz Nazareta. Izraz „sveti“ ovu obitelj stavlja u kontekst svetosti koja je Božji dar, ali je istovremeno i slobodno i odgovorno prianjanje uz Božji naum. Tako je bilo i s obitelji iz Nazareta: bila je potpuno raspoloživa za Božju volju.

Kako ne ostati zadriveni, na primjer, Marijinom poučljivošću djelovanju Duha Svetoga koji od nje traži da postane Mesijina majka? Jer Marija je, kao i svaka mlada žena svoga doba, upravo trebala konkretnizirati svoj životni plan, odnosno udati se za Josipa. Ali kad shvaća da je Bog poziva na određeno poslanje, ne okljeva proglašiti se „službenicom“ (usp. Lk 1, 38). Isus će njenu veličinu uzdići ne toliko zbog njene uloge majke, koliko zbog njezine poslušnosti Bogu. Isus je rekao: „Još blaženiji oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je!“ (Lk 11, 28), poput Marije. A kad ne razumije u potpunosti događaje koji ju uključuju, Marija u tišini meditira, razmišlja i klanja se Božjoj inicijativi. Njezina prisutnost podno križa potvrda je te pune raspoloživosti.

Nadalje, što se tiče Josipa, Evangelje nam ne donosi ni jednu jedinu riječ: on ne govori, nego djeluje pokoravajući se. On je čovjek šutnje, čovjek poslušnosti. Današnji tekst iz Evangelija (usp. Mt 2, 13-15, 19-23) spominje tri puta tu poslušnost pravednog Josipa, a odnosi se na bijeg u Egipt i povratak u Izrael. Pod Božjim vodstvom, kojeg predstavlja andeo, Josip sklanja svoju obitelj od Herodovih prijetnji i spašava je. Sveti se obitelj, dakle, solidarizira sa svim obiteljima svijeta prisiljenima na izgnanstvo, solidarizira se sa svima onima koji su prisiljeni napustiti svoju zemlju zbog represije, nasilja, rata.

Naposljetu, treća osoba Svetе obitelji, Isus. On je volja Očeva: u Njemu, kaže sveti Pavao, nije bilo „Da!“ i „Ne!“, nego samo „Da!“ (usp. 2 Kor 1, 19). A to se očitovalo u mnogim trenucima njegova ovozemaljskog života. Na primjer, zgoda u hramu, kada je roditeljima, koji su ga tjeskobno tražili, odgovorio: „Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?“ (Lk 2, 49); njegovo neprestano ponavljanje: „Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla“ (Iv 4, 34); njegova molitvu u Maslinskom vrtu: „Oče moj! Ako nije moguće da me čaša mine da je ne pijem, budi volja tvoja!“ (Mt 26, 42). Svi su ovi događaji savršeno ostvarenje samih Kristovih riječi koji kaže: „Žrtva i prinos ne mile ti se [...]. Tada rekoh: ‘Evo dolazim! [...] ‘vršiti, Bože, volju tvoju!‘“ (Heb 10, 5-7; Ps 40, 7-9).

Marija, Josip, Isus: Sveti Obitelj iz Nazareta koja predstavlja složni odgovor na Očevu volju: tri člana ove obitelji uzajamno se pomažu otkriti Božji plan. Molili su, radili, komunicirali. I pitam se: umiješ li ti u svojoj obitelji komunicirati ili si poput one djece za stolom, svaki s mobilnim telefonom u ruci, koji komuniciraju preko chata? Za tim stolom vlada tišina kao da su na misi... Ali oni ne komuniciraju međusobno. Moramo ponovno vratiti dijalog u obitelji: očevi, roditelji, djeca, djedovi i braća i sestre moraju komunicirati jedni s drugima... To je zadaća koju treba danas napraviti, upravo na dan Svetе Obitelji. Neka Sveti Obitelj bude uzor našim obiteljima, kako bi se roditelji i djeca međusobno podržavali u prianjanju uz evangelje, taj temelj svetosti obitelji.

Povjerimo Mariji „Kraljici obitelji“, sve obitelji svijeta, posebno one koje trpe i koje su nevoljne, i zazivamo na njih njezinu majčinsku zaštitu.

Papa: Podignite glas u zaštitu svih koji trpe, svih nedužnih žrtava današnjih ratova i onih ih prošlosti

U Nagasakiju je u nedjelju 24. studenoga papa Franjo slavio prvu misu nakon dolaska u Japan.

Nagasaki, japanski grad duboko ranjen nuklearnim uništenjem, suvremena je Kalvarija, a njegov narod, okupljen na euharistijskom slavlju koje je papa Franjo predvodio na bejzbolskom stadionu, pozvan je ne šutjeti nego podići glas u ispovijedanju svoje vjere i u zajedničkoj molitvi za sve nedužne koji u vlastitom tijelu trpe zbog nekadašnjih i današnjih ratova, te kako bi u svijetu bilo više prorokā istine, pravednosti i mira. O tomu je Papa govorio u propovijedi komentirajući Lukino evanđelje, pročitano na japanskom jeziku, tijekom prve mise slavljene u Japanu u sklopu 32. apostolskog putovanja, prenosi Vatican News.

Kalvarija, mjesto izgubljenosti i nepravde, gdje nemoć i nerazumijevanje prati tiho i ravnodušno mrmljanje ‘dežurnih’ podrugljivaca pred smrću nedužnog čovjeka, pretvara se, zahvaljujući ponašanju dobrog razbojnika, u riječ nade za cijelo čovječanstvo. Ruganje i uzvici „spasi sam sebe“, upućeni nedužnom čovjeku u mukama, neće biti posljednja riječ; štoviše, potaknut će glas onih koji dopuštaju da im se dotakne srce te izabiru suošćenje kao pravi način za stvaranje povijesti, istaknuo je Papa.

Poput dobrog razbojnika i mi dobro poznajemo svoju povijest neuspjeha, grijeha i ograničenja, ali ne želimo da ona odredi sadašnjost i budućnost. Lako je, naime, izgubiti sjećanje na ono što znači podnositи trpljenje brojnih nedužnih ljudi. Ovi su prostori, kao malo drugih, iskusili razornu sposobnost do koje može doći ljudsko biće.

Zbog toga, poput dobrog razbojnika želimo živjeti trenutak u kojemu možemo podići svoj glas i ispovijedati svoju vjeru poradi zaštite i služenja Gospodinu, Nedužnom koji trpi. Želimo pratiti njegovu muku, podupirati njegovu samoću i napuštenost, i još jednom čuti da je spasenje riječ koju Otac želi ponuditi svima: „danas ćeš biti sa mnom u raju“.

Krenimo tragovima tisuća japanskih mučenika koji su posvjedočili spasenje koje nam nudi Isus, i sigurnost da ljubav koju je Krist dao na križu pobjeđuje sve vrste mržnje, egoizma i uvrede ili pakosnog odgovora, svaki ravnodušan pesimizam ili zamamno blagostanje koje umrtvljuje dobra djela. Krist je živ među nama i želi nas živima. Krist je naša nada, istaknuo je Papa te napomenuo da nam naše poslanje učenika misionara ne dopušta da se predamo pred zlima, nego nas potiče da budemo kvasac njegova Kraljevstva gdjegod se nalazili; u obitelji, na poslu, u društvu. Daje nam da budemo mali otvor kroz koji Duh nastavlja puhati nadu među narode, poručio je papa Franjo.

Došašće je vrijeme budenja iz sna ravnodušnosti prema braći

Papin nagovor prije i nakon molitve Andeo Gospodnji u nedjelju 1. prosinca 2019.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas, na prvu nedjelju došašća, započinje nova liturgijska godina. U ova četiri tjedna došašća liturgija nas vodi prema slavljenju Isusova Rođenja, dok nas podsjeća da On dolazi svaki dan u naš život i da će se na kraju vremena vratiti u slavi. Ta sigurnost nas navodi gledati s pouzdanjem u budućnost, kako nas poziva prorok Izaija, koji svojim nadahnutim glasom prati čitavo došašće.

U prvom današnjem čitanju Izaija prorokuje da „dogodit će se na kraju danâ: Gora doma Jahvina bit će postavljena vrh svih gora, uzvišena iznad svih bregova. K njoj će se stjecati svi narodi“ (2 , 2). Hram Gospodnji u Jeruzalemu predstavljen je kao točka približavanja i susreta svih naroda.

Nakon utjelovljenja Sina Božjega, sâm Isus se objavio kao pravi hram. Stoga je Izajino predivno viđenje Božje obećanje i potiče nas da zauzmemos hodočasnički stav, da pođemo putem koji vodi prema Kristu, smislu i cilju čitave povijesti. Oni koji su gladni i žedni pravednosti mogu je pronaći samo hodeći Gospodinovim putovima; dok zlo i grijeh potječe iz činjenice da pojedinci i društvene skupine radije slijede puteve diktirane sebičnim interesima, koji izazivaju sukobe i ratove. Advent je pravo vrijeme da prihvativimo Isusov dolazak koji dolazi kao glasnik mira da nam pokaže Božje putove.

U današnjem Evanđelju Isus nas potiče da budemo spremni za njegov dolazak: „Bdijte dakle jer ne znate u koji dan Gospodin vaš dolazi“ (Mt 24, 42). Bdjeti ne znači imati otvorene tjelesne oči, nego imati srce slobodno i okrenuto u pravom smjeru, odnosno spremno za dar i služenje. To znači bdjeti! San iz kojega se moramo probuditi sastoji se od ravnodušnosti, ispravnosti, nesposobnosti uspostavljanja istinskih ljudskih odnosa, nesposobnosti preuzimanja brige za usamljenog, napuštenog ili bolesnog brata. Stoga se očekivanje Isusa koji dolazi mora pretočiti u predanost oko budnosti. Prije svega je riječ o čuđenju nad Božjim djelima, njegovim iznenadnjima kao i o tome da se Njemu dadne prvenstvo. Budnost znači također, u konkretnom smislu, biti pažljiv prema bližnjemu u teškoćama, preuzeti odgovornost za njegove potrebe, ne čekajući da nas ili ona zamoli za pomoć, nego naučiti djelovati unaprijed, predvidjeti, kao što to Bog čini s nama.

Neka nas Marija, budna Djevica i Majka nade, vodi na tome putu pomažući nam upraviti svoj pogled prema „Gospodinovoj gori“, slici Isusa Krista koji će privući k sebi sve ljude i sve narode.

Poruka pape Franje Urbi et orbi, gradu i svijetu

Svetkovina Rođenja Gospodinova 2019.

„Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku“ (Iz 9, 1)

Draga braćo i sestre, sretan vam Božić!

Iz krila majke Crkve ponovo se ove noći rodio Sin Božji koji je postao čovjekom. Ime mu je Isus, što znači „Bog spašava“. Otac, vječna i beskrajna Ljubav, poslao ga je u svijet ne da osudi, nego da svijet spasi (usp. Iv 3, 17). Otac nam ga je dao s neizmjernim milosrđem. Dao ga je za sve. Dao ga je zauvijek. I On se rodio, poput malog plamena upaljenog u tami i hladnoći noći.

To Dijete, rođeno od Djevice Marije, utjelovljena je Riječ Božja. Riječ koja je upravljala Abrahamsovo srce i korake prema obećanoj zemlji i nastavlja privlačiti one koji vjeruju u Božja obećanja. Riječ koja je Židove vodila na putu od ropstva do slobode i nastavlja pozivati robe svih vremena, pa i dan-danas, da izađu iz svojih tamnica. To je Riječ sjajnija od sunca, utjelovljena u malom sinu čovječjem, Isusu, svjetlu svijeta.

Zato prorok uzvikuje: „Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku“ (Iz 9, 1). Da, u ljudskim srcima postoji tama, ali Kristovo svjetlo je veće. Ima tame u osobnim, obiteljskim, društvenim odnosima, ali Kristovo svjetlo je veće. Ima tame u ekonomskim, geopolitičkim i ekološkim sukobima, ali Kristovo svjetlo je veće.

Neka Krist bude svjetlo za mnogu djecu koja trpe zbog rata i sukoba na Bliskom Istoku i u raznim zemljama svijeta. Neka bude utjeha za ljubljeni sirijski narod koji još uvijek ne vidi kraja neprijateljstvima koja su razdirala tu zemlju u ovom desetljeću. Neka prodrma savjesti ljudi dobre volje. Neka nadahne vladare i međunarodnu zajednicu da pronađu rješenja koja će jamčiti sigurnost i miran suživot narodâ cijele te regije i okončati njihove patnje. Neka bude potpora libanonskom narodu da uzmogne izaći iz trenutne krize i ponovo otkrije svoj poziv da bude glasnikom slobode i skladnog suživota za sve.

Neka Gospodin Isus bude svjetlo za Svetu Zemlju gdje je rođen On, Spasitelja čovjeka i gdje mnogi i dalje, usprkos zaprekama ne daju se obeshrabriti već isčekuju dane mira, sigurnosti i blagostanja. Neka bude utjeha za Irak, u kojem vladaju društvene napetosti, kao i za Jemen koji prolazi kroz ozbiljnu humanitarnu krizu.

Neka malo Betlehemsko Djetešće bude nada za cijeli američki kontinent gdje više zemalja prolazi kroz razdoblje društvenih i političkih previranja. Neka ohrabri dragi venecuelski narod tako dugo iskušavan političkim i društvenim napetostima i neka ne dopusti da ostane bez pomoći koja mu je potrebna. Neka blagoslovi napore onih koji rade na promicanju pravde i pomirenja i trude se prevladati različite krize i mnoge oblike siromaštva koji vrijeđaju dostojanstvo svake osobe.

Neka Otkupitelj svijeta bude svjetlo za dragu Ukrajinu koja teži konkretnim rješenjima za trajni mir.

Neka Gospodin koji je rođen bude svjetlo za narode u Africi gdje i dalje ima društvenih i političkih prilika zbog koji su ljudi često prisiljeni na iseljavanje te na taj način ostaju bez doma i obitelji. Neka bude mir za stanovništvo koje živi u istočnim krajevima Demokratske Republike Kongo izložene mučeništvu neprekidnih sukoba. Neka bude utjeha onima koji trpe zbog nasilja, prirodnih katastrofa ili izvanrednih zdravstvenih situacija. Neka bude utjeha onima koji su progoljeni zbog svoje vjeroispovijesti, posebno otetim misionarima i vjernicima, i onima koji su žrtve napada ekstremističkih skupina, osobito u Burkini Faso, Maliju, Nigeru i Nigeriji.

Neka Sin Božji, koji je sišao s Neba na zemlju, bude štit i potpora svima onima koji zbog tih i drugih nepravdi moraju emigrirati nadajući se životu u sigurnosti. Nepravda je to što ih prisiljava da prelaze pustinje i mora pretvorena u groblja. Nepravda je to što ih prisiljava da podnose neizreciva zlostavljanja, ropstva svih vrsta i mučenja u migrantskim kampovima gdje vladaju neljudski uvjeti. Nepravda je razlog zašto bježe iz mjesta gdje bi trebali imati nadu u dostojanstven život i nailaze na zidove ravnodušnosti.

Neka Emanuel bude svjetlo za cijelo ranjeno čovječanstvo. Neka omekša naše često tvrdo i sebično srce i učini nas oruđima svoje ljubavi. Neka preko naših siromašnih lica podari svoj osmijeh djeci širom svijeta: napuštenoj i djeci koja su pretrpjela nasilje. Neka po našim slabim rukama zaodjene siromahe koji nemaju što odjenuti, neka dadne kruh gladnjima, neka se pobrine za bolesne. Neka po našem krhkcom društvu bude bliz starijim osobama i onima koji su sami, migrantima i onima koji su gurnuti na rub društva. Neka na ovaj blagdan podari svima svoju nježnost i obasja tamu ovoga svijeta.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Sjednica Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog

Redovita sjednica Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog pod predsjedanjem predsjednika toga Vijeća požeškog biskupa Antuna Škvorčevića održana je 25. studenoga 2019. u prostorima Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu.

Nakon molitve biskup Škvorčević izvjestio je članove Vijeća o brojnim ekumenski i međureliгиjski relevantnim susretima i zbivanjima u razdoblju nakon posljednje sjednice. Među njima se osobito ističu susret svih pet episkopa Srpske pravoslavne crkve u Hrvatskoj i petorice predstavnika Hrvatske biskupske konferencije održan u Požegi 17. siječnja 2019., na kojem je usvojena i zajednička izjava, objavljena u medijima. Duhovna dimenzija ekumenizma i međureligijskog dijaloga došla je osobito do izražaja prigodom prve zajedničke molitve četvorice predstavnika vjerskih zajednica, koja je 2. svibnja 2019. organizirana u Jasenovcu u povodu Dana sjećanja na žrtve holokausta (Jom Hašoa), na kojoj su sudjelovali glavni rabin Kotel Da-Don, mitropolit zagrebačko-ljubljanski Porfirije Perić, požeški biskup Antun Škvorčević, te muftija Aziz ef. Hasanović, predsjednik Mešihata islamske zajednice u Republici Hrvatskoj.

Biskup je nadalje izvjestio da je tijekom jesenskog zasjedanja HBK predstavio biskupima prvi radni nacrt dokumenta koji pripravlja HBK s obzirom na ekumenizam u Hrvatskoj. Radu na tom dokumentu bio je posvećen i znatan dio sjednice te je dogovoren način njegove dorade, koju su biskupi povjerili Vijeću. Pored toga raspravljalo se i o ekumenskim odnosima sa zajednicama reformacijske tradicije te o dijaloškim pitanjima s obzirom na druge religije. Vijećnici su posvetili pozornost Konferenciji međureligijskog i međukulturalnog dijaloga „Ljudsko bratstvo – temelj mira i stabilnosti u svijetu“ u organizaciji Mešihata Islamske zajednice u Hrvatskoj, koja će se održati 4. i 5. veljače 2020. u Zagrebu, na godišnjicu „Deklaracije bratstva“ a koju su na međurelijskom skupu u Ujedinjenim Arapskim Emiratima potpisali papa Franjo i Ahmed al-Tayeb, veliki imam Sveučilišta Al-Azhar u Kairu.

Vijeće HBK za nauk vjere donijelo dokument o čovjeku

Sjednica Vijeća HBK za nauk vjere pod predsjedanjem sisačkog biskupa Vlade Košića održana je u sjedištu HBK u Zagrebu u utorak, 26. studenoga 2019. Nakon osvrta na dosadašnji rad Vijeća, na sjednici je izglasан pripremljeni dokument „Čovjek stvoren na sliku Božju – njegova veličina i poziv“, u kojem Vijeće u osnovnim značajkama predstavlja katoličko teološko razumijevanje čovjeka iz biblijske i teološko-dogmatske perspektive. Vijeće smatra da je pitanje čovjeka danas vrlo aktualno, jer se pod utjecajem različitih svjetonazorskih i vrijednosnih sustava te napretka znanosti i tehnologije razvijaju različite antropologije, koje nisu uvijek povezive s katoličkim naukom. Vijeće u svome dokumentu, uzimajući u obzir biblijsku i crkvenu tradiciju te suvremene stavove i pitanja, sažeto predstavlja temeljne istine o čovjeku i smislu njegova života. Time crkvenoj i društvenoj javnosti pruža mjerodavan teološki okvir unutar kojega se mogu integrirati i kritički vrednovati različiti vidovi suvremenih svjetonazorskih i znanstvenih tumačenja čovjeka.

U razgovoru o dalnjim planovima, Vijeće je odlučilo da će sljedeća tema o kojoj će se očitovati biti karizmatski pokreti i seminari u Crkvi.

Sjednica Vijeća HBK za katolički odgoj i obrazovanje

U prostorijama Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu, 25. studenog 2019. održana je sjednica Vijeća HBK za katolički odgoj i obrazovanje pod predsjedanjem požeškog biskupa Antuna Škvorčevića. Na sjednici su sudjelovali Ivica Pažin, predstojnik Nacionalnog katehetskog ureda; Vladimir Dugalić, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku; Mario Cifrak, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; Ivan Koprek, dekan Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu; Ivan Antunović, pročelnik Filozofsko teološkog instituta Družbe Isusove u Zagrebu; Veronika s. Nela Gašpar, predstojnica Teologije u Rijeci – Područni studij Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; Brankica Blažević, povjerenica za predškolski vjerski odgoj u Nacionalnom katehetiskom uredu; Ivica Žuljević, predstojnik Nacionalnog ureda za katoličke škole; Jasmina Buljan Culej, koordinatorica Povjerenstva za izradu plana i programa katoličkih škola i Danijel Holeš, tajnik Nacionalnog ureda za katoličke škole.

Nakon molitve predsjednik Vijeća biskup Škvorčević pozdravio je nazočne vijećnike te im zahvalio što su iz svojih brojnih obveza uspjeli izdvojiti vrijeme kako bi sudjelovali na sjednici. Predstavio je dnevni red te istaknuo važnost kurikula katoličkih osnovnih i srednjih škola kao sastavnog dijela katoličkog odgojno obrazovnog sustava kod nas ugrađenog u sustav javnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Podsjetio je na Ugovor između Svetе Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture, koji određuje da će katoličke škole u svom planu i programu imati glavne predmete kao i javne škole, a ostali dio ostaje otvoren za dopunu vlastitog kurikula. Spomenuo je kako je Crkva imala gimnazije u komunističko vrijeme, vezane uglavnom za sjemeništa, koje nisu imale pravo javnosti ali su provodile program javnih škola zbog polaganja ispita na maturi i da su one devedesetih godina prošlog stoljeća dobile pravo javnosti, slijedeći i dalje plan i program javnih škola, što se povezano s reformom školstva kod nas želi uskladiti sa zahtjevom navedenog međunarodnog Ugovora. Nacionalni ured za katoličke škole, pod vodstvom predstojnika Ivice Žuljevića osnovao je Povjerenstvo za izradu plana i programa katoličkih škola, kojem je za koordinatoricu postavljena dr. Jasmina Buljan Culej. Ono je preuzelo već odobreni nacionalnu kurikul i u njega ugradilo identitetske katoličke sastavnice po uzoru na europske i druge zemlje, te je izradilo prijedlog kurikula za katoličke škole, predstavljen hrvatskim biskupima na njihovu plenarnom zasjedanju u Zagrebu minulog mjeseca listopada, te je zaključeno da se on tijekom ove školske godine probno provodi u katoličkim školama a da se istovremeno povjeri teološkim fakultetima na recenziju u onim dijelovima koji se odnose na sadržaje vjere.

Potom je gospođa Buljan Culej članovima Vijeća predstavila nacrt dvaju dokumenata Odgojno-obrazovne vrijednosti kao čimbenici identiteta katoličkih škola u Republici Hrvatskoj i Priručnik za probnu provedbu dopuna odgojno-obrazovnih vrijednosti za nastavne predmete u katoličkim osnovnim školama i gimnazijama s ciljem da se vijećnici upoznaju s njima te predlože na koji način bi se teološki fakulteti mogli uključiti u konačno formuliranje sadržaja spomenutih dokumenta. Nakon rasprave biskup Škvorčević zamolio je nazočne dekane visokih teoloških učilišta za recenziju dokumenata. Dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu Vladimir Dugalić prihvatio je biti na čelu komisije koja će je izraditi, a u tome će mu pomoći nazočni dekani drugih katoličkih učilišta na način da će predložiti stručne profesore koji će biti članovi komisije. Konačni prijedlog kurikula katoličkih škola trebao bi biti predložen hrvatskim biskupima na njihovu plenarnom zasjedanju u mjesecu travnju 2020. godine.

U nastavku sjednice otvorena je rasprava o nekim aktualnim pitanjima katoličkog odgoja i obrazovanja, među kojima je i trenutačni štrajk prosvjetnih djelatnika. Dekan Dugalić predstavio je vijećnicima polazišta crkvenog socijalnog nauka, koji poznaje štrajk kao krajnje sredstvo u

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

borbi za radnička prava nakon što se iscrpe sve druge mogućnosti dogovora s poslodavcima, uz određene etičke uvjete koji trebaju biti ispunjeni. Rasprava je očitovala kako u sadašnjem štrajku prosvjetnih djelatnika, napose posljednjih dana ima elemenata koji stavljuju u pitanje njegov etički legitimitet.

Sjednica Odbora HBK za pastoral osoba lišenih slobode

Sjednica Odbora Hrvatske biskupske konferencije za pastoral osoba lišenih slobode pod predsjedanjem apostolskog administratora Križevačke eparhije mons. Milana Stipića održana je u utorak, 10. prosinca 2019., u sjedištu HBK u Zagrebu. Nazočni su bili svećenici koji vrše dušobrižništvo osoba lišenih slobode u različitim kaznenim ustanovama u Republici Hrvatskoj Luka Lučić, Nikola Majcen, Ivan Topolnjak, Mladen Cikač, Ilija Tipurić, Dejan Toth, Paul Karim i Slavko Starčević,

U prvom dijelu nakon uvodne molitve i pozdravnih riječi mons. Stipića članovi Odbora iznijeli su svoja iskustva u pastoralnom radu sa zatvorenicima te poteškoće s kojima se susreću. Svi su potvrđili iskustvo o dobroj suradnji s upravnim tijelima kaznenih ustanova. Istaknuto je kako se radi o vrlo zahtjevnom i hvalevrijednom pastoralnom djelovanju, ali da je zbog pomanjkanja svećenika teško pokriti sve potrebe. Stoga su izneseni neki poticaji kako unaprijediti pastoral osoba lišenih sloboda. U tome smislu predloženo je da se zatvorenicima učini što dostupnijom duhovna literatura te da bi trebalo svećenicima koji djeluju u tim ustanovama omogućiti dodatnu edukaciju kako bi bili sposobljeni prepoznati njihove poteškoće i na njih adekvatno odgovoriti:

Svi nazočni jednoglasno su zaključili da je pastoral osoba lišenih slobode vrlo važan s obzirom da su te osobe na marginama društva i prolaze dramatično životno iskustvo. Crkva treba prepozнатi važnost pastoralnoga rada s tim osobama jer se uz te osobe često vezuju i nesređene obiteljske situacije izvan samih ustanova.

Poruka Komisije HBK Iustitia et pax uoči predsjedničkih izbora

1. U prigodi nadolazećih predsjedničkih izbora, koji će se održati 22. prosinca ove godine, želimo podijeliti odgovornost trenutka s građanima Republike Hrvatske te sve potaknuti na izlazak na izbole kako bismo time pokazali da svjesno i savjesno preuzimamo odgovornost za opće dobro i daljnje unapređenje demokracije u hrvatskome društvu. To se na osobit način očekuje od vjernika, katolika, kao odgovornih i ravnopravnih članova društvene zajednice koji u socijalnom nauku Crkve pronalaze smjernice za politički život. Političko djelovanje, kao oblik neposredne skrbi za opće dobro, prijeko je potrebno i časno služenje u zajednici.

2. Donošenjem odgovorne i razborite odluke te davanjem svojega glasa, mi izražavamo svoje povjerenje i očekivanja od osobe koja će u sljedećih pet godina obnašati časnu i odgovornu službu predsjednika Republike. Naša je iskrena želja i poruka da osoba koja će ju obnašati dosljedno djeluje u skladu s ovlastima propisanima Ustavom i zakonom. Budući da su te ovlasti većinom reprezentativne, očekujemo da ona bude moralni korektiv i savjest društva, da dosljedno štiti i promiče pravnu državu, vladavinu prava i jednakost svih građana u pravima i dužnostima, da poziva na socijalnu osjetljivost i primjerom prednjači u zauzimanju za siromašne i marginalizirane, da se neumorno zauzima za zaštitu dostojanstva radnika i rada te za pravednu rasподjelu javnih i društvenih dobara. Osobito očekujemo da u skladu s Ustavom bude jamac funkcioniranja institucija države, navlastito pravde i javne uprave, te da se zauzima za obranu i zaštitu konkretnog čovjeka i obitelji, kao temeljne stanice svakoga društva.

3. Kao vjernici i građani podupiremo programe onih predsjedničkih kandidata koji promiču kulturu života, zauzimaju se za dostojanstvo žene i majke, djece i starijih osoba, štite obitelj ute-meljenu na braku kao zajednici muškarca i žene, dosljedno poštuju vjersku slobodu, pravo na

slobodan izbor vjerskog odgoja i na priziv savjesti u uvjetima što ih propisuje pozitivni zakon koji otvoreno nijeće moralnu normu i suprotstavlja se zahtjevima moralnoga zakona koji štiti ljudski život od začeća do prirodne smrti. Nema dvojbe kako se od osobe na čelu hrvatske države očekuje da ljubi i poštuje svoj narod. Očekujemo da svojim primjerom pokazuje zdravo domoljublje i da to pokazuje na način da se zauzima i bori za dobrobiti i legitimne interese svih hrvatskih građana, ali i otvorenim protivljenjem rasprodaji nacionalnoga bogatstva i naslijedenoga blaga. Očekujemo također da Hrvate, koji žive u dijaspori, a posebice u Bosni i Hercegovini, gdje su oni jedan od tri konstitutivna naroda, poštuje i smatra važnim čimbenikom u ostvarivanju dobrih međunarodnih odnosa te da se zauzima za njihova nacionalna, politička i kulturna prava u zemljama u kojima žive.

4. Imajući na umu duboke i neraščištene ideološke prijepore u Republici Hrvatskoj koji onemogućavaju oprost i pomirenje te ozbiljno narušavaju kulturu dijaloga i istinsku snošljivost različitosti, od budućega nositelja ove časne službe očekujemo da osudi sve zločine u skladu s duhom i slovom nekoliko rezolucija Parlamentarne skupštine Vijeća Europe“ (1096/1996, 1481/2006, 2819/2019) te hrvatskog Sabora iz lipnja 2006. godine, vodeći se pritom iskrenim pijetetom prema svim žrtvama, a ne revanšističkom logikom pobijeđenih i poraženih. Smatramo da je to jedan od bitnih preduvjeta za proces oprosta i pomirenja te za uspostavu željenoga društvenoga mira, nacionalnog jedinstva i istinskoga zajedništva u hrvatskome društvu. Očekujemo također da se zalaže za očuvanje i iznošenje cjelovite istine o Domovinskom ratu te da njeguje i promiče osobito poštovanje prema hrvatskim braniteljima i svima koji nose duboke rane i nezaliječene ožiljke ratnih stradanja.

5. Pozivamo vjernike i druge građane da ne podlegnu napasti ravnodušnosti i malodušja koje se nerijetko očituje tijekom izbora. Jer, ne izlazeći na glasovanje, mi drugima prepuštamo da odlučuju u naše ime o budućnosti hrvatskoga naroda i svih građana Republike Hrvatske. Pozivamo sve da se dobro informiraju o programima predsjedničkih kandidata te da svoj glas i povjerenje na izborima daju onoj osobi za koju po savjesti smatraju da najbolje odgovara zahtjevima njihova osobnog uvjerenja. Očekujemo da predsjednički kandidati u predizbornoj kampanji čuvaju dostojanstvo i čast, te primjerenum i korektnim postupanjem prema političkim protivnicima očituju svoju prikladnost za obnašanje odgovorne državničke službe. Nadamo se da će i sredstva društvenoga priopćavanja u predizbornoj utrci ispuniti visoke standarde profesionalnosti i očitovati potrebnu razinu tolerantnosti i demokratičnosti.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Zahvalimo Kristu za dar sebe i onih koji njegovu žrtvu prinose

(Misa zadušnica za pokojne nadbiskupe, svećenike i sve vjerne mrtve)

Dušni dan u katedrali sv. Stošije -Propovijed mons. Ž. Puljića

1. Jučer smo uz svetkovinu Svih Svetih slušali Isusov govor u kojem veli „blago siromasima duhom... Blago ožalošćenima.. Blago gladnima i žednima pravednosti.. Blago vama kad vas zbog mene pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima“. S jedne strane nije moguće do kraja shvatiti dubinu tih Isusovih riječi. A uz to nije nam moguće ni umanjiti ljudske brige i nevolje, niti odstraniti bolesti koje nagrizaju zdravlje. Jedino što nam preostaje jest ponavljati te Isusove riječi koje su stoljećima davale snagu i hrabrost mili-junima kršćana i bile kadre otirati suze i vraćati radost i nadu. Isusov govor na Gori blaženstava pun je dobrote, plemenitosti, pravde, milosrđa i ljubavi. I kad ih ljudi prihvate, onda su kadri biti braća i osjetiti da ih kao djecu svoju prati Božje oko na putu prema vječnoj domovini.

Jučer poslijepodne kao i danas na spomendan svih vjernih mrtvih mnogi su pošli na groblje zapaliti svijeće našim dragim pokojnicima. I izraziti zahvalnost za dobro koje su učinili i očitovati onu živu vjeru koju je davno Job patnik napisao, a glasi: „Ja znam da moj Izbavitelj živi i posljednji će on nad zemljom ustati“ (Job 19, 27). Pohod grobovima naših dragih pokojnika ujedno je dobra prigoda razmišljati i o našem kraju života kad će i nas zasuti grumenom zemlje uz riječi „sjeti se čovječe da si prah i da ćeš se u prah vratiti“. U tom vidu i Pavao nas opominje da „ne budemo u neznanju i da ne živimo kao oni koji nade nemaju“ (1 Sol 4, 13). Puno je onih koji žive u neznanju gledom na našu budućnost, pa od straha pred besmislim patnje i smrti pribegavaju „glumačkoj skupini Halloweena“ s mitološkim maskama vještice, vampira i zombija koji s bun-devama i zastrašivanjem tjeraju smrt iz svoga dvorišta. A ona nije u dvorištu, već u njima. Oni to ne shvaćaju i ne prihvataju, pa žive „bez nade i u neznanju“ kako veli sv. Pavao.

2. Mi ćemo se pod ovom svetom misom posebice sjetiti u molitvama naših pokojnih nadbiskupa i svećenika koji su vjerom i osobnim svjedočanstvom govorili o životu koji se i poslije smrti nastavlja, o euharistiji kojom su duše vjernika hranili, uskrsnuće Isusovo slavili i njegov slavni dolazak naviještali. Sjećajući se pokojnih nadbiskupa i svećenika, mi večeras zahvaljujemo Bogu što ih je Gospodin „izabrao prije postanka svijeta i u ljubavi predodredio za sebe dobrohotnošću svoje volje“ (Ef 1, 3 – 5). Po svetom Redu oni su bili ovlašteni djelovati „u ime Krista, Glave i Pastira Crkve“, pa sebe njemu suočavati. Sudbinski povezani s euharistijom oni su slavili čudesnu preobrazbu čovjeka, povijesti i svemira, a to je božanska pretvorba koja nadilazi vremena i prostore. Zato je oltar, na kojem se prinosi Kalvarijska žrtva Isusove muke smrti i uskrsnuća, sveto mjesto koje se poštuje i cjliva.

A kad god se nađemo pred oltarom osjećamo kao da i nama Jahve upućuje riječi: „Mojsije, izuj obuću svoju, jer mjesto na kojem stojiš sveto je“. Upravo na tom svetom mjestu Crkva moli da Bog primi žrtvu Kristovu i naše nakane koje mu upućujemo. Tada posebice molimo za papu, biskupe i svećenike. Jer, važno je imati svete pape, biskupe i svećenike; čestite, poštene i svete. Bez svećenika, biskupa i pape nema Crkve. A gdje nema svećenika, kršćani se osipaju i propadaju. I zato je važno moliti na tu nakanu. Tu se moli i za one „koji prinose žrtvu“ jer su naručili misu i odvojili nešto kako bi doprinijeli samom slavlju. Moli se uz to za sve koji su nazočni, kao i za kršćane diljem svijeta, posebice za one „koji traže Gospodina iskrena srca“. Na koncu moli se za one koji su bili s nama i završili svoj ovozemni hod. A kao svećani svršetak izrečenih molitava i nakana s uzdignutom patenom i kaležom pjeva se pohvalu: „Po Kristu, s Kristom i u Kristu, tebi

Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga svaka čast i slava“.

3. Pokojni biskupi i svećenici za koje ćemo večeras moliti, nagovještaj su novoga života i trajna opomena u ovom nemirnom i nesigurnom vremenu. Nema, naime, ovdje trajnog prebivališta. I naše će putovanje jednom završiti. Putujemo, naime, u kuću Očevu i „žurimo onima koji nas želete i čekaju“ (sveti Bernard). Večeras im harno zahvaljujemo za njihov svijetli govor i svjedočanstvo. Ova molitva za njih pruža nam prigodu obnoviti svoju vjeru u život vječni. I posvijestiti činjenicu da smo i mi prolaznici i putnici, a naš život samo koracanje žurno. Jer, „ima jedna modra rijeka, veli Mak Dizdar. Svima nam je preko rijeke“. U ozračju Dana svih vjernih mrtvih preporučimo Božjem milosrđu sve, a posebice naše biskupe, svećenike i Bogu posvećene osobe koji su već „preplovili tu modru rijeku“.

I dok večeras molimo na sve spomenute nakane, obraćamo se našoj vjernoj Odvjetnici Mariji i svetim zaštitnicima Grada i nadbiskupije pa molimo neka čuvaju i blagoslove naše sjemeništare, bogoslove, svećenike i sve vjernike na njihovom ovozemaljskom hodu. Zahvalni Bogu za dar vjere, milosti i euharistije molimo posebice za naše obitelji: Neka ostane vjerne Crkvi i njezinim pastirima, te urešene kršćanskim krjepostima napreduju ovdje na zemlji dok ne prispiju u vječno spasenje. Tamo će se onda pridružiti onom silnom mnoštvu spašenih, te pred prijestoljem Jaganjca moći moliti i pjevati: „Blagoslov i slava, mudrost i zahvalnica, čast i moć, i snaga Bogu našemu, u vijke vjekova. Amen“.

Služba Riječi na Gradskom groblju

Nagovor mons. Ž. Puljića

Na svetkovinu Svih Svetih sva čitanja obilježena su glagolom „vidjeti, gledati“: U knjizi Otkrivenja Ivan piše: „Ja, Ivan, vidjeh drugoga anđela gdje uzlazi od istoka sunčeva s pečatom Boga živoga“ (Otk 7, 2). Isti apostol u poslanici poziva čitatelje neka „gledaju koliku nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo i jesmo“ (1 Iv 3, 1). A evanđelist Matej izvješćuje kako „Isus, ugledavši mnoštvo, uziđe na goru i stane ih poučavati“ (Mt 5, 1). On i nas danas okupljene na ovom groblju želi poučiti. A zato treba gledati u nebo i usmjeriti pogled prema budućnosti. Jer, svetkovina Svih svetih blagdan je budućnosti, koja je u našoj sadašnjosti preludij one vječnosti za kojom težimo.

Slušali smo i opis iz evanđelja kako „narod sjedi na travi i sluša, prati i upija Isusov govor“ u kojima je iznio istine moralnoga nauka, progovorio o molitvi, poniznosti, čistoći i milosrđu, ljubavi i praštanju. Stručnjaci za Bibliju vele kako je to bio stilom i riječima najljepši govor u povijesti ljudskoga roda. Pružila se Isusu lijepa prigoda na tom brdašcu usred galilejske ravnice gdje se slegao silan svijet iz Galileje, Judeje, Jeruzalema, i s onu stranu Jordana, iz Tira i Sidona (Mt 4, 25) uputiti riječ utjehe i ohrabrenja. Paradoksalan je Isusov govor: „Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko! Blago ožalošćenima, oni će se utješiti! Blago gladnim i žednim pravednosti: oni će se nasititi! Blago vama kad vas zbog mene pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima“.

Ne možemo nikada do kraja shvatiti dubinu njegovih riječi. A uz to ne možemo umanjiti ljudske brige i nevolje, niti odstraniti bolesti koje im nagrizaju zdravlje. Jedino što nam preostaje jest ponavljati Isusove riječi s Gore blaženstava koje su stoljećima davale snagu i hrabrost milijunima kršćana i bile kadre ublaživati rane, otirati suze i vraćati radost i nadu. A to je ono što nam danas jako potrebno aktualno. Isusov govor na Gori blaženstava pun je dobrote, plemenitosti, pravde, milosrđa i ljubavi. Blago nama ako to shvatimo i prihvativimo. Tada ćemo biti braća i osjećati da nas kao djecu svoju prati Božje na putu prema vječnoj domovini.

Kada se ovoga poslijepodneva i sutra budemo u tišini križali nad grobovima svojih dragih

pokojnika, pridružimo se u duhu onom silnom mnoštvu spašenih (Otkr 7,9) koje pada ničice pred prijestoljem Svevišnjega. Pokojnici, za koje ćemo se moliti i svijeće zapaliti, nagovještaj su novoga života i trajna opomena u ovom nemirnom i nesigurnom vremenu. Nema, naime, ovdje trajnog prebivališta. I naše će putovanje jednom završiti. Jer, putujemo u kuću Očevu. „Požurimo onima koji nas žele i čekaju“ slikovito govori sveti Bernard. Dok im danas harno zahvaljujemo za taj svijetli putokaz razumljivog govora šutnje, iskoristimo ovu prigodu obnoviti svoju vjeru u život vječni. Posvijestimo činjenicu da smo prolaznici i putnici, te da je naš život koracanje žurno. „Ima jedna modra rijeka“, veli Mak Dizdar. „Svima nam je preko rijeke“. Pridružimo se onom silnom mnoštvu koje je „preplovilo modru rijeku“, pa s Ivanom iz Otkrivenja molimo i pjevajmo: „Blagoslov i slava, mudrost i zahvalnica, čast, moć i snaga Bogu našemu. U vijke vjekova. Amen“.

Slavimo Sveti Grad, svoju domovinu, nebeski Jeruzalem

Propovijed mons. Ž. Puljića u katedrali sv. Stošije - Svetkovina Svih Svetih

Primjetili ste sigurno kako na ovaj veliki blagdan biblijska čitanja počinju glagolom vidjeti: Tako slušamo iz knjige Otkrivenja kako Ivan veli: „Vidjeh drugoga jednog anđela gdje uzlazi od istoka sunčeva s pečatom Boga živoga“ (Otk 7, 2). Isti apostol u svojoj prvoj poslanici danas veli: „Predragi, gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo i jesmo“ (1 Iv 3, 1). A evanđelist Matej izvješćuje kako „u ono vrijeme Isus, ugledavši mnoštvo, uziđe na goru i stane ih poučavati“ (Mt 5, 1). Potrebno je, dakle, gledati u nebo i očima se usmjeriti prema budućnosti. Jer, tako ćemo lakše izdržati svoju sadašnjost koja nije nimalo laka, a ni bezazlena. Svetkovina Svih svetih blagdan je budućnosti, koja počinje u ovoj sadašnjosti. Ona je preludij i predujam. Jer, Gospodin nam već sada daje svoga Duha i čini nas svetima i posvećenima kako bismo bili i ostali trajno usmjereni prema nebeskom svijetu, gdje je naše mjesto i naša Domovina. Između previđenih čitanja zadržimo se na Isusovom govoru na Gori uobličenim u „osam blaženstava“: „Blago siromasima duhom, njihovo je kraljevstvo nebesko; blago ožalošćenima, oni će se utješiti; ... blago milosrdnima, oni će zadobiti milosrđe; blago progonjenima zbog pravednosti, njihovo je kraljevstvo nebesko“ (Mt 5, 3-10). Malo prije toga Isus je odabrao dvanaestoricu koji će biti njegovi namjesnici. Njima će izdati odredbu neka idu po svijetu i tumače ljudima taj Govor o blaženstvima. To su novi propisi po kojima se valja ravnati.

Toga dana, naime, Isus nije mislio na one koji se osjećaju sretnima i zadovoljnima, niti koji uživaju bogatstvo i sreću ovoga svijeta. Još manje na one koji misle da će njihova sreća i bogatstvo vječno trajati na ovoj zemlji. Ne, Isus se ne obraća njima, jer zna da ga neće razumjeti. Radije govori onima koji žive u patnji i hrvu se s brojnim nevoljama i brigama života, koji su proživjeli križne putove. On govori seljacima i ratarima koji natapaju zemlju svojim znojem, kao i ribarima i pomorcima koji žuljavim rukama zarađuju kruh svoj svagdanji. Njegov je govor upućen majkama koje su izgubile svoje sinove i spominju ih se danas u tuzi i bolima. Isus misli i na majke koje imaju sinove, ali su željne njihove ljubavi i pažnje, jer vlastiti sinovi su ih ostavili. Paradoksalan je Isusov govor jer upućen je onima koji trpe nepravdu. Stoga se i veli kako su blaženstva temelj kršćanske civilizacije, evanđeoske humanosti, ljudske, obiteljske i socijalne sreće. Nešto što je danas najpotrebnije i najaktualnije. Isusov govor s Gore blaženstava zapravo je zakon dobrote, humanosti, plemenitosti, pravde, milosrđa i ljubavi. Blago onome tko to shvati i prihvati. Blago kući, domu i narodu gdje se taj zakon poštuje. Blago čovječanstvu i svijetu ako taj zakon usvoji i provodi u životu. Jer, tada će svi biti braća i djeca Božja koje prati Božji blagoslov prema vječnoj domovini.

A svetkovina Svih Svetih jest blagdan onih koji su već tamo stigli i uživaju vječnu sreću. Ovo je svetkovina nebeske i zemaljske Crkve kada promatramo silno mnoštvo ljudi odjevenih svetošću, urešenih milošću, uzdignutih u sfere Božjega kraljevstva. Pred tim čudom vječnosti današnje-

ga blagdana stajao i vidjelac Ivan te zapisao ono što smo čuli u prvom čitanju: „Ja, Ivan vidjeh veliko mnoštvo što ga nitko ne mogase prebrojati iz svakog naroda, plemena, puka i jezika. Oni dodoše u nebo iz nevolje velike i oprase haljine svoje i obijeliše ih u krvi Jaganjčevoj“. U toj plejadi hodočasnika prema vječnosti nalazimo se i mi, generacija koja traži lice Boga Jakovljeva. Putujemo, dakle, ovom zemljom puni čežnje za licem Gospodnjim. Jer, „žeđa duša naša Boga živoga i pravoga; o kada ćemo doći i lice Božje gledati?!“ Blago svima koji u čežnji za licem Božjim prihvate Isusov govor s Gore blaženstava. Blago onima koji krenu prema Božjem kraljevstvu koje je pripravljeno „malenima, siromašnima, umornima i uplakanima“. Otvorimo danas srca i duše naše i poslušajmo „što Duh Gospodnji poručuje Crkvi svojoj“. I kad se danas poslije podne i sutra u tišini i sabranosti budemo križali nad grobovima svojih dragih na kojima će izgarati uljанице i svijeće naše zahvalnosti, priključimo se molitvom i srcem u duhu onom silnom mnoštvu spašenih iz knjige Otkrivenja, pa s njima ničice molimo i pjevajmo: „Blagoslov i slava, mudrost i zahvalnica, čast, moć i snaga Bogu našemu u vijeke vjekova. Amen!“ (Otkr 7,9)

Idite i učinite sve narode mojim učenicima

Misa povodom 100. godišnjice rođenja nadbiskupa Marijana Oblaka

Propovijed mons. Ž. Puljića

1. Apostolima, prvim biskupima, Gospodin je dodijelio zadaću „poučavanja“ (munus docendi), posvećivanja (munus santificandi) i upravljanja (munus regnandi). Ovaj troplet u svom bogatstvu izričaja osobito su prikazali koncilski oci na Drugom Vatikanskom saboru kad su opisivali osnovne sastavnice biskupove službe i uloge u Crkvi. Jer, gdje je biskup tu je i Crkva: *Ubi episcopus ibi ecclesia.* Bez biskupa nema Crkve. Među glavnim oznakama biskupove pastirske službe jest ona koja ga prikazuje kao „navjestitelja Radosne vijesti“, a ona proizlazi iz Isusove zapovijedi apostolima prije Uzašašća: „Idite i učinite sve narode mojim učenicima“. U duhu Pavlovih preporuka mladom Timoteju: „Propovijedaj riječ i uporan budi, bilo to zgodno ili nezgodno; kori, prijeti, opominji sa svom strpljivošću i poukom“ (2 Tim 4, 2).

Druga je zadaća biskupa biti posvetitelj ljudi i uvoditi ih u otajstvo povijesti spasenja. Stolga on mora kao predvoditelj dijeceze „biti uzorom svima“ (1 Petr 5, 4), te poticati suradnike-svećenike neka „pasu stado Božje, ne na silu, nego dragovoljno.. i neka s vjerom i ljubavlju „teže za pravednošću, pobožnošću, postojanošću i blagošću“ (1 Tim 6, 11-16). Uz dobro uho i strpljivo srce od njega se očekuje i odlučna ruka kojom pokazuju na granice lijepog i ukusnog, kao i na važnost tradicije i predaje u vjerskom odgoju i rastu. Treća odlika biskupove službe jest „upravljanje“ (munus regnandi). No, valja odmah naglasiti kako je „način biskupovog upravljanja jedinstven“. On, naime, upravlja kao „sluga, srcem dobrog Pastira“, koji ne traži drugo „osim slave Božje i spasenja duša“. S ljubavlju susreće svećenike, te otvorenog srca i uma uvažava laička društva. U duhu izričaja sv. Augustina koji je govorio okupljenim vjernicima laicima: „Za vas sam biskup, a s vama sam kršćanin“.

2. Kada nas je posljednji put pohodio blaženi Ivan Pavao II. potakao nas je da budemo ‘narod nade’. Svjesni smo kako se poput Mudraca s Istoka i mi danas uključujemo na putu u onu golemu procesiju Bogotražitelja kojom su išli naši očevi 13 stoljeća. Usprkos brojnim opasnostima i zavođenjima kojima su bili izloženi, oni su uspjeli i nama predati baklju vjere kojom, evo, na početku 14. stoljeća u slobodi molimo i pjevamo: „Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoje Uskrsnuće slavimo, tvoj slavni dolazak iščekujemo“. Poželio bih, stoga, da svi mi koji smo se ovdje okupili razmišljati o nadi koja vjeruje i vjeri koja se nada, slijedimo onu svoju zvijezdu koja je zasjala na našem krštenju. A kada kao hodočasnici vjere zapadnemo u određene životne sumnje, ili se sukobimo s duhom ovoga svijeta neka nas hrabri Marija koja je rodila Kralja svijeta (Mt 2, 11).

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Večeras kad se spominjemo stotog rođendana mons. Marijana Oblaka, liturgija Riječi sugerira nam divan odlomak iz Pavlove poslanice gdje apostol potiče Kološane (Kol 3, 12-17) neka se zaodjenu u „u milosrdno srce, dobrostivost, poniznost, blagost, strpljivost, te da podnose jedni druge praštajući ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu“. Mons. Oblak je volio tekstove Božje Riječi sroćene na stranicama Biblije. To je ne samo pokazao u svojim homilijama i katehezama, već i u skupljanju biblija sa svih strana svijeta, u različitim izdanjima i jezicima. Siguran sam kako bi nam ponovio ovo što sveti Pavao piše svojim Kološanima: „Riječ Kristova neka u svem bogatstvu prebiva u vama! U svakoj se mudrosti poučavajte i urazumljujte! Psalmima, hvalospjevima, pjesmama duhovnim od srca pjevajte hvalu Bogu! I sve što god riječju ili djelom činite, sve činite u imenu Gospodina Isusa, zahvaljujući Bogu Ocu po njemu“ (Kol 3, 16-17). Amen.

Predstavljen ‘Kotorski misal Sv. Jakova od Lode’

Propovijed mons. Ž. Puljića

Okupili smo se u sjemeništu Zmajević nedaleko od Zadranima drage crkve „Gospe od zdravlja“ u kojoj je bilo predviđeno i najavljeno predstavljanje „Kotorskog misala“. Organizatori su, naime, predložili da se ovaj akademski čin odvija u crkvi gdje počivaju zemni ostatci negdašnjeg barskog i zadarskog nadbiskupa mons. Vicka Zmajevića (rodom iz Perasta, 1670.-1745.); zasigurno najznamenitijeg biskupa iz prve polovice 18. stoljeća, koji je bio pobornik glagoljice i mecenat, te promicatelj hrvatskoga književnog i pučkog jezika. Zbog hladnoće odlučeno je da predstavljanje budu u sjemeništu Zmajević. Drago mi je ovdje spomenuti kako nas uz ovu nadbiskupiju, u koju smo kao zaređeni biskupi došli (on iz Bara, a ja iz Dubrovnika), povezuje i zajedničko rimsко sveučilište „Urbaniana“ gdje smo obojica teologiju studirali i završili, on koncem 17., a ja koncem 20. stoljeća.

„Povijest je svjedok vremena, učiteljica života i glasnica starine“, pisao je davno Marko Tullio Ciceron. Nije nikakva novost reći da je razdoblje Srednjega vijeka slabo poznato, pa povjesni izvori iz toga razdoblja ponekad ne mogu biti ni „svjedok vremena, a ni glasnica starine“, jer nedostaju „preživjeli dokumenti“. Zbog te „povijesne tame“ gledom na dokumente i druge podatke, potrebno je pojedine događaje i „povijesne hipoteze“ dokazivati, provjeravati ili pak ponavljati. Tomu uvelike služe znanstveni skupovi, prezentacije pojedinih djela, kolokviji i drugi znanstveni pristupi kako bi se temeljem novih otkrića povijesne pretpostavke utvrdilo, problematiziralo, ili pak odbacilo.

Zadarska je nadbiskupija je svojevremeno uputila poziv kulturnim i znanstvenim institucijama u Zadru, da u sklopu ovogodišnje kulturne manifestacije „Krševanovih dana kršćanske kulture“ prijave neki program. Tako je stigao prijedlog prof. Vande Babić da se u ime Odjela za Krostatiku Sveučilišta u Zadru i HKD Napredak iz Zadra predstavi „Kotorski misal“. Misal je početkom srpnja predstavljen u Kotoru, polovicom rujna u Budvi, a koncem listopada u Zagrebu. Na predstavljanju Misala u Zagrebu predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore, gospodin Zvonimir Deković, rekao je kako „sve što je vezano za hrvatski autohtoni etnos ili Katoličku crkvu u Crnoj Gori, poglavito u Boki kotorskoj, Hrvatsko nacionalno vijeće se trudi otrgnuti zaboravu“, jer žele biti „generacija kontinuiteta koja iznimno poštuje kulturu pamćenja i strasno se bori protiv kulture zaborava“. A o tomu govori i tiskanje „Kotorskog misala“ koji se večeras predstavlja Zadarskoj javnosti u sklopu kulturne manifestacije „Krševanovih dana kršćanske kulture“.

Uz izvješća u tiskovinama uz predstavljanje ovoga interesantnoga misala moglo se prije par tjedana pročitati u Glasu Koncila i osvrt umirovljenog muzikologa iz Dubrovnika, maestra Miha Demovića. On je u tom uratku izrazio određene sumnje gledom na uvodnu raspravu dr. Lenke Blehove Čelebić koja je „paleografski obradila i iščitala Kotorski misal“. Maaestro Demović kategorički odbacuje „nagađanje dr. Blehov Čelebić da je rukopis napisan u južnoj Italiji u gradu Bari-

ju“ (Blechova, str.11). Temeljem analize tekstova povezanih s kultom svetaca „iz dubrovačkoga okružja“ on smatra kako je „misal napisan u opatiji svete Marije na otočiću Lokrumu, ispred Dubrovnika 1072. godine“. Radi se, dakle, o novoj hipotezi maestra Demovića koju je objavio u GK (od 17. 11. 2019., str. 24) te najavio opširniju studiju o toj temi. O Kotorskom misalu, dakle, bit će još govora ne samo na ovom današnjem susretu u Zadru. Jer, riječ je o djelu iz vremena Srednjeg vijeka za koje će „zbog povjesne tame“ trebati neke stvar dobro „provjeravati i znanstvenom metodom dokazivati“, a onda „povjesnu hipotezu obrazložiti ili pak otkloniti“. To je uostalom sastavni dio znanstvenog istraživanja, posebice iz povijesti.

Hrvatskom nacionalnom vijeću Crne Gore iz Tivta u Boki kotorskoj, koje je izdalo faksimilom monumentalni rukopis „Kotorskoga misala“, zahvaljujemo na njegovom tiskanju. Ovo kulturno djelo potvrđuje da su Hrvati iz Zaljeva svetaca i šire diljem Crne Gore „generacija kontinuiteta koja poštuje kulturu pamćenja i bori se protiv kulture zaborava“.

Vama, poštovani nakladniče Dekoviću i profesori Lisac i Volareviću koji ćete predstaviti „Kotorski misal“ zahvaljujem na trudu i sudjelovanju na ovom kulturnom događaju. Vama svima, koji ste došli na ovo predstavljanje, želim ugodno, kulturno i znanstveno ozračje.

KALI: Misa povodom 400 godina Bratovštine Gospe od Ružarija

Propovijed mons. Ž. Puljića

1. Povod ovom susretu i liturgijskom slavlju jest četiri stoljeća utemeljenja „Bratstva svetoga Ružarija“ u ovoj župi sv. Lovre u Kalima. Što su bile bratovštine ili bratstva u prošlosti i kako su bila strukturirana u životu župe i biskupije? Bratstvo ili confraternitas kako su ih latinskim jezikom nazivali, bila su dobrovoljna katolička udruženja vjernika laika povezani sa župom i biskupijom, a pomagali su u vjerskom i društveno korisnom radu. Imali su vlastiti statut (matrikulu) koji je potvrđivao mjesni biskup. Uz to imali su i svoga sveca zaštitnika, kao i prepoznatljivu nošnju. Njihovo je osnivanje bilo najčešće vezano uz društvene i vjerničke potrebe ili nepogode, kao npr. liturgija, sprovodi, bolesti, požari, potresi, poplave i dr. Bratovštine su bile osobito aktualne i popularne između 13. i 16. stoljeća kad su i druga brojna staleška udruženja (muzičari, slikari, kipari i zanatlije) osnivali svoja društva i udruge. Uz bratimsku solidarnost, osobito prema siromašnim članovima, bratovštine su članovima pružale duhovnu sigurnost, pomoć u bolesti, utjehu u smrtnom času. Organizirali su pogrebe i pomoć obitelji preminuloga člana bratstva, te njegovali sjećanje na umrлу braću i sestre i molili zajedno za pokoj duša i život vječni.

U bratstvima se zapravo ostvaruje koncilski duh koji veli da je Crkva po vjernicima laicima prisutna u svim porama društvenoga života. Jer, tamo gdje laik nije prisutan u svijetu kao vjernik, tamo ni Crkva nije prisutna. Crkva je pozvana biti kvasac u društvu, te kroz vjerničko svjedočenje unositi kršćanske evanđeoske vrijednosti u društvenu zbilju. Naime, Crkva nije puka skupina ljudi, društvo ili sindikalna udruga koja se bori za svoje ciljeve. Ne, ona je živi organizam komu je glava Krist, a Duh Sveti život i duša. Ona je božanska i ljudska stvarnost koja se razvija kroz stoljeća sve do naših dana. U brojnim povijesnim iskušenjima kada je bila ušutkivana ili isključivana iz javnosti, ograničavana u poslanju ili do krvi progonjena, Crkva je po svojim hrabrim biskupima, svećenicima, Bogu posvećenim osobama i zauzetim vjernicima laicima hrabro branila dostojanstvo i slobodu svakoga čovjeka.

2. A da bi spomenuta društva, bratstva i udruge imale crkveni pečat sveti Ivan Pavao II. je u svojoj pobudnici „Kristovi Vjernici laici“ (Christifideles laici) naglasio jasne kriterije crkvenosti (br. 30). Među prvim kriterijima u prosuđivanju nekog vjerničkog društva jest naglasak na „pozivu na svetost“. U duhu onog starog katekizamskog odgovora na pitanje zašto smo na svijetu: „Da Boga upoznamo, štujemo i ljubimo, pa tako u nebo dodemo“. Dakle, već na ovoj zemlji kao čla-

novi bratstva čeznemo za nebesima gdje je naša prava domovina. I u toj optici živimo, radimo, trpimo, molimo i zauzimamo se opće dobro. Odmah uz ovaj kriterij osobnog rasta u svetosti kao sinovi Crkve i članovi laičkoga društva imamo odgovornost ispovijedati i svjedočiti svoju vjere u zajedništvu s Papom i biskupom. Od njih se očekuje da budu aktivni u promicanju osobne i obiteljske molitve, liturgijskog i sakramentalnog života, kao i njegovanja kršćanskoga braka i brige oko zvanja za svećeništvo i posvećeni život.

Imajući u vidu potrebu i važnost djelovanja zauzetih vjernika laika hrvatski su biskupi 2012. godine objavili pastoralne smjernice za apostolat vjernika laika s naslovom „Za život svijeta“. U tom dokumentu navode se brojna područja suodgovornosti za djelovanje laika u Crkvi i u društvu. Tu je u prvom redu područje obrane „dostojanstva ljudske osobe i njezina prava“; zatim „zaštitu života i promicanjem cjelovite istine o braku i obitelji“, kao i pitanje „ljudskoga rada, općeg dobra, slobode i pravednosti, gospodarskoga života, političkog djelovanja, te očuvanje okoliša i mira. Posebno je poglavje posvećeno različitim laičkim službama u Crkvi od župnih kateheti i vjeroučitelja u školi do odgojitelja u vjeri u predškolskim ustanovama, te od službe lektora (čitača) i izvanrednih djelitelja svete pričesti do ministranata, pjevača i članova pjevačkoga zbora; od orguljaša, zborovođa, sakristana do pastoralnih animatora, vijećnika u pastoralnom i ekonomskom vijeću.

3. U tom kontekstu može nam poslužiti kao uzor BDM kojoj je posvećeno bratstvo sv. Ružarija, kao i sv. Andrija apostol koga danas spominjemo. On nosi častan naslov „prvopozvanoga“ kako nas izvješćuje evanđelist Matej koji veli da je „prolazeći uz Galilejsko more, Isus ugledao Šimuna i brata mu Andriju, gdje bacaju mrežu u more“. Kad im je rekao „Hajdete za mnom, učinit ću vas ribarima ljudi, oni su brzo ostavili mreže i pošli za njim“. Stoga je hrvatski pjesnik Milan Pavelić u stihu o Andriji ovako napisao: „Sunce motri sa nebeskih vrata Andrijaša i Petra mu brata, gdje-no ribu na jezeru love; ribu love, a Isus ih zove: S poslom stajte, ribu ostavljajte; mjesto ribe ljude loviti hajte“. Oni su zaista ostavili ribanje i pošli za njim.

Osobitu pomoć može nam pružiti Marija koju nam je Isus darovao za majku na križu kad je rekao: Ivane, evo ti majke. Ona je duša i srce Crkve koja moli za potrebe Crkve. Mi smo na vjetrometini vječitim sukoba s Marijom uspijevali prebroditi brojne povijesne krize i kušnje jer se po našim domovima molilo i hodočastilo u Gospina svetišta. Bez Marije zvijezde mora, bez Marije nade čovječanstva, bez Marije „zore naše svagdanje“, ljudi bi tonuli u gluhoj noći. Zato je Marija zvijezda naše povijesti i ufanje naše budućnosti.

4. Crkva Isusovih učenika započela je svoj ovozemni hod s Marijom u dvorani Posljednje večere. S Marijom će završiti i svoj hodočasnički put prema eshatonu. Marija je, dakle, uz Isusa u središtu Crkve. Stoga je pozdravljam riječima svetoga Anzelma koji ovako Mariji pjeva: „Ženo, puna i prepuna milosti, tvojim blagoslovom blagoslovljena je sva priroda, jer ti si najblagoslovljenija među ženama“. Stoga, kao prognani sinovi Evini rado hodočastimo u Gospina svetišta u kojima se pjeva i moli. Tamo, naime, „vise zavjetni darovi, siromašnog, pobožnog puka... Dočekuju nas prijazno zidovi stari, skloništa pri prostih duša, ribara i mornara. Mnogo su uzdaha čuli polumračni oltari, mnogo je suza vidjela Gospina slika stara“.

Tako pjeva poznati pjesnik F. Alfirević kako bi nam dao do znanja da takve „Marijine oaze duhovnosti“, i kad su suzama oblivene, ozdravljaju dušu čovjeka i donose okrjepu i blagoslov. Neka članovi „Bratstva svetoga Ružarija“, kao i svi vjernici ove župe uvijek osjećaju blizinu Gospe i neka joj bez prestanka ponavljaju riječi sv. Anzelma: „Nebo, zvijezde, zemlja, rijeke, dani i noći, sve se, Gospođo, raduje jer je po tebi obnovljeno i obdareno neizrecivom milinom.. Zahvaljujući tvojoj milosti, Marijo, vesele se i kliču pravednici i anđeli. Ženo, puna i prepuna milosti, tvojim blagoslovom blagoslovljena je sva priroda..“ Gospo od Ružarja, moli za nas. Amen.

Sakramenti Krista i Crkve

Đakonsko ređenje Marka Vujasina - Propovijed nadbiskupa Ž. Puljića

1. Na početku crkvene godine, koja započinje prvom nedjeljom došašća, prisustvujemo đakonskom ređenju bogoslova Marka Vujasina. On se rodio u obitelji Luke i Dragice rođene Knežević u župi Gospodinova Uzašašća, u Pakoštanima. Događaj ređenja uvodi nas u otajstvo Božjeg plana s ljudima i podsjeća na Isusove riječi: „Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas izabrao i odredio da idete i rod donosite“. Zato se Crkva u posvetnoj molitvi obraća Bogu djelitelju redova i rasporeditelju službi neka milostivo pogleda na slugu svoga i neka ga darom svoje milosti ojača za vjerno vršenje službe. Ova divna molitva otkriva nam da je njegova milost što smo postali „rod odabrani, kraljevsko svećenstvo, narod stečen da navješta silna djela Gospodnja“ (1 Pet 2, 9). Njegova je milost što je i kandidat za ređenje, Marko, izrekao maloprije svjesno i slobodno svoj: Evo me! Stoga se i veli da je duhovno zvanje „dar i otajstvo vjere“, a u njegovu rađanju i hodu uključeni su Bog i čovjek, obitelj i zajednica vjernika.

Đakonsko ređenje je otajstveni, sakramentalni događaj u kojem se po vidljivim činima, događaju nevidljive milosti i Božji darovi. Sveti red đakonata, prezbiterata i episkopata, skupa sa sakramentom svete ženidbe spada u skupinu sakramenata koji su u službi kršćanske zajednice. Druga skupina sakramenata, krštenje, euharistija i potvrda uvode nas u puninu života s Kristom, dok treća skupina pomirenje i bolesničko pomazanje jesu sakramenti koji nas ozdravljaju. Svima je zajedničko da ih je ustanovio sam Gospodin Isus i da im je dao spasiteljski sadržaj. Sama riječ sakrament označava da je govor o „svetoj tajni“, o „otajstvu“ koje nam na vidljiv način govori o nevidljivim milostima i darovima koje Gospodin izobilja dijeli. Boga nitko ne vidi, jer je nedohvatljiv našim osjetilima. Ali, njegovu „otajstvenu prisutnost“ prepoznajemo u „čudesnim djelima spasenja“ i oslobođenja koje je najavio po svojim prorocima: „Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima: konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu“ (Heb1, 1-2) koji nam se darovao u svetim sakramentima.

2. Od početka povijesti Crkve postoji posebna služba „ministerijalnog svećeništva“ koja se povjerava onima koji služe zajednici kao njezini predvodnici i učitelji. Đakonat, koji će danas podijeliti bogoslovu Marku Vujasinu, prvi je stupanj sakramenta svetoga Reda. A namijenjen je „službi riječi i oltara“, te u „služenju braći i potrebitima“. A da bi to mogao činiti nepodijeljena srca, kandidat za red svetoga đakonata danas će javno odabratи stalež celibata radi nebeskog kraljevstva. Uz to će obećati da će čuvati i razvijati duh molitve, održavati bogoslužje časova, te moliti za Crkvu i čitav svijet. Crkva nije samoupravna zajednica, a niti po svjetovnim mjerilima demokratski ustrojeno društvo. Ne, ona je zajednica vjernih Isusovih učenika, s hijerarhijskim ustrojem koji je Gospodin proglašio na Gori blaženstava. Đakon će, stoga, danas staviti svoje ruke u ruke zareditelja i prihvati takvo uređenje, te pri tom bez uvjeta „obećati poštovanje i poslušnost“. Ne samo meni, nego i mojim nasljednicima. Ne samo za jedan dan, jednu godinu ili određeno vrijeme, već u poslušnosti i celibatu do konca života. Otajstvo je to veliko, rekao bi sv. Pavao.

Uz navještaj Riječi i službu oko oltara u staležu celibata đakoni su osobito pozvani vršiti „službu ljubavi“, poput Krista koji nije došao da bude služen, nego da služi braći i potrebitima. Evandelist Ivan to opisuje kad u izvješću o blagovanju Pashe dodaje kako „Isus ustaje od stola, odlaže haljinu, uzima vodu pa učenicima pere noge i otire ih ubrusom kojim je bio opasan“ (Iv 13, 4-5). Činom pranja nogu Isus je izrazio smisao svog poslanja. A služenje drugima učinio temeljnim zakonom za izgradnju civilizacije ljubavi u Crkvi i u svijetu.

3. No, dok razmišljamo o služenju valja istaknuti da služenje braći kao blagoslovljeno djelo, nije prva i najvažnija stvar pastoralnog rada. Prva i najvažnija stvar jest služenje Bogu. Jer, Isus je iznad svega sluga Jahvin, a onda sluga ljudi. On je to svojim roditeljima objasnio kad su ga žalo-

ZADARSKA NADBISKUPIJA

sni tražili: „Zar niste znali da mi je boraviti u kući Oca mojega“ (Lk 2,49). Zato kad klerik, svećenik ili đakon, zanemari služenje Bogu u molitvi i pobožnosti što se od njega s pravom očekuje, onda se ne može tvrditi da je u službi braće. Naime, uslijed utjecaja sekularizma i pretjeranog aktivizma postoji ozbiljna opasnost da se zanemari duhovnost i molitva koja spada u prioritetne obveze zaređenih službenika. Crkva, kao dobra majka i učiteljica, stoga obvezuje i potiče ređenike neka „tumače crkveni nauk, te pobožno i vjerno slave Kristova otajstva“ u duhu poznatog tropleta koji ćemo doskora čuti: „Vjeruj što razmatraš, druge poučavaj što vjeruješ, i sam vrši ono što druge poučavaš“.

Okupljeni danas u našoj katedrali molit ćemo Gospodina da naši svećenici i redovnici budu vjerni i odani službenici Isusa Krista koje prepoznamo po njihovoj molitvi i pobožnosti. Osobito ćemo preporučiti da Gospodin obdari našeg ređenika Marka darovima poniznosti, postojanosti i pouzdanja u Boga. Neka i on poput Marije poniznim srcem stalno ponavljaju „evo, službenika Gospodnjeg“. Nisam dostojan, ali neka mi bude po tvojoj volji. Govori Gospodine, sluga Tvoj sluša! Neka postojanim duhom dadne do znanja svima da neće biti dvorjanin koji se dodvorava ljudima ovoga svijeta, a niti trstike koju vjetrovi ljljaju kamo hoće. Neka poput Ivana Krstitelja bude proročki navjestitelj Božje pravde i kraljevstva njegova. Neka pouzdanjem u Boga poput Abrahama stupa siguran da ga on, koji ga je pozvao od utrobe majke njegove, neće ostaviti. I neka s blaženim Alojzijem Stepincom stalno ponavlja: U Tebe sam se Gospodine pouzdao!

4. Sudjelujmo sabrano i radosno, s molitvom i pjesmom u ovom svetom obredu otajstva đakonskog ređenja, koje je dar ređeniku Marku, Zadarskoj nadbiskupiji, Crkvi i narodu. Zbog toga ćemo moliti nebeske zaštitnike i svece neka u njemu obiluje svaka vrsta krjeposti i neporočno obdržavanje duhovne stege sa svjedočanstvom dobre savjesti.

Posebice ćemo moliti neka ovo ređenje bude dar njegove ljubavi bez koristoljublja, darivanje bez pridržaja i dar služenje bez uvjetovanja. A nakon ovozemnog hoda, boja i služenja neka „hitajući ususret Gospodinu čuje njegov poziv: „Slugo, valjani i vjerni, uđi u veselje Gospodara svoga“ (Mt 25, 21). I kad se budemo obratili nebeskoj Crkvi molimo neka Uskrsnuli Krist Gospodin do kraja izvede u njemu ono što je započeo na njegovom krštenju, u župi Gospodinova Uzašašća, u Pakoštanima, u lipnju 1986. Tako neka bude. Amen!

Zbornik radova ‘Da život imaju’ povodom 70. rođendana kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa zagrebačkoga

Govor predstavljača mons. Ž. Puljića, predsjednika HBK u Zagrebu

Dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, prof. dr. Mario Cifrak u Predgovoru zbornika „Da život imaju“, kojeg večeras predstavljamo, veli kako je „povod za izdanje ovog Zbornika bio 70. rođendan zagrebačkoga nadbiskupa i Velikog kancelara Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, kard. Josipa Bozanića koji je rođen 20. ožujka 1949. godine. Dopustite meni malo starijem kolegi, koji sam na pragu 73., na početku ovog predstavljanja, izreći kard. Bozaniću srdačne čestitke u svoje ime, kao i u ime biskupa HBK, povodom okrugle godišnjice za koju kličemo: Vivat, crescat et floreat! Vaša godišnjica umrežuje se ove godine u slavlje 350. obljetnice postojanja Katoličkoga bogoslovnog fakulteta. Tim povodom prof. Cifrak okupio je 34 autora koji su dali svoje priloge, a među njima i šestorica biskupa. Zbornik „Da život imaju“ osmi je u nizu objavljenih zbornika Katoličkog bogoslovnog fakulteta u zadnjih sedam godina, što je vrijedno spomena i priznanja[1]. Meni, valjda što sam najstariji između predstavljača, Dekan je dodijelio prva dva „odlomka“ zbornika s jedanaest naslova koji obuhvaćaju 290 stranica; i sugerirao da to učinim u 15 minuta. Nisam optimist u pogledu pozitivnog ishoda, ali kad se primaknem kraju darovanog vremena, molim voditelja neka dadne znak da se maknem s pozornice. Podimo, dakle, redom.

Deset vrlih autora[2] u dodijeljenom mi dijelu Zbornika, kroz jedanaest uradaka prikazalo je djelovanje našeg slavljenika u funkciji „biskupa navjestitelja i posvetitelja“, te „biskupa u pastoralu i odgoju“. Ovaj troplet u svom bogatstvu izričaja, kako su to autori studiozno učinili na 290 stranica, preslika je onoga kako dokumenti Drugog Vatikanskog sabora prikazuju i opisuju ulogu biskupa. Prikladno je u ovoj svečanoj prigodi prisjetiti se tih osnovnih sastavnica biskupove službe i uloge u Crkvi. Jer, gdje je biskup tu je i Crkva: *Ubi episcopus ibi ecclesia.* Bez biskupa nema Crkve. Biskupima je, naime, Gospodin dodijelio zadaću „poučavanja“ (munus docendi), posvećivanja (munus sanctificandi) i upravljanja (munus regnandi).

a. Glavna oznaka biskupove pastirske službe da bude „navjestitelj Radosne vijesti“ proizlazi iz Isusove zapovijedi apostolima prije Uzašašća: „Idite i učinite sve narode mojim učenicima“. U duhu Pavlovih preporuka mladom Timoteju: „Propovijedaj riječ i uporan budi, bilo to zgodno ili nezgodno; kori, prijeti, opominji sa svom strpljivošću i poukom“ (2 Tim 4, 2). Obilje ideja i materijala o tomu može se naći na prviom stranicama Zbornika, u prilozima mons. Valtera Župana, don Emila Svažića, mons. Josipa Mrzljaka i don Slavka Zeca.

b. Biskup je uz to posvetitelj koji uvodi ljude u otajstvo povijesti spasenja. A kao predvoditelj dijeceze „nastoji biti uzorom svima“ (1 Petr 5, 4), te potiče suradnike-svećenike neka „pasu stado Božje, ne na silu, nego dragovoljno.. i neka svi vjerom i ljubavlju „teže za pravednošću, pobožnošću, postojanošću i blagošću“ (1 Tim 6, 11-16). Uz dobro uho i strpljivo srce od njega se očekuje i odlučna ruka kojom pokazuju na granice lijepog i ukusnog, kao i na važnost tradicije i predaje u vjerskom odgoju i rastu. O tomu ima dosta vrijednoga štiva u prilozima č. s. Valentine Mandarić, Denisa Barića, Josipa Šimunovića i Josipa Šalkovića. Tu se govori o promicanju vjeronauka kao mjesta susreta vjere i kulture, o organiziranju trajne formacije svećenika i đakona, kao i o održavanju tribina, izložbi i drugih susreta upravo u ovim prostorima „Pastoralnog instituta“ kojeg je kard. Bozanić predvidio u prigodi obnove Bogoslovije. Tako ova institucija već godinama svojim programima ostvaruje dio projekta „Predvorje naroda“ koji je papa u miru Benedikta XVI. nudio u svom obraćanju kardinalima u dvorani Clementini prije deset godina (21. prosinca 2009.). Dovoljno je spomenuti da je od otvaranja ove dvorane (2007.) do kraja veljače prošle godine bilo 1640 jednodnevni ili višednevni događanja, a u tom razdoblju od 11 godina bilo je ca. 210.650 posjetitelja[3].

c. Treća odlika biskupove službe jest „upravljanje“ (munus regnandi). Ipak je način biskupovog upravljanja jedinstven. On, naime, upravlja kao „sluga, srcem dobrog Pastira“, koji ne traži „ništa drugo osim slave Božje i spasenja duša“. S osobitom ljubavlju susreće svećenike i smatra ih „sinovima i priateljima“[4], te otvorenog srca i uma uvažava laička društva koji osjećaju potrebu i obvezu biti u službi evangelizacije“[5]. U duhu onog slikovitog izričaja sv. Augustina kad je rekao okupljenim vjernicima laicima „za vas sam biskup, a s vama sam kršćanin“. Bombayski kardinal Ivan Dias tvrdio je svojevremeno kako će „početak trećeg tisućljeća kršćanstva biti vrijeme ljeta“. O temi biskupovog upravljanja i odnosa prema svećenicima i laicima ima dosta korisnog štiva u radovima Emila Svažića (str. 43-57), Josipa Šimunovića (139-176) i Denisa Barića (107-135) koji je nedavno priredio tekstualnu i slikovnu monografiju „Hodimo zajedno u novosti života“, o ho0du i radu Druge Zagrebačke sinode koju je otvorio i priveo kraju kard. Josip Bozanić. Napisanog i obrađenoga materijala, tema i štiva, dakle, na pretek, a vremena malo.

Dopustite mi još na kraju osvrnuti se samo letimično na „tri prijelomna vremenska razdoblja“ u kojima je živio, djelovao, radio i svjedočio naš večerašnji svečar, kao i brojni njegovi nešto stariji i mlađi vršnjaci koji pamte i u srcu nose poklad i tragove tih povijesnih lomova i darova. Budući da se među tom generacijom nalazi i ovdje večeras nazočni govornik, ta činjenica čini me ovlaštenim reći dvije riječi o tim teškim, izazovnim i blagoslovijenim godinama u kojima smo bili živi svjedoci toga razdoblja i vremenskih prijelominica. Navodim samo tri vremenske prijelomnice

vezane uz neke godine kardinalovoga života. Istina moglo bi ih se navesti i više, ali spominjem samo tri: Maturalni ispit 1968., svećeničko ređenje 1975., te imenovanje biskupom koadjutorom u Krku 1989. godine.

1. Rođenje (1949.) i djetinjstvo Josipa Bozanića u poratno doba podijeljene Europe i svijeta bilo je „opećaćeno mitom Jalte“. Hrvatski narod i društvo proživljivali su teške posljedice Drugog svjetskog rata i strahovladu komunističke diktature. Josip je završio osmogodišnje školovanje i uspješno položio maturu 1968. godine. A ta je godina ušla u analne povijesti ovoga staroga kontinenta i svijeta. I bila zabilježena kao vrijeme poznatih studentskih demonstracija, protesta i pobuna protiv rata u Vijetnamu i protiv rasizma, i borbe za građanska prava i pravednije društvo. Te je godine u Americi ubijen Martin Luther King, a u Čehoslovačkoj se rodio pokret koji će biti upamćen kao „Praško proljeće“. No, to proljeće neće dugo potrajati jer će ga doskora ugušiti „polarna zima“ iz Rusije.

Osobitost te godine jest i u tome što su mladi, u tada Jalskim dogovorom podijeljenoj Europi, pojavili se na pozornici svijeta. U Parizu, Pragu i Londonu; u Zagrebu, Rimu, Varšavi i Berlinu studenti se okupljaju i dižu u zrak dva prsta s pjesmom „Mi ćemo pobijediti“ (We shall over come). Hrvatski mladići i djevojke koju godinu dana kasnije, izlazeći na trgove Zagreba, Splita, Osijeka i Zadra i drugih hrvatskih gradova, zatražit će više slobode i autonomije, ekonomski i političke. Bila je to uvertira u naše „hrvatsko proljeće“ koje je 1970. „uzdrmalo strukture ondašnje unitarističke Jugoslavije“. No, ubrzo će diktator Tito, kao što znamo, smijeniti hrvatsko partijsko vodstvo, ugušiti studentski štrajk (1971.), a u javnom prostoru Hrvatske zavladat će sablasni muk i zašutjeti svaka slobodna riječ.

2. Crkva u Hrvatskoj u tom teškom vremenu sabrala se i počela govoriti svojim načinom, hodočašćima u Marijina svetišta. Trebalо je, naime, činiti sve da narod bolje upozna vjerske isitne i prepozna korijene svoga identiteta. Božjom providnošću u to vrijeme na čelu hrvatskoga epi-skopata našao se sluga Božji kard. Franjo Kuharić, veliki poklonik bl. Alojzija Stepinca koji je davne 1941. bio planirao obilježiti godišnjicu trinaeststoljetnih prvih veza Hrvata sa Svetom Stolicom (641.). Stepinčeva zamisao morala je biti otklonjena zbog rata. Ali, zamisao nije bila zaustavljena. Stoga, providencijalna je bila odluka hrvatskih biskupa da se nakon višegodišnjeg „zatiranja katoličkog i hrvatskog imena“ u vrijeme komunizma, kroz devet godina zahvali Bogu za dar krštenja, vjere i pripadnosti Katoličkoj Crkvi. Tako su započela narodna okupljanja: Od Solina (1975.) gdje se razmišljalo o daru krštenja na rijeci Jadru kod Gospe od otoka, preko Biskupije kod Knina (1978.), pa sve do Nina (1979.) gdje se spominjalo veze hrvatskih vladara sa Svetom Stolicom.

Vrhunac hodočašničke devetnice bio je euharistijski kongres u Mariji Bistrici, 1984. godine, gdje se okupilo preko pola milijuna ljudi. Bilo je to „mirotvorno okupljanje naroda“ koji nije tražio oružje, već molio i prebirao zrnca krunice. To „svehrvatsko hodočašće“, koje je započelo u Solinu 1975., predvodili su tadašnji biskupi i iskusni svećenici pastoralci, kojima su se oduševljeno priključili i mladi svećenici, među kojima tada 26. godišnji mladomisnik Josip. U tom devetgo-dišnjem hodu zahvalnosti ljudi su u znaku krunice i s krunicom prepoznali pravu snagu i osvojili slobodu. Zbog toga ova druga vremenska prijelomnica, koja je započela u Solinu (1975. kad je naš svećar rekao svoju Mladu misu) a završila u Mariji Bistrici (1984.), ima svoju trajnu znakovitost i veliku poruku za ovo naše doba i vremena koja dolaze.

3. I treća znakovita vremenska prijelomnica koju bih na koncu htio kratko apostrofirati jest urušavanje Berlinskoga zida 1989. godine kad je i naš svećar bio imenovan krčkim biskupom koadjutorom. O tom povijesnom događaju bilo je ovih dana organiziranih skupova, predavanja i tumačenja njegovoga urušavanja. Padom, naime, „zida europske sramote i poniženja“, urušila se i komunistička neljudska ideologija koja je više od pola stoljeća progonila i uništavala sve što je

mirisalo vjerničkim i nacionalnim nabojem. A urušavanjem te bezbožne i zločinačke ideologije probudile su se u ljudima zapretale nade za slobodom, posebice među narodima istočne Europe koji su više desetljeća stenjali pod diktatorskom čizmom komunizma.

Istina, druge zemlje i narodi iz istočne Europe osvojili su slobodu i neovisnost bez sukoba i proljevanja krvi. Dovoljno se sjetiti „baršunaste, nenasilne revolucije“ u Čehoslovačkoj koja je trajala svega mjesec i po dana (16. 11.-29.12.1989.) i omogućila mirnu promjenu sustava, prijelaza iz diktature u demokraciju. A četiri godine kasnije ta nenasilna revolucija dovela je do „baršunastog razvoda“ (1. siječnja 1993.) i stvaranja dviju samostalnih država Češke i Slovačke. Hrvatska je, nažalost, zbog velikosrpske ideologije i agresije svoju slobodu skupo platila. Ali, Bogu hvala oporavila se, te u demokraciji i slobodi izgrađuje sada svoju budućnost.

Naš večerašnji svečar proživio je sve spomenute „povijesne prijelomnice“ u ulozi Kristova „najvjestitelja i posvetitelja“ o čemu je puno toga zabilježeno na stranicama ovoga zbornika „Da život imaju“. Od srca čestitamo okruglu 70. godišnjicu života. Ad multos annos, eminentissime Domine! Hvala i organizatorima akademskog čina na povjerenu sudjelovati na predstavljanju zbornika „Da život imaju“. Hvala i vama na pozornosti.

Prinesimo patnje i stradanja kao dar naše zahvalnosti

Propovijed mons. Ž. Puljića ŠKABRNJA: 28. godišnjica stradanja

1. Čuli smo kratki odlomak iz Prve knjige o Makabejcima koja je pisana oko 100. prije Krista. Makabejci su židovska junačka obitelj u vrijeme kada je Izraelem vladao Aleksandar Makedonski (do smrti 323.). A onda je vlast preuzeo Antioh IV. Epifan Seleukovići iz Egipta koji je ograničavao židovsku vjeru, kulturu i tradiciju. Zabranjivao je obrezivanje, svetkovanje subote i bogoslužje. A kada je Seleukidsko carstvo bilo pred raspadom, Makabejci su uspjeli (162. pr. Kr.) uspostaviti nezavisnu židovsku državu. Tada su Jeruzalem, Hram i hramska liturgija, te vjernost Zakonu sa Siona ponovno postali središtem njihovoga društvenog i vjerničkog života. A Makabejci su u povijesti spasenja postajali borci za slobodu i na političkom i na religioznom području. Borili su se protiv Seleukovića onako kao i Mojsije protiv faraona, kako bi doveli narod do gore Siona i zemlje Obećanja u kojoj su čekali doba ispunjenja. A ono će nastupiti rođenjem Emanuela koji će do kraja ispuniti dana obećanja i oplemeniti povijest spasenja.

Mi Hrvati otkrivamo na stranicama ove knjige o Makabejcima određene sličnosti i našega hoda i prolaza kroz brojne povijesne Scile i Haribde. Nakon gubitka naša državne samostalnosti po „Pacta Coventa“ (1102.) počelo je teško i tamno doba „hrvanja s našim Seleukovićima“ koji su stolovali u Pešti, Beču, Carigradu, Mletcima i Beogradu. Trebalo je kroz devet stoljeća „podnositi brojne zabrane“ koje su se krojile u vidu zatopljenja narodnog, kulturnog i vjerničkog identiteta. No, Bogu hvala za naše očeve jer su poput židovske obitelji Makabejaca bili svjesni svojih narodnih i vjerskih korjena. Bogu hvala i za crkvene pastire koji su navještajem Radosne vijesti na narodnom jeziku i u liturgiji podržavali onaj plamičak vjere, ponosa i narodne svijesti. Sa zahvalnošću se sjećamo i svih onih odvažnih „makabejskih sinova“ koji su poput „uskoka“, „gusara“ i „hrabrih branitelja“ davali do znanja svim okupatorima kako se narod ne miri s gubitkom države, već stremi za slobodom i neovisnošću. Jer, želi biti „svoj na svome“.

2. U drugom tekstu iz evanđelja slušali smo kako se Isus nalazi na putu prema Jeruzalemu gdje će proslaviti svoju posljednju Pashu. Isus je koristio putovanja da izgovori svojim učenicima i narodu neku prispolobu, pouku ili pak učini kakvo čudo iscjeljenja ljudskih bolesti. Kad su se tako približili Jerihonu, gradu od palmi i balzama, tu se zatekao i jedan slijepac. Kad su mu rekli da prolazi Isus, čudotvorac, stao je vikati iza glasa: „Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!“ I što su ga više ušutkivali, on je jače vikao: „Sine Davidov, smiluj mi se; Sine Davidov, smiluj mi se!“

Isus ga je čuo, zaustavio se i zapovjedio neka ga dovedu. A kad ga je upitao: „Što želiš da ti učinim“, čuo je odgovor: „Gospodine, da progledam!“ Isus mu je na to rekao: „Progledaj! Vjera te tvoja spasila.“ Slijepac je u teškoj nevolji jer ništa ne vidi. Ali, više i traži pomoć da progleda. Ako želiš Božju pomoć, moraš moliti, tražiti i ustrajno vikati. Istina, Bog zna što na fali i što nam treba. Ali, on želi vidjeti i osjetiti koliko si dugo kadar tražiti, vjerovati, biti strpljiv i moliti...

3. Mi, evo, svake godine 18. studenoga obilježavamo događaj kada je vojska JNA okupirala jedan grad i jedno selo, Vukovar i Škabrnju. Uništavajući kulturu i tisuće života lijepoga baroknoga grada na plavom Dunavu, te paleći kuće i ubijajući 86 nevinih života ponosnoga hrvatskoga mjesta Škabrnje, okupator je mislio zauvijek ugasiti neutaživu čežnju ljudi za slobodom koju, eto, ništa nije moglo obustaviti. Čak ni strašna stradanja grada Vukovara i sela Škabrnje koji su se dogodili u studenom 1991. godine. Skloništa su u to vrijeme postala mjesta molitve gdje se vapilo Gospo i pjevalo pobožne i rodoljubne pjesme. Ljudi su tugovali, molili i vapili poput ovog Jerihonskog slijepca koji je u gas vikao: „Isuse, Sine Davidov, smiluj se!“ U molitvi i trpljenju bili smo skupa s Marijom majkom Isusovom i našim zadarskim zaštitnicima koji su nam ulijevali zraku nade i svjetlosti.

Toga se, evo, danas sjećamo sa zahvalnošću, pa sve patnje i боли, kao i radosti naše i nadanja donosimo ovdje na oltar gdje se prinosi žrtva Novoga zavjeta, koja je najveći i najsvetiji žrtveni dar naše zahvalnosti.

Ovaj dan simbolično označava namjeru zločinačke vojske koja je „taktikom spaljene zemlje“ krenula u osvajanje Vukovara i Škabrnje koji nisu odoljeli silini napada i nisu izdržali. Ali, izdržala je Hrvatska zahvaljujući nadljudskim naporima njezinih branitelja i molitvenoj potpori njezinih građana. U ovoj prigodi spominjemo i tadašnje čelnštvo RH s predsjednikom Tuđmanom koji je u tim teškim danima znao pregovarati, zapovijedati i vojsku stvarati. Škabrnja mu je iz poštovanja i zahvalnosti s pravom postavila spomenik jer je kao vrhovni komandant vojnim akcijama „Bljesak i Oluja“ u kolovozu 1995., kojom su rukovodili naši generali, oslobodio najveći dio okupirane Domovine. A onda pregovorima reintegrirao istočnu Slavoniju s gradom Vukovarom.

4. Večeras će se diljem Hrvatske oglasiti crkvena zvona da nas pozovu na sjećanje i molitvu za sve stradalnike u Domovinskom ratu. Paljenjem svijeća, krunicom i euharistijskom molitvom želimo reći Bogu hvala na njihovu daru. Vukovar i Škabrnja simbol su narodnog stradanja i bolni podsjetnik žrtava koje su pale za slobodu i samostalnost Hrvatske. Uz obvezu sjećati se tih događaja i u molitve preporučivati sve pokojne i stradale, osjećam kako oni nama nešto poručuju. Tu je poruku u više odmijerenih i kratkih obraćanja izgovorio general Ante Gotovina u jednoj rečenici: Nakon izvojevane pobjede i ostvarene slobode, okrenimo se budućnosti. A svojom molitvom u zadarskoj katedrali i poklonom pred relikvijama svete Stošije, usmjerio je naše oči i srca, te pokazao odakle nam je tražiti pomoć i blagoslov za našu budućnost.

Uz molitvu za žrtve Škabrnje i Vukovara uključimo i sve koji su za iste ciljeve i ideale stradali tijekom dugih stoljeća. Neka im Uskrsnuli otvoru rajska vrata, oslobođi ih od svih spona smrti i pribroji zboru svojih izabralih i svetih. Jer, njegova su vremena i vjekovi. Njemu slava u vijeće vjekova. Amen.

Sprovod mons. Janka Segarića

Propovijed mons. Ž. Puljića na misi zadušnici na Istu

1. Kad god se nademo na sprovodu ili na groblju na kojem počivaju oni s kojima smo rodbinski i prijateljski bili povezani, pojavljuju se egzistencijalna pitanja o životu i smrti. Zašto se ljudi rađaju pa onda umiru i što se to događa u trenucima umiranja? Danas bismo voljeli čuti odgovor i od našega dragog mons. Segarića koji je preminuo u 97. godini života i odredio neka ga se sa-

hrani u župi sv. Nikole na Istu gdje je naučio prve molitve i primio svete sakramente. Danas ga u njegovoj rodnoj župi pratimo na vječni počinak sa sviješću da nas je za vazda ostavio i uputio se tamo kamo je i nam jednom poći; tamo „kud za vazda gre se“ kako pjesnik lijepo veli. Kao vjerni učenik svog Učitelja, zagledan u Kristovo lice pokojni mons. Segarić je bio prožet čvrstom vjerom u Božju istinu o čovjeku koji nakon prolaznoga zemaljskoga života vječno živi. Stoga je držao da je smrt sveti trenutak rađanja za vječnost. Za taj trenutak pripremao se osobito zadnjih godina. U utorak, 5. studenog prošao iskustvo toga otajstvenoga prijelaza, susreo se s Božanskim Sucem, gdje mu je nova i vječna istina potpuno otkrivena.

Iako nas činjenica smrti uvijek optereće kako osjećajima straha tako i osjećajima neizvjesnosti, uz Isusov križ nade i utjehe mi smo kadri stajati uspravno i pjevati pohvalnu pjesmu „sestrici smrti“. Isus nas, naime, tješi i govori „neka se ne uznemiruje srce vaše“. Očima vjere shvaćamo i prihvaćamo da je ovozemni život samo djelić onog vječnog koji nakon prijelaza iz smrti vječno traje. Blago čovjeku kad ga na tom prijelazu prati takvo svjetlo vjere koja mu obasjava životnu putanju. Zapravo, jedino u svjetlu uzvišene tajne smrti i uskrsnuća Božanskog Spasitelja moguće je shvatiti tajnu rađanja i umiranja. Obasjani vjerom koja nam s križa sjaji i mi danas stojimo nad odrom pokojnog mons. Janka Segarića, ponosnog Išćanina, koji je pronio diljem svijeta ime ovoga škoja, hrvatskoga naroda i Crkve kojoj je odano i zahvalno služio kao svećenik pune 72. godine svećeništva. Istim svjetlom vjere i mi ga pratimo na ovaj posljednji počinak.

2. U trenutcima umiranja pucaju rodbinske i prijateljske veze, a smrt bilježi rastanak i kraj ovozemnog druženja. U toj ranjenosti ne koristi puno govoriti. Riječi su suvišne. Šutnja, molitva i supatnja najbolji su prijatelji i pratitelji. Tada žarkom vjerom i usrđnom molitvom dolazimo Bogu koji je počelo svega vidljivoga i nevidljivoga. A u Jobovoj knjizi, tom spjevu ljudske patnje, nalazimo riječi ohrabrenja i podrške. Job, koji je izgubio djecu i imovinu, te udaren užasnom bolešću, ne gubi nadu u svoga Gospodara. On prihvata iskušenja i čvrsto vjeruje da je Bog pobjednik smrti i da će ga na koncu pravedno nagraditi: „Ja dobro znam, izbavitelj moj živi i posljednji će on nad zemljom ustati“. To je nada naša. To je okrjepa vjere koju i u ovoj prigodi osjećamo i zajedno ispovijedamo. Tu vjeru preuzela je liturgija pokojničkog predslavlja koja veli: „Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja a ne oduzima. I kad se razori dom ovozemnog boravka, stječe se vječno prebivalište u nebesima“.

Dok Božjem milosrđu i njegovoj ljubavi preporučujemo dušu pokojnoga Janka, uključimo u naše molitve i njegove drage roditelje otca Matu i majku Romanu, sve pokojne iz njegove uže i šire obitelji, posebice njegovoga strica Tomu komu je bio zahvalan za svoje svećeničko zvanje, pa je oporučno poželio s njime dijeliti i zajedničku grobnicu. Doskora ćemo poći na groblje i pokopati tijelo svećenika mons. Janka Segarića, začasnog kanonika sv. Stošije u Zadru. Zahvaljujemo mu za sve dobro što je činio za vrijeme svoga svećeničkog života, o čemu će nešto podrobnije reći upravitelj doma don Zdravko Katuša.

3. Dok mons. Segariću zahvaljujemo za uzoran svećenički život, što je propovijedao i svete tajne dijelio, osobitu mu zahvaljujemo i za ovu posljednju ovozemnu propovijed bez riječi, ali punu simbolike i značenja o Vječnoj Riječi i vječnom životu o kojem je i on toliko puta govorio kad je kraljevstvo Božje navješćivao. Svima je poznato koliko je volio povjerene duše, svoje svećeničko zvanje i svećeničko društvo. I kao što je on volio ljude i svećenike, tako su i oni voljeli njega jer su osjećali kako ima za njih srca i razumijevanja. Hvala ti, dragi don Janko, za tvoje ljudsko i svećeničko svjedočanstvo obilježeno ljepotom pažnje i finoće. Iskreni izrazi suošćanja njegovoj braći i sestrama skupa s njihovim obiteljima; časnim sestrama milosrdnicama koje su vodile brigu o njemu, svećenicima Zadarske nadbiskupije, kao kleru nadbiskupije u Los Angelesu i vjernicima župe sv. Antuna gdje je služio punih 40 godina.

U svom dugogodišnjem životu i 72.godišnjem svećeničkom radu mons. Segarić je susreo puno

dobrih ljudi koji su mu pomagali ostvariti visoke svećeničke ideale. Stoga, u ovoj prigodi oproštaja kličemo s apostolom Pavlom: „Neka je blagoslovjen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista. Otac milosrđa i Bog svake utjehe. On nas tješi u svakoj nevolji našoj“ (Ef 1,3-4). On će dobrostivo privesti i ovog našeg brata u prostranstva gdje tuge više neće biti, ni jauka, ni bola, već pokoj, mir i radost u Gospodinu. Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

SVETKOVINA BOŽIĆA

Propovijed mons. Ž. Puljića

Draga braćo i sestre u Kristu!

1. Božić nam svake godine omogućuje obiteljsko i blagdansko raspoloženje. I normalno je što se ususret tom velikom danu uređuju stanovi, priprema gozba i pozivaju rodbina i prijatelji. To je sastavni je dio „rođendanskoga rituala“. No, gledom na činjenicu Božjega rođenja javljaju se neka pitanja i nejasnoće. Ne shvaćamo, naime, zašto je Bog silazio s nebeskih visina u ovu našu dolinu suza? Zašto se rodio u malenom gradiću Betlehemu, a ne u nekom velegradu bogate povijesti i civilizacije? Nema jasnog odgovora na ta pitanja osim slutnje kako je to učinio jer je raduje čovjeku. Bog se utjelovio jer je čovjeka zavolio. Stoga se i mi radujemo njegovom rođendanu. I pripremali smo se, posebice na duhovnom polju. Dovoljno je bilo poći tijekom došašća po crkva-ma i pogledati redove pred ispjovjedaonicama. Vjernici, naime, žele da ih Novorođeni zatekne očišćene duše i nađe budne u molitvi i raspjevane njemu na slavu.

2. A on kao naš prijatelj i Spasitelj dolazi i nosi darove blagoslova i mira. Jer, „dijete nam se rođilo, Bog nam je darovan“ (Iz 9,5). Ovo otajstvo Božjega utjelovljenja povezalo je Boga s čovjekom i združilo izvanvremensko s vremenskim. Stoga je Isusovo rođenje najsvjetlij događaj ljudske povijesti. Tada je, naime, u svijet opterećen nepravdama, grijehom, sukobima i ratovima sišla Ljubav, Istina, Pravednost i Svetost. Božićni su dani ostvarenje onoga „vremena spasenja i pomirenja za kojim su čeznuli drevni patrijarsi i proroci“ (K. Boromejski). A Crkva upravo u božićnom vremenu „svečano zahvaljuje Ocu nebeskom što nam je poslao Onoga koji će nas poštenu životljenu poučiti, samu nam istinu otkriti i pozvati nas među baštinike vječnog života“.

3. Božiću zapravo i ne treba posebno tumačenje. Sve je rečeno u samom događaju. To je dan našega spasenja kad je „veliki i vječni Dan došao u ovaj kratki vremeniti dan i postao naša pravda, posvećenje i otkupljenje“ (sv. Augustin). Po Isusovu rođenju dogodio se Božji dar zemlji, svim ljudima i svim narodima. Ususret velikom blagdanu želim čestit Božić svima: mladima i starima, zdravima i bolesnima, svećenicima i Bogu posvećenim osobama, predstavnicima građanske vlasti, kulturnim i javnim djelatnicima, članovima vojske i policije; obrtnicima, ratarima i pomoracima. Kršćanima koji će po julijanskom kalendaru slaviti Božić za 13 dana želim blagoslovljene božićne dane. Svjetlo Betlehemske noći neka bude na pomoć djelatnicima obavijesnih sredstava; učiteljima i odgojiteljima mlađih naraštaja; liječnicima i bolničkom osoblju; braniteljima i učvijljenim obiteljima naše nadbiskupije; kao i svim aktivnim laicima koji se zdušno zauzimaju za slavu Božju i čast Crkve njegove.

4. Koristim prigodu zahvaliti svima koji su mi pismeno ili usmeno izrazili dobre želje i čestitke za ove svete blagdane. Vama, ovdje nazočnima, kao i svim slušateljima koji nas prate preko valova radio Zadra želim čestit Božić i već sada sretnu i blagoslovljenu Novu 2020. godinu, koja neka bude ispunjena mirom, radošću, ljubavlju i razumijevanjem, međusobnom tolerancijom, prosperitetom i blagostanjem. Ali, i čežnjom za nebeskim dobrima. U malom Isusu, koji „leži na slamici“, Bog je osobno „radi nas ljudi i radi našeg spasenja sišao s nebesa“. I ušao u naše obitelji i u našu osobnu povijest. Stoga, i ove godine nadamo se njegovu pohodu i blagoslovu. U isčekivanju toga milosnoga susreta, mi s vjerom ispjovijedamo da su njegova vremena i vjekovi. I od

srca mu kličemo i molimo: Dođi, Gospodine Isuse! Svim vjernicima ove starodrevne Zadarske nadbiskupije želim blagoslovjen Božić i njegovim mirom ispunjene dane Nove 2020. godine! Njemu slava u vijeke vjekova. Amen.

POLNOĆKA U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Propovijed mons. Ž. Puljića

Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan

1. Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan. Ove svete božićne noći radujemo se rođendanu Isusa Krista i razmišljamo o čudesnom i nedokučivom otajstvu: o Riječi koja je tijelom postala i nastanila se među nama. Ove svete noći nebo je označilo prekretnicu u povijesti ljudskoga roda. Jer, otajstvo Božića združilo je božansko s ljudskim, nebesko sa zemaljskim. To je nedokučiva tajna o kojoj su razmišljali najveći umovi teologa i svetaca. A opet je tako jasna i razumljiva svakome tko se jaslicama približi. Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan.

Isusovim utjelovljenjem počela se pisati Božja povijest na zemlji. Kršćanstvo zato nije ideologija kojoj treba vjerovati, nego događaj koji nas želi zahvatiti. Hrvatske božićne pjesme najbolji to opisuju kad pozivaju: „Braćo pastiri pohitite! Podjite kralji, tamo se njemu poklonite..“ Sve je u pokretu, jer spasenje je na domak ruke. Valja se požuriti, jer, Božić se nije sasma dogodio. On se želi dogoditi. U tebi i u meni osobno; u svakoj obitelji. Evo, sad je vrijeme milosno. Evo, sad je vrijeme spasa» (2 Kor 6, 2). „Neka vam srca, dakle, ne budu tvrda, ako danas glas mu čujete“, veli pisac poslanice Hebrejima (Heb 3, 7).

2. Zato, brate i sestro, ustanimo, podimo i poklonimo se Novorođenome. Probudi se i poslušaj što anđeli pjevaju i poručuju: „U Betlehemu u štalici rodio se Krist Gospodin“. Ne možeš povezati Boga i jaslice u štali. Stoga vjerom apostola Tome ponavljam: „Ne shvaćamo, ne gledamo; al' po jakoj vjeri znamo što van reda biva tu“. Ove svete noći zasjalo je novo svjetlo njegove slave, koje budi u nama čežnja za nebeskim dobrima. Ustani, probudi se. Moli i zovi. Kucaj i traži. I ne umaraj se upravljati Novorođenome molitveni vapaj: Isuse, Ti si čežnja duše moje. Ti si čežnja moje obitelji. Dodi Gospodine i ne kasni! Ti si Emanuel, Bog s nama. Ti si mir naš. Tvoja su vremena i vjekovi!

Neka u ovoj svetoj noći poraste naša čežnja za nebeskim dobrima. Neka mir novorođenog Kralja zavlada u srcima i dušama naših obitelji. Obdareni Božjom dobrotom, budimo jedni drugima dar i blagoslov: svojim obiteljima, djeci, roditeljima, svom gradu i narodu pjevajući ovih dana naše divne božićne pjesme. Vama, ovdje nazočnima, kao i svim slušateljima koji nas prate preko naših medija, želim čestit Božić i već sada blagoslovljenu Novu 2013. godinu, ispunjenu mirom, radošću, svakim Božjim blagoslovom. Ali, i čežnjom za nebeskim dobrima. Jer, Dijete nam se rodilo; Bog nam je darovan! Zato s radošću kličemo i pjevamo: „Teb' Isuse hvalimo, sveto Trojstvo slavimo, Majku Tvoju častimo, svetu Djevu Mariju“.

ODREDBE

Đakonsko ređenje

Broj: 1034/2019.

Zadar, 12. studenoga 2019.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici,

Drago mi je što Vas mogu obavijestiti da će na Prvu nedjelju došašća, 1. prosinca 2019., za vrijeme euharistijskog slavlja u katedrali sv. Stošije u Zadru, u 11 sati, zaređiti jednog đakona.

Kandidat za đakonsko ređenje je akolit Zadarske nadbiskupije Marko Vujasin iz župe Uzašašća Gospodinova u Pakoštanima, rođen 18. lipnja 1986. u Zadru. Studij filozofije i teologije završio je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu i diplomirao 2019. godine.

Pozivam braću svećenike koji mogu priključiti se euharistijskom slavlju ređenja, a sve potičem pratite molitvom našeg ređenika i s ljubavlju ga prihvati kao člana prezbiterija naše Nadbiskupije. I dok Bogu zahvaljujemo za dar njegova zvanja, molimo za ređenika, za njegov rast u vjeri i apostolskom žaru.

Ovim ujedno molim braću svećenike neka na svetkovinu Krista Kralja, u nedjelju, 24. studenog 2019., na svim misama s narodom obavijeste vjernike o ovom događaju i potaknu ih sudjelovati na obredu ređenja u Katedrali.

Svima srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Proslava blagdana sv. Nikole - dan pomoraca i ribara

Broj: 1092/2019.

Zadar, 29. studenoga 2019.

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava u Gradu

i svim pomorskim ustanovama u gradu Zadru

Draga braćo svećenici, dragi Kristovi vjernici,

Sveti Nikola biskup, čiji blagdan slavimo 6. prosinca 2019., u našoj se Crkvi slavi - osim kao dan darivanja djece - također kao dan pomoraca, ribara i svih "ljudi od mora". Po naravi svoga posla pomorci i ribari izloženi su danonoćno velikim naporima i opasnostima. Crkva, naime, skrbi o pomorcima na specifičan način jer je prepoznala kako je i njihov život poseban i specifičan. Žitelji našega Grada i čitavog našeg kraja stoljećima su životom i radom vezani za more, pomorstvo i ribarstvo.

Ovime pozivam sve pomorce i ribare, djelatne i umirovljene, njihove obitelji, pomorske ustanove, posade brodova, profesore, studente i učenike Pomorske škole i Visoke pomorske škole u Zadru, djelatnike putničkih agencija i sve koji su na bilo koji način povezani s morem, da se u petak, 6. prosinca, euharistijskim slavljem u našoj Katedrali u 11 sati ujedinimo u molitvi i zahvali za sve žive i preminule djelatnike pomorskih službi.

Svima pozdrav u Gospodinu,

† Želimir Puljić, nadbiskup

S hrvatskim svecima i blaženicima u susret blagdanu svete Stošije

Broj: 1130/2019.

Zadar, 7. prosinca 2019

Župnim uredima i samostanima u Nadbiskupiji

Pastoralno iskustvo potvrđuje da su hodočašća prokušani način odgoja u vjeri. Ona nam govore i o trajnoj istini da smo putnici i prolaznici na ovoj zemlji. Neka devetnica svete Stošije bude ove godine obilježena našim svecima i blaženicima. Navodim za pojedine dane neke od naših svetaca i blaženika o kojima neka se progovori u homiliji dotičnoga dana (navodim i „adresu“ kao pomoć gdje se može naći osnovne podatke o njima).

Dan	Predložena tema propovijedi	Dekanati koji sudjeluju
6. 1.	Bogojavljenje	- slavi se u župama -
7. 1.	Sveti Nikola Tavelić	
	https://www.bitno.net/vjera/svetac-dana/nikola-tavelic-prvi-hrvatski-svetac/	Zadar Istok i Zapad
8. 1.	Blažena Marija Propetog Isusa Petković	
	https://www.bitno.net/vjera/svetac-dana/bl-marija-od-propetog-isusa-petkovic-unosila-je-nesobicnu-ljubav-u-svijet-ranjen-mrznjom/	Biograd
9. 1.	Sveti Marko Križevčanin	
	https://www.bitno.net/vjera/svetac-dana/sveti-marko-krizevcanin-trpio-je-za-jedinstvo-crkve-i-nije-se-bojao-ljudskog-suda/	Benkovac i Zemunik
10. 1.	Blažene drinske-mučenice	
	https://www.bitno.net/vjera/blazena-jula-ivanisevic-poglavarica-drinskih-mucenica-koja-je-predvodila-sestre-u-nebo/	Novigrad i Ražanac
11. 1.	Blaženi Jakov Zadranin	
	https://www.bitno.net/vjera/svetac-dana/blazeni-jakov-zadranin-njegove-tajne-svetoga-kulinarstva/	Dugi Otok, Silba, Ugljan-Pašman u 9 sati
12. 1.	Krštenje Gospodinovo	- slavi se u župama -
13. 1.	Blaženi Ivan Merz	
	https://www.bitno.net/vjera/pisao-je-majci-vjera-je-moje-zivotno-zvanje-i-to-mora-bitи-svakom-covjeku/	Nin i Pag
14. 1.	Svečana Večernja: Nadbiskup sa svećenicima	
		Svima pozdrav u Gospodinu. Želimir Puljić, nadbiskup Don Igor Ikić, vikar za pastoral

ODREDBE

Pobačaj i ovlast odrješenja

Broj: 1147/2019.

Zadar, 9. prosinca 2019.

Nakon što je zatvorio Sveta vrata Vatikanske bazilike i zaključio izvanrednu Godinu milosrđa, papa Franjo je nakon molitve Angelusa (21. studenoga 2016.) potpisao svoje apostolsko pismo 'Misericordia et misera' ('Milosrđe i bijednica') upućeno čitavoj Crkvi kako bi nastavila živjeti milosrđe doživljeno tijekom Izvanrednog jubileja. Iz toga se vidi Papina želja da Božje milosrđe ne bude zatvoreno samo u okvir jedne Godine.

Apostolskim pismom papa Franjo je odlučio podijeliti svim svećenicima ovlast odrješenja od grijeha pobačaja za one koju su ga počinili i skrušena srca traže oproštenje.

U tom vidu svi svećenici, koji imaju ovlast ispovijedanja (jurisdikciju) u Zadarskoj nadbiskupiji, imaju ovlast odrješenja od kazne izopćenja zbog sudjelovanja u vršenju pobačaja (Kan. 1398) do donošenja novih propisa.

Pozdravljam Vas i blagoslivljam.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Nedjelja Caritasa

Broj: 1148/2019.

Zadar, 9. prosinca 2019.

Župnim uredima i samostanima u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici!

Nedjelja Caritasa koja se odlukom Hrvatske biskupske konferencije obilježava treće nedjelje došašća, uvijek iznova potiče vjernike na obnovu vjere i djelotvornu ljubav - Caritas. Pod geslom: „Upamti da u Božjim očima ništa nije maleno. Sve što činiš čini s ljubavlju.“ (sv. Mala Terezija) i ove će se godine, 15. prosinca 2019. obilježiti Nedjelja Caritasa, kada će se u svim crkvama moliti za potrebite, siromašne, odbačene i one na rubu društva te prikupljati novčani prilozi vjernika namijenjeni djelovanju Caritasa.

Hrvatski Caritas dostavio Vam je poslanicu umirovljenog varaždinskog biskupa mons. Josipa Mrzljaka, predsjednika Hrvatskog Caritasa za ovogodišnju nedjelju Caritasa i druge materijale, na župne urede.

Potičem Vas, draga braćo svećenici, da dolično i zauzeto obilježite nedjelju Caritasa u svojim župama. Podsjećam kako je milostinja te nedjelje u svim crkvama i na svim svetim Misama namjenska i treba je čim prije dostaviti u Ekonomat s naznakom 'Za Caritas'.

Svima srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Božićno čestitanje Nadbiskupu

Broj: 1139/2019.

Zadar, 9. prosinca 2019.

- SVIM PREČASNIM DEKANIMA
- SVIM ŽUPNICIMA I UPRAVITELJIMA CRKAVA U GRADU ZADRU
- SVIM REDOVNIČKIM ZAJEDNICAMA U GRADU ZADRU
- SVEĆENIČKOM DOMU ‘ZMAJEVIĆ’
- NADBISKUPSKOM SJEMENIŠTU ‘ZMAJEVIĆ’
- TEOLOŠKO-KATEHETSKOM ODJELU SVEUČILIŠTA U ZADRU
- KLASIČNOJ GIMNAZIJI IVANA PAVLA II.
- KATOLIČKOJ OSNOVNOJ ŠKOLI „IVO MAŠINA“ U ZADRU
- CARITASU ZADARSKE NADBISKUPIJE
- DJELATNICIMA SREDIŠNJIH USTANOVA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Poštovani,

Božićno i novogodišnje čestitanje o. Nadbiskupu svećenika, redovnika, redovnica i djelatnika u središnjim ustanovama Nadbiskupije održat će se u subotu, 21. prosinca 2019. u Nadbiskupskom domu u Zadru (Poljana pape Ivana Pavla II. 1., ulaz s Foruma) u 12,00 sati.

Svima pozdrav u Gospodinu,

don Josip Lenkić, kancelar

Misna tablica

Broj: 1149/2019.

Zadar, 9. prosinca 2019.

Svi dijecezanski svećenici, aktivni i umirovljeni, župni vikari i svećenici redovnici dužni su predati Nadbiskupskom ekonomatu, do 20. siječnja 2020. godine, popunjenu Misnu tablicu za IV. tromjeseče 2019. godine, kao i tablicu za III. tromjeseče ukoliko to još nisu učinili.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Obveze prema Ekonomatu

Broj: 1150/2019.

Zadar, 9. prosinca 2019.

Svaka župa, bilo da je povjerena biskupijskom bilo redovničkom svećeniku, dužna je do 20. siječnja 2020. godine, podmiriti svoje obveze i dugovanja prema Nadbiskupiji kako slijedi:

a. Obveze župa: Milostinja: Velikog petka - ‘Božji grob’ (50 %); ‘Petrov novčić’ (13. nedjelja kroz godinu); Misija nedjelja (29. nedjelja kroz godinu); Nedjelja Caritasa (3. nedjelja došašća); blagdan Sv. Obitelji - Dan iseljenika (50%); 30 % brutto od redovnih prihoda; 10 % od prodaje ili najma crkvene imovine ukoliko je bio slučaj; Takse od sprovoda i vjenčanja.

b. Osobni doprinos svećenika: Binacija i trinacija (Misna tablica); Fond za svećenička zvanja (dobrovoljno); Osobni doprinos za svećeničku rekolekciju (500,00 kn); Dobrovoljni doprinos za Svećenički dom; Eventualni dug Nadbiskupskom ekonomatu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

ODREDBE

Izvadak iz Blagajničkog dnevnika

Broj: 1151/2019.

Zadar, 9. prosinca 2019.

Svaki je župnik, biskupijski i redovnički, dužan prema obrascu Nadbiskupskog ekonomata, do 20. siječnja 2020. godine, predati Ekonomatu Izvadak iz Blagajničkog dnevnika za 2019., za župu/župe svoga upravljanja i posluživanja.

Izvadak iz Blagajničkog dnevnika podnose također Teološko-katehetski odjel Sveučilišta u Zadru, Klasična gimnazija Ivana Pavla II., Katolička osnovna škola „Ivo Mašina“ u Zadru, Nadbiskupsko sjemenište „Zmajević“, Svećenički dom „Zmajević“, Koludrički samostani Benediktinki u Pagu i Zadru.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Prijepis Matice krštenih, vjenčanih i umrlih za 2019.

Statistika župe za 2019.

Broj: 1152/2019.

Zadar, 9. prosinca 2019.

Svaki je župnik dužan do 20. siječnja 2020. godine predati Nadbiskupskom ordinarijatu:

a. Prijepis Matice krštenih, vjenčanih i umrlih za 2019. godinu.

Po svršetku svake kalendarske godine župnik zaključuje upis u matice i parice zaključnim brojem i ovjerava svojim potpisom i župnim pečatom. Ako tijekom godine ne bi bilo nijednog upisa u maticu, neka župnik to ubilježi u maticu i parice za dotičnu godinu i ovjeri svojim potpisom i župnim pečatom i dostavi Ordinarijatu.

b. Statistiku župe za 2019. godinu (prema obrascu).

Također, potrebno je službeno javiti dopune ili eventualne obavijesti drugim župnim uredima i zaključiti uredno uredske poslove za 2019. godinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup.

**POVELJA
BLAGOSLOVA ZVONA
CRKVE SV. PAVLA U NOVOM NASELJU
U ŽUPI SV. ŠIMUNA I JUDE TADEJA U BOKANJCU
U IME KRISTOVO. AMEN!**

Godine Gospodnje 2019, mjeseca prosinca, dana 1., mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije, blagoslovio je tri zvona za novu crkvu sv. Pavla u Novom Naselju u Župi sv. Šimuna i Jude Tadeja u Bokanjcu.

Zvona su nabavljena prilogom vjernika i dobročinitelja.

Veliko zvono: teško 540 kg. Ton SOL (G). Promjera 95 cm. Posvećeno: *Sv. Pavlu*.
Natpis na zvonu: **SVETI PAVLE, MOLI ZA NAS! „HRVATSKA KATOLIČKA
OBITELJ DNEVNO MOLI I NEDJELJOM SLAVI SVETU MISU“.**

ŽUPA BOKANJAC - CRKVA SV. PAVLA. A. D. 2019.

FONDERIA DE POLI DAL 1453. REVINE (TV) - ITALY.

Ukrasi na zvonu: **Sv. Pavao, Raspelo, Hrvatski grb. Znak ljevaonice.**

Zvono je ukrašeno bogatim reljefima, a pri dnu se nalazi hrvatski troplet.

Srednje zvono: teško 380 kg. Ton LA (A). Promjera 85 cm. Posvećeno: *Kraljici krunice*.
Natpis na zvonu: **KRALJICE SV. KRUNICE, MOLI ZA NAS!**

**“NAJVJERNIJA ODVJETNICE NA BRANIKU STOJ, ČUVAJ NAŠU SVETU
VJERU I HRVATSKI DOM!” ŽUPA BOKANJAC - CRKVA SV. PAVLA. A. D.
2019. FONDERIA DE POLI DAL 1453. REVINE (TV) - ITALY.**

Ukrasi na zvonu: **Gospa od Ružarija, Kalvarija, Višeslavova krstionica. Znak
ljevaonice. Zvono je ukrašeno bogatim reljefima, a pri dnu se nalazi hrvatski troplet.**

Malo zvono: teško 270 kg. Ton SI (H). Promjera 75 cm. Posvećeno: *Sv. Šimunu i Judi
Tadeju*.

Natpis na zvonu: **SV. ŠIMUNE I JUDA TADEJU MOLITE ZA NAS!**

SPOMEN 40. GODINA BRANIMIROVE GODINE - 879. - 1979. - 2019.

**„BOŽE ČUVAJ HRVATSKU, NAŠ DRAGI DOM!“ ŽUPA BOKANJAC -
CRKVA SV. PAVLA. A. D. 2019. FONDERIA DE POLI DAL 1453. REVINE (TV)
- ITALY.**

Ukrasi na zvonu: **Sv. Šimun i Juda Tadej, Zavjetni križ, sv. Josip. Znak
ljevaonice. Zvono je ukrašeno bogatim reljefima, a pri dnu se nalazi hrvatski troplet.**

U potvrdu gore rečenog sa Župnikom Bokanjca vlastoručno potpisujemo i
župnim pečatom potvrđujemo ovu Povelju sastavljenu u dva primjerka, od kojih
će se jedan čuvati u Arhivu Zadarske nadbiskupije, a drugi u Arhivu župe
Bokanjac.

U vjeri čega...

Župnik:
Don Srećko Petrović
Don Srećko Petrović

Generalni vikar:
Josip Lenkić
Mons. Josip Lenkić

KRONIKA

Studeni – Prosinac 2019.

1. studenog -

- Misno slavlje prije podne na svetkovinu Svih Svetih u katedrali sv. Stošije predvodio je Nadbiskup, a poslije podne imao je na gradskom groblju odrješenje za pokojne.

2. studenog -

- Na Dušni dan, spomen svih vjernih mrtvih Nadbiskup je slavio Sv. Misu zadušnicu u katedrali Sv. Stošije za pokojne nadbiskupe, svećenike i sve vjerne mrtve.

6. studenog -

- Nadbiskup je sudjelovao na svećeničkoj rekolekciji zadarskog prezbiterija. Predavanje o temi „Sveti Jeronim – o 1600. obljetnici njegove smrti“ održao je dr. fra Stanko Josip Škunca, redovnik u franjevačkom samostanu sv. Frane u Zadru.

8. studenog -

- Sprovodne obrede za don Janka Segarića i misu zadušnicu na don Jankovom rodnom otoku Istu predvodio je zadarski Nadbiskup.

9. studenog -

Na Novom Bokanjcu, Nadbiskup je u prisustvu gradonačelnika gosp. Branka Dukića blagoslovio gradilište nove škole.

14. studenog -

- U prostorijama Ordinarijata u Zadru Nadbiskup se susreo s Ministricom kulture dr. sc. Ninom Obuljen te s predstavnicima SICU-a.

15. studenog -

- Nadbiskup je održao redovitu sjednicu Ekonomskog vijeća Zadarske nadbiskupije u prostorima Ordinarijata.

16. studenog -

- U nadbiskupskoj kapeli Sv. Marka i zadarskih zaštitnika, bogoslov Marko Vujasin položio je pred Nadbiskupom isповijest vjere.

17. studenog -

- U župi Kraljice Mira u Zemuniku prije podne Nadbiskup je krstio malu Tereziju sedmo dijete obitelji Birkić. A poslije podne Nadbiskup s više od šesto vjernika Zadarske nadbiskupije hodočastio je svetom Nikoli Taveliću u Šibenik.

18. studenog -

- Misno slavlje za sve poginule i zahvalu Bogu za dar domovine u škabrnjskoj župnoj crkvi Uznesenja BDM predvodio je Nadbiskup u koncelebriraciji sa šibenskim biskupom Tomislavom Rogićem i umirovljenim Antonom Ivasom, te tridesetak svećenika.

23. studenog -

- U prostorima sjemeništa Zmajević u Zadru održan je prvi od pet susreta temeljne formacije animatora. Formaciju animatora kao dio projekta „Mladi za mlade“ organizirao je Ured HBK za mlade. Na samom početku susreta Nadbiskup je pozdravio sudionike i podijelio im Božji blagoslov. Istoga dana Nadbiskup se susreo s članovima društva Exitus koji su došli na hodočašće sv. Krševanu u katedralu sv. Stošije, i tom prigodom im se kratko obratio. Nadbiskup je navečer sudjelovao na svečanoj akademiji uoči biskupskog ređenja mons. Bože Radoša u Varaždinu.

24. studenog -

- Nadbiskup je naznačio ređenju Varaždinskog biskupa mons. Bože Radoša.

25. studenog -

- U Zagrebu je Nadbiskup predsjedao redovnoj sjednici Stalnog vijeća HBK.

26. studenog –

- U prigodi obilježavanja 30. godišnjice biskupske posvete uzoritog kardinala Josipa Bozanića, Nadbiskup je sudjelovao kao jedan od predstavljača knjige Da život imaju. Predstavljanje se održalo u dvorani Vjenac Pastoralnog instituta u Zagrebu.

27. studenog –

- Nadbiskup je sudjelovao na rekolekciji u sjemeništu Zmajević koju je održao prof. dr. sc. Ivan Bodrožić, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije i redovni profesor na KBF-u u Splitu.

28. studenog –

- Nadbiskup je sudjelovao na proslavi 50. obljetnice uspostave Splitske metropolije.

30. studenog –

- Povodom 400 godina postojanja Bratovštine Gospe od Ružarija u župi sv. Lovre u Kalima, Nadbiskup je prije podne predvodio svečano misno slavlje, a poslije podne je u Preku posjetio gospodju Veru Mašinu, sestru pokojnog Ive Maštine.

1. prosinca –

- Na prvu nedjelju Došašća u Zadarskoj katedrali Sv. Stošije Nadbiskup je za đakona zaredio bogoslova Marka Vujasina rodom iz Pakoštana.

2. prosinca –

- Nadbiskup je predvodio prvu misu zornicu na početku došašća u katedrali sv. Stošije.

3. prosinca –

- Misu zornicu Nadbiskup je proslavio u župi sv. Ante Padovanskog na Smiljevcu.

4. prosinca –

- Misu zornicu Nadbiskup je proslavio u župi Uznesenja BDM na Belafuži.

6. prosinca –

- U Zagrebu je Nadbiskup predsjedao redovnoj sjednici Stalnog vijeća HBK.

6.-10. prosinca –

- Nadbiskup je sudjelovao na proslavi 50. obljetnice Katoličke misije u Londonu.

12. prosinca –

- U sjemeništu Zmajević održano je predstavljanje pretiska Kotorskog missala svetog Jakova od Lođe. Nadbiskup je nazočne pozdravio i održao kratko uvodno izlaganje.

14. prosinca –

- Nadbiskup je sudjelovao na znanstvenom kolokviju u povodu 100. obljetnice rođenja zadarskog nadbiskupa mons. Marijana Oblaka. Kolokvij se održao u prostorima sjemeništa Zmajević, te je tom prigodom Nadbiskup održao predavanje pod naslovom: Marijan Oblak – zadarski nadbiskup i promicatelj kršćanske Europe

15. prosinca –

- Nadbiskup je prije podne predvodio svečano misno slavlje u župi svetoga Nikole u Kistanjama te je tom prigodom krstio šestero djece, a poslije podne posjetio je župu sv. Ivana Krstitelja na Kosi u Biogradu na Moru.

16. prosinca

- U organizaciji studenata Katehetsko-teološkog odjela Sveučilišta u Zadru u prostorijama sjemeništa Zmajević upriličen je predbožićni susret i čestitanje za studente i profesore. Tom prigodom je sudjelovao i Nadbiskup koji je okupljenim studentima uz prigodne čestitke za Božić uručio studentima primjerak Kompedija Katekizma Katoličke Crkve.

17. prosinca –

- Nadbiskup je prije podne pohodio Caritas Zadarske nadbiskupije gdje se u Prenoćištu Sv. Vinka Paulskog susreo s beskućnicima, a u Pučkoj kuhinji s roditeljima poginulih branitelja.

Poslije podne je studiju TV Diadora Nadbiskup je sudjelovao na snimanju predbožićne emisije U prvom planu.

KRONIKA

18. prosinca –

- Susret ravnatelja osnovnih i srednjih škola Zadarske županije s zadarskim Nadbiskupom održan u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa Zmajević u Zadru.

18. prosinca –

- Misu zornicu Nadbiskup je proslavio na gradskoj župi Srca Isusova na Voštarnici.
- Nadbiskup je nazočio na predbožićnom susretu profesora, obitelji i učenika Klasične gimnazije, te je u toj prigodi blagoslovio učenike, profesore i sve prisutne.

19. prosinca –

- Misu zornicu Nadbiskup je proslavio na župi s. Petra na Ploči. Prije podne pohodio je Župana i Gradonačelnika u prigodi božićnog čestitanja, a navečer je sudjelovao na Božićnom susretu učenika, roditelja i djelatnika Katoličke osnovne škole Ivo Mašina.

20. prosinca –

Na tradicionalnom susretu s predstavnicima medija, Nadbiskup je izrekao svoju Božićnu čestitku, te toga prijepodneva u pratnji zatvorskog kapelana fra Žarka Relote pohodio zatvorenike u istražnom zatvoru u Zadru, čestitao im Božić te tom prigodom blagoslovio krunice i podijelio duhovnu literaturu. Nakon susreta s zatvorenicima susreo se s upravom zatvora. Nadbiskup je navečer nazočio na adventskom duhovno-umjetničkom programu „Maranatha, Dođi – Iščekivanje dolaska Gospodina našega Isusa Krista“ koji se održao u crkvi Sv. Marije u Zadru.

21. prosinca –

- Na Božićnom čestitanju u kojemu sudjeluju svećenici, redovništvo i djelatnici ustanova Zadarske nadbiskupije koje se održalo u Salonu Nadbiskupskog doma u Zadru, Nadbiskup je svim prisutnima čestitao Božić, a navečer je u svetištu sv. Šime u Zadru upalio posljednju adventsku svijeću.

23. prosinca –

- Nadbiskup je predvodio misu zornicu u župi Velike Gospe na zadarskoj Puntamici, a navečer je u nadbiskupskom dvoru primio članove komune Cenacolo i njihove roditelje u prigodi božićnog čestitanja.

24. prosinca –

- Nadbiskup je predvodio na Badnjak misu polnoću u katedrali sv. Stošije.

25. prosinca –

- Na svetkovinu Božića Nadbiskup je predvodio koncelebrirano misno slavlje u katedrali sv. Stošije.

29. prosinca –

- U katedrali sv. Stošije Nadbiskup se susreo s djecom s posebnim potrebama i njihovim roditeljima.

NAŠI REĐENICI

Marko Vujasin zaređen za đakona Zadarske nadbiskupije

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić za vrijeme svečanog misnog slavlja na prvu nedjelju došašća 1. prosinca u katedrali sv. Stošije u Zadru za đakona je zaredio Marka Vujasina iz župe Pakoštane.

„Đakonsko ređenje dar je ređeniku Marku, Zadarskoj nadbiskupiji, Crkvi i narodu. Događaj ređenja uvodi nas u otajstvo Božjeg plana s ljudima i podsjeća na Isusove riječi: ‘Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas izabrao i odredio da idete i rod donosite’. U rađanju zvanja uključeni su Bog i čovjek, obitelj i zajednica vjernika“ rekao je mons. Puljić.

Sveti red đakonata, prezbiterata i episkopata te sakramenat ženidbe spadaju u skupinu sakramenata koji su u službi kršćanske zajednice. „Druga skupina sakramenata: krštenje, euharistija i potvrda uvode nas u puninu života s Kristom, dok treća skupina pomirenje i bolesničko pomanjanje su sakramenti koji nas ozdravljaju i pomažu nam da ohrabreni idemo ovim svijetom. Svima je zajedničko da ih je ustanovio sam Isus i da im je dao spasiteljski sadržaj. Riječ sakrament označava da je govor o svetoj tajni, o otajstvu koje nam na vidljivi način govori o nevidljivim milostima i darovima koje Gospodin izobilja dijeli“ rekao je mons. Puljić.

„Od početka povijesti Crkve postoji posebna služba ministerijalnog svećeništva koja se povjera va onima koji služe zajednici kao njeni predvodnici i učitelji. Đakonat je prvi stupanj sakramenta Svetoga reda. Namijenjen je službi riječi i oltara te služenju braći i potrebitima. Da bi to mogao činiti nepodijeljena srca, kandidat za red svetog đakonata javno odabire celibat radi nebeskog kraljevstva. Obećava da će čuvati i razvijati duh molitve, održavati bogoslužje časova te moliti za Crkvu i čitav svijet“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da su uz navještaj Riječi i službu oko oltara, đakoni osobito pozvani vršiti službu ljubavi poput Krista koji nije došao da bude služen, nego da služi braći i potrebitima.

„Činom pranja nogu Isus je izrazio smisao svoga poslanja a služenje drugima učinio temeljnim zakonom za izgradnju civilizacije ljubavi u Crkvi i svijetu. Služenje braći je blagoslovljeno djelo, Isus je pokazao kako se to čini. No, to nije prva i najvažnija stvar pastoralnog rada. Prvo i najvažnije jest služenje Bogu. Bog neka je prvi. On je Gospodar. Jer Isus je iznad svega sluga Jahvin, a onda sluga ljudi. On je to svojim roditeljima objasnio kad su ga žalosni tražili: „Zar niste znali da mi je boraviti u kući Oca mojega“ (Lk 2,49)“ rekao je mons. Puljić, upozorivši: „Zato kad klerik, svećenik ili đakon zanemari služenje Bogu u molitvi i pobožnosti, onda se ne može tvrditi da je on služitelj braće. Onda je to samo socijalna dimenzija. Bez vertikalne dimenzije: molitve, pobožnosti, odanosti prema Bogu, nema pravog služenja drugima. Služenje drugima prožeto je prvom dimenzijom. Bogu sva čast, odanost i naša pobožnost. Nadahnuti tim mislim i duhom čovjek može biti služitelj i svojoj braći“ poručio je nadbiskup, upozorivši: „Uslijed utjecaja sekularizma i pretjeranog aktivizma postoji ozbiljna opasnost da se zanemari duhovnost i molitva koja spada u prioritetne obveze zaređenih službenika“. Đakon na ređenju dobiva brevijar koji će biti njegov molitvenik, izvor njegove duhovne snage da bi po molitvi mogao vrijedno služiti braći.

REDJENICI

„Crkva, kao dobra majka i učiteljica, obvezuje i potiče ređenike neka tumače crkveni nauk te pobožno i vjerno slave Kristova otajstva u duhu tropleta: ‘Vjeruj što razmatraš, druge poučavaj što vjeruješ i sam vrši ono što druge poučavaš’“ rekao je mons. Puljić, potaknuvši na molitvu da svećenici i redovnici budu vjerni i odani službenici Isusa koje prepoznajemo po njihovoj molitvi i pobožnosti.

Poželio je da Gospodin obdari đakona Marka darovima poniznosti, postojanosti i pouzdanja u Boga. „Neka i on poput Marije poniznim srcem stalno ponavlja „Evo službenika Gospodnjeg“. Govori, Gospodine, sluga Tvoj sluša! Neka postojanim duhom da do znanja svima da neće biti dvorjanin koji se dodvorava ljudima ovoga svijeta, niti trstike koju vjetrovi ljljaju kamo hoće. Neka poput Ivana Krstitelja bude proročki navjestitelj Božje pravde i kraljevstva njegovog. Neka pouzdanjem u Boga poput Abrahama stupa siguran da ga on, koji ga je pozvao od utrobe majke, neće ostaviti. I neka s blaženim Alojzijem Stepincom stalno ponavlja: U Tebe sam se Gospodine pouzdao!“ rekao je nadbiskup Puljić.

U obraćanju prisutnima na kraju mise đakon Marko je rekao: „Bogu hvala je najvrjednije što mogu reći. Đakon je sluga, služitelj. Služenje je najplemenitije što možemo činiti. Zato sam zahvalan Bogu što me pozvao i što mi je udijelio milost biti služitelj i propovjednik njegove riječi“. Zahvalio je nadbiskupu Puljiću na povjerenju i podršci od prvog dana primanja među bogoslove i kandidate za sveti red. Zahvalio je odgojiteljima i poglavarima Bogoslovnog sjemeništa Družbe Isusove u Zagrebu gdje se pripremao, profesorima koji su mu bili podrška tijekom studija teologije i filozofije. Zahvalio je svećenicima, bogoslovima i sjemeništarcima koji su sudjelovali na ređenju, pakoštanskom župniku Jerolimu Lenkiću i bivšem župniku Juri Zuboviću, majci, ocu i bratu te široj obitelji, pakoštanskoj s očeve i zadarskoj s majčine strane, Pakoštancima i prijateljima koji su sudjelovali na ređenju.

Marko Vujasin rođen je 18. lipnja 1986. g. u obitelji Luke i Dragice rođene Knežević u župi Uzašašća Gospodinova u Pakoštanima gdje je završio osnovnu školu, a srednju Ekonomsko-birotehničku završio je u Zadru 2005. g. Nakon srednje škole radio je u ugostiteljstvu, u tvrtci Atlantic Grupa te u Tvornici kruha u Zadru. Godine 2009. upisao je izvanredni studij poslovne ekonomije i financija na Veleučilištu Baltazar Zaprešić koji je završio 2012. g. te stručni studij menadžmenta na Veleučilištu u Šibeniku koji je završio 2014. g. U rujnu te godine upisuje kao laik studij teologije na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu gdje je diplomirao 2019. g. Želio je kroz studij, sakramentalni život i molitvu razbistriti sliku svoga poziva. Nakon višegodišnjeg razmišljanja javio se nadbiskupu s molbom da ga primi među kandidate za svećeništvo Zadarske nadbiskupije. Po završetku redovitog studija teologije sada je na pastoralnom praktikumu u sjemeništu Zmajević te sudjeluje s drugim kandidatima za ređenje na predavanjima u Pastoralnom institutu u Zagrebu.

NAŠI POKOJNICI

Mons. Janko Segarić: Biografski podaci

Na mrežnoj stranici Papinski Hrvatski Zavod Svetog Jeronima u kojemu je mons. Janko Segarić boravio od 1949. do 1960. g., povodom smrti don Janka objavljen je sljedeći tekst s potpunim biografskim podacima toga zaslužnog svećenika Zadarske nadbiskupije.

Mons. Janko Segarić, začasni kanonik Stolnog Kaptola sv. Stošije, najstariji ex alumnus Papinskog Hrvatskog Zavoda sv. Jeronima, umro je u utorak 5. studenoga 2019. u Svećeničkom domu u Zadru.

Mons. Segarić rođen je 12. siječnja 1923. na Istu kao drugo od devetero djece u obitelji Mate i Romane Segarić. Treći je svećenik iz obitelji Segarić. Kršten je 30. siječnja 1923. u župnoj crkvi sv. Nikole na Istu. Sakramente prve sv. pričesti i ispovijedi primio je u istoj crkvi. Krizma ga je 14. svibnja 1930. msgr. Jeronim Mileta, šibenski biskup i apostolski administrator dijela Zadarske nadbiskupije što je u to vrijeme pripadao Jugoslaviji. Osnovnu školu pohađao je na istome otoku

u trajanju od pet godina (1929.-1934.) i potom je stupio u Šibensko sjemenište. Školu je nastavio na klasičnoj državnoj gimnaziji u Šibeniku. Maturirao je 1942. kad je Šibenik i veliki dio Dalmacije bio okupiran od Talijana pa je maturu polagao na talijanskome jeziku. Budući da mu Talijanske vlasti nisu dopustile nastavak školovanja u Zagrebu msgr. Jeronim Mileta poslao ga je u bogosloviju u Francusko sjemenište u Rimu. Iste 1942. godine došao je na školovanje u Rim. U Francuskome sjemeništu boravio je od 1942. do 1948. godine. Filozofsko-teološki studij završio je na Papinskom Gregorijanskom sveučilištu. Za đakona je zaređen u 28. studenoga 1948. u kapeli svete Klare Francuskog sjemeništa. Za svećenika Zadarske nadbiskupije zaređen je 18. prosinca 1948. u Lateranskoj bazilici. Zaredio ga je «Vicegerente» rimske biskupije nadbiskup Luigi Traglia. Mladu Misu slavio je 19. prosinca 1948. u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima. Propovijedao mu je msgr. Krešimir Zorić. Za vrijeme sv. mise pjevao je zbor Francuskog sjemeništa.

U Zavod sv. Jeronima došao je iz francuskog zavoda u Rimu s magisterijem iz filozofije, koji je postigao 9. srpnja 1945. U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 1949. do 1960. Studirao je teologiju i kanonsko pravo na Gregorijani. Iz teologije je magistrirao 27. lipnja 1949., a iz kanonskog prava 30. svibnja 1953. Zbog zdravstvenih razloga prekinuo je rad na doktorskoj tezi iz teologije. Naslov nedovršene doktorske teze je: *Doctrina scholasticorum saec. XVI. et XVII de iustitia Dei ad homines*. Iz Zavoda je oputovao 15. lipnja 1960. u Los Angeles, SAD.

Nakon dolaska u Los Angeles djelovao je u Hrvatskoj crkvi svetog Ante Padovanskoga kao župni pomoćnik mons. Srećku Diomartiću i to od 29. lipnja 1960. do 2. kolovoza 1986., kada je imenovan župnikom iste župe. Župničku službu obavljao je do 30. lipnja 1998. Umirovljen je kao svećenik nadbiskupije Los Angeles 1. srpnja 1998. godine. Dekretom msgr. Marijana Oblaka nadbiskupa zadarskoga, don Janko je ekskardiniran iz Zadarske nadbiskupije 22. svibnja 1971. godine. U nadbiskupiju Los Angeles inkardiniran je 16. srpnja 1971. godine. Na župničkoj službi naslijedio ga je njegov dotadašnji župni pomoćnik don Petar Vuletić, svećenik Mostarsko-duvanjske biskupije. Kako je don Petar nakon tri mjeseca župničke službe naglo preminuo, uprava nadbiskupije Los Angeles imenovala je don Janka Segarića 28. listopada 1998. godine privremenim administratorom župe. Na toj službi, iako je službeno umirovljen, ostao je do 30. lipnja

POKOJNICI

1999. godine, kada je župnikom imenovan don Mate Bižaca, dotadašnji župni pomoćnik u crkvi Mary Star of the Sea u San Pedru.

Za vrijeme službe u Los Angelesu zajedno s msgr. Srećkom Diomartićem pastoralno je brinuo za hrvatsku zajednicu u gradu San Pedro u crkvi Marije Zvijezde mora (Marry Star of the Sea), sve do dolaska don Mate Bižace.

Kroz to vrijeme vodio je radove na izgradnji pastoralnog centra (St. Anthony's Croatian Parish Center) s velikom župnom dvoranom, podzemnim parkiralištem, i ostalim potrebnim prostorijama. To je jedan od najljepših hrvatskih centara u SAD-u. U župi je osnovao Hrvatsku dječju školu «St. Anthony's Croatian Children School», koja neprekidno djeluje sve do danas. Uz hrvatski jezik i povijest, u školi se poučava vjerouau te pjevanje i plesanje hrvatskih narodnih pjesama i kola.

Jedan je od suosnivača Hrvatskog radio programa u Los Angelesu 1963. godine. Godina je uređivao i vodio razne emisije na tome radiju, poglavito vjerski program zajedno sa župnikom msgr. Srećkom Diomartićem. Osobito je zaljubljen u folklornu hrvatsku baštinu. Sa župnim tamburaškim zborom u Los Angelesu (St. Anthony Tamburica & Kolo «Club Croatian») izdao je dvije velike gramofonske ploče. Prva se zove «Croatian Melodies», a druga «Croatian Sounds – Hrvatski zvuci». Uredio je na hrvatskom i engleskom jeziku nedjeljni župni list i povremeno glasilo «Vjesnik hrvatske župe sv. Ante». Svestrano je podržao inicijativu o osnivanju hrvatskog hodočasničkog doma u Rimu «Domus Croata Ivan Merz» za kojega je oduševio mnoge hrvatske iseljenike u župi sv. Ante i prikupio velika materijalna sredstva. U inozemstvu, ostao je trajno povezan sa svojom Domovinom za koju je u raznim prigodama skupljao materijalnu pomoć.

Kod izgradnje i ukrašavanja nove katedrale u Los Angelesu don Jankovom zaslugom postavljen je lik zavjetnog hrvatskog križa iz Nina na portalu katedrale, a u samoj katedrali na ogromnoj tapiseriji izrađen je i lik bi. Alojzija Stepinca. Na katedralnome trgu na višejezičnoj fontani postavljen je i hrvatski natpis.

U razdoblju od 1942. do 1970. nije se mogao vratiti u Domovinu, pohoditi svoju rodbinu i matičnu Nadbiskupiju. I opet nakon toga, kad su mu umrli roditelji i sestra, jugoslavenske vlasti nisu mu dozvolile sudjelovati na sprovodu i pokopu. Počasnim prelatom njegove svetosti (monsinjorom) imenovan je 30. studenoga 1999. godine. Od 2001. preselio se u rodnu Zadarsku nadbiskupiju. Živio je u svećenikom domu u Zadru. Koliko je mogao, pomagao je ispovijedati u katedrali sv. Stošije i drugim župama Zadarske nadbiskupije. Počasnim kanonikom Stolnog kaptola sv. Stošije u Zadru imenovan je 31. ožujka 1984. godine.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

ZADAR: Nadbiskup Puljić: „Svetkovina Svih Svetih upuće na bogatstvo očiju, na osjetiti više, što nadilazi tjelesno – vidjeti duhovnim očima“

Misno slavlje na svetkovinu Svih Svetih u petak 1. studenoga, kada je podijelio i papinski blagoslov s potpunim oprostom, u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Nadbiskup je istaknuo kako na tu veliku svetkovinu biblijska čitanja počinju glagolom vidjeti. „Sva tri čitanja upozoravaju na nešto što je prirodno, a to je bogatstvo naših očiju. Bogatstvo kada vidimo, bogatstvo kada smo sposobni okolo sebe, oko nas, primijetiti, vidjeti. Najprije u Knjizi Otkrivenja Ivan vidi, i kaže: ‘Ja, Ivan, vidjeh drugog jednog andela gdje uzlazi od istoka sunčeva s pečatom Boga živoga’. Dakle, ne samo da su naše oči sposobne vidjeti svijet oko nas, nego postoje i duhovne oči. Oči kojima možemo vidjeti više nego što se primjećuje u svijetu, vidjeti više nego naši receptori primaju, više nego što osjećamo, što vidimo tjelesnim očima. To je bogatstvo na koje nas upuće svetkovina Svih Svetih“ istaknuo je mons. Puljić.

Isti apostol Ivan u svojoj prvoj Poslanici navjestoj na svetkovinu kaže: „Predragi, gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo i jesmo“. „Ivan svoje slušatelje, učenike, naziva ‘Predragi’. Kako je lijepo osjetiti da nam netko kaže, ne samo ‘Dragi moj’, nego ‘Predragi moj’. Opet i tu nije nam upućen samo poticaj: ‘Gledajte očima’. Nego: Osjetite,

onim drugim, duhovnim, većim očima, koliku nam je ljubav darovao Otac: ‘Djeca Božja se zovemo, i to jesmo, i još se nije očitovalo što ćemo biti’“ rekao je mons. Puljić. I evanđelist Matej u svom ulomku također počinje s riječju vidjeti: „Ugledavši mnoštvo, Isus uziđe na goru i stane ih poučavati“. „Potrebno je, dakle, gledati u nebo i očima se usmjeriti prema budućnosti. Jer, tako ćemo lakše izdržati svoju sadašnjost koja nije nimalo lagana ni bezazlena“ ohrabrio je nadbiskup Puljić.

„Svetkovina Svih svetih blagdan je budućnosti koja počinje u ovoj našoj sadašnjosti. Ona je preludij i predujam onoga što se ima dogoditi. Jer, Gospodin nam je već sada dao svoga Duha i čini nas svetima i posvećenima kako bismo bili i ostali trajno usmjereni prema onom nevidljivom, nebeskom svijetu, gdje je naše mjesto i naša Domovina, kako i čujemo u svečanom Predslovlju svetkovine koja nama koji smo putnici na ovoj zemlji, budi želju za nebeskim dobrima“ istaknuo je mons. Puljić.

Nadbiskup je u propovijedi pojasnio i dubinu Isusovog govora na Gori uobičenoga u osam blaženstava. „Malo prije govora o blaženstvima, Isus je odabrao dvanaestoricu da budu s njim, odabrao ih je da budu njegovi namjesnici, njegovi propovjednici, širitelji upravo te Radosne vijesti, tih osam blaženstava. Njima će izdati odredbu neka idu po svijetu i tumače ljudima što je Bog htio poručiti tim svojim Govorom, tim svojim blaženstvima. Jer to su novi propisi po kojima se valja ravnati“ naglasio je mons. Puljić, upozorivši: „Toga dana Isus nije mislio samo na one koji se osjećaju sretnima i zadovoljnima, koji uživaju bogatstvo i sreću ovoga svijeta. Još manje na one koji, misleći da imaju sreću i bogatstvo, misle da će trajno i vječno trajati na ovoj zemlji. Isus se ne obraća njima, jer zna da ga neće razumjeti. Radije govori onima koji žive u patnji i hrvaju se s brojnim nevoljama i brigama ovoga života, koji su proživjeli križne putove, koji su proživjeli probleme i teškoće. On govori seljacima i ratarima koji natapaju zemlju svojim znojem, ribarima i pomorcima koji žuljavim rukama zarađuju kruh svoj svagdanji. Njegov govor upućen je

majkama koje su izgubile svoje sinove i spominju ih se u tuzi i bolima. Isus misli i na majke koje imaju sinove, ali su željne njihove ljubavi i pažnje, jer vlastiti sinovi su ih ostavili. Paradoksalan je Isusov govor, a upućen je svima koji trpe nepravdu, potišteni su, tužni i u svojim bolima“.

„Blaženstva su temelj kršćanske civilizacije, novoga doba, nove zemlje i novoga vremena. Blaženstva su temelj evanđeoske humanosti, ljudske, obiteljske i socijalne sreće, nešto što je danas najpotrebnije i najaktualnije. Isusov govor s Gore blaženstava zapravo je zakon dobrote, humanosti, plemenitosti, pravde, milosrđa i ljubavi. Blago onima koji to shvate, srcem i voljom prihvate. Blago kući, domu i narodu gdje se taj zakon poštuje. Blago čovječanstvu i svijetu ako taj Isusov zakon usvoje i provode u životu. Jer tada će svi biti braća i djeca Božja koje prati Božji blagoslov prema vječnoj domovini kamo nam je svima jednog dana poći“ poručio je mons. Puljić, dodavši da je „svetkovina Svih Svetih blagdan onih koji su već tamo stigli i uživaju vječnu sreću. To je svetkovina nebeske i zemaljske Crkve, kada promatramo silno mnoštvo o kojem Ivan govori u Otkrivenju: ljudi odjevenih svetošću, urešenih milošću, uzdignutih u sfere Božjega kraljevstva. Pred tim čudom vječnosti, toga blagdana, stajao je i viđelac Ivan i gledao ne ovim zemaljskim, nego drugaćijim, duhovnim očima te u čudu objavio, zapisao što smo čuli u prvom čitanju svetkovine: „Ja, Ivan vidjeh veliko mnoštvo što ga nitko ne moguše prebrojati iz svakog naroda, plemena, puka i jezika. Oni dodoše u nebo iz nevolje velike i oprase haljine svoje i obijeliše ih u krvi Jaganjčevoj“.

„U toj plejadi hodočasnika prema vječnosti nalazimo se i mi, generacija ovog vremena, koja traži lice Boga Jakovljeva. Putujemo ovom zemljom puni čežnje za licem Gospodnjim. Kako Psalmist kaže, „žeđa duša naša Boga živoga i pravoga; o kada ćemo doći i lice Božje gledati?“. Blago svima koji u čežnji za licem Božjim prihvate Isusov govor s Gore blaženstava. Blago onima koji krenu prema Božjem kraljevstvu koje je pripravljeno „malenima, siromašnima, umornima i uplakanima“. Otvorimo srca i duše naše i poslušajmo „što Duh Gospodnji poručuje Crkvi svojoj“ i od čežnje za nebeskim

kraljevstvom trudimo se, molimo i sakramente primamo“ naglasio je nadbiskup Puljić, potaknuvši da se, kada se u tišini i sabranosti križamo nad grobovima na kojima izgaraju uljanice i svijeće naše zahvalnosti, molitvom i srcem priključimo u duhu onom silnom mnoštvu spašenih iz knjige Otkrivenja.

**ZADAR: Misa na Dušni dan u katedrali
sv. Stošije: „Molitva za pokojne pruža
nam prigodu obnoviti svoju vjeru u život
vječni“**

Na Dušni dan, spomen svih vjernih mrtvih, u subotu 2. studenog, misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru za sve vjerne mrtve te pokojne svećenike i nadbiskupe Zadarske nadbiskupije predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

„Na spomendan vjernih mrtvih, dragim pokojnicima izražavamo zahvalnost za dobro koje su učinili i očitovati onu živu vjeru koju je Job patnik davno napisao, a glasi: ‘Ja znam da moj Izbavitelj živi i posljednji će on nad zemljom ustati’“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je „pohod grobovima naših dragih pokojnika ujedno dobra prigoda razmišljati i o našem kraju života kad će i nas zasuti grumenom zemlje uz riječi ‘Sjeti se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah vratiti’“. „U tom vidu i Pavao nas opominje da ‘ne budemo u neznanju i da ne živimo kao oni koji nade nemaju’. Puno je onih koji žive u neznanju glede naše budućnosti, pa od straha pred besmisлом patnje i smrti pribjegavaju ‘glumačkoj skupini Halloweena’ s mitološkim maskama vještica, vampira i zombija koji s bundevama i zastrašivanjem tjeraju smrt iz svoga dvorišta. A ona nije u dvorištu, već u njima. Oni to ne shvaćaju i ne prihvataju, pa žive ‘bez nade i u neznanju’ kako kaže sv. Pavao“ upozorio je nadbiskup Puljić.

Rekao je kako nam „nije moguće umanjiti ljudske brige i nevolje ni odstraniti bolesti koje nigrizaju zdravlje. Jedino što nam preostaje jest ponavljati Isusove riječi o blaženstvima koje su stoljećima davale snagu i hrabrost milijunima kršćana, bile kadre otirati suze i vraćati radost i nadu. Isusov govor na Gori blaženstava pun je dobrote, plemenitosti, pravde, milosrđa i lju-

bavi. Kad ih ljudi prihvate, onda su kadri biti braća i osjetiti da ih kao svoju djecu prati Božje oko na putu prema vječnoj domovini“. Nadbiskup je potaknuo puk da „zahvali Kristu za dar sebe i onih koji njegovu žrtvu prinose“. Osobita molitvena nakana te mise bila je za pokojne svećenike i nadbiskupe „koji su vjerom i osobnim svjedočanstvom govorili o životu koji se i poslije smrti nastavlja, o euharistiji kojom su duše vjernika hranili, uskrsnuće Isusovo slavili i njegov slavni dolazak naviještali. Sjećajući se pokojnih nadbiskupa i svećenika, zahvaljujemo Bogu što ih je Gospodin „izabrao prije postanka svijeta i u ljubavi predodredio za sebe dobrohotnošću svoje volje“ (Ef 1, 3 – 5), rekao je nadbiskup. „Po Svetom redu oni su bili ovlašteni djelovati „u ime Krista, Glave i Pastira Crkve“, pa sebe njemu suočavati. Sudbinski povezani s euharistijom oni su slavili čudesnu preobrazbu čovjeka, povijesti i svemira, a to je božanska pretvorba koja nadilazi vremena i prostore. Zato je oltar, na kojem se prinosi kalvarijska žrtva Isusove muke smrti i uskrsnuća, sveto mjesto koje se poštuje i cijeliva“ rekao je mons. Puljić.

Za oltarom Crkva moli da Bog primi Kristovu žrtvu, upućujemo naše nakane i osobito molimo za papu, biskupe i svećenike. „Jer, važno je imati svete pape, biskupe i svećenike, čestite, poštene i svete. Bez svećenika, biskupa i pape nema Crkve. A gdje nema svećenika, kršćani se osipaju i propadaju. Zato je važno moliti na tu nakanu. Tu se moli i za one „koji prinose žrtvu“ jer su naručili misu i odvojili nešto kako bi doprinijeli samom slavlju. Moli se uz to za sve koji su nazočni, kao i za kršćane diljem svijeta, posebice za one „koji traže Gospodina iskrena srca“. Na koncu, moli se za one koji su bili s nama i završili svoj ovozemni hod“ pojasnio je nadbiskup Puljić.

„Pokojni biskupi i svećenici za koje molimo, nagovještaj su novoga života i trajna opomena u ovom nemirnom i nesigurnom vremenu. Nema ovdje trajnog prebivališta. I naše će putovanje jednom završiti. Putujemo u kuću Oče-vu i „žurimo onima koji nas želete i čekaju“ (svećeni Bernard). Zahvaljujemo im za njihov svjetli govor i svjedočanstvo. Molitva za njih pruža

nam prigodu obnoviti svoju vjeru u život vječni i posvijestiti činjenicu da smo i mi prolaznici i putnici. U ozračju Dana svih vjernih mrtvih preporučimo Božjem milosrđu sve, a posebice naše biskupe, svećenike i Bogu posvećene osobe“ potaknuo je nadbiskup te uputio molitvu vjernoj odvjetnici Mariji i svetim zaštitnicima neka čuvaju i blagoslove sjemeništarce, bogoslove, svećenike i sve vjernike na ovozemaljskom hodu. „Zahvalni Bogu za dar vjere, milosti i euharistije molimo posebice za naše obitelji: neka ostanu vjerne Crkvi i njenim pastirima te urešene kršćanskim krepostima napreduju na zemlji dok ne prispiju u vječno spasenje“ poručio je mons. Puljić.

Nakon mise, nadbiskup Puljić i koncelebranti izmolili su Odrješenje za pokojne u pokrajnjoj lađi katedrale nad grobnicom zadarskih nadbiskupa gdje se nalaze zemni ostaci tijela pokojnih Mate Garkovića, Marijana Oblaka i Ivana Prendje.

Službu Riječi na Gradskom groblju u Zadru nadbiskup Puljić predvodio je poslijepodne u petak 1. studenoga, kada se pomolio i kod grobnice zadarskih svećenika i središnjega križa.

ZADAR: Svećenička rekolekcija: „Sveti Jeronim – o 1600. obljetnici njegove smrti“ – dr. fra Stanko Škunca

Na svećeničkoj rekolekciji zadarskog prezbiteriјa u srijedu 6. studenog predavanje o temi „Sveti Jeronim – o 1600. obljetnici njegove smrti“ održao je dr. fra Stanko Josip Škunca, redovnik u franjevačkom samostanu sv. Frane u Zadru. Dr. Škunca autor je knjižice ‘Sveti Jeronim, naš zemljak iz Stridona’ (Rijeka, 2018.), a na recenziji je Škuncin opširniji rad ‘Naš Jeronim’. Izdanje toga djela predviđeno je sljedeće godine, u spomenu visokog jubileja smrti sv. Jeronima koji je dao veliki doprinos u nauku Katoličke Crkve, teologiji, biblijskoj znanosti, kršćanskom moralu i odgoju, povijesti i kulturi.

„Sveti Jeronim jedan je od najpopularnijih svetaca među Hrvatima. Marulić je pisao da je „Jerolim naš Dalmatin, dika i poštenje, kruna hrvackog jazika“. On je svakako svetac našeg

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

podneblja, ‘naše gore list’“ rekao je fra Stanko, istaknuvši da je „opus toga velikog crkvenog naučitelja prava enciklopedija znanja“.

„Jeronim je bibličar, teolog, mariolog, jedan od posljednjih latinskih pisaca klasične starine, poliglot, povjesničar, polemičar, pedagog, duhovni vođa, asketa, pustinjak i monah, svetac evanđeoskog žara. Zaštitnik je bibličara, egzegeta, tumača, prevoditelja, lingvista, filologa i humanista. Po naravi nije filozof u strogom smislu riječi, nego erudit vrlo širokog spektra znanosti, izvrsni teolog i bibličar, jedan od najvećih poznavalaca Svetoga Pisma“ rekao je dr. Škunca, opisavši i Jeronimov karakter. „Po svojoj naravi bio je tvrdoglav kolerik, do kraja bojovan prema krivovjercima, nepopustljiv kad se radi o principima, čovjek koji je imao svoje mane, ali i svetac na njemu svojstven način. Pun evanđeoskog žara, svjestan svoje opore naravi na temelju koje je i nastala uzrečica: ‘Parce mihi, Domine, quia Dalmata sum!', ali koje nema u njegovim djelima“ upozorio je predavač.

„Jeronim je svoju duhovnost gradio na Riječi Božjoj, asketizmu, molitvi i pokori. Iza sebe je ostavio brdo knjiga, nadasve biblijskog karaktera, svoju osobnu korespondenciju od stotinu i tridesetak pisama, bolje reći poslanica, od kojih su neke prave knjige, studije o kršćanskoj duhovnosti“ rekao je fra Škunca.

Jeronim je rođen u Stridonu oko 345. g. u bogatoj kršćanskoj obitelji: otac Euzebije, brat Paulinijan stalno ga je pratilo, a majci i sestri se ne zna ime. „Obitelj je imala sluge koje Jeronim spominje. U Rimu je studirao latinski jezik, književnost, povijest, pravo i sl. Slušao je slavne učitelje Elija Donata i Marija Viktorina. Pohađao je crkve i katakombe. Tek pri kraju studija odlučuje se krstiti, do tada je bio katekumen. Nakon rimske studije ide na postdiplomske studije u Trier, tadašnju Galiju. Izgleda da je njegov otac htio da se uključi u državničku službu. No tu konačno odlučuje raskinuti sa svjetom i prigrlići evanđeoski život kao monah“ rekao je fra Stanko.

U Akvileji Jeronim je s grupom mladih odlučio živjeti evanđeoski, po uzoru na monahe.

„Iz te je grupe potekao biskup i crkveni otac sv. Kromacije. Neki su izabrali pustinjački život na našim otocima. Jeronim je otišao na Istok, u sirijsku Antiohiju, gdje je imao prijatelje sa studija. Uskoro je odlučio povući se u pustinju među pustinjake Halkidije, na sjeveru Sirije. Provodi život u strogoj pokori, uči hebrejski jezik, bori se s napastima, dopisuje se s kolegama. Iscrpljen i bolestan napušta pustinju, vraća se u Antiohiju gdje sluša učene teologe, proširuje svoje teološko znanje. Potom nekoliko godina boravi u Konstantinopolu gdje također sluša crkvene oce i teologe, sv. Bazilija i sv. Grgura Nazijanskog“ rekao je fra Stanko.

„Na Istoku se u to vrijeme vode žučne kristološke rasprave, kršćani se dijele, u Antiohiji su tri struje, svaka sa svojim biskupom. Neki se obraćaju papi u Rimu da kaže tko je u pravu. Papa Damas 382. g. saziva sinodu na koju s Istoka dolaze dva biskupa koji su Jeronimovi prijatelji. Jeronim ih prati kao prevoditelj i poznavatelj grada. Papa Damas zapazio je Jeronima kao teologa, govornika i bibličara te ga je uzeo za tajnika. Tako postaje ‘kardinal’, iako ta služba postoji od 12. st. Biskupima su prenoćiste omogućile bogate kršćanske matrone pa je Jeronim stjecajem okolnosti došao u kontakt s tim pobožnim udovicama koje su ga molile za duhovno vodstvo. Tumačio im je Sveti Pismo i davao asketske savjete. Među njima su sv. Marcela, sv. Paula Rimska i njena kći Eustohija. Jeronim je kritizirao rimski kler i neke monahe koji nisu živjeli evanđeoski. Nakon četiri godine boravka u Rimu, umro je papa Damas, Jeronimov zaštitnik. Onda su Jeronima počeli klevetati i napadati svi koje je kritizirao. Stoga je napustio Rim i odlučio se za monaški život u Betlehemu. S njim su išli i drugi muškarci koji su željeli živjeti na sličan način“ rekao je predavač.

S tom nakanom s Jeronimom su pošle i udovica Paula, njena kći Eustohija i djevice koje su htjele živjeti kao monahinje. „Bogata Paula u Betlehemu pored bazilike Rođenja izgradila je 385. g. dva samostana, za muške i za ženske, gdje su živjeli do kraja života. Jeronim je bio duhovni vođa u oba ta samostana. Sestre i monasi bili su na raspolaganju brojnim hodo-

časnicima. Tu je Jeronim usavršio aramejski jezik, napisao poslanice i većinu svojih djela. Umro je 30. rujna 420. g. a pokopan je uz spilju Kristovog rođenja. Njegovi zemni ostaci preneseni su u 13. st. u Rim i pohranjeni su u bazilici sv. Marije Velike“ rekao je fra Stanko.

Navodeći Jeronimova djela, dr. Škunca istaknuo je kako je on preveo Svetu Pismo iznova na latinski, tzv. Vulgata, jer su prijašnji prevedeni, Itala i Vetus Latina, bili slabi i književno neizgrađeni. Napisao je komentare skoro cijele Biblije i smatra se jednim od najvećih poznavatelja Svetog Pisma. Znao je grčki, hebrejski i aramejski jezik. Smatra se osnivačem Mariologije, brani Marijino djevičanstvo i krepot djevičanstva, osobito u spisima ‘Protiv Helvidija’ i ‘Protiv Jovinijana’. Napisao je spise ‘Protiv pelagijanaca’, bio je u sukobu s prijateljem Rufinom zbog Origenovih zabluda, dopisivao se, nekad i polemizirao s prijateljem sv. Augustinom o naravi sukoba sv. Petra i sv. Pavla, je li bio stvaran. Napisao je životopise sv. Pavla Pustinjaka i sv. Hilarijona koji je jedno vrijeme boravio i u Cavtatu te je, po predaji, taj kraj oslobođio od strašnog zmaja. Kao povjesničar, Jeronim je napisao knjigu ‘De viris illustribus’ u kojoj na kraju piše i o sebi, preveo je ‘Chronicon’ Euzebija Cezarejskog i nadopunio ga. Preveo je neka Origenova djela s grčkoga i djelo Didima Slijepog o Duhu Svetomu. Sačuvano je oko 130 njegovih pisama raznim osobama koje su ga molile da im razjasni pojedina pitanja iz Svetog Pisma i morala. Ta su djela puna duhovnih poticaja, savjeta, objašnjenja uz citate iz Svetog Pisma. I „tu se jasno vidi da je cijelo Svetu Pismo imao kao na dlanu, da je imao neobično pamćenje“ rekao je fra Stanko.

Među Jeronimovim djelovanjem bilo je i duhovno vodstvo žena, udovica i djevojaka kojima je pisao i o kojima je pisao nakon njihove smrti. Većina tih žena na popisu je svetaca Katoličke Crkve. „U Jeronimovim poslanicama puno je citata iz Biblije, slavnih ljudi i usporedbi iz povijesnih događaja. Sve to pokazuje njegovo izvrsno poznavanje Svetog Pisma ali i stare povijesti, književnosti i cjelokupne klasične kulture. Jeronim je jedan od posljednjih pisaca koji piše biranim klasičnim jezikom, to

su duhovna, ali i književna djela“ poručio je dr. Škunca.

Spomenuo je i izazovno pitanje vezano uz Jeronima, a to je neutvrđena lokacija gradića Stridona, njegovog rodnog mjesta kojeg su srušili Goti za njegovog života. Taj se gradić pokušava smjestiti na desetak različitih lokacija. Jeronim ga je smjestio na granicu Dalmacije i Panonije koja je bila dugačka nekoliko stotina kilometara. Fra Stanko je podsjetio da je rimska Dalmacija sezala do rijeke Raše u Istri i završavala Dračom u Albaniji, a Panonija je obuhvaćala i dio današnje Slovenije i južnije od Ilirske Bistrice. Dr. Škunca realnom tezom s najviše argumenata smatra da se Stridon nalazio na granici između Hrvatske i Slovenije, dvadesetak kilometara od Rijeke, oko graničnog prijelaza Pasjak. „Argumenti su: Jeronim je stalno komunicirao s prijateljima u Akvileji, od tamo su njegovi prijatelji duhovno vodili njegovu sestru. Kad je ostao bez novca za gradnje u Betlehemu, Jeronim šalje svog brata Paulinijana u Stridon da proda zemlje i zaseoke (villulae) koji su ostali od očeva imanja. Tada se u Akvileji nalazio njegov prijatelj Rufin, uvaženi teolog, kojem Jeronim piše: „Moj brat Paulinjan još se nije vratio iz domovine i vjerujem da si ga vidio u Akvileji kod svetog biskupa Kromacija“. Jeronim u par navrata spominje razne vrste jadranskih riba kao delicije. Iz toga se da zaključiti da njegov kraj i Stridon nisu bili daleko od Akvileje i od mora. Tu tezu potvrđuju svi ozbiljni istraživači Jeronimovog djela, npr. Ferdinand Cavallera, kao i naš najstariji povjesničar Toma Arhiđakon Splitski u 13. st.: „Sada se Dalmacija proteže do Kvarnerskog zaljeva u unutrašnjosti kojega se nalazio grad Stridon koji je bio granica između Panonije i Dalmacije. Ovo je mjesto rođenja blaženog Jeronima, odličnog naučitelja“. Akademik Mate Suić, uvaženi klasični filolog, smatra da je Toma Arhiđakon za tu tvrdnju imao arhivski podatak“ istaknuo je dr. Škunca.

Rekolekcija je počela molitvom Srednjeg časa koju je predvodio don Damir Juričin, župnik župe sv. Nikole iz Poličnika.

IST: Pokopan mons. Janko Segarić – svećenik koji je osobito povezivao domovinsku i iseljenu Hrvatsku

Mons. Janko Segarić, zaslužni svećenik iz Zadarske nadbiskupije koji je duhovno i materijalno povezivao domovinsku i iseljenu Hrvatsku odnosno Crkvu po svom predanom 40-godišnjem djelovanju u župi sv. Ante Padovanskog u Los Angelesu (1960.-2000.), pokopan je u petak 8. studenoga u svojoj rodnoj župi na otoku Istu. Misu zadušnicu u iščanskoj župnoj crkvi sv. Nikole i sprovodni obred na iščanskem groblju predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Mons. Segarić je začasni kanonik Stolnog Kapitola sv. Stošije i veliki podupiratelj Hrvatskog Caritasa cijelog svog života. Osobno je redovito davao i vjerničku zajednicu poticao na kariyatino zalaganje i djelovanje. Imao je snažan osjećaj za potrebe Crkve u Hrvatskoj koju je neprestano pomagao tijekom svoga pastoralnog djelovanja u SAD-u. Don Janko je preminuo u 97. godini života i 71. godini svećeništva 5. studenoga u Svećeničkom domu u Zadru, gdje je živio od svoga povratka u Hrvatsku i rodnu Zadarsku nadbiskupiju 2001. g.

Don Janko je „ponosni Iščanin koji je pronio diljem svijeta ime svoga škoja Ista, hrvatskog naroda i Crkve kojoj je odano i zahvalno služio kao svećenik punu 71 godinu svećeništva. Kao vjerni učenik svoga Učitelja, zagledan u Kristovo lice, mons. Segarić bio je prožet čvrstom vjerom u Božju istinu o čovjeku koji nakon prolaznog zemaljskog života vječno živi. Stoga je držao da je smrt sveti trenutak rađanja za vječnost. Za taj trenutak pripremao se osobito zadnjih godina. U utorak, 5. studenog prošao je iskustvo toga otajstvenoga prijelaza! Već se susreo s Božanskim Sucem gdje mu je nova i vječna istina potpuno otkrivena. Don Janko se ne treba više pitati. Mi koji smo na putu, valja nam samima sebi postavljati pitanje o vječnom životu. Don Janko je s vjerom živio i s vjerom je otišao s ovoga svijeta“ rekao je nadbiskup Puljić u propovijedi, istaknuvši da se na sprovodu i groblju „pojavljuju egzistencijalna pitanja o životu i smrti. Blagoslovjeni su ti trenuci koji nas potiču da razmislimo o egzistencijalnim pitanjima“.

„Zahvaljujemo mons. Segariću za uzoran svećenički život, što je propovijedao i svete tajne dijelio. Zahvaljujemo mu i za posljednju ovozemnu propovijed o Vječnoj Riječi i vječnom životu o kojem je i on toliko puta govorio kad je Kraljevstvo Božje navješćivao. Svima je poznato koliko je don Janko volio povjerene duše, svoje svećeničko zvanje i svećeničko društvo. Kao što je on volio ljude i svećenike, tako su i oni voljeli njega jer su osjećali kako ima za njih srca i razumijevanja. Hvala ti, dragi don Janko, za tvoje ljudsko i svećeničko svjedočanstvo, obilježeno ljepotom pažnje i finoće“ rekao je mons. Puljić.

Naime, to i nadbiskupovo zapažanje i naglasak iz don Jankove osobnosti, rekavši da ga je krasila 'ljepota pažnje i finoće', potvrđuje mišljenje svih koji su don Janka poznavali i u osobnim susretima doživljavali koliko je don Janko bio 'svećenik gospodin' u najpozitivnijem smislu te riječi. Bio je decentnog, uglađenog, finog nastupa, a prijateljski pristupačan. Svoje svećeništvo prožimao je istinskom ljudskošću, bližinom, pastirskom pažnjom, budeći u čovjeku poštovanje prema don Janku kao Bogu posvećenoj osobi, a istovremeno ga je osoba mogla osjetiti bliskim poput vlastitog oca, djeda, brata. Toj širini pogleda, prihvata i toplog zračenja don Jankove duše doprinijela je i formacija kad je kao bogoslov boravio s kandidatima iz cijelog svijeta u Francuskom sjemeništu od svoga dolaska u Rim 1942. g. do svoga svećeničkog ređenja 1948. g. Nadograđeno je to i kasnijim četiri desetletnjim boravkom u Americi gdje je služio među Hrvatima, ali i drugim narodima svijeta koji su ga poštivali a gravitirali su župi sv. Ante jer su živjeli na njenom teritoriju.

„U svom dugogodišnjem životu i 71 – godišnjem svećeničkom radu, mons. Segarić susreo je puno dobrih ljudi koji su mu pomagali ostvariti visoke svećeničke ideale. Zahvaljujemo mu za sve dobro što je činio za vrijeme svoga svećeničkog života. Iskreni izrazi suosjećanja njegovoj braći i sestrama s njihovim obiteljima, časnim sestrama milosrdnicama koje su vodile brigu o njemu, kleru Zadarske i nadbiskupije u Los Angelesu te vjernicima župe sv. Antuna gdje je služio punih 40 godina“ rekao je nadbiskup Puljić. Na kraju mise, životopis don Janka izložio je don Zdravko Katuša, župnik Ista i ravnatelj Svećeničkog doma u Zadru.

Don Janko je njegova ljupko domoljublje s jakim suosjećanjem za stradanje u domovini i poštovanjem za branitelje koji su životom platili slobodu. Don Janko je svoj doprinos u obrani živio na drugi način, šaljući materijalnu pomoć, pomoć u hrani i drugim potrepštinama narodu u domovini. Pokrenuo je veliku akciju pomoći za Hrvatski Caritas kojemu je na razne načine tijekom rata slao novac, preko Njemačke, Švicarske i na druge dovitljive načine. Don Janko se jako osobno angažirao i poticao je župljane u LA-u da daruju donacije za domovinu. U različitim fazama tijekom Domovinskog rata don Janko je u Hrvatsku poslao 460 000 dolara pomoći, to se odnosi samo na donaciju u novcu. Također, kao zastupnik Zagrebačke nadbiskupije potvrđen od kardinala Franje Kuharića, ishodio je u pravnom postupku da 150 000 dolara koje je Zagrebačkoj nadbiskupiji oporučno ostavio jedan župljanin u LA-u, bude dostavljeno adresatu kojega je oporučitelj htio. S tim je novcem započeta obnova zagrebačke katedrale.

P. Božidar Nagy dolazio je u LA održavati duhovne vježbe. Iz tog njihovog poznanstva proizašla je želja don Janka da novčano pomogne i osnivanje hrvatskog hodočasničkog doma u Rimu ‘Domus Croata dr. Ivan Merz’. I za to je oduševio Hrvate u SAD-u te je prikupio 150 000 dolara za podizanje Domus Croate, što je bila desetina sveukupnog ulaganja u osnivanje toga doma. U zahvalno sjećanje na taj doprinos, u blagovaonici Domus Croate na zidu se nalazi fotografija župljana sv. Ante iz LA-a,

uslikanih zajedno prije mise koja se služila uz dolazak pape Ivana Pavla II. u Ameriku, a mjesto Papinog pohoda bilo je u blizini župe sv. Ante u LA-u.

Don Janko je cijelo vrijeme svoga života u Americi bio povezan s domovinom i konkretno je pomogao. Sa župljanim je bio pogoden svi me što se događalo u Hrvatskoj na političkom, domoljubnom i duhovnom polju te su nastojali biti obavješteni o svemu što se događalo u domovini.

Svoju radost na osobit način proslavio je na dan kad je Hrvatska međunarodno priznata. Išao je u crkvu sv. Ante te je sam vukao stare konope kako bi zvonila zvona u slavlju zbog priznanja Hrvatske. Kinezi koji žive na tom području oko crkve čudili su se zašto zvone zvona preko dana, čemu to ‘uznemiravanje’. Za taj čin doznali su i novinari iz LA Times-a, novine s više od milijun primjeraka dnevno. Došli su don Janku u župu i pitali ga što se događa. Odgovorio im je: „Ljudi Božji, danas je Hrvatska postala neovisna, međunarodno priznata država! Zato se tome radujemo ja i svi moji župljeni“. Tako su don Janko i način njegove proslave međunarodnog priznanja Hrvatske došli i na stranice dnevnika LA Times.

Među svećenicima koji su ispratili don Janka na sprovodu bili su i mons. Fabijan Svalina, ravnatelj Hrvatskog Caritasa i HKM-a te vlč. Vlatko Poljičak, umirovljeni svećenik Đakovačko – osječke nadbiskupije kojega s don Jankom povezuje dugo prijateljstvo od suradnje u LA-u.

U sjećanju na don Janka, nakon sprovoda mons. Svalina je rekao: „Don Janka poznajem više od 30 godina, kada sam još kao dječak bio pozvan kod svog ujaka don Vlatka Poljičaka u LA. Don Janko je tada preuzeimao župu od don Srećka Diomartića. Od tada su se ostvarivali naši kontakti. Posebice kroz dane kad sam postao svećenik, više puta sam boravio u LA-u kada je don Janko tamo bio župnik. I kada se vratio u Zadar, naši kontakti ostali su do zadnjih dana njegovog života. Zaista je ostavio duboki trag kao vrijedni svećenik koji je do zadnjega pratio što se događa u Crkvi u svije-

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

tu, pratio je i kako mi to kao crkveni medij u Hrvatskoj pratimo. Osobito me fascinirala don Jankova zauzetost za pomaganje, za Caritas, posebice za Hrvatski Caritas. Za vrijeme Domovinskog rata, zajedno sa svojim župljanima priskrbio je veliku pomoć za potrebite u Hrvatskoj. Zanimljivo kako je taj njegov entuzijazam za pomagati ostao u don Janku do zadnjih dana njegovog života. On je kao svećenik nastavio i dalje pomagati Hrvatski Caritas i to redovito, koristeći Internet. I kada bi nešto zaštekalo, nije mu prošlo, on bi me nazvao i rekao: 'Fabijane, molim Vas, provjerite je li prošao novac. Ovdje mi ništa ne kaže'. Do zadnjeg trenutka ostao je vjerni prijatelj Hrvatskog Caritasa i prijatelj sirotinje" istaknuo je mons. Svalina. To može dodatno svjedočiti baš i zato jer je ravnatelj HC-a. „Ne samo iz osobnog razloga jer ga poznajem, nego i zbog onoga što znam da je don Janko činio za Caritas, baš sam htio svojim sudjelovanjem i prisutnošću na sprovođu reći mu 'Hvala!' za sve veliko djelo koje je učinio. I zaista u ime svih koji su bili korisnici te pomoći koju je don Janko prikupljaо, koju je on sam osobno od sebe darivao – reći 'Hvala, don Janko!'. Ne samo tijekom Domovinskog rata, nego i poslije je imao veze s Caritasom. Kad je počeo rat, bio je u kontaktu s ondašnjim ravnateljem HC-a mons. Vladimirom Stankovićem. Župa sv. Ante u LA-u i vjernici sudjelovali su u prikupljanju velike pomoći za stradale u domovini. Ali don Janko nije posustao ni nakon toga, kada je prestao biti župnik. I dalje je, kao umirovljenik, osobno iz svojih primanja i imovine koju je imao, gotovo svaki mjesec izdavao određena sredstva na račun Hrvatskog Caritasa" istaknuo je mons. Svalina.

Vlč. Vlatko Poljičak, zadnjih godina prije svoga umirovljenja bio je župnik u nadbiskupiji Los Angeles, u španjolsko – američkoj župi. Zatim je došao pomagati u don Jankovu župu sv. Ante kao tzv. 'stariji svećenik' jer je to velika zajednica po broju vjernika koji žive raspršeni na velikom području. Vlč. Poljičak svećenik je 54 godine koji sada živi u Svećeničkom domu u Đakovu. „Apsolutno sam želio doći ispratiti don Janka. Bili smo povezani do zadnjih dana njegovog života. Nekidan smo se čuli, razgovarali smo. On je bio posebno drag u maloj

zajednici engleskog govornog područja koja se okupljala u crkvi sv. Ante u LA-u. To su bili uglavnom Kinezi, Filipinci, Vijetnamci, ali taj svijet jako je volio don Janka. Kad god idem u LA, oni uvijek pitaju za njega. Ovih dana dvije gospode iz te zajednice bile su na kruzeru u Zadru pa su ga došle pozdraviti. Onda je on mene zvao da podijeli tu radost i djelovao je uobičajeno. Rekao mi je: „Ništa me ne boli, samo sam slab“. I eto, ugasnuo se, usnuo je u Gospodinu. Evandeoski trebamo reći: 'Kad učinite sve što trebate učiniti, kažite, sluge smo beskorisni' rekao je vlč. Poljičak. Don Janka poznaje od 1982. g. Vlč. Poljičak otišao je kao misionar 'fidei donum' u Južnu Ameriku gdje je bio 12 godina. Odatle je prešao u Kaliforniju, gdje je radio s useljenicima iz Južne Amerike koji prvenstveno govore Španjolski jezik te je u LA-u upoznao don Janka. Sveukupno 40 godina boravio je u Južnoj i Sjevernoj Americi. „Mi smo bili bliski, don Janko je kao svećenik bio na svom mjestu u svakom pogledu: revan, pobjoran, obziran, vrlo susretljiv prema narodu, zaista izvanredan svećenik. Možda malo bojažljiv, popustljiv. Nije da on nije imao svoj stav, nego nije želio sukobe. Nastojao je svakim mogućim načinom izbjegći osobne i sukobe u zajednici, ali nekad treba presjeći. On to nije želio, da ne povrijedi nekoga" rekao je vlč. Poljičak, našalivši se da on tako gleda 'možda iz svoje kupreške perspektive'.

No, upravo je tu svoju blagu narav u međuljudskim odnosima propitivao don Janko u zadnjim godinama svoga života pripremajući se za susret s Gospodinom, žaleći je li zbog toga propustio učiniti nešto što je trebalo. „Blagost nekada nije baš najbolja osobina, kada treba reći pravu riječ, a zbog blagosti se čuvate da ne kažete što je potrebno. Onda niste postigli ono što ste trebali postići, staviti svaku stvar na pravo mjesto, a zbog svoje blage naravi niste to učinili, pa je nešto propušteno. To se meni više puta događalo. U zadnjim godinama života promišljam što nisam učinio zbog svoje blagosti, neovisno o tome kako će ta odluka djelovati na dotičnu osobu. Zbog svoje naravi to nisam učinio. Smatram da sam nekad trebao drugačije postupiti" rekao je don Janko u razgovoru za emisiju 'Od Krista pozvani' HKR-a

deset mjeseci prije svoje smrti, emitiranoj na don Jankov 96. rođendan, 12. siječnja 2019. g. Sedamdeset godina svoga svećeništva proslavio je služeći misu 18. prosinca 2018. g.

Po blagosti svoje naravi i nauka poznati su i sveci koji su bili omiljeni don Janku. To je sv. Franjo Saleški, čiji je način pobožnosti prihvatio u francuskom sjemeništu. Svakoga dana, uz osobne molitve, don Janko je dan počinjao i završavao sa sv. Franjom Saleškim. Iz njegovog molitvenika čitao je jutarnju i večernju molitvu čiji je autor Saleški, koji je imao poseban doticaj na don Jankovu duhovnost, potrebu povezanosti s Bogom u svim trenucima, osobito u teškima. Volio je i sv. Leopolda B. Mandića čiju je isповjetaonicu pohodio ubrzo nakon svečeve smrti.

Veliki i duboki trag u životu don Janka ostavio je hrvatski mučenik o. Petar Perica, autor poznatih pjesama ‘Rajska djevo, Kraljice Hrvata’ i ‘Do nebesa nek’ se ori’ čiji je lik na sličici don Janko imao pred sobom za radnim stolom u Svećeničkom domu. O. Perica je dvije godine bio duhovnik don Janku u sjemeništu u Šibeniku. Tu je don Janko živio od svoje 12. godine i pohađao klasičnu gimnaziju te je maturirao 1942. g. „O. Petar nam je držao svako jutro duhovni nagovor. Dok sam bio teško bolestan, imao sam 12 godina, o. Petar svaki dan bi došao u moju bolničku sobu u sjemeništu. Već sam bio izbrisani. Toliko sam bio bolestan da sam trebao poći dragom Bogu ususret. A doživio sam kasne godine, hvala Bogu. O. Perica me svaki dan posjećivao dok je bio u sjemeništu, molio je nada mnom i ja s njime. Rekao bih, njegovim zagовором ja sam ozdravio od te teške bolesti. Dao mi je Bog da njegovim zagовором i Božjom milošću preživim taj teški trenutak i dođem u kasne godine. Hvala, pater Perica! Uvjeren sam da se moje ozdravljenje dogodilo i njegovom zaslugom“ rekao je don Janko u spomenutoj emisiji.

Na Papinskom sveučilištu Gregoriana završio je filozofsko – teološki studij i kanonsko pravo. Za đakona je zaređen 28. studenoga 1948. g. u kapeli Svetе Klare francuskog sjemeništa u Rimu. Za svećenika Zadarske nadbiskupije 18. prosinca 1948. g. u Lateranskoj bazilici zaredio

ga je pomoćni rimski biskup Luigi Traglia. Mladi misu slavio je 19. prosinca 1948. g. u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu. Propovijedao je mons. Krešimir Zorić, a za vrijeme mise pjevao je zbor Francuskog sjemeništa. Zaredio se u zajedništvu s oko 50 svećenika iz različitih zavoda u Rimu. Na dan svoga ređenja imao je milost i smatra blagoslovom da je preko Hrvatskog programa Radio Vatikana mogao uputiti prigodnu riječ i dati blagoslov svim slušateljima u Hrvatskoj, osobito svojoj majci i obitelji.

U Hrvatskom zavodu sv. Jeronima boravio je od 1949. do 1960. g., kada odlazi u Ameriku. Nije se mogao vratiti u Hrvatsku zbog komunizma te je zadarski nadbiskup Mate Garković prihvatio njegovu molbu da ode drugdje. Neki koji su se vratili, a studirali su s don Jankom u Rimu, završili su kao mučenici u Albaniji. Dekretom zadarskog nadbiskupa Marijana Oblaka, don Janko je ekskardiniran iz Zadarske nadbiskupije 22. svibnja 1971. g. U nadbiskupiju Los Angeles inkardiniran je 16. srpnja 1971. g. Don Janka je u LA pozvao tamošnji župnik mons. Srećko Diomartić, rodom iz Zlarina, da bude pomoćnik u župi sv. Ante Pado-vanskog. Don Srećko je umro u 102. godini života 2016. g., a na njegovom sprovodu bilo je šest biskupa i jedan kardinal. Sv. Ante je među najstarijim američkim župama, ustanovljena 1910. g. Hrvati koji su živjeli na tom području htjeli su imati crkvu gdje bi se molili na hrvatskom jeziku.

Don Srećko i don Janko radili su zajedno na duhovnom i materijalnom planu kao dva brata u župi koju je trebalo obnoviti i podići. Prije njih župu sv. Ante vodio je poljski župnik. Don Janko je bio župni pomoćnik mons. Diomartiću od 29. lipnja 1960. do 2. kolovoza 1986. g., kada je don Janko imenovan župnikom župe. Župnik je bio do 30. lipnja 1998. g. Na župničkoj službi naslijedio ga je njegov dotadašnji župni pomoćnik don Petar Vučetić, svećenik Mostarsko-duvanjske biskupije. No, don Petar je nakon tri mjeseca naglo preminuo, pa je uprava nadbiskupije LA-a imenovala don Janka 28. listopada 1998. g. privremenim administratorm župe. Iako je bio službeno umirovljen, u toj službi ostao je do 30. lipnja 1999. g., kada

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

je župnikom imenovan don Mate Bižaca, dota-dašnji župni pomoćnik u crkvi Mary Star of the Sea u San Pedru. Za vrijeme službe u LA-u, don Janko i don Srećko pastoralno su brinuli i za hrvatsku zajednicu u San Pedru u crkvi Marije Zvijezde mora, do dolaska don Mate Bižace.

Don Janko je obnovio župu sv. Ante uključivši u rad i suradnike vjernike laike. Na teritoriju te župe zapravo nema Hrvata. Najbliži Hrvat koji živi blizu crkve sv. Ante udaljen je od nje desetak kilometara. Don Janko je isticao kako svi Hrvati koji dolaze u tu njima udaljeniju crkvu iskazuju ljubav i trud, jer su mogli pohoditi i crkve koje su im bliže. U njegovo vrijeme na misu bi redovito dolazilo 1 000 ljudi, oko 2 000 Hrvata bilo je povezano s tom župom. Don Janko je sustavno tijekom cijele godine pohodio obitelji koje je želio podrobnije upoznati dugo se zadržavši u blagoslovu obitelji i doma.

Župa sv. Ante uz crkvu je imala dvoranu koja nije bila dovoljna za potrebe župe a bila je mjesto vjerskih, socijalnih, društvenih i političkih okupljanja svih Hrvata iz Južne Kalifornije. Tu su se okupljala kulturna društva, Hrvatska katolička akcija. Don Janko je inicirao i predvodio izgradnju velike župne dvorane u vrijednosti većoj od tri milijuna dolara. Prijatelji, dobrostojeći pojedinci dali su i 50, 100 ili 150 tisuća dolara donacije. Arhitekt Frank Politeo izradio je nacrt dvorane na tri kata čija je gradnja trajala godinu dana. Pastoralni centar sv. Ante, jedan od najljepših hrvatskih centara u SAD-u, ima 100 parkirnih mjesta, u maloj dvorani kapaciteta 100 ljudi vjernici se sastaju nedjeljom poslije mise na razgovor i okrepnu. Velika dvorana može primiti 600 ljudi, predviđena je i za održavanje vjenčanja, u njoj se nalazi i pozornica za glazbeni sastav. Tu je i više prostorija za vjeronauk, sastanke, pohađanje Hrvatske dječje škole sv. Ante koju je don Janko osnovao i djeluje do danas te Dječje školu za učenje Hrvatskog jezika, povijesti i običaja. Tu se okupljaju sva društva iz LA-a, crkvena i druga, a Hrvati se poučavaju folkloru. Sa župnim tamburaškim zborom u Los Angelesu (St. Anthony Tamburica & Kolo 'Club Croatian') don Janko je izdao dvije ploče: Croatian Melodies i Croatian Sounds – Hrvatski zvuci.

Kod izgradnje nove katedrale u Los Angelesu, don Jankovom zaslugom postavljen je motiv zavjetnog hrvatskog križa iz Nina na portalu katedrale, a u katedrali na velikoj tapiseriji izrađen je poput reljefnog mozaika lik bl. Alojzija Stepinca. Na katedralnom trgu na višejezičnoj fontani postavljen je i hrvatski natpis. Sve su to tragovi don Jankove ljubavi prema domovini matici i hrvatskom narodu čije je znakove opstanka želio učiniti prisutnima i u Americi.

Don Janko je 1963. g. osnovao Hrvatski radio koji je svake subote u 13 h prenosio polusatnu hrvatsku vjersku emisiju da bi Božja riječ došla do udaljenijih župljana. Ta postaja četvrtinu svoga programa emitirala je vjerski sadržaj, a don Janko je vodio i uređivao razne emisije. Uređivao je na hrvatskom i engleskom jeziku nedjeljni župni list i povremeno glasilo 'Vjesnik hrvatske župe sv. Ante'.

Za svog skoro 19-godišnjeg života u Zadru, don Janko je ostao povezan sa župljanimi u LA-u. Za blagdane su izmjenjivali čestitke. Ljeti bi ih susretao na zadarskoj Kalelardi te su ga za svog boravka u domovini željeli pozdraviti i s njim popričati. Don Janko je do zadnjih mjeseci svoga života išao u šetnju s kolicima ispred sebe zadarskom rivom i središtem grada. Svi su se divili njegovoj upornosti, bio je poticaj drugim umirovljenicima i starima da se ne predaju. Don Janko je volio prirodu, kretanje i bio je raspoloživ za razgovor. Dok je u blizini Svećeničkog doma bio kino, otišao bi i na filmske projekcije. Svojevremeno je sudjelovao i na svečanosti dodjele Oscara u LA-u.

Don Janka je do zadnjeg trenutka krasila oštromnost, lucidan, bistar um, na čemu je Bogu bio zahvalan, a najviše je bio zahvalan za dar svećeništva. Imao je dvije domovine, Hrvatsku i Ameriku. „Ali prva je uvijek ona gdje ste se rodili, to je vaša majka. Ljubim Hrvatsku i volim je svim svojim srcem. Amerika je moja druga domovina čiji sam državljanin. Neka ljudi ljube i poštuju obje domovine i nastoje biti dobri građani u Hrvatskoj i Americi. Budite vjerni u svemu što poduzimate kad se približavate Gospodinu“ poručio je don Janko u emisiji deset mjeseci prije blagog preminuća

u Gospodinu.

Don Janko je, prema njegovoj oporučnoj želji, pokopan u grobnici gdje počivaju zemni ostaci don Jankovog strica mons. Tome Segarića (1889.-1961.), njegovoga barbe. Don Toma je zaslužan za don Jankovo zvanje svećenika. On je don Janka potaknuo da postane svećenikom, molio je za njega i materijalno uzdržavao don Jankovo školovanje. Don Toma je bio dugogodišnji župnik u rodnom Istu koji je preživio otmicu njemačkih nacista kad je bio u grupi otetih četrdesetak Išćana kao taoca, od kojih ih se gotovo 30 nije vratio. Među tada otetima bio je i don Jankov otac koji je preživio nacistički logor u Dachau. Don Toma je bio i kanonik Kaptola Zborne crkve Svete Marije u Pagu.

Don Janko je rođen 12. siječnja 1923. g. u obitelji s devetero djece (četiri brata i pet sestara) na Istu, od oca Mate i majke Romane rođ. Smoljan koji su se bavili pomorstvom i trgovinom. Don Janko je bio drugo dijete po redu u obitelji, a s 12 godina otišao je u šibensko sjemenište, 1934. g. U Šibeniku je 1942. g. maturirao u klasičnoj gimnaziji. Kad su don Janku umrli roditelji i sestra, jugoslavenske vlasti nisu mu dozvolile sudjelovati na sprovodu.

Don Janko je treća generacija svećenika u obitelji Segarić. Prije očevog brata mons. Tome Segarića, svećenik je bio i don Šime Segarić koji je 1865. g. dao izgraditi crkvu Gospe od Zdravlja koju Išćani pohode za blagdan Gospe od Zdravlja. Crkva se nalazi na vrhu išćanskog otočkog brda Straža, paralelno s uvalom Široka, uz čiju se obalu nalazi groblje u kojem je pokopan blagi svećenik glagoljaške župe Ist čije je srce kucalo za cijelu Hrvatsku u domovini i svijetu – mons. Janko Segarić. Za vrijeme don Jankovog ispraćaja puhalo je jako jugo, simbolični podsjetnik na nevere života koje je don Janko proživio od svoje najranije dobi. No, nijedna društvena nedača koja se tijekom Drugog svjetskog rata i porača teško održavala i na Crkvu i svećeništvo koji su dijelili sudbinu svoga naroda, ni mora ni oceani, nisu udaljili don Janka od ljubavi i privrženosti za domovinsku Crkvu i rodnu grudu gdje je i poželio počivati do uskrsnuća tijela.

Počasnim kanonikom Stolnog kaptola sv. Stošije u Zadru imenovan je 31. ožujka 1984. g. Počasnim prelatom njegove svetosti (monsinjorom) don Janko je imenovan 30. studenoga 1999. g.

ZADAR: Održan program za mlade ‘Prava ljubav čeka’

Dvodnevni program ‘Prava ljubav čeka’ o temi predbračne čistoće i teologiji tijela čiji je predavač Josip Matezović, vjeroučitelj iz Vinkovaca, završen je u nedjelju 10. studenog u dvorani samostana Školskih sestara franjevki u Arbanasima u Zadru.

Prvog dana održana su izlaganja o temi ‘Spolnost – dar ili problem’ te ‘Grijesi protiv tijela i emocionalne rane’. Svjedočio je i jedan mladi bračni par iz Splita o životu u predbračnoj čistoći. Mladi su pristupili sakramentu ispovijedi a u kapeli samostana održano je klanjanje pred Presvetim koje je predvodio don Tomislav Dubinko, župnik župe sv. Ante Padovanskog u Zadru. Drugog dana Matezović je održao izlaganje o temi ‘Prava ljubav čeka – može li se živjeti u predbračnoj čistoći’.

Matezović je, između ostalog, govorio o tome kako se u suvremenom svijetu tehnologije izgradnja emotivnih odnosa počela održavati preko interneta, dotle da se udvaranje i hodanje između mladića i djevojke odvija u virtualnom svijetu, preko Interneta. Događa se da mladić i djevojka idu u istu školu, susreću se ali ne razgovaraju osobno, nego jedno drugome šalju poruke preko Interneta. Razgovarati na školskom hodniku počnu kad jedno od njih

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

dvoje označi dotičnu osobu 'U vezi s...'. Nakon dva tjedna osoba napiše 'v.t.'. U značenju, volim te. Mnogi mladi više ne prilaze osobno drugome, nego tipkaju poruke, nakon što se prihvati 'zahtjev za prijateljstvom'.

„Ne treba bježati od tehnologije niti je demonizirati. Tehnologija je dobra i potrebna, stranice i društvene mreže su itekako potrebne. I to je način nove evangelizacije koji treba koristiti za prenošenje kršćanske poruke. Puno parova upoznaje se preko interneta, zahtjeva za prijateljstvo ili praćenja na društvenoj mreži. To mi mnogi mladi kažu. Osmoškolci odmor proveli u hodniku tipkajući na mobitel, to kreće od najranije dobi. Mi smo generacija koja je još živjela u vremenu kad tehnologija nije toliko zaživjela i svjesni smo koliko je potreban tjelesni kontakt, koliko je važno komuniciranje licem u lice. Mlade generacije su se rodile s mobitelom, tabletom, društvenim mrežama. Njima je to sasvim normalno i prihvatljivo, dopisivanje, iznošenje emocija preko telefona, u inbox. Mnogi ne razmišljaju da je puno važniji osobni kontakt“ upozorio je Matezović. Dugi boravak na Internetu dovodi i do toga da ljudi postaju stidljiviji, zatvoreni u sebe. „Jer preko interneta možeš svašta napisati, glumiti da si netko tko nisi, opisati se kako i nije u skladu sa stvarnošću ili tvojim stvarnim raspoloženjem. Jedna djevojka mi je rekla da ona ima 30 profila. Znači, u svakom trenutku možemo izgraditi neku drugu osobnost. I to je opasno. Lagati, pretvarati se da smo nešto što nismo. A želimo se predstavljati u najljepšem svjetlu. Ne želimo da ljudi vide naše loše dane“ upozorio je Matezović. Istaknuo je da u svemu treba naći mjeru, biti mudar kako se nešto upotrebljava. „Tehnologija probije barijeru javljanja, udavanja, prvu fazu uspostave kontakta. Onda osobe razgovaraju, upoznaju se, to je moguće. Znam takve veze, brakove i te osobe kako dobro funkcioniraju. Uvijek u svemu moramo biti razboriti“ poručio je Matezović. Naveo je četiri faze veze: sviđanje, zaljubljenost (kada je sve što radi mladić ili djevojka drugoj osobi super), realnost (faza otrježnjenja, kada osoba počinje primjećivati mane drugoga), prihvaćanje (prihvaćaš i vrline i mane osobe u vezi) i peta faza ljubav. „Tek u petoj fazi možeš reći nekome

‘Volim te’ i da to zaista misliš. To se ne događa nakon dva tjedna“ poručio je Matezović.

Gоворио је и о томе какву поруку осoba може послати начином свога одјевanja. „Младић и дјевојка жеље изгледати lijepo, привлачно, послати и svojom одјечом tu poruku. Današnja moda говори нам, што је мање покрivenо, то боље. Свјет је изокренуо vrijednosti сполности, одјевanja. Немојмо бити предмет поžуде, да се гледају као на комад mesa, као нешто што треба конзумирати, пробати, испробати и онда оставити. Нико од нас то не жели. Својом одјечом можемо послати такву поруку другима. Јер мушкарци ће бити погледа. Мушкарци примјеђују жену погледом. Привукну га облике, noge, stražnjica, јер жене су по природи lijepa, Богу хвала да је. Али онда не видимо на начин како Бог проматра ту особу, него гледамо из наших svjetovnih razloga, iz tjelesnosti, помислимо: ‘Aha, видиš kako bi to bilo lijepo imati’. Гледамо на особе као да ih moramo posjedovati. То је опасно. Наша одјећа може давати поруку да ћелимо да нас неко примјети, али особа на крви начин тражи како жели бити примјеђена. Жели да јој мушкарци приђе, и то неки покушавају отвореним одјевanjем. Naglasit ће још више dijelove svog tijela i misliti ‘Sigurno me primjeđuju, moraju mi prići’. Mnoge djevojke то rade iz emocionalnih rana. Imale су ružno iskustvo u djetinjstvu, doživjeli su nedostatak ljubavi u obitelji, pogotovo od strane očeva који ih nisu znali zagrliti, poljubiti, nisu им показали ljubav као ljubljenim kćerima, на прави начин. Из таквих rana dolazi do toga да особа тражи prihvaćanje na krivi начин“ upozorio je Matezović.

Komentirao je i kako neke poznate особе у 'holivudskom stilu' govore о predbračnoj čistoći, kao nekom pomodarstvu, али тај говор не прати и dosljedno čedno ponašanje тих особа, istinsko kršćansko svjedočanstvo, jer међу тима се и подрžava seksualizacija društva, banalizira сполност промицујући и neprimjereno одјевanje и друге пороčnosti. У том контексту Matezović je rekao: „Млади прате popularне особе, поžele biti poput njih, а не shvaćaju potpuni smisao predbračne čistoće. Netko može рећи да живи у predbračnoj čistoći, а то не mora pratiti живот тих особа. Trebamo гледати katoličke узоре. Imamo puno svetaca, svjedočanstava

mladih koji žive u čistoći, iz naše sredine. Živjeti predbračnu čistoću ne možete sami. Treba vam Isus. Predbračna čistoća je uski put o kojem govorи Isus i u Evandelju. Taj uski put ne bira svatko, niti ga može razumjeti svatko. Ali je ispravan put za kvalitetni kršćanski brak. To ne znači da te osobe neće imati teškoća u braku, ali lakše će to prebroditi. Predbračna čistoća je poziv na svetost i time se svjedoči Isusa. Treba nam hrabrosti i odvažnosti za to“ poručio je Matezović. Potaknuo je mladiće i djevojke da osobno i zajedno mole za svoju vezu i brak, da imaju redoviti odnos s Bogom, da redovito sakramentalno žive, idu na misu, pričešćuju se i ispovijedaju te jedno drugo blagoslivljaju.

Djevojka Dijana rodom iz Ogulina posvjedočila je kako je kao studentica imala komplekse, htjela se svijdeti društvu, a onda je Božjom milošću shvatila vrijednost sebe kao osobe i počela prihvataći sebe onakvom kakva je. „Sada znam što želim, što osoba zaslužuje. Želim muža koji će me voljeti, poštovati, koji će biti glava obitelji i moliti, kršćanski odgajati našu djecu, da zajedno idemo na misu. Molim za budućeg supruga i sigurna sam da Bog sada njega priprema da bude onakav kakvim ga trebam i zaslužujem. Isto tako, Bog i mene priprema i izgrađuje da budem žena kakvu moj muž zaslužuje“ poručila je Dijana.

Susret je završen nedjeljnim misnim slavlјem koje je u kapeli samostana franjevki predvodio don Roland Jelić, rektor Nadbiskupskog sjemeništa Zmajević u Zadru. Don Roland je rekao kako je svaka ispovijed znak uskršnjuća na ovoj zemlji, iskustvo da nas je po otpuštanju grijeha Isus iznova oblikovao, dao nam novi život. Poželio je mladima da nakon svake ispovijedi imaju iskustvo da su im skinuti tereti grijeha, da im Gospodin da milost da ga uvek mogu prepoznati u sakramentu ispovijedi i na taj način uskrisavati u životu. Susret je animirao VIS Verbum Vitae iz Zadra.

ZADAR: Susret studenata i profesora s Teološko - katehetskog odjela na zadarskom Sveučilištu

Susret studenata Teološko-katehetskog odjela Sveučilišta u Zadru koji je okupio oko četrdeset studenata svih godina i njihove profesore,

održan je u ponedjeljak 11. studenog u Studentskom klubu Božo Lerotić pri Sveučilištu u Zadru. Susret je imao karakter opuštenog druženja s ciljem da se brukoše ležernijim pristupom uvede u studentske brige i probleme, ali i da brucoši upoznaju čari studiranja na tom Odjelu i starije kolege koji su im htjeli dati upute i savjete o njihovoj novoj životnoj fazi u vremenu studiranja.

Susret je počeo zazivom Duha Svetoga i molitvom profesora Arkadiusza Krasickog. Sudionici su zahvalili za to okupljanje i mogućnost da mogu biti zajedno. U molitvi su predali Bogu sve njihove kolege, cijelo Sveučilište i grad Zadar. P. Arek ih je potaknuo na stvaranje ozračja i predanja u kojem mogu čuti i osjetiti Boga čija ih je Providnost i darovala tim susretom. Zatim je svjedočio Kristijan, student četvrte godine teologije i povijesti. Opisujući svoje iskustvo upisa na taj studij, u poticaju studentima rekao je da „kada pomisle odustati, da je kraj i ništa nema smisla, tada nastupa Bog“. Duže, student treće godine u svom veselom obraćanju i pohvalnom govoru o studiranju, profesorima i kolegama, potaknuo je sve da budu zahvalni na svakom trenutku koji im je pružen tijekom studiranja i uopće u životu.

Večer je bila prožeta glazbom i iskazivanjem dara studenata i za humor, šalu, u želji da jedni druge nasmiju i daruju osmijeh. „Time smo htjeli potvrditi ono što je zapisao Ivan u Evandelju, kada je Natanael upitao: ‘Može li išta dobroga doći iz Nazareta?’ Baš kao da pitamo, mogu li studenti teologije biti duhoviti? Vjerujte, mogu, itekako“ poručili su studenti.

U prilog tome, četvero studenata uprizorilo je četiri scenska prikaza u kojima su glumili njihove profesore. Prva scena prikazala je dijalog između troje profesora. Pritom su saznali odaške je koji profesor, kako je svaki kolegij ‘podjednako’ bitan i da su svi djeca Božja u Kristu. U šaljivom tonu slali su i njima razumljive poruke ‘sa šifrom’ koja je njima poznata, a govore o povezanosti i poznavanju studenata i profesora: kako studenti vole jesti poljske bombone, kao i da nije bilo Biblije ne bi bilo ni kanonskog prava, didaktike ni kupona Flixbusa. Studentica Petra opisala je profesore kroz prigodne

recitacije. Kolege glumci uprizorili su i kako izgleda usmeni ispit kod p. Areka i njegovu brigu za njih, a svodi se na poticaj da čitaju Bibliju. Ako u tom naumu nije uspio, p. Arek to smatra vlastitim neuspjehom. Odglumljena je i situacija glede štrajka u školama i na fakultetima, kad su se našalili kako je bolje ne ići na predavanja subotom, jer se može dogoditi da ne radi aparat za kavu.

Nakon humorističnih scenskih prizora, studenti i profesori nastavili su susret u razgovoru i međusobnom upoznavanju. Uslijedio je kviz. Podijelili su se u nekoliko grupa i imali osam minuta vremena za rješavanje pitanja. Pobjednik je bila grupa 'Abba' i njima su dodijeljene prigodne nagrade. Susret je završio molitvom. „Prebirući dojmove, doživljaje, osjećaje, efekte, afekte, emocije, tonove, boje, najbitnije od svega je da smo (pro)širili radost, vratili nekome osmijeh na lice ili ga utješili ohrabrujućim savjetom, pogotovo ako se nije uspio snaći u prvim danima studentskog života. To je naš zadatak i poslanje. Studentima kojima slijede godine (m)učenja savjetujemo da ne trebaju

sve uzimati tako ozbiljno. Svim generacijama želimo da ustraju i budu pravi primjer mlađim generacijama, a profesorima da imaju strpljenja s nama i da nas podsjećaju na ono najvažnije – da pogled uvijek imamo usmjeren k Nebu“ poručila je zadarska studentica Ana Albin.

ŠKABRNJA: 28. godišnjica stradanja Škabrnje u Domovinskom ratu

Dostojanstveno zajedništvo više tisuća ljudi s velikim pijetetom pohodilo je Škabrnju u ponedjeljak 18. studenoga, na spomen 28. godišnjice stradanja toga ravnokotarskog mjesta u Domovinskom ratu. Misno slavlje za sve poginule i zahvalu Bogu za dar domovine u škabrnjskoj župnoj crkvi Uznesenja BDM predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Koncelebrirali su šibenski biskupi Tomislav Rogić i Ante Ivas i trideset svećenika.

„Vukovar i Škabrnja simbol su narodnog stradanja i bolni podsjetnik na žrtve koje su pale za slobodu i samostalnost Hrvatske“ poručio je mons. Puljić, dodavši da smo obvezni sjećati se tih događaja, u molitve preporučivati sve

pokojne i stradale te od Boga tražiti pomoć i blagoslov za budućnost. „Uništavajući kulturu i tisuće života lijepog baroknog grada na Dunavu te paleći kuće i ubijajući 86 nevinih života ponosnog hrvatskog mesta Škabrnje, okupator je mislio zauvijek ugasiti neutaživu čežnju ljudi za slobodom koju ništa nije moglo obustaviti, ni strašna stradanja Vukovara i Škabrnje 1991. godine. Skloništa su u to vrijeme postala mjesta molitve gdje se vapilo Gospo i pjevalo pobožne i rodoljubne pjesme. Ljudi su tugovali, molili i vapili: „Isuse, smiluj se!“. U molitvi i trpljenju bili smo skupa s Marijom, majkom Isusovom i našim zaštitnicima koji su nam ulijevali zraku nade i svjetlosti.

Toga se sjećamo sa zahvalnošću, pa sve patnje i boli, radosti i nadanja donosimo na oltar gdje se prinosi najveći i naјsvetiji žrtveni dar naše zahvalnosti“ rekao je nadbiskup.

Unatoč „namjeri zločinačke vojske koja je tak-tikom spaljene zemlje krenula u osvajanje Vukovara i Škabrnje“, nadbiskup je rekao da je „Hrvatska izdržala zahvaljujući nadljudskim naporima njenih branitelja i molitvenoj potpori njenih građana. Spominjemo i tadašnje čelništvo RH s predsjednikom Franjom Tuđmanom koji je u tim teškim danima znao pregovarati, zapovijedati i vojsku stvarati. Škabrnja mu je iz poštovanja i zahvalnosti s pravom postavila spomenik jer je kao vrhovni komandant vojnim akcijama Bljesak i Oluja kojima su rukovodili naši generali, oslobođio najveći dio okupirane domovine“.

Navještaj Božje riječi iz Prve knjige o Makabejcima mons. Puljić pojasnio je uspoređujući događaje koji su zadesili junačku židovsku obitelj Makabejaca s okolnostima u kojima su tijekom svoje duge povijesti stradavali Hrvati. Naime, kada je vlast preuzeo egipatski vladar, on je ograničavao židovsku vjeru, kulturu i tradiciju, zabranjivao je obrezivanje, svetkovanje subote i bogoslužje. Njegovo je carstvo bilo pred raspadom, a Makabejci su uspjeli, 162. g. pr. Kr., uspostaviti nezavisnu židovsku državu. „Tada su Jeruzalem, hram i hramska liturgija te vjernost Zakonu sa Siona ponovno postali središtem njihovog društvenog i vjerničkog života. Makabejci su u povijesti spasenja postajali

borci za slobodu u političkom i religioznom području. Borili su se kao i Mojsije protiv faraona, kako bi doveli narod do gore Siona i zemlje obećanja u kojoj su čekali doba ispunjenja. Ono će nastupiti rođenjem Emanuela koji će do kraja ispuniti dana obećanja i oplemeniti povijest

spasenja. Mi Hrvati otkrivamo na stranicama Knjige o Makabejcima sličnosti našeg hoda i prolaza kroz brojne povijesne Scile i Haribde. Nakon gubitka naša državne samostalnosti po Pacta Coventa 1102. g., počelo je teško i tamno doba „hrvanja s našim Seleukovićima“ (strani, egipatski vladari) koji su stolovali u Pešti, Beču, Carigradu, Mletcima i Beogradu. Trebalo je kroz devet stoljeća podnosići brojne zabrane koje su se krojile u vidu zatomljjenja narodnog, kulturnog i vjerničkog identiteta. Bogu hvala za naše očeve, jer su poput židovske obitelji Makabejaca bili svjesni svojih narodnih i vjerskih korijena. Bogu hvala i za crkvene pastire koji su navještajem Radosne vijesti na narodnom jeziku i u liturgiji podržavali plamičak vjere, ponosa i narodne svijesti. Sa zahvalnošću se sjećamo svih odvažnih ‘makabejskih sinova’ koji su poput uskoka i hrabrih branitelja davali do znanja svim okupatorima kako se narod ne miri s gubitkom države, već stremi za slobodom i neovisnošću. Jer želi biti svoj na svome“ poručio je mons. Puljić. Rekavši da paljenjem svjeća, krunicom i euharistijskom molitvom želimo reći Bogu hvala na njihovom daru, nadbiskup je potaknuo puk da uključi u molitvu žrtve Škabrnje, Vukovara i sve koji su tijekom dugih stoljeća hrvatske povijesti stradavali za ciljeve i ideale za koje su i oni položili svoje živote.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Prije mise održan je komemorativni skup na ulazu u Škabrnju, u predjelu Ambar, gdje se 18. studenog 1991. g. dogodio masakr nad 44 civila, uglavnom starije dobi. U Domovinskom ratu ubijeno je 86 Škabrnjana, a šestero ih je nakon rata poginulo od mina. Glavna poruka Nediljka Bubnjara, načelnika Općine Škabrnje na komemorativnom skupu bila je odobravanje odluke da se 18. studenoga, Dan sjećanja na Vukovar i Škabrnju, proglaši blagdanom. „Mi taj dan slavimo najveću žrtvu i vrijednosti koje su posvjedočili naši hrvatski branitelji i svi stradali u obrani domovine, koji su položili svoje živote da bismo mi sada uživali slobodu. Slavimo život, pobjedu duha, hrabrosti i vjere našeg naroda, koliko god boli smo doživjeli. Ne slavimo poraz i mi nismo gubitnici. Mi smo kršćani, a ne pogani. Naš se pogled ne zaustavlja na ovoj zemlji, mi gledamo prema nebu. Bog nas je kao narod i sačuvao tijekom Domovinskog rata. Ako su ubijena tijela naših sunarodnjaka na ovoj zemlji, nisu uništeni njihovi životi. Mi vjerujemo u vječni život i naši dragi poginuli žive vječno. Položili su svoj život za drugoga po uzoru na našeg Spasitelja Isusa Krista, koji je rekao da nema veće ljubavi od te, nego dati svoj život za drugoga. Kada se gleda na taj način, blagdan 18. studenog staje uz bok najvećih kršćanskih blagdana, Isusovog rođenja i uskrsnuća. Uz Božju milost, po žrtvi ubijenih i stradalih kojih se s najvećim poštovanjem i zahvalnošću sjećamo, obranjeni su naši životi i stvorena je hrvatska država“ poručio je načelnik Nediljko Bubnjar.

Poštovatelji žrtve za domovinu pristigli iz svih dijelova Hrvatske i inozemstva, predvođeni križem i postrojbama Hrvatske vojske, hodali su u Koloni sjećanja od Ambra do Spomen obilježja masovne grobnice gdje je vijenac i sviće uime svih izaslanstava položila Zajednica udruga civilnih stradalnika Domovinskog rata.

Nakon mise nepregledno mnoštvo hodalo je od župne crkve koja je također bila uništena u agresiji do spomen obilježja na groblju sv. Luke. Tu se kod središnjeg križa molilo Održenje za pokojne a brojna izaslanstva i udruge položile su svijeće i cvijeće.

Vidjeti veličanstveno zajedništvo više tisuća

ljudi koji u žrtvama Škabrnje vide sve hrvatske žrtve, ohrabrujući je prizor koji dokida malo dušje kada se, uslijed nedaća, kušnji i napasti, mnogi zapitaju kakva je budućnost naše domovine. Da poštovanja žrtve za slobodu u Hrvatskoj ima, pokazuje i 18. studenog u Škabrnji koju je ove godine krasilo puno lijepih, mladih ženskih i muških lica u Hrvatskoj vojsci koji su hodili u koloni s ministrom obrane Damicom Krstičevićem i generalom Mirkom Šundovom, načelnikom Glavnog stožera Oružanih snaga RH. Te generacije 1991. g. nisu bile niti rođene, stoga njihovo savjesno vojničko držanje, odgojena domoljubna svijest i ljubav prema domovini dodatno pobuđuju osjećaj sigurnosti, zahvalnosti i ponosa na njihovi životni izbor, biti u službi obrane svoga naroda i zemlje. Genuće izaziva vidjeti i puno naboranih lica staraca, djedova i baka u crnini, sa štapovima, koji molitvenog stava i skrušeno hode u koloni sjećanja sa svijećom u rukama. Svjetlo budućnosti je i prizor brojne djece u naručju roditelja, djevojke i mladići, željni čuvati spomen na žrtvu naših predaka. Taj spoj i zajedništvo mudrosti starih generacija i odvažnosti koja se ne predaje u višekilometarskom hodu ni u poznim godinama, jer je njima taj spomen plemenit i svet te mladosti koja želi poštovati križni put ljudi koji su njima rođenje u slobodnoj zemlji omogućili, najljepša je poruka i snažan poticaj da strahu spram opstanka naše zemlje nema mjesta. Da povijest Hrvatske neće lako pasti u zaborav, osjeti se osobito 18. studenog, kad Škabrnja bude mjesto gdje se kao narod ujedinimo i sa svih strana okupimo. Pokazatelj kako se kultura sjećanja prenosi i živi. Biti sudionikom kolone sjećanja otvara vidik da u Hrvatskoj ima svjetla, dok god je ljudi svih generacija koji sa zastavama, stjegovima i svijećama, 18. studenog kilometrima koračaju kroz Škabrnju i Vukovar.

Potvrđuju to i sudionici u Škabrnji koji poručuju: „Došli smo pokloniti se svim žrtvama domovine Hrvatske. Hvala im što su položili živote za ovu domovinu. Neka ih Gospodin nagradi i privede svjetlu svoga lica. Sretna sam i ponosna što imamo domovinu, oni su zaslužni da imamo slobodu“. Roditelji s djecom u naručju žele djecu „naučiti da se sjećaju na naše

stradale, da to svjedočimo, da se ne zaboravi“. „Došli smo iz Samobora, jednu godinu idemo u Vukovar, drugu u Škabrnju, dati počast tim ljudima jer stvarno je bilo prestrašno. Ni danas ne mogu zaboraviti sliku koju sam vidjela na televiziji kad su odvozili te mrtve. To je bilo prestrašno. Jako sam zahvalna tim ljudima na tome što su učinili za nas, da mi živimo u slobodnoj Hrvatskoj“.

Sudionik povijesne postrojbe iz bivše Poljičke republike koja je bila samostalna u doba Mlečana kaže: „Treba se pokloniti ljudima koji su dali svoje živote da bi mi danas slobodno razgovarali, hodali i mogli oformiti našu povijesnu postrojbu, slobodno djelovati i predstavljati, jer mi to prije nismo mogli. Ti ljudi su zaslužili barem toliko da ih se sjetimo na ovaj dan, da budemo u mislima s njima, ako ne i cijelu godinu“. Mlada majka iz Imotskog kaže: „Ne smije se nikad zaboraviti. Ne smijemo mi mlade obitelji nikad zaboraviti što se dogodilo, ne zaboraviti sve žrtve Domovinskog rata. Trebamo učiti djecu i svaku osobu koja nije upoznata sa stradanjem u Škabrnji, Vukovaru i svim gradovima i to održavati. Nisam bila rođena 1991. g. Ovo treba doživjeti, pozivam sve da jednom dođu u Škabrnju i odaju počast žrtvama“. Anamarija iz Prkosa kaže: „Hoću više znati o tome jer me zanima što se događalo, kako je bilo, kako su ljudi tada reagirali. U školi smo gledali filmove na satu povijesti, ali u obitelji nitko ne želi pričati o tome, prisjećati se terora u Škabrnji. Mladima poručujem da poslušaju što se događalo, da istražuju i vide kako je bilo u Hrvatskoj kad je bio rat“. Supružnici s Grobnika kažu da Škabrnja u njima izaziva potrebu tištine. „Tu treba tišina. Bez riječi. To je odgovor za Škabrnju i Vukovar“. Pedeset i pet muškaraca sudjelovalo je u višekilometarskom mimohodu ‘Da se ne zaboravi’ Tinj – Nadin – Škabrnja – Vukovar. Lucija iz Slivnice došla je s jednogodišnjom kćeri Teom. Ubijen joj je tetak 18. studenog 1991. g. „Povezani smo 28 godina, cijeli život, na ovaj dan. Bebica i ja smo došli predati svjeću, pokloniti se žrtvi tetka i svih ostalih. Žao mi je što ga nikad nisam upoznala. Bila sam mala dok se o tome pričalo. Ne mogu ni danas razumjeti što su to ljudi tada proživjeli. Ponosna sam da smo na kraju slo-

bodni, njihove žrtve pomogle su tome. Ali mi je žao svih obitelji koje su doživjele gubitak i nose se s tim cijeli život. Svake godine ćemo doći u Škabrnju“.

ŠIBENIK: Tradicionalno 36. hodočašće vjernika Zadarske nadbiskupije sv. Nikoli Taveliću

Više od šesto vjernika Zadarske nadbiskupije predvođenih nadbiskupom Želimirom Puljićem hodočastilo je u nedjelju 17. studenoga svetom Nikoli Taveliću u Šibenik.

Prva postaja hodočašća bilo je nacionalno sveštite svetog Nikole Tavelića – samostan svetog Frane gdje su hodočasnici imali pobožnost sv. Nikoli Taveliću.

Središnji dio hodočašća bilo je svečano misno slavlje u katedrali Sv. Jakova koje je predvođio nadbiskup Puljić. Na misnom slavlju koncelebrirali su šibenski biskup Tomislav Rogić i umirovljeni biskup Ante Ivas. Homiliju je imao biskup Rogić.

Istaknuo je kako je za Šibensku biskupiju na svečev blagdan otvorena Godina svetog Nikole Tavelića u spomen na 50. obljetnicu kanonizacije. „Pedesetu obljetnicu kanonizacije želimo proslaviti kroz ovu pastoralnu godinu iščitavajući u životu svetog Nikole Tavelića poziv na svetost svakom vjerniku: ‘Budite sveti jer sam ja svet.’ (1Pt 1,16). Sveti Nikola taj je poziv na svetost ostvario mučeništvom. Njegov put sažimlju riječi Svetoga pisma: Upoznati Krista i snagu uskrsnuća njegova i zajedništvo u patnjama njegovim (Fil 3,10)“, pojasnio je biskup.

„Čitavu pastoralnu godinu u Šibenskoj biskupiji želimo posvetiti svetom Nikoli Taveliću, njegovom svjedočanstvu vjere i krepom života, njegovom hrabrom naviještanju Isusa Krista, njegovom poniznom redovničkom služenju i njegovoj žrtvi života položenoj na oltar mučenika za Krista. On je svetost ostvario jer je za njom čeznuo“, pojasnio je mons. Rogić.

„Neka primjer sv. Nikole Tavelića potakne svaku vjerničku dušu na svjedočenje vjere u Krista uskrsloga u današnjem svijetu“, poručio je zadarskim hodočasnicima.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

„Nikolino ponizno služenje u redovničkom pozivu neka bude poticaj za istinsko kršćansko bratoljublje prema svakom čovjeku. Mučeništvo sv. Nikole neka u savjestima probudi spremnost na velikodušnost i žrtvu kojom se pokazuje ljubav prema Bogu i dosljednom kršćanskom življenju“, potaknuo je mons. Rogić.

„Sveti Nikola Tavelić živio je i umro za Krista jer je vjerovao u vječni život s Bogom. Žarko je želio ostvariti poziv na svetost i vječni život u Bogu. Krista je prihvatio, u njegovo uskrsnuće vjerovao i njegovim se patnjama pridružio svojim mučeništvom. Njegov primjer neka svakom vjerniku osvijetli životni cilj: vječnost u Bogu“, zaključio je biskup Rogić. Zadarske vjernike pozvao je na središnju proslavu pedeset godina od kanonizacije svetog Nikole Tavelića koja će biti u Šibeniku 21. lipnja 2020. godine.

Na kraju misnog slavlja vjernicima se obratio i zadarski nadbiskup Puljić. Čestitao im je nas ustrajnim hodočašćima svetom Nikoli Taveliću u Šibenik. „Time podržavate ono što je ideal jednog naroda: da svoje poštiju, svoje časte i svojima se mole“, kazao je nadbiskup Puljić. (Šibenska biskupija)

Pozdrav šibenskog biskupa Tomislava Rogića na početku mise

Dragi hodočasnici Zadarske nadbiskupije,

srdačno pozdravljam nadbiskupa zadarskog mons. Želimira Puljića, predsjednika HBK-a, biskupa šibenskog u miru mons. Antu Ivasa, generalnog vikara zadarske nadbiskupije mons. Josipa Lenkića, sve okupljene svećenike, redovnike i redovnice, sve vas braće i sestre, okupljene u šibenskoj katedrali sv. Jakova, u kojoj se nalazi prvi podignuti oltar u čast sv. Nikole Tavelića.

Zahvaljujem Vam, što čuvate ovu lijepu tradiciju koja povezuje naše biskupije i koja svjedoči da sv. Nikolu Tavelića nismo zaboravili, da nam njegov svetački lik i danas govori, potiče, svjedoči i ostaje naš zagovornik pred Ocem nebeskim.

Šibenski biskup Antun Josip Fosco, postavši biskupom, pokrenuo je god. 1880. postupak da

bi Sveta Stolica dopustila štovati Nikolu Tavelića kao blaženika. Ona je to učinila posebnim dekretom god. 1889. za šibensku biskupiju, a g. 1898. za cijeli franjevački red. Dvije godine kasnije štovanje je odobreno i za Svetu zemlju.

Na blagdan 14. studenoga 1939. g. papa Pio XII. primio je u audijenciju članove hrvatskoga hodočašća koje su vodili naši biskupi s nadbiskupom Stepincem na čelu.

Zahvaljujući radu franjevca dr. Ante Crnice, mons. Krešimira Zorića i zalaganju šibenskog biskupa Josipa Arnerića, došlo je do slavlja Tavelićeve kanonizacije. Možemo reći, neviđenog slavlja i po broju hodočasnika i po neopisivoj radosti susreta naših hodočasnika u Damazovu dvorištu s papom Pavlom VI. Sam Papa tim je susretom bio duboko ganut te izjavio da to dvorište nikad nije video tako ispunjeno. Izrazio je i svoju zahvalnost za radost koju su mu svojom prisutnošću naši hodočasnici učinili. Slavlje se i nakon kanonizacije ponovilo u Tavelićevu rodnome gradu Šibeniku 1970.

Neka i ovo naše današnje slavlje bude odjek tih događaja i nastavak čašćenja sv. Nikole Tavelića, te čuvanje svetih tradicija koje nam pomažu živjeti našu vjeru u današnjem trenutku.

HOMILIJA ŠIBENSKOG BISKUPA ROGIĆA NA MISNOM SLAVLJU

Pred tri dana, na svečev blagdan za našu Šibensku biskupiju proglašili smo Godinu svetog Nikole Tavelića u spomen na 50 obljetnicu kanonizacije, 1970. godine.

Sveti Nikola Tavelić, Šibenčanin, svećenik, franjevac, misionar i mučenik za Krista prvi je proglašeni svetac iz Hrvatskog naroda. Slavio je Šibenik s cijelom Crkvom u Domovini i po svijetu 1970. godine prvog proglašenog zaštitnika i mučenika, slavljem koje se i danas pamti.

Pedeset godišnjicu kanonizacije želimo proslaviti kroz ovu pastoralnu godinu iščitavajući u životu svetog Nikole Tavelića poziv na svetost svakom vjerniku: „Budite sveti jer sam ja svet.“ (1Pt 1,16).

Sv. Nikola taj je poziv na svetost ostvario mučeništvom. Njegov put sažimlju riječi Svetoga

pisma: Upoznati Krista i snagu uskrsnuća njegova i zajedništvo u patnjama njegovim (Fil 3,10).

U apostolskom pismu pape Pavla VI. prilikom kanonizacije stoji:

„Slavno svjedočanstvo postojanosti dala su četvorica redovnika, kojima se ponosi ponajprije franjevačka redovnička obitelj, a s njom i čitava Crkva. To su: Nikola Tavelić, rođen u Šibeniku iz plemenite hrvatske obitelji; Deodat iz Rutinicija u Akvitaniji; Petar iz Narbone u Francuskoj; Stjepan iz Cunea u Italiji, svećenici Reda manje beraće, ljudi divnih vrlina duha, hrabri i postojani u podnošenju smrtnih muka. Po nauku i primjeru svoga oca i zakonoše svetoga Franje, oni su posvetili život na korist vjernika.

Nije se bez Božje providnosti, dogodilo da su se ondje složili ti Božji ljudi da one narode privedu Kristovu nauku, slijedeći primjer svetog Utemeljitelja... Jasno i vjerodostojno svjedočanstvo, napisano od jednog očevica i svjedoka njihova mučeništva, govori da su oni bili ljudi veoma velike pobožnosti, da su provodili veoma krepstan život. Njihova osobita vjera u Boga i postojanost duha zasjala je u onome času kad su odlučili otvoreno posvjedočiti za Krista, javno propovijedati i tumačiti njegovo Evandželje, u kojem se nalazi blago istine i put kojim ljudi mogu postići vječno spasenje.“

Čitavu pastoralnu godinu u našoj Šibenskoj biskupiji želimo posvetiti svetom Nikoli Taveliću, njegovom svjedočanstvu vjere i krepostna života, njegovom hrabrom naviještanju Isusa Krista, njegovom poniznom redovničkom služenju i njegovoj žrtvi života položenoj na oltar mučenika za Krista. On je svetost ostvario jer je za njom čeznuo.

Neka se kroz ovu godinu, od svečeva blagdana 14. studenoga 2019. do njegova blagdana 2020. godine vjernički puk utječe zagovoru sv. Nikole Tavelića. Neka se u katehezama i propovijedima razmatraju svečeve kreposti i snaga vjere po kojoj se suočavao sa životnim poteškoćama i izazovima. Neka primjer sv. Nikole Tavelića potakne svaku vjerničku dušu na svjedočenje vjere u Krista uskrsloga u današnjem svijetu. Njegovo ponizno služenje u

redovničkom pozivu neka bude poticaj za istinsko kršćansko bratoljublje prema svakom čovjeku. Mučeništvo sv. Nikole neka u savjestima probudi spremnost na velikodušnost i žrtvu kojom se pokazuje ljubav prema Bogu i dosljednom kršćanskom življenju.

Ne ocrtava li se današnje evanđelje na tako doslovan način u životu svetog Nikole?

Čuli smo odlomak Lukina evanđelja koji donosi razgovor Isusa s učenicima o posljednjem danu, ili kako ga češće zovemo sudnjem danu. Ljude koji su Isusa okružili zanima kada će se to i kako zbiti? Crkva donosi ove odlomke u nedjeljnim čitanjima jer se bliži kraj liturgijske godine. Predzadnja je nedjelja, a slijedeća je posljednja kada slavimo blagdan Krista Kralja. Potom započima nova liturgijska godina – vrijeme došašća.

Krist priprema svoje za posljednja vremena, za onaj konačni susret Licem u lice s Gospodinom Bogom, o njegovu ponovnom dolasku. Koliki su već pokušali izračunati kada će se to zbiti! Sjetimo se samo knjiga, članaka, emisija i filmova pri kraju 1999. godine kada su mnogi očekivali da s krajem dvadesetog stoljeća dolazi i smak svijeta.

Isus nije imao namjeru reći nam koliko još vremena preostaje čovjeku. Puno mu je bilo važnije poučiti čovjeka kako živjeti da ga taj zadnji čas ne zatekne nespremna.

Ponajprije poručuje svojima da se ničim ne daju zasljepliti, pa čak niti ljepotama Hrama jer je sve zemaljsko prolazno. Čovjek je tako silno vezan uz ovu zemlju. Kao da nas «sila gravitacije» ne veže samo u fizičkom smislu, nego često i u duhovnom. Čovjek je naučio živjeti u upornoj borbi da mu bude dobro na ovome svijetu, ovdje i sada. Bog od nas traži više. Želi da nam na prvom mjestu bude vječno dobro, vječna sreća, da se oslobodimo navezanosti na ovu zemlju, jer je na koncu ipak svi je moramo napustiti. Sveti Nikola Tavelić toga je i te kako bio svjestan.

Teške su nam te Isusove besjede. Samo ih s vjerom možemo prihvati i razumjeti. – Koja je dakle Isusova poruka za konkretan život na

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

zemlji dok se ne ostvari njegov ponovni dolazak? :

– Ponajprije Isus nas upozorava da se ničim ne damo zavesti. Kaže nam da će doći mnogi lažni proroci. Oni će samosvjesno i samodopadno govoriti da su netko i nešto, prisvajajući si čak i božanske osobine. Zar ih kroz povijest nije bilo toliko, a ima ih i danas čitavo mnoštvo koji misle da su bogovi ovdje na zemlji i da vrijeme njihove dominacije neće nikada proći. Takvih nam se valja čuvati.

– Nadalje Isus poručuje da se ne damo zaplašiti. Događat će se i događale su se različite nesreće i katastrofe, progoni i ratovi, ali to još ne znači da je došao kraj. Ne bojte se da će vas tada ostaviti – veli Isus – dat će vam snage i mudrosti za obranu i prevladavanje svih teškoća. Potrebno je samo da mu vjerujemo, da se pouzdamo u njega, da računamo s njim. Jednostavno da živimo ovaj život u čvrstoj povezanosti s Bogom.

– Ni sama smrt, za one koji u Krista vjeruju, ne predstavlja strah, niti tjeskobu jer to nije kraj postojanja, već prijelaz u novi i savršeniji život.

Oni koji svoj život grade u tom uvjerenju često će u svijetu imati muku, biti će izloženi progonima, ismijavanjima, poniženjima i svakovrsnim poteškoćama upravo radi svjedočenja svoje nade u budući život i radi svoje vjernosti Kristu. Njima pak Isus poručuje: NI VLAS VAM S GLAVE NEĆE PROPASTI! A na drugom mjestu Isus će reći da su nam i vlasti na glavi izbrojene. Ništa se dakle ne događa što nije pod Božjom vlašću. U Bogu sve ima svoj smisao, tijek i cilj. Bog koji sve daje i izvor je života, uskrisit će vaša smrtna tijela na nov i neuništiv život. Koje li nade u tom obećanju!

Posljednje Isusove riječi iz današnjeg evanđelja glase: Svojom ćete se postojanošću spasiti! Dok na drugom mjestu reče: HRABRI BUDITE JA SAM POBJEDIO SVIJET! Ustrajati do kraja u dobru – to je kršćanski poziv i zadatak. Samo nas vjera može oslobođiti svih navezanosti,

strahova, propasti. Kaže sveti Augustin: Dvostruku borbu vodi svijet protiv Kristovih vjernika: laska im da ih prevari i prijeti im da ih slomi. Neka vas samo ne zarobi vlastiti užitak, neka vas ne zastraši tuda okrutnost i svijet je pobijeden!

Sveti Nikola Tavelić živio je i umro za Krista jer je vjerovao u vječni život s Bogom. Žarko je želio ostvariti poziv na svetost i vječni život u Bogu. Krista je prihvatio, u njegovo uskrsnuće vjerovao i njegovim se patnjama pridružio svojim mučeništvom. Njegov primjer neka svakom vjerniku osvijetli životni cilj: vječnost u Bogu.

Vrhunac proslave biti će 21. lipnja 2020. godine kada ćemo svečanim misnim slavljem obilježiti pedesetu godišnjicu proglašenja svetim prvog sveca iz Hrvatskog naroda.

NADIN: 28. godišnjica stradanja Nadina u Domovinskom ratu

U ravnokotarskom mjestu Nadin koje je prvo iza Škabrnje, u utorak 19. studenog obilježena je 28. godišnjica stradanja Nadina u Domovinskem ratu. Misno slavlje za stradale i za domovinu u župnoj crkvi sv. Ante Padovanskog predvodio je don Žarko Relota, župnik župe sv. Petra u Zadru. Nakon mise, brojni sudionici u mimohodu uputili su se do spomen – obilježja u središtu mjesta gdje su na kamenoj ploči uklesana imena 22 nadinske žrtve koje su masakrirane dan nakon pokolja u Škabrnji. U Na-

dinu je 19. studenog 1991. g. ubijeno 14 civila i petorica hrvatskih branitelja, a troje civila vode se nestalima. Cijelo mjesto bilo je opljačkano i spaljeno.

U propovijedi je don Žarko rekao kako su i Nadinjani dali neizmjeran obol u izgradnji domovine. „Njima je Bog kroz taj način progovorio, kao da im je htio reći: ‘S vama ja želim graditi nešto veliko. I vas želim uklopiti u nacionalnu povijest’. Kao što je Bog Zakeja uklopio u povijest spasenja, tako je Bog sve ljudi koji su branili našu domovinu, neovisno o tome tko su i kakvi bili, ugradio u našu nacionalnu povijest. Zato ne treba nikad stvarati negativne priče o ovome ili onome. Jer na kraju svi dolazimo do toga da smo sretni kada se dogodi čovjeku da mu se Bog obrati kao grešniku i kaže: ‘Danas je došlo spasenje ovoj kući’“ rekao je don Žarko, tragom navještene Božje riječi poručivši: „Volio bih da mi budemo takvi grešnici, poput Zakeja, pa da nam Bog kaže: Danas hoću s vama provoditi vrijeme, Danas hoću boraviti u twojоj kući, Danas je došlo spasenje ovoj kući“.

U Starom zavjetu pak opisan je „pobožni Židov koji se ne želi odvojiti od predaje otaca. Naprotiv, radije je spremjan umrijeti, nego zakazati svoju kulturu, svoju vjeru, svoju tradiciju, svoje običaje i svoj narod oblatiti. Eleazar upravo to čini. Kaže: ‘Draže mi je časna smrt, nego pokvaren život. Radije ču časno umrijeti nego nečasno živjeti’. Fenomenalna rečenica, koja bi trebala biti potka svakog našeg životnog nastojanja. Ako treba, časno ču i umrijeti, nego nečasno živjeti“ rekao je propovjednik, istakнуvši: „Ja sam duboko uvjeren da su i naši hrvatski branitelji časno umrli. Zašto? Da bi sačuvali vjeru i kulturu u svom narodu, običaje u svom narodu. Da bi sačuvali ono što je nama naša povijest namrijela i ono što je nama bilo sveto. Zato su i branitelji poput Eleazara bili spremni reći: ‘Radije ču časno umrijeti, negoli nečasno živjeti’. To bi trebalo biti potka i naših današnjih rasprava kada govorimo o Domovinskom ratu i poraću – da poput Eleazara i mi imamo hrabrosti reći: ‘Želim biti uzor hrabrosti i primjer kreposti mladim naraštajima’. Zato se umire – da bismo bili uzor hrabrosti i primjer kreposti. Biblijski ljudi upravo nam o

tome govore“ poručio je Relota.

Povezujući biblijska događanja sa suvremenim vremenom i stradanjem u Nadinu, don Žarko je upitao: „Zašto se tako sporo događa pomirenje između onih koji su činili zlo i nas koji smo zlo trpjeli? Zašto još uvijek nema te simbioze? Zašto smo još uvijek prilično udaljeni jedni od drugih? Zbog toga što među neprijateljima križa Kristova i hrvatskog naroda nema Zakeja koji su, poput njega, hrabri reći: ‘Ako sam kome učinio zlo, ja ču mu četverostruko vratiti dobrom’. A tu je veličina Zakeja. Ako sam kome kuću srušio, ja ču mu napraviti dvije. Ako sam kome povrijedio sestruru ili majku, ja ču to debelo nadoknaditi u pozitivnom smislu. Nema Zakeja među zločincima i zato nema pomirenja i reintegracije koja bi se trebala među nama dogoditi, jer upućeni smo jedni na druge. Zato je nama dok obilježavamo dan stradanja, moliti za Zakeje naših neprijatelja – koji će biti svjesni zla koje su učinili, koji će se pokajati zbog zla koje su učinili i koji će poput Zakeja reći: Ako sam koga prevario, žao mi je. Ako sam kome zlo napravio, žao mi je. Ako sam koga uništio, žao mi je. Ako sam kome nonio nekakvu nepravdu, žao mi je. Ako sam kome srušio kuću, žao mi je. Ako sam koga slučajno ili namjerno pogodio, žao mi je. Nema tih Zakeja i zato nema mirne reintegracije“ upozorio je Relota, potaknuvši: „Dok obilježavamo sveti dan stradanja u Domovinskom ratu, moramo moliti za takve Zakeje. Dok njih ne isprosimo, neće biti simbioze, blizine, ljubavi, međusobnog povjerenja, zблиžavanja i onoga što nam svima treba – Božje ljubavi koja je kadra ući u svaku kuću da bi se dogodilo spasenje i ovoj i drugoj kući. Moliti nam je za to, da dobri Bog isprosi među svima nama Zakeje koji su kadri reći: Gospodine, stvarno sam dosada griješio. Stvarno sam puno toga lošega učinio. Učinio sam to iz kojekakvih motiva u koje sam upao, zaluđen ovakvom ili onakvom ideologijom. Ali više ne želim biti zaluđen ničim, osim ljubavlju koja me upućuje na druga stvorenja“ poručio je don Žarko Relota.

Kod spomen – obilježja ubijenih gdje je na velikoj kamenoj stijeni prikazan lanac poput desetice krunice u čijim je kamenim krugovima

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

prikaz Isusovog lica na križnom putu, don Ivan Rončević, župnik Nadina, izmolio je odrješenje za pokojne. Članovi obitelji ubijenih i mnoga izaslanstva položila su svijeće i cvijeće. Najmlađa žrtva imala je 20 godina, a tri najstarije žrtve 82 godine.

Prije polaganja održan je komemorativni skup na kojem su se obratili predstavnici institucija. „Pitam nadležne institucije kad će zločinci biti privedeni hrvatskom pravosuđu i tako pružiti ikakvu zadovoljštinu žrtvama, ako u tome uopće ima zadovoljštine. Unatoč tragediji i nevoljama koja je zadesila Nadin i zavila u crno naše mjesto, mi vjerujemo u današnju Hrvatsku“ poručio je Ivica Šestan, predsjednik mjesnog odbora Nadin.

Stanko Vrsaljko, hrabri branitelj Nadina, opisao je kako je izgledala obrana tog pitomog i plodnog mjeseta jako marljivih ljudi čija vina i maslinova ulja osvajaju državne i svjetske nagrade. Iz Nadina je rodom i hrvatski nogometni reprezentativac Šime Vrsaljko. Branitelj Stanko Vrsaljko vjernički je poručio da će se obitelji poginulih i nestalih sresti s njima u vječnosti. „Isti je krvavi potpis četnika koji su učinili pokolj u Škabrnji i Nadinu. Kada su 18. rujna 1991. g. počele padati prve granate na Nadin, iz mjeseta su otišle mnoge žene, djeca i starci. Nažalost, oni koji su ostali su masakrirani. Kaban je bio 2. listopada 1991. g. kada su nas četnici tukli iz Lišana, Raštevića, Korlata, Biljana Donjih. Nažalost, imali smo žrtve, poginuli su branitelji Omer Brzoja i Tonči Šembera, četvoricu su ranjena. Mi smo odolijevali napadima, naišli su na tvrd orah“ rekao je Vrsljako. Brzoja i Šembera uništili su tenk kod škole. Da nije bilo tog uništenja tenka, tko zna što bi se bilo događalo. U Batovićima su uništili dva tenka. Jedan je ostao u Nadinu, a drugog su četnici uspjeli u pružanju otpora odvući. Tenk koji je ostao u Nadinu, mladić nadimka Švabo ospособio je i odvezao na ratište u Biograd.

Dana 18. studenog višecjevni raketni bacači, minobacači, topovi i tenkovi jako su napali Nadin i Škabrnju. Nadin okružuju brda Donja Glavica, Gornja Glavica, Zelena Glavica, Gradina, Križova glavica. Na tim brdima i u zaseocima Batovići, Brzoje, Prizba bili su položaji hr-

vatskih branitelja. „Nismo im dali, a oni nisu imali hrabrosti 18.-og ponovno napasti Nadin s tenkovima, nego su krvnički tukli s njihovim teškim naoružanjem. Nisu imali hrabrosti pustiti pješadiju na nas. Kad su nas 18. studenog tukli, mi smo se navečer povukli s naših položaja jer smo vidjeli da su već ušli u Škabrnju. A nama je jedini izlaz bio Škabrnja. Ostali smo u obruču. Ali imali smo toliko snage i Božje volje, jer nas je Bog vodio i štitio. Povukli smo se, došli smo među kuće, tu smo imali skloništa, podrumе, a Gradina i sve Glavice bila su čvrsta uporišta. Dobro smo to utvrdili s metalnim gredama od pruge. Nijedan branitelj nije poginuo niti je ranjen na tim položajima. Nego su četnici mučki išli ubijati naše civile. Kad smo otišli, izvukli smo se kroz njihove straže“ podsjetio je Vrsaljko.

Kad su došli u Zadar, svi branitelji koji su branili Nadin prijavili su se ponovno u Mup i Hrvatsku vojsku te su i dalje branili hrvatsku državu. „Za domovinu Hrvatsku uvijek smo spremni, to nam nitko ne može uzeti. Jer branili smo svoj dom i svoju domovinu. Za naše žrtve nitko nije odgovarao. Znaju četnici iz Zagrada, Kose, Biljana Gornjih i Donjih tko je u Nadinu krvario ruke. Znaju oni, to su bili njihovi sinovi i unučad. Mi smo njima uništili dva tenka transportera prema crkvi, jer smo stavlili protutenkovske mine. Na Radio Kninu su objavljivali da imaju žrtve u tehnici i ljudstvu s našeg područja. Četnici su u nadinsku Gradinu ušli 21. studenog, rekli su ‘Nema ustaša u Gradini’. Mi smo ih preduhitrili. Želim pozdraviti dečke iz Nuštra koji su s nama bili zadnjih dana kad su nas napadali, 18. i 19. studenog. Oni su postavljali protutenkovske i pješadijske mine kod Gradine. Poslije Oluje, u Gradini smo zatekli bestrzajni top i njihov tenk koji je tukao sva naša okolna mjesta. Nadinjani, budite ponosni na sve hrvatske branitelje, vaše očeve i djedove. Neka se ovo ne zaboravi. Bogu hvala što nas je čuvao“ poručio je nadinski branitelj Stanko Vrsaljko.

Marko Ratković, izaslanik ministra branitelja Tome Medveda, rekao je da mu je draga da su se ljudi okupili u tolikom broju, odati počast žrtvi koju su stanovnici Nadina i toga pod-

ručja dali za slobodnu zemlju. „Okupili smo se pod gesлом ‘Da se ne zaboravi’. Kažu da čovjek umire dva puta. Prvi put kad ode s ovoga svijeta, a drugi put umire kad se zaboravi, kad na njega više nitko ne misli. Na sreću i ponos nas Hrvata, vidim dosta mlađih na kojima će ostati da i ubuduće svjedoče našu žrtvu. Jer nas hrvatskih branitelja svakim danom je sve manje. Na mlađima ostaje da prenose istinu o Domovinskom ratu. U svjedočenju istine o Domovinskom ratu u Ministarstvu hrvatskih branitelja imate trajnog sugovornika i pratitelja. Ovi su dani za hrvatsku domovinu 1991. g. bili sudbonosni. Toliko imamo obilježavanja stradanja, spomen događanja. Mi iz Ministarstva nastojimo pokriti svaku tu aktivnost, da bi naši ljudi nakon dugo vremena osjetili da nisu napušteni, da nisu sami – da smo jedno tijelo, da smo zajedno i da smo zajedno s vama“ poručio je Ratković.

Na obilježavanju su bili i brigadir Ivan Jenjić, izaslanik ministra obrane RH i načelnika Glavnog stožera oružanih snage RH, Tomislav Bušić, gradonačelnik Benkovca te predstavnici Zadarske županije i Grada Zadra. Poručeno je da žrtve poginulih i živućih ne smijemo zaboraviti makar ima onih koji bi to željeli, koji iskriviljuju istinu o Domovinskom ratu naše države koja je stečena krvlju i palim životima.

Drago Krpina, izaslanik predsjednice RH, rekao je da ga za nadinsko područje vežu sjećanja s početka velikosrpske agresije i stvaranja slobodne hrvatske države. „Bio sam na benkovačkom području jedan od inicijatora stvaranja HDZ-a koji je poslije predvodio narod u stvaranju hrvatske države i u stvaranju prvih oružanih skupina koje su pružile otpor velikosrpskom agresoru. Moji korijeni su tu. U Radušinovcu sam rođen, pripadamo istom podneblju. U Nadinu se smatram doma“ rekao je Krpina.

Nadinskoj žrtvi dolaskom poštovanje izraze i članovi braniteljskih udruga. Treću godinu u Nadin dolazi Udruga hrvatskih branitelja Domovinskog rata Bakar, po povratku iz Vukovara. Davor Presečki, predsjednik te udruge istaknuo je da treba odavati počast palim žrtvama. „Branitelji iz Bakra bili su svugdje na terenima.

U specijalcima, 9., 111., 128. i 138. gardijska brigada. Ja sam bio pripadnik specijalne policije Ajkula. Dakle, Velebit mi nije stran ni područje zadarskog zaleda. To sam sve prošao. Prolazi te jeza kad opet ideš tuda. Drago mi je što ima puno djece, i u Vukovaru je bilo puno djece. To je drago nama braniteljima koji smo ipak dali nešto za ovu domovinu. Da se to ne zaboravlja“ rekao je Presečki.

Zdravko Andabak, jedan od zapovjednika u Tigrovima, rekao je da su Tigrovi dugogodišnji prijatelji nadinskih branitelja. „Nemili dođadi bili su na tim područjima a Tigrovi su usko vezani za ovo područje. Mi Tigrovi svake godine dođemo u Nadin, Škabrnju i Vukovar pokloniti se žrtvama, da se to nikad ne zaboravi. I da prenosimo mlađima kako je i što bilo u Hrvatskoj, zašto su ljudi izginuli. Na Hrvatsku je izvršena agresija, a mi smo se branili i obranili Hrvatsku. Ponosni smo i tužni zbog svih žrtava koje su pale za Hrvatsku. Kažu da se u muci poznaju junaci. Tako smo i mi izdržali sve teškoće, da smo sada u slobodnoj i neovisnoj Hrvatskoj“ poručio je zapovjednik Andabak.

Održan je i mimohod ‘Da se ne zaboravi’ od Benkovca, preko Nadina do Škabrnje. Organizator je Udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata Benkovac čiji je predsjednik Nediljko Genda. „U Nadinu je 28 godina tuge i boli. Trudimo se tradiciju spomen obilježavanja i mimohoda prenijeti na našu djecu“ rekao je Genda koji se s mlađima i s članovima udruge nakon komemoracije u Nadinu uputio pješice u Škabrnju, putem od sedam kilometara, unatoč kiši te su u Škabrnji odali počast žrtvama.

Među sudionicima je bila i Udruga hrvatskih civilnih stradalnika Domovinskog rata Zadarske županije čija je predsjednica Ljubica Krcić rekla: „Ovo su tužni dani cijele naše Hrvatske, cijelog našeg naroda. Mi koje smo tada bile mlade mame s djecom po skloništima, posebno smo deprimirani u ove dane. Puno civila ubijeno je u cijeloj Hrvatskoj. Obitelji su tužne jer nemaju svoju djecu, muževe, očeve, braću. Najteže proživljavamo to što za zločine nitko nije odgovarao. Trebalo se ažurno raditi na osuđivanju zločina. Nismo mi protiv institucija naše najljepše države na svijetu, ali ne možemo biti

ZADAR: Blagdan Gospe od Zdravlja – Mons. Lenkić: „Želimo biti i učiti u Gospinoj školi“

Blagdan Gospe od Zdravlja svečano je proslavljen u četvrtak 21. studenog u drevnom svetištu Gospe od Zdravlja u Zadru večernjim misnim slavlјem koje je predvodio mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije. U toj Zadranima dragoj crkvi u središtu grada na polou-toku u koju mnogi zalaze tijekom tjedna osobno se pomoliti u sabranosti i

tišini, puk se stoljećima utječe zagovoru Gospe od Zdravlja i časti njenu sliku iznad glavnog olтарa, autora Blaža Zadranina iz 15. st.

„Marija nosi blago vjere kroz sve izazove i potekoće na uzburkanom moru života. Često čujemo: ‘Da mi nije vjere, ne znam kako bih izdržao i što bi bilo od mene. Vjera me spasila’. Koliko je vjera u našem životu važna, sam Isus svjedoči. Blagdan učenice i učiteljice vjere Marije pruža nam mogućnost otkriti bogatstvo i ljepotu života u vjeri. Blago vjere nama je posredovano žrtvom i ljubavlju tolikih svjedoka vjere naših djedova, baka, očeva i majki. Upoznajmo, živimo, svjedočimo i slavimo zajedno sa svojom djecom. Naš Bog želi biti nošen kroz svu povijest. A nositelji smo mi, pričesnici“ poručio je mons. Lenkić, istaknuvši da se u Marijinu školi može naučiti dvoje: imati i davati Isusa Krista. „To dvoje Marija je savršeno izvršila. Sin Božji postao je Sin Marijin, a ona ga je i nama dala: među nama je, imamo ga, ako to želimo. Na dan Gospe od Zdravlja bilo bi spasonosno da se zapitamo: imamo li Isusa Krista, trudimo li se da ga i drugi imaju? Nastojimo li živjeti za Gospodina i s Gospodinom kao službenici Gospodinovi? Ponavljamo riječi Andeoskog pozdrava, ali one rijetko nalaze odjeka u našoj duši i životu. Je li naš život, svaki dan i rad, služenje Gospodinu?“ potaknuo je mons. Lenkić, rekavši da nas Marija uvodi u otajstvo

spokojni i zadovoljni dok god za svaku našu ubijenu žrtvu, bila ona civilna ili branitelji, logoraši, dok izvršitelji zločina ne budu osuđeni. Domovinski rat za nas još nije završio upravo zbog neprocesuiranja ratnih zločina. Ujutro se dižemo, pijemo kavu, ali nema osmijeha na licima ljudi, jer žrtve takav tretman nisu zaslужile. Već kad su dale život za svoju domovinu, žrtve su zaslужile biti dostojanstveno pokopane, mnogi su nestali. Mnogi su umrli i neće dočekati to da su našli i pokopali kosti svojih bližnjih, da zapale svijeću, da polože ružu na grob najmilijih.“

Klaudio Vidaić, dopredsjednik Hvidre Zadar je rekao: „Osobito nam je drago da je Udruga dragovoljaca iz Benkovca pokrenula hodnju Benkovac – Nadin – Škabrnja. To je ušlo u državni protokol i nadam se da će to nastaviti i buduće generacije naših mladih. Dok god se to obilježava, žrtva poginulih neće biti zaboravljena. Teško je ovih dana, puno naših prijatelja stradali su tih dana. Puno je nas koji i danas osjećamo posljedice toga. Ali ponos nadvaljava svu bol i tugu koja je u nama jer iz toga križa iznikla je slobodna i neovisna hrvatska država. Nijedan branitelj u Domovinskom ratu nije pucao u one ispred sebe iz mržnje prema njima, nego je branio domovinu iz ljubavi za one koji su iza nas.“

vjere, u ljepotu i bogatstvo života u vjeri. „Svjeđoći nam da je vjera prije svega milosni dar Božje ljubavi. Ali vjera traži i našu otvorenost i povjerljivo prihvaćanje milosnog Božjeg dara. Govori nam da je Božja ljubav prema nama tako stalna i toliko jaka da s pravom možemo u Božju ljubav, Isusa Krista, pouzdanije povjerovati, nego u sva naša ljudska provjerena znanja i sigurnosti“ ohrabrio je propovjednik.

„Marija je na putu od Nazareta do Elizabetina doma u judejskom gorju, na putu svoje vjernosti Bogu i služenja bližnjemu. Marija donosi i unosi Boga u skromni Elizabetin dom. Iznenađena susretom, nadahnuta i sretna Elizabeta sa svojim čedom, na Marijin pozdrav radosno kliče: ‘Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje!’. Prosvijetljena Duhom Svetim, Elizabeta prepoznaće Marijinu veličinu majke Sina Božjega, našeg Spasitelja, ali ne zaboravlja ni njen udio u dostojanstvu majke Sina Božjega: ‘Blažena ti što povjerovala riječi Božjoj’. Bog je velik, svjedoči Marija! On je pogledao neznatnu službenicu koja ga zahvalno veliča svojim životom, slavi dušom, tijelom, cijelim svojim bićem“ istaknuo je don Josip, upozorivši da se Bogu i dostojanstvu čovjeka suprotstavljaju umišljene oholice, silnici i njihova prijestolja, prazni bogataši. „Marijina vjera povezuje nebo i zemlju. Njene ruke sklopjene i uzdignute k nebu veličaju Gospodina i ujedno su raširene i otvorene bližnjima na zemaljskom putu. Utjelovljena vjera povezuje Boga i čovjeka, rad i molitvu, blagdan i radni tjedan, žalost Velikog petka i radost uskrsnog jutra. A majka Marija koja pohodi Elizabetinu kuću, pohađa i nas, stvarnost našeg doma i domovine“ naglasio je mons. Lenkić.

Don Josip je rekao da događaj prikazanja Marije u hramu nije zabilježio nijedan novozavjetni spis, ali svi apokrifni spisi govore o tom događaju kojim se želi „dočarati nevidljivu stvarnost da je Marija od prvog časa svoga postojanja bila puna milosti, predodređena za dostojanstvo Bogomajke. Bog je svojom milošću pripravio Marijino tijelo da ono postane hramom Božjega Sina, svetinjom nad svetinja-ma, u koju se spustio i nastanio Najsvetiji, Sin Božji. Ona je po svom odabranju prikazana,

posvećena Bogu, određena za velike stvari, za ostvarenje Božjega plana o spasenju čovjeka“ rekao je don Josip.

„Mariju zazivamo kao zagovornicu u teškim situacijama života, na križnim putovima naše povijesti, u osobnim i obiteljskim nevoljama. Želimo biti i učiti u Marijinoj školi, jer u školi se mora nešto i učiti. Zato je dobro posjetiti Marijinu školu i u njoj usvajati znanje, primjere, poticaje svetoga služenja i predanja u pozivu koji nam je dan. Svaki vjernik ima priliku upoznati Marijin primjer nasljedovanja puta svetosti i vjernosti Bogu. Stoga podimo u klupu u crkvi. Ponesimo krunicu, Svetu Pismo, taj važan školski pribor i razmatrajmo po Mariji Isusov život. Otvorimo bilježnicu svoga srca i krenimo polako ali sigurno, klečeći ili sjedeći, učiti moliti i živjeti život te ispite polagati u svakodnevici svog poziva i zvanja gdje nas Bog poziva da mu služimo“ potaknuo je mons. Lenkić, zamolivši Gospu da prati zagovorom i blagoslovom svoju duhovnu djecu, obitelji i župne zajednice, Crkvu, naš narod i cijeli svijet, u svim potrebama duhovnog i tjelesnog zdravlja obitelji i budućih naraštaja.

Vjernici su cijelog dana pohodili crkvu Gospe od Zdravlja sudjelujući na pet blagdanskih slavlja. U toj crkvi tri godine djelovao je sv. Leopold Bogdan Mandić (1897.-1900.), kad je bio poglavac u kapucinskom samostanu koji je nekad bio uz tu crkvu, a srušen je u Drugom svjetskom ratu. Bila je srušena i crkva, jedino je ostala sačuvana rotunda i oltar s Gospinom slikom. Crkva je kasnije obnovljena i omiljeno je duhovno odredište Zadrana kroz stoljeća.

„Mladi za mlade“ – Prvi susret temeljne formacije mladih animatora u Zadru

U subotu 23. studenog u prostorima sjemeništa Zmajević u Zadru održan je prvi od pet susreta temeljne formacije animatora. Ova formacija animatora kao dio projekta „Mladi za mlade“ organizirana je od Ureda HBK za mlade, Salezijanske obitelji i Ureda za pastoral mladih Zadarske nadbiskupije s ciljem da mlade laike osposobi da uspješno odgovore izazovima koji se pred njih postavljaju te tako postanu aktivni u životu svojih župa i kvalitetni

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

suradnici svojim župnicima.

Na samom početku prigodnim riječima obratio nam se nadbiskup mons. Želimir Puljić, te dodatno ohrabrio i motivirao podsjetivši nas kako se u svakome od nas nalazi Krist, a zatim smo primili njegov blagoslov. Dobrodošlicu nam je poželio i povjerenik za mlade Zadarske nadbiskupije don Zvonimir Mikulić, pod čijim smo budnim okom bili tijekom cijelog susreta.

Tema prvog susreta bila je: Animator – Tko? Što? Kako?, a sudjelovalo je 25 mlađih, iz nekoliko dekanata Zadarske nadbiskupije od srednjoškolske i fakultetske dobi do mlađih koji se već bave nekim poslom, ali osjećaju da mogu pomoći mladima da svoj vlastiti izbor života utemelje na pravim vrijednostima. Vrlo dinamičan program, koji je započeo u 10h, vodili su animatori instruktori koji su nas detaljno upoznali sa načinom rada, onim što nas očekuje na budućim susretima i na vrlo zanimljiv način prenijeli materiju putem interaktivnih prezentacija. Predavanja i rad u manjim grupama bio je upotpunjen molitvom, igrama, plesom i pjevanjem, stoga radosnog duha nije nedostajalo. Stvorili su ugodnu atmosferu pa smo tako već na njihovom primjeru mogli vidjeti što to znači biti „mladi za mlađe“. Učinili su da kao grupa na prvom susretu budemo kao jedno. Cilj ovog jednodnevног susreta bio je stjecanje osnovnih informacija o animatoru, animaciji, animiranju i međusobno upoznavanje sudionika, njihovih dosadašnjih iskustava te „stanja na terenu“.

Biti animator jedan je od načina služenja Crkvi, zbog toga smo sretni što nas je Crkva odlučila prvo slušati, koračati zajedno s nama mlađima, a onda i sposobiti da budemo radosni navjesitelji Riječi. Kako Ivan Pavao II. kaže: „mlade ne treba promatrati kao puki objekt pastirske briže Crkve već ih sokoliti da to budu, aktivni subjekti, protagonisti evangelizacije i graditelji društvene obno-

ve.“ – i mi to doista možemo biti. Zahvalni smo što nam je pružena mogućnost da usvojimo potrebne vještine i znanja za rad s mlađima, jer „Bog ne poziva sposobljene, već pozvane sposobljava“, a osmislići plan života današnjem mlađiću i djevojci, računajući sa svim preprekama koje se kriju u pluralizmu i autonomiji, zasigurno nije lako.

Ispunjeni i obogaćeni novim iskustvima, nakon zahvalne molitve, budući župni animatori s osmijehom na licu i Kristom u srcu napustili su prostore sjemeništa do sljedećeg susreta koji će se odvijati istom mjestu od 6. – 8. prosinca, a pridružiti će nam se još desetak mlađih.

ZADAR: BLAGDAN SV. KRŠEVANA, ZAŠTITNIKA GRADA ZADRA – Mons. Lenkić: „Krepost postojanosti neodjeljiva je od mučeništva i mučenika“

Blagdan sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra, proslavljen je u subotu 23. studenog Svečanom Večernjom u katedrali sv. Stošije u Zadru koju je predvodio mons. Josip Lenkić, generalni vi-kar i kancelar Zadarske nadbiskupije.

„Sveti Krševan je znao da neke vrednote nisu roba kojoj mi određujemo trenutnu cijenu i popularnost, stvarnosti kojima mi gospodarimo, koje su predmet naših dogovaranja i popuštanja. To je veličina i slava svetog Krševana – vjernost Kristu do tamnice, do muka, do umiranja i do groba. Sve je to za nas sveti Krševan“ istaknuo je mons. Lenkić, poručivši

da je postojanost prva pomisao kad se govor i o mučenicima i slavi njihov spomen. „Krepost postojanosti je neodjeljiva od mučeništva i mučenika, ali i od autentičnog kršćanskog i ljudskog života uopće. U tom smislu ona je danas posebno aktualna jer se stalna mijena koju suvremeni svijet neprestano doživljava, toliko odražava na ljude, pa i na kršćane, da svi lako postajemo nestalnima i prevrtljivima. Nasuprot takvom stanju i raspoloženju duha stope sveti mučenici u svojoj dosljednosti i nepokolebljivoj postojanosti u vjernosti Kristu, a time i svom temeljnem životnom izboru“ rekao je mons. Lenkić, poručivši: „Kršćanski mučenici ne pripadaju soju ljudi koji mijenjaju svoje stavove i odluke ovisno o situaciji u kojoj se nalaze. Ne nadinju se ‘kako vjetar puše niti im je životni orientir i kriterij istine i laži, dobra i zla samo to što ‘svi tako misle’. Kršćanski mučenici uvijek su se držali riječi koje su apostoli izgovorili pred Vijećem u Jeruzalemu, kad su im pokušali zabraniti naviještanje Isusa Krista: ‘Sudite je li pred Bogom pravo slušati vas radije nego Boga. Mi doista ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo... Treba se većma pokoravati Bogu negoli ljudima!‘.

Propovjednik je istaknuo da su se postojanošću i takvim vrlinama duha i volje odlikovali i naši hrvatski mučenici. Podsjetio je na veličinu bl. Alojzija Stepinca o kojem je mons. Juraj Batelja, postulator Stepinčeve kauze, rekao: „Svjestan da mora propovijedati u zgodno i nezgodno vrijeme, oboružavao se hrabrošću i strpljivošću. Pred Bogom bijaše miran u svjesti, a pred neprijateljima Božjim nije strepio niti je želio ‘biti ičija politička trublja, koja prilagođuje svoj glas časovitim željama i potrebama pojedinih stranaka ili pojedinaca’. Jer bijaše pravedan i pravičan, navjestitelj Božje objave o smislu čovjekova života, bio je spremjan poći u smrt, radije negoli zatajiti principe vječnog zakona Božjega“.

„I u naše dane slušamo o progonstvima i mučnjima mnogih kršćana u svijetu samo zbog toga što su kršćani i što se ne žele odreći svoje kršćanske vjere. A nama bi oni, kao i mnogi drugi suvremeni i davni mučenici, trebali biti primjer i poticaj da svakodnevno svoju vjeru

hrabro svjedočimo riječima i još više djelima vjere. Pritom se stječe dojam da je danas, u svijetu koji sve manje priznaje Krista, gotovo jednako teško svakodnevno dosljedno ispovijedati i svjedočiti kršćansku vjeru kao i za nju trpjeti i umirati. Čovjeku nije moguće ni jedno ni drugo bez pomoći odozgor. Stoga opravданo možemo tvrditi kako nema boljeg dokaza da Bog u svijetu djeluje i ispunjavajući čovjeka i danas snagom svoga Duha, nego što su brojna svjedočanstva kršćana koji se trude svakodnevno naslijedovati primjer Isusa Krista, kao i onih koji, stavljeni pred izbor, radije biraju smrt nego da ga se odreknu“ istaknuo je mons. Lenkić, poželjevši da nam to bude poticaj da budemo postojani u življenju i svjedočenju vjere.

„Isus nam je rekao da ćemo se iz svih kušnji i progonstava ‘svojom postojanošću spasiti’. Posebno u to treba vjerovati u trenucima kada nas spopadne malodušnost, kada upadnemo u napast da odustanemo od duhovne borbe i prihvativimo lažne kompromise, kalkuliranja i očijukanja s duhom ovoga svijeta koji se protivi Kristovu duhu. Valja imati na umu i da svojom postojanom vjerom možemo spasiti ne samo sebe nego i druge, posebno svoju djecu, svoje najbliže i mnoge s kojima svakodnevno živimo i radimo“ ohrabrio je mons. Lenkić, potvrdivši to i Božjom riječju iz Poslanice Hebrejima: “Okruženi tolikim oblakom svjedoka, odložimo svaki teret i grijeh koji nas sapinje te postojano trčimo u borbu koja je pred nama. Uprimo pogled u Početnika i Dovršitelja vjere, Isusa, koji umjesto radošti što je stajala pred njim podnese križ, prezrevši sramotu te sjedi s desna prijestolja Božjega. Doista, pomno promotrite njega, koji podnese toliko protivljenje grešnika protiv sebe, da – premoreni – ne klonete duhom (Heb 12,1-3)“.

Čestitavši Zadranima blagdan sv. Krševana, višestoljetog zaštitnika i zagovornika pred Božjim prijestoljem, vikar Lenkić je rekao da je „nositi ime nekog Božjega ugodnika, biti povjeren zaštiti nekog sveca, izabrati nekog sveca za zaštitnika svoga grada oduvijek bilo časno i nadahnjujuće za Kristove vjernike. Svetac zaštitnik stoji kao svjedok i garant Božje brige i

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

ljubavi. On je tihi pratitelj života grada i njegovih građana, ustrajni molitelj i zagovornik pred prijestoljem Božjim za potrebe svih. Svetac zaštitnik je svojevrsna okosnica života onih nad kojima bdije, putokaz za naslijedovanje, uzor na kojem se grad i građani nadahnjuju, na čijim se idealima krijepe, čije ih životne postavke usmjeravaju“ poručio je mons. Lenkić.

Nakon Večernje, puk je počastio relikvijar sv. Krševana koji je uz svečev blagdan bio izložen u prezbiteriju katedrale.

Budući da je Krševanov blagdan koji se inače slavi 24. studenoga, ove godine bio u nedjelju koja je svetkovina Krista Kralja i završetak liturgijske godine, blagdan se proslavio u subotu Svečanom Večernjom.

ZADAR: Konferencija bratstva Exitus

Konferencija bratstva Exitus koju je organizalo novoosnovano Vijeće Bratstva bl. Karla Austrijskog održana je u subotu 23. studenog u Zadru. Susret je okupio osamdesetak braće iz cijele Hrvatske, ponajviše iz Zagreba, ali i predstavnike bratstava iz Zadra, Splita, Rijeke, Varaždina i Vinkovaca.

Sudionike Exitusa u katedrali sv. Stošije susreo je zadarski nadbiskup Želimir Puljić te im je uz dobrodošlicu uputio prigodnu riječ. Budući da je prvi dolazak bratstva Exitus na njihovu konferenciju u Zadar 2018. g. providnosno održan na blagdan sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra, a on je primjer krepsne ostvarenosti muškarca kršćanina koji je beskompromisno vjeran Gospodinu, bratstvo Exitus, nadahnjući se takvim primjerom sveca mučenika, nastavlja održavati svoje konferencije u Zadru uz blagdan sv. Krševana.

„Sv. Krševan je veliki Božji vitez i kateheta sv. Stošije. Krševan je veliki Božji čovjek koji je bio duhovna potpora sv. Stošiji da izdrži kada su njoj sudili. Govorio joj je: ‘Čeka te nebo, ostanimo vjerni svjedoci do kraja’. On je pravi Božji svjedok koji se nije plašio smrti ni progona jer se zaljubio u Isusa Krista i otkrio snagu u njemu“ istaknuo je mons. Puljić u nagovoru sudiocima Exitusa.

Pojašnjavajući što znači biti vitez, nadbiskup

je naveo odlike koje rese viteza, prema odrednicama koje je sastavio John Salisbury. „Biti vitez znači prvenstveno braniti i štititi Crkvu i njen ugled. Crkva je Božji dar među nama. Crkva smo i mi, grešnici. Slabi jesmo, ali Isus nas je okrijepio, obdario Duhom Svetim i on kao utjelovljeni Krist nastavlja živjeti u Crkvi po svojoj Riječi, u sakramentima. Krist je tu, među nama, u nama. Zato je Crkva sveta, ne po nama. Nego jer je Isus vodi i utjelovljuje. Mi pokušavamo ići tragovima svetosti, biti što bolji, ali ona je sveta i treba je braniti, štititi. A na ovom svijetu mogu je štititi ljudi, članovi Crkve, vitezovi“ poručio je nadbiskup Puljić.

Druga osobina vezana uz viteštvo je boriti se protiv izdaje. „Izdaje je uvijek bilo. Isus je imao izdajnike među sobom, među svojim učenicima. Izdaja je napast, izdajnik je lako postati. Teško je ustrajati, teško je ostati vjeran. Jedna od odlike viteštva je učiniti da nas bude što manje izdajnika, pomoći ljudima da to ne postanu“ potaknuo je mons. Puljić. Treća karakteristika viteštva je poštovati vjerske službenike, one koji nastupaju u ime Isusa, koji dijele njegove sakramente. „Oni koji Isusov nauk šire i naučavaju, navješćuju, trebaju određeno poštovanje. Isus je rekao: ‘Mene su progonili i vas će progoniti. Mene su mrzili i vas će zamrziti’. Navjestitelj treba biti toga svjestan. Ali dobro je kao podrška i utjeha da ima ljudi koji poštiju vjerske službenike, a vitez to mora po svojoj službi, po svojoj dužnosti“ rekao je mons. Puljić.

Četvrto je otklanjati nepravdu od siromašnih. Biti na strani siromašnih, braniti ih od nepravde, pokušavati provoditi pravdu u ovom svijetu. Biti zaštitnici siromašnih i promicatelji pravde. Zatim, uvoditi i štititi mir u svakom kraju. „Mir je Božji dar, ali potrebno je i naše nastojanje da bude mira, da mir zavlada. Mi se moramo boriti za mir. Neprijatelj, đavao stvara nemir, razdor. Njegova je zadaća, gdje vlada mir, unesi što prije nemir – u obitelj, srca ljudi, u narode. Vitez čini suprotno. On stvara ozračje mira, bori se da mir zavlada i vlada u vlastitom srcu i u okruženju gdje živimo“ poručio je nadbiskup Puljić.

Odlike viteza je i proliti krv za svoju braću, ako

treba. „Nema veće ljubavi od one kada brat daje život za brata. Zato je dobro da se okupljate, da se punite Božjim duhom, da se razumijete, molite jedni za druge i podržavate. Tako ćete biti dosljedni i dostojni štovatelji sv. Krševana. Drago mi je da ste ga otkrili i došli k njemu na hodočašće. Izrecite mu što želite, što osjećate da bi trebalo činiti u svom narodu, obitelji, kraju, župi. Stavite mu se na raspolažanje. Došli ste Krševanu jer vas on privlači, on je Božji vitez“ rekao je nadbiskup sudionicima, istaknuvši da su te viteške vrednote ujedno i evandeoske. „To privlači, osobito nas koji želimo biti Božji vitezovi. Dragi članovi Exitusa koji se zanosite Riječu Božjom koja oduševljava i naše svece, i želite biti svjedoci Božje riječi, Božjeg nadahnuća, svjedoci u vremenu kada nam trebaju svjedoci. Neka vas Bog u tome blagoslovi, neka vas Sv. Krševan oduševljava svojim životom i viteškim odlikama. Marija neka bude trajno zagovornica na vašem putu i hodu prema svetosti“ poručio je mons. Puljić članovima bratstva Exitus uputivši im apostolski blagoslov.

Fra Mate Bašić, duhovni voditelj Exitusa, zahvalio je Bogu na tom susretu i prijemu kod nadbiskupa. „Radost je biti u zadarskoj katedrali, moliti Boga i prikazati hodočašće za naše pastire, moliti za našu domovinu, za obitelji i sve koji prolaze kroz ciklus Exitusa. To je 400 polaznika programa. Lijepa brojka, ali to je i velika odgovornost za sve nas – da budemo istinski svjedoci vjere. Martyr znači svjedok. Tu riječ prevodimo kao mučenik, ali zapravo znači svjedok – u svakodnevnicu i svemu. Zato je važno da gajimo osobitu ljubav prema Crkvi, da iz ljubavi prema Crkvi na poseban način bri-nemo duhovno i na svaki drugi način i za pastire. Zato nam je draga da smo s nadbiskupom, da nam udijeli blagoslov, da i mi možemo biti apostoli Isusa Krista u svijetu u kojem živimo“ rekao je fra Mate.

Zahvalio je nadbiskupu što članove Exitusa uvijek lijepo primi kad dođu u Zadar. „Ta vaša pažnja koju imate prema nama, svaki Vaš govor koji nam upućujete i javno kada gorovite i izričete primjere nade za naš narod, često spomenete ove mladiće, muževe, muškarce koji

doista mogu biti velika nuda i snaga u Crkvi kod nas ali i za čitav svijet“ poručio je fra Mate Bašić.

Nakon susreta s mons. Puljićem u katedrali sv. Stošije, fra Mate Bašić i fra Dragan Grzelj, župnik iz Hrastovice koji je i polaznik i duhovnik programa Exitus, predslavili su misu u crkvi sv. Šime za sudionike Exitusa pred otvorenim sar-kofagom sv. Šimuna. O štovanju sv. Šimuna i svećevoj raki koja se nalazi iznad glavnog oltara okupljenima je govorio mons. Josip Lenkić, župnik župe sv. Šime i generalni vikar Zadarske nadbiskupije.

Nakon blagovanja u bratskom ozračju, konferencija je održana u dvorani samostana sv. Frane. Fra Mate je naglasio važnost dosljednog sudjelovanja u programu, ističući da komocija odvaja čovjeka od čovjeka, ali i čovjeka čini robom. „Budite primjer svojoj braći i budimo suputnici jedni drugima na putu do neba!“ potaknuo je fra Mate Bašić sudionike Exitusa.

PAG: Paške benediktinke i hrvatski vitezovi Svetoga groba jeruzalemskog potpisali Povelju o suradnji u javnom čašćenju relikvije Svetoga Trna Gospodina Isusa Krista

Na svečanom misnom slavlju na svetkovinu Krista Kralja u nedjelju 24. studenoga u zbornoj crkvi Uznesenja Marijina u Pagu potpisana je svečana Povelja o suradnji u javnom čašćenju relikvije Svetoga Trna našega Gospodina Isusa Krista između predstavnika Samostana benediktinki Sv. Margarite u Pagu i Hrvatske magistralne delegacije Viteškog reda Svetoga Groba jeruzalemskoga.

Misno slavlje predvodio je mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije kao delegat zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića. Povelju o suradnji na kraju mise potpisali su s. Bernardica Badurina, opatica paškog Benediktinskog samostana Sv. Margarite i Claude Grbeša, magistralni delegat Viteškog reda Svetoga groba jeruzalemskoga za Hrvatsku, o 700. obljetnici utemeljenja ženskog benediktinskog samostana sv. Margarite u Pagu. Za stolom na desno od glavnog oltara u prezbiteriju paške zborne crkve, pokraj stijega vatikanske zasta-

čašćenje Svetoga Trna obnovljeno je 4. svibnja 2019. g. u prisutnosti hrvatskih vitezova Svetog groba jeruzalemskoga.

„Nastavljajući tradiciju svojih predstavnika u Viteškom redu Svetoga groba jeruzalemskog koji su i po cijenu života čuvali i branili Isusov

ve, potpisnici su za vrijeme potpisivanja dva primjerka Povelje, za paški samostan i hrvatsku Magistralnu delegaciju, bili u pratinji generala Jean-Marie Faugèrea, namjesnika Viteškog reda Svetoga groba jeruzalemskoga za Francusku.

Prije njenog potpisivanja, tekst Povelje na čijoj se pergameni nalazi prizor paškog relikvijara Svetoga Trna, pročitao je za ambonom paški sin mr. don Dario Tičić, župnik župe Uznesenja BDM u Zadru. U Povelji se opisuje razlog tog čina – autentična relikvija, Sveti Trn iz trnove krune koja je bila na raspetom Isusu. Trnova kruna se nalazi u pariškoj katedrali Notre Dame i njeni su čuvari francuski vitezovi Svetoga groba jeruzalemskoga. U Povelji se navodi da paške koludrice Sveti Trn u svom samostanu u Pagu brižno čuvaju šest stoljeća i to će činiti i ubuduće. Trn je 1435. g. donesen iz Svetе Zemlje u paški benediktinski samostan sv. Margarite i od te godine relikvija je s velikom pobožnošću čašćena u Pagu. Kongregacija za obrede Svetе Stolice 1788. g. potvrdila je autentičnost Svetog Trna i odredila da ga se svake godine javno časti 4. svibnja. Na taj dan, procesija s relikvijom Svetog Trna bez prekida se održavala do 1946. g. kada su to onemogućile komunističke vlasti. Nakon 74 godine neodržavanja procesije sa Svetim Trnom u Pagu, javno

grob, utječući se zagovoru svojega zaštitnika, Kristovog viteza bl. Alojzija Stepinca, potpisivanjem ove Povelje hrvatski vitezovi Svetoga groba odazivaju se pozivu paških benediktinki na suradnju, prihvatajući obvezu da najmanje dvojica hrvatskih vitezova svake godine u svibnju, u ulozi počasnih čuvara, sudjeluju u javnom čašćenju relikvije Svetoga Trna, spominjući se tako na poseban način Muke Gospodina Isusa Krista, koji ju je radi spasenja svih ljudi podnio prije nego je bio položen u Sveti Grob, iz kojega je treći dan slavno uskrsnuo, otvarajući ljudima put u nebo. Paške benediktinke zajedno s hrvatskim vitezovima, uz nebesku pomoć sv. Jurja, zaštitnika grada i otoka Paga, u duhu suradnje zauzimat će se da se tradicija javnog čašćenja Svetoga Trna u Pagu očuva i trajno promiče u Hrvatskoj i u svijetu, istodobno djelujući na ostvarenju poslanja Viteškog reda Svetoga groba jeruzalemskoga, za dobrobit kršćanstva u Svetoj Zemlji, odakle je Sveti Trn i donesen u Pag“ pročitao je don Dario u tekstu svećane Povelje.

Svečanost je počela molitvom i klanjanjem paških koludrica, vitezova i pojedinih vjernika pred Svetim Trnom u relikvijaru koji je bio izložen na sredini oltara u samostanskoj crkvi Navještenja Marijina paških benediktinki. Uz

svečanu pratnju zvona paške zborne crkve, mons. Lenkić, svećenici suslavitelji i asistenci došli su u crkvu Navještenja Marijina gdje je mons. Lenkić pokadio relikvijar te se ostalo u zajedničkoj molitvi i šutnji pred Svetim Trnom. Pred polazak do zborne crkve, opatica Badurina predala je relikvijar sa Svetim Trnom mons. Lenkiću koji ga je u procesiji nosio do paške zborne crkve i postavio na sredinu glavnog oltara.

„Čestitam na odluci i ustrajnoj pripremi koja je dovela do ovoga trenutka. Danas svi zajedno izričemo pohvalnu pjesmu koju je sročila hrvatska duša dok je u zanosu razmišljala o Svetoj kruni: „O, trnova kruno slavna, naša diko štiti nas, o svetinjo naša davna, oku vjere divno l'sjaš. Isusova kruno sveta častimo te dušom svom!“ (Himan Svetoj kruni). Uspomenu na Sveti Trn koji je bio na glavi raspetoga Isusa Krista kada je podnio muku i smrt za spas svijeta revno su kroz sva stoljeća štovale paške benediktinke koje su ujedno vlasnice i čuvarice relikvije. Relikvija Svetog Trna štovana je s najvećom pobožnošću u Pagu 510 godina, od 1435. do nakon Drugog svjetskog rata, kada komunističke vlasti više nisu dale dozvolu za njeno održavanje. Božjom providnošću obnovljeno je štovanje Svetog Trna i to u jubilarnim godinama: sedam stoljeća postojanja benediktinskog samostana Sv. Margarite i u Godini velikog zavjeta Pažana Majci Božjoj od Staroga Grada.

Vitezovi Svetoga groba jeruzalemског po toj su zadaći i časti posebno povezani sa zemaljskom domovinom božanskog Otkupitelja. Oni su i danas pozvani boriti se za Kristovo kraljevstvo, za širenje katoličke vjere, djelovati iz ljubavi te svojim ponašanjem posvuda i uvijek iskazivati odanost Kristovoj Crkvi, po zagovoru bl. Alojzija Stepinca, zaštitnika Hrvatske magistralne delegacije“ rekao je mons. Lenkić u propovijedi. Istaknuo je da Bog, Kralj kraljeva, Gospodar gospodara, kreće prema nama. U Isusu uzima lik sluge, postaje čovjekom, „ponizi sam sebe sve do smrti na križu“.

„Onaj koji je vladar i kralj zaodijeva se u malenost, poniznost i krotkost, sve da bi navijestio kako je osnovni zakon njegova kraljevanja ne

sila i snaga, nego zakon ljubavi. Kristovo kraljevanje različito je od svih ljudskih kraljevanja. Njegov je temeljni zakon Ljubav i Milosrđe, što pokazuje već na križu oprštanjem zlodjela razbojniku pokajniku. Isusovo kraljevstvo ne poznaje silu, nasilje, podčinjavanje, izrabljivanje, iskorištavanje drugih, iskazivanje moći i vlasti, čime su obilježena ljudska kraljevstva i vladanja. On i na mukama potvrđuje da je predanje i služenje jedini način da se život sačuva: „Tko želi spasiti sebe i svoj život, taj će ga izgubiti, a tko izgubi život svoj, sačuvat će ga za život vječni!“. Zbog toga je On znak osporavan, kamen spoticanja i nerazumijevanja, jer moćnici ovoga svijeta ne mogu razumjeti da jedino služenjem drugima postaju veliki i vječni“ poručio je vikar Lenkić.

„Isusov zemaljski završetak djeluje doista jadno. Raspet na drvu križa, napušten od sljedbenika, između dva razbojnika, s natpisom ponad glave okrunjene trnjem, INRI – Isus Nazarećanin, Kralj židovski. Ne djeluje baš privlačno, liderski. Pa ipak, razbojnik koji je u svojim zadnjim trenucima zavirio u dubinu svoga srca, spoznao svoju zabludu i zabludu čovječanstva, prepoznaje u tom patniku začetnika Novoga Života. Njegov vapaj „Isuse, sjeti me se, kada dođeš u Kraljevstvo svoje“ vapaj je tolikih jadnih, napuštenih, odbačenih i prezrenih kroz svu ljudsku povijest sve do naših dana. I danas prikovani Kralj s križa kida lance nepravde i zarobljenosti, razgoni tamu zabluda i namjernog iskrivljavanja istine o čovjeku i životu i nudi svjetlo. „Ja sam se za to rodio i došao na svijet da svjedočim za Istinu. Svaki koji je od Istine, sluša moj glas“, odgovara pred Pilatom.

Krist Kralj nudi istinu čovjeku o njemu samome, oslobođa ga privida i zamagljenosti lijepo sročenih laži i poziva na slobodu djelovanja u ljubavi i iz ljubavi, prema sebi, Bogu i bližnjemu. Sva buka svijeta ne može zaglušiti Kraljev poziv ‘Dođite k meni, svi umorni i opterećeni i Ja ču vas odmoriti!“ naglasio je propovjednik, rekavši da Isusu, kralju ljudskih srdaca, povjeravamo svoju sadašnjost i vječnost. „Unatoč muka i progona ovoga svijeta, kršćanin je ukorijenjen u svetu, istinsku radost jer Kraljuje

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

On! Priznajmo svom Kralju Kristu svoju grešnost i recimo ponizno: ‘Sjeti nas se u svome kraljevstvu ljubavi i mira, svetosti i radosti’. Radi Tvoga kraljevstva isplati se živjeti i trpjeti, isplati se vjerovati i moliti, kako bismo jednom zauvijek mogli uživati darovanu vječnost’ zaključio je mons. Lenkić u propovijedi.

S. Benedikta Halilović, priora paškog benediktinskog samostana, rekla je da će potpisivanje Povelje potaknuti produbljivanje pobožnosti Svetoga Trna i svima otvoriti mogućnost da se još dublje i skrušenije mole ispred Svetog Trna. „Velika je to milost, da mi na Pagu imamo Sveti Trn. To je veliko duhovno i kulturno bogatstvo za našu domovinu, zajedno uz Francusku koja još jedina u svijetu ima autentičnu Kristovu trnovu krunu. Zato smo ugodno počašćene što je na svečanost došao i francuski namjesnik Viteškog reda Groba jeruzalemskoga. Sveti Trn je pogotovo nama koludricama itekako veliki i dragocjeni znak. Pred njim i s njim proživljavamo u svojoj molitvi i razmatranju što je sve Gospodin morao na sebi trpjeti za naše ljudsko spasenje“ rekla je s. Benedikta, istaknuvši da je Trnova kruna izuzetni predmet mučeništva, podsjetnik što je sve, koje napasti i sve grijeha cijelog čovječanstva, Isus Bogočovjek morao pretrpjeti. „Kad govorimo o Trnu koji je bio na Isusu, radi se o glavi, a onda se radi o grijehu uma. Preko uma dolaze svi grijesi, pa se manifestiraju u čin. Oholost je koštala pale anđele i prve ljude jer su bili nagovoreni, slušali su Napasnika, tamu, da možemo biti kao Bog. To su prihvatali i čovječanstvo se urušilo u smislu grijeha. Kristova kruna nas može izbaviti iz toga, da se prisjetimo da je Krist taj koji je sve to okupio. Krist je kralj pod trnovom krunom i pod slavnom. On je uvijek Kralj. Zato smo htjeli potpisati Povelju na svetkovinu Krista Kralja. Isus Krist je kralj uvijek, kao raspeti i uskrslji. Isus je uvijek kralj, kad trpi i kad je u svojoj slavi“ poručila je priora s. Benedikta Halilović.

Povjesničar dr. Miroslav Granić inicijator je pozivanja benediktinki i vitezova Svetoga groba jeruzalemskog i supoticatelj da se obnovi javno štovanje Svetoga Trna. „Potpisivanje Povelje nije finale, nego završnica uvodnog dijela koji nas vodi u veliko štovanje i širenje kulta

Svetog Trna u Pagu. To je drugi relikvijar toga tipa u svijetu, Trnove krune našeg Gospodina, koji ima službeno odobrenje i potvrdu od Svetе Stolice, uz relikviju u pariškoj katedrali Notre Dame“ rekao je dr. Granić, istaknuvši da je dolazak francuskog namjesnika Viteškog reda veliko priznanje za našu domovinu Hrvatsku, za Katoličku Crkvu u Hrvata, za Zadarsku nadbiskupiju i posebno za paške benediktne i grad Pag gdje se Sveti Trn čuva. „Nazočnost francuskog namjesnika Svetoga groba jeruzalemskog potvrda je duhovnih, stvarnih veza između pariške relikvije u Notre Dame i relikvije kod benediktinki u Pagu. S potpisivanjem te povelje utvrđena je trajna suradnja između Viteškog reda, paških benediktinki i župe Pag, u svrhu promicanja štovanja relikvije Svetog Trna s Kristove krune, kao trajnog vjerskog nadahnuća svim vjernicima u jačanju i oživljavanju naše vjere, naše hrvatske, katoličke opstojnosti i naše nazočnosti u društvenom, političkom, kulturnom i vjerskom poimanju ovih prostora. Pag, Hrvatska i svi mi itekako možemo biti ponosni“ poručio je dr. Miroslav Granić.

U sklopu Molitve vjernika koju su čitali paška koludrica i jedan vitez, na misi je upućena molitva Kristu Kralju da se proslavi po suradnji benediktinki i vitezova u javnom čašćenju Svetoga Trna, po zagovoru njihovog zaštitnika bl. Alojzija Stepinca koji je primio krunu mučeništva. Molilo se i da se zaustave ratovi i pomire ljudi, osobito u Svetoj Zemlji gdje kršćani i sada stradavaju zbog vjere u Krista.

„Krist je doista Kralj koji je bio okrunjen trnovom krenom. Koji predstavlja slugu patnika i zarobljenog Mesiju Kralja. Time je podnio boli, poniženja i sramotu umjesto nas“ rekao je na početku mise don Gašpar Dodić, paški župnik i dekan, poželjevši da nam Krist Kralj svima udjeli mir i potrebnu poniznost za naše spasenje.

Na početku mise, prisutnima se obratio i Claude Grbeša. „Hvala časno majko, s. Bernardice, na ukazanom povjerenju što će hrvatski vitezovi Svetoga groba jeruzalemskog postati počasni čuvari te vrijedne relikvije poput svoje subraće francuskih vitezova Svetoga groba koji su čuvari Kristove Svetе krune u katedrali Notre Dame u Parizu. Kristova trnova kruna jedan

je od heraldičkih elemenata grba našega Reda. Prisutnost francuskog namjesnika potvrđuje povezanost Trnove krune Isusa Krista i paškog Svetog Trna“ istaknuo je Grbeša, magistralni delegat Hrvatske magistralne delegacije Viteškog reda Svetoga groba jeruzalemског u RH čiji je zaštitnik bl. Alojzije Stepinac koji je također bio vitez Svetoga groba jeruzalemског.

Na svečanosti je sudjelovala i Marjana Kos, namjesnica Svetoga groba jeruzalemског za Sloveniju i Mihael Vrhunec, tajnik slovenskog namjesništva. „I time potvrđuju dobre prijateljske odnose koje razvijamo na zajedničkim događanjima. Namjesnica Kos pokazuje i da red ne čine samo muškarci, nego i žene“ rekao je Grbeša. Za sudjelovanje je zahvalio i Feliceu Marcellu Prencipeu, voditelju sekcije Reda za pokrajinu Friuli Venezia Giulia koji predstavlja namjesništvo za sjevernu Italiju. Prencipe podržava hrvatske vitezove od prvog oviteženja u zagrebačkoj pravostolnici u svibnju 2017. g. „Prisutnost naših uzvanika iz inozemstva ukaže na bratsko zajedništvo Viteškog reda Svetoga groba jeruzalemског i daje međunarodnu dimenziju našem okupljanju“ rekao je Grbeša.

Viteški red u Sloveniji postoji 18 godina i ima 51 člana. „Potpisivanje Povelje je veliki događaj ne samo za Hrvatsku, za Katoličku Crkvu i za hrvatske vitezove, nego to ima jako veliko značenje za naš cijeli red. Mi s time ostvarujemo naše poslanje kao čuvari vrijednih relikvija u Katoličkoj Crkvi. Međusobno se podržavamo“ rekla je slovenska namjesnica Kos. Slovenski vitezovi svake godine hodočaste u kapelice koje su preslik Božjega groba u različitim krajevima u Sloveniji gdje su pored više crkava izgrađene kapelice istog oblika kao u Jeruzalemu.

Činjenici da je sadašnja generacija paških benediktinki ponovno predala javnosti na čašćenje Sveti Trn doprinijela je sinergija samostanskih, crkvenih (paške župe i Zadarske nadbiskupije), političkih i društvenih vlasti u gradu Pagu, uz svesrdnu stručnu pomoć dr. Miroslava Granića i paškog sina don Darija Tičića. „Dragi Bog to je blagoslovio. Stvari su se posložile u pravo vrijeme, na pravom mjestu i u pravi čas“ rekla je priora Halilović. U misi su sudjelovali i Ante Fabijanić, paški gradonačelnik i Vesna Kara-

vanić, direktorica Turističke zajednice grada Paga. Oni podržavaju koludrice u pothvatu koji treba pomoći i nadležnih državnih vlasti, osobito u smjeru promicanja čašćenja relikvije ucrtanoga na karti domaćih i inozemnih hodočasnika i u razvoju vjerskog turizma.

Već je pomoglo Ministarstvo kulture RH s obzirom na novo muzejsko uređenje Stalnog postava crkvene izložbe paških benediktinki u sklopu samostanskog kompleksa. Izaslanstvo samostana, Turističke zajednice i grada Paga nedavno je pohodilo i Ministarstvo turizma RH u Zagrebu. U misi je sudjelovao Gari Cappelli, ministar turizma RH. „Svojim dolaskom želim dati podršku uime Vlade RH. Ministarstvo želi pomoći u širenju štovanja te relikvije, upoznavanja njene vrijednosti sa svijetom. Sveti Trn je nadasve vjerska, duhovna vrijednost, ali to je dio i bogate cjelokupne hrvatske kulturne baštine. Sveti Trn možemo pažljivo promicati i u sklopu naše turističke ponude za sve ljudе dobre volje koji će relikviju htjeti doći vidjeti u Pag i pred njom se pomoliti“ rekao je ministar Cappelli. Čestitao je svim sudionicima na darivanju te relikvije javnosti rekavši da Pag u tome ima veliku priliku. Vrijednost toga nadilazi lokalne okvire, od značenja je za cijelu Hrvatsku i našu svekoliku baštinu. „Dirnut sam sudjelovanjem puka u liturgijskom bogoslužju. Sve je bilo dostoјanstveno i svečano. Ministarstvo je otvoreno za suradnju i podržava da se Sveti Trn u Pagu uklopi u pravce kojima se, i na putu mnogih vjernika za Međugorje, odvijaju brojna hodočašća“ rekao je ministar turizma Cappelli.

Na svečanost je bio pozvan sudjelovati i Nikša pl. Kuščić, predsjednik splitske podružnice Hrvatskog plemićkog zbora. „Hrvatski plemićki zbor okuplja plemstvo, počiva na kršćanskim načelima. Naš statut je izrađen da njegujemo moralne, kršćanske vrijednosti. To je naš cilj. Pisao sam o grbovima plemićkih obitelji, sada pripremam rad o grbovima paških crkava. Zborna crkva u Pagu je jako lijepa, izgleda kao katedrala“ rekao je Kuščić.

To je Društvo osnovano 1995. g. s ciljem okupljanja potomaka hrvatskih plemićkih obitelji, da nakon crvenog fašizma, komunizma, vide

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

koliko je još plemićkih obitelji ostalo u Hrvatskoj, koliko još imaju živih potomaka. Trenutno ih ima 350 članova, to je tridesetak obitelji. Među njima su potomci iz cijele Hrvatske i inozemstva. Javili su se neki koji žive u Argentini, Belgiji, Velikoj Britaniji, Njemačkoj, Švicarskoj. „Svima je oduzeta imovina, zato su neki nakon 1945. g. i otišli u inozemstvo. Naš član trebao bi postati i grof Marko Pejačević čiji je djed bio ban Hrvatske. Malteški je vitez, živi u Argentini. U Društvu je dosta zastupljeno plemstvo Kraljevine Dalmacije, grofovi Oršić ostavili su traga u povijesti Hrvatske, Jelačići čija je banska grana izumrla ali je ostala plemićka“ rekao je Kuščić.

Pjevanje na slavlju predvodio je paški župni zbor pod vodstvom Anthony Buljanovića koji je svirao i za orguljama. Kako je relikvijar svečano unesen u zbornu crkvu, nakon mise u pratinji svećenika i puka, mons. Josip Lenkić na svečani je način u procesiji na čijem su početku bile benediktinke i vitezovi, vratio Sveti Trn u svoje sjedište, u samostan i crkvu Navještenja Marijina benediktinki. Tu je na glavnom oltaru Sveti Trn bio izložen na čašćenje sat vremena, a puk je bio u molitvi. Među klanjateljima pred Svetim Trnom bili su i župljeni sa zadarske Belafuze koji su organizirano došli sa župnikom Tičićem.

Svi su mogli dati i dobrovoljni prilog za pomoć kršćanima u Svetoj Zemlji te je i na taj način taj svečani događaj povezao Pag i Jeruzalem, Hrvatsku i Svetu Zemlju, u duhu s kolijevkom gdje je u mučeništvu nicala Majka Crkva i gdje je otkupljenje svijeta podnio Krist Kralj svega stvorenja.

PAG: Pohod Jean-Marie Faugèrea, francuskog namjesnika Viteškog reda Svetoga groba jeruzalemskoga Hrvatskoj

General Jean-Marie Faugère, namjesnik Viteškog reda Svetoga groba jeruzalemskoga za Francusku, boravio je u svom prvom pohodu Hrvatskoj povodom potpisivanja Povelje između paških benediktinki i hrvatskih vitezova Svetoga groba jeruzalemskog o suradnji u javnom čašćenju relikvije Svetoga Trna Gospodinova u nedjelju Krista Kralja 24. studenog u

zbornoj crkvi Uznesenja BDM u Pagu.

Četverodnevni pohod generala Faugèrea počeo je u petak 22. studenoga. Tijekom svoga boravka u Zagrebu, Faugère je pohodio zagrebačku katedralu gdje se pomolio na grobu bl. Alojzija Stepinca te je pohodio i Muzej bl. Alojzija Stepinca. General je zamolio zagovor hrvatskog blaženika u zaštiti Viteškog reda kojemu je i on pripadao te je Stepinac i zaštitnik Hrvatske magistralne delegacije.

Središnji dio boravka Faugèrea bilo je sudjelovanje u potpisivanju Povelje u Pagu. Faugère se rado odazvao pozivu Claude Grbeše, magistralnog delegata reda za Hrvatsku, čime je francuski namjesnik počastio paške benediktinke kao čuvarice Svetoga Trna, ali i cijelu Hrvatsku. Francuski vitezovi Svetoga groba čuvari su Isusove krune koju je iz Jeruzalema donijela sveta Helena, majka cara Konstantina. Kruna je stigla u Pariz 18. kolovoza 1239. g., a kralj Luj izgradio je kapelicu gdje je bila pohranjena relikvija Svetе krune Gospodinove. Nekoliko godina nakon Francuske revolucije, čuvanje Svetе krune povjerenje je katedrali Notre Dame u Parizu. „Svakog prvog petka u mjesecu francuski vitezovi Svetoga groba jeruzalemskoga sudjeluju u obredu čašćenja relikvije Svetе krune, kao i na Veliki petak. Sretan sam što sam došao u Hrvatsku, jer su hrvatski vitezovi Svetoga groba postali počasni čuvari Svetoga Trna koji je dio Svetе krune koja se nalazi u Parizu. Povezuje nas čašćenje Isusove krune i molitva pred tim svetim relikvijama. Francuski vitezovi su i čuvari jednog čavla i fragmenta križa iz procesa razapinjanja Isusa Krista. Dojmila me pobožnost naroda u Pagu koja se razlikuje od onoga što vidimo i živimo u Zapadnoj Europi“ rekao je Faugère, potvrdivši da su Francuska i Hrvatska privilegirani zbog posjedovanja relikvija koje je svojim dodirom posvetio Otkupitelj Isus Krist, kada je podnosio muku za spas svijeta.

Potpisivanje Povelje u Pagu o javnom čašćenju Svetoga Trna, a čin potpisivanja bio je u pratinji generala Faugèrea, veliki je i povijesni događaj koji Pagu i Hrvatskoj pruža i svjetsku perspektivu za koju je vrijedno da ljudi svijeta, a mnogi pohode Hrvatsku, znaju. Sveti Trn je više od

2000 godina postojana relikvija iz Isusovog vremena, tvar koja je bila u dodiru s njegovim tijelom, na Kristovoj glavi, u trenucima Isusovog otkupljivanja grijeha ljudi. Malen je, sve materijalno podložno je mijeni i propadanju, a Sveti Trn preživio je tolika burna stoljeća. Provinost ga je darovala pažnji i čuvanju paških koludrica, zaustavila u vremenu i povijesti i trajno smjestila u paški samostan.

Namjesništvo viteškog reda u Francuskoj ima oko tisuću članova. Osnovano je 1847. g. kada je papa Pio IX. dao novi statut Viteškom redu Svetoga groba jeruzalemskog. U SAD-u je osnovano nekoliko namjesništava, a po broju članova reda slijede Italija, Njemačka pa Francuska. Vitezovi osobito pomažu kršćanima u Svetoj Zemlji gdje financiraju i razne projekte.

U Pagu su sudjelovali i Felice Marcello Pinciple, voditelj sekcije Reda za pokrajину Friuli Venezia Giulia koji predstavlja namjesništvo za sjevernu Italiju, Marjana Kos, slovenska namjesnica i Mihael Vrhunec, tajnik slovenskog namjesništva. Od hrvatskih vitezova, u svečanom paškom događaju sudjelovali su članovi Vijeća Hrvatske magistralne delegacije: Claude Grbeša, magistralni delegat za Hrvatsku, Petar-Krešimir Hodžić, kancelar, Antun Tomislav Šaban, tajnik, Toma Vuković, rizničar i Karl Barthl, ceremonijar laik.

ZADAR: Poziv na sudjelovanje u velikoj humanitarnoj akciji 'Vukovaru ZaDar'

Tradicionalna humanitarna akcija 'Vukovaru ZaDar' koja se ove godine održava 24. put predstavljena je na konferenciji za medije u ponedjeljak 25. studenog u vijećnici Zadarske županije u Zadru. Organizator akcije je Hrvatska katolička udruga medicinskih sestara i tehničara Zadar, a o akciji je govorila s. Melhiora Biošić, počasna predsjednica te udruge.

„Kao pojedinac ne bih mogla sama puno učiniti. Ta akcija nije ljudsko djelo, nego je stvarno Božje djelo. Ustrajali smo toliko godina u njenom provođenju. Ljudi obično nešto pokrenu, učine nešto jedanput, dva puta, pa stanu. Mi smo od početka osjetili da je to hvale vrijedno, potrebno i korisno. Kada su Dani sjećanja u Vukovaru, dragi mi je da je onolika povorka ljudi

u gradu. Ali treba s riječi prijeći na djela. Može biti kakva god kristalna ili zlatna zdjela, ali ako je prazna, nitko se neće najesti. Zato mi prelazimo na djelo“ rekla je s. Melhiora, istaknuvši da ta akcija potiče ljudе na predivna djela. „Imam osjećaj da Zadarsku županiju ništa tako ne poveže, kao ta akcija. Jer tu su uključeni vrtići, škole, djeca, Zadarska županija i Grad Zadar koji su pokrovitelji i građani. Hvala im svima što su se tako neizmjerno povezali. Akcija je jako potrebna. Vukovar je dosta obnovljen. Kad sam bila prvi put, nigdje krova nije bilo, stabla su tek rasla. Ali situacija u kućama koje su izgrađene i dalje nije puno bolja, što je tužno i žalosno“ rekla je s. Melhiora.

U razgovoru sa vukovarskim župnikom i dječatnicima vukovarskog caritasa, rekli su joj: „Nažlost, ne možemo reći da se situacija materijalno popravila. Grad je izgrađen, lijep je i puno toga se vratio u normalu. Ali puno ljudi odlazi iz Vukovara s obiteljima, a u grad Vukovar dolaze iz okolnih mesta, jer se nadaju da će u Vukovaru prije dobiti neku pomoć. Dolaze i iz Vojvodine, cijele obitelji. Najviše nam je potrebna hrana, samo hrana, higijenske potrepštine. Primamo i obuću, tople jakne, džemperе, ako su u dobrom stanju. Sada imamo viška dječjih kolica, a prije smo ih tražili. Mlade obitelji su otišle, nema zaposlenja“ prenijela je s. Melhiora apel iz Vukovara.

U toj akciji iznimno veliki i vrijedan dio prošlih godina iznijele su škole i vrtići kao mjesta gdje su roditelji donosili pakete pomoći. Budući da su sada u štrajku, s. Melhiora je dodatno potaknula Zadrane da se odazovu pomoći i nadoknade ono što eventualno ove godine zbog štrajka neće moći učiniti škole. Iako, s. Melhiora je istaknula dobru volju i dobrotu ravnatelja koji su joj rekli da će, unatoč tome što nema nastave, ravnatelji obavijestiti roditelje i djecu i naći načina da ih potaknu na odaziv i ove godine i da onesu pakete pomoći u škole.

„Ta akcija izazove puno probuđenog života, činimo veliko dobro. Nije dovoljno samo žaliti, jadan Vukovar, kako su stradali, nego učinimo nešto. Neka se svatko zapita, što sam ja učinio. Nitko ne može reći da ne može nešto učiniti. Svatko može dati svoj doprinos. Svaki

put idem s velikim srcem u Vukovar. To je naš grad heroj. Treba se ići pokloniti tim žrtvama, reći im hvala za našu slobodnu domovinu. Takođe je prolivene krvи, to je sveto tlo. Cijela naša domovina je natopljena, ali posebno Vukovar. Zato, idemo na djela“ potaknula je s. Melhiora.

Vlatka Marasović iz Zadarske županije rekla je da smo u mjesecu studenom posebno osjetljivi na stradanje grada heroja. „Vukovar i Zadar povezuje puno toga. Prva žrtva u Zadarskoj županiji pala je istog dana kad su ubijeni i policajci u Borovom naselju. Druga žrtva iz Zadarske županije poginula je na području Vukovara, u Mirkovcima. Dobri duh te povezanosti je s. Melhiora koja je održala sve ove godine tu akciju. Imala je snage pokrenuti i održati akciju uz pomoć dragih ljudi. Potrebe su velike, treba se pokloniti žrtvi u Vukovaru“ rekla je Marasović.

Zadarska županija će uplatiti 10 000 kn vukovarskom caritasu. Svake godine akcija ima kulminaciju u subotu pred polazak konvoja za Vukovar, održavanjem glazbeno – kulturnog programa na Narodnom Trgu u Zadru.

U subotu 30. studenog od 9,30 do 13,00 sati na zadarskom Narodnom trgu nastupaju klape, dječji zborovi, pjevači, KUD-ovi. U tom vremenu građani će moći donositi pakete hrane i higijenskih potrepština na Narodni trg za Vukovar. Djeca iz vrtića Sunce, Radost, Maslačak i Ribice izrađuju prigodne ručne radove koje se će se ponuditi na Trgu i uz druge rukotvorine i slastice, a zauzvrat će građani moći ostaviti prilog shodno mogućnostima. Prošle godine na Trgu je od donacija građana prikupljeno 35 000 kn za Vukovar.

Paketi pomoći mogu se donositi u sve škole u Zadarskoj županiji. U četvrtak i petak, 28. i 29. studenog od 8,00 do 18,00 sati, u subotu, 30. studenog od 12,00 do 14,00 sati i u ponedjeljak, 2. prosinca od 7,00 do 8,30 sati.

Zbirno mjesto gdje će se sabrati svi dostavljeni paketi je OŠ Šimuna Kožičića Benje na Boriku u Zadru, odakle i kreće konvoj za Vukovar u ponedjeljak, 2. prosinca u 8,30 sati. Taj prijevoz već godinama donira poduzeće ‘Sirovina odlagalište’.

U nedjelju 1. prosinca ujutro kreće autobus s hodočasnicima iz Zadra, što je osigurao Grad Zadar. Po dolasku u Vukovar Zadrani će posjetiti tamošnja mjesta stradanja u čuvanju spomena na žrtvu Vukovara i svih žrtava za domovinu. Također će ih u svojim vijećnicama primiti predstavnici Županije i Grada Vukovara.

ZADAR: Blagdan Gospe od Čudotvorne medaljice / Fra Josip Blažević: „Najbolji scenarij dokazan kroz povijest – svoj život predati Mariji“

Na blagdan Gospe od Čudotvorne medaljice u srijedu 27. studenog svečano misno slavlje u katedrali sv. Stosije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Propovijedao je fra Josip Blažević, jer je to ujedno bio i zadnji, treći dan velike duhovne obnove ususret Adventu koju je Blažević predvodio u zadarskoj prvostolnici.

Fra Josip je u propovijedi pojasnio što još više uzdiže veličinu Marijinih životnih odluka. „Postoji opasnost da se naviknemo na istine naše vjere i previdimo njihovu ljepotu, novost koja proizlazi iz otajstva vjere koja nam je navještена. Marija je sva u službi svoga Sina. Bila je to od početka od Božjeg promisla, otkad se rodila, sve do svoje smrti i danas. Je li Josip morao voditi Mariju na popis pučanstva, trudnu ženu, a bilo je dovoljno da se popiše samo muškarac? Ali situacija je bila tako usijana, da je to očito bilo bolje rješenje, nego da je ostala u svom rodnom kraju. U onom patrijarhalnom društvu, pa ni danas, nije popularno imati izvanbračno dijete. Ali u onome društvu imati dijete bez muža!? Marija pita, ‘Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?’ Kad Marija to prihvaca, ona daruje svoj život Bogu. Marija kaže, ‘Neka mi bude’“ rekao je fra Josip, istaknuvši da je Marija spremna prihvati ne samo sramotu, nego i smrt za Isusa, da se ostvari Božji plan. „Tu susrećemo Marijinu veličinu, njenu veličinu kao židovske djevojke koja je imala toliko povjerenje u Boga da mu se potpuno predala. Za razliku od sv. Elizabete čiju se trudnoću veliča, Ivanovo krštenje se hvali i prepričava, Marija rađa u osami, tišini, siromaštву, bijedi i skriva svoju sramotu. Sve zbog Gospodina.

Dolazi do izražaja njena postojanost, o čemu govori i evanđelje: ‘Postojanošću čete se svojom spasiti’“ naglasio je propovjednik.

„Marija je ljudsko biće koja je prihvatile da se na njoj vrši volja Božja. Ona nas impresionira kad promatramo njene intervente za nas ljudi u povijesti svijeta. Od Francuske revolucije kada u katedrali Notre Dame u Parizu ustoličuju božicu razuma, skrnave sve što je sveto, do danas kada se sekularizam nameće kao ideologija i potiskuje sve što ima veze s Bogom, mi susrećemo Mariju, nebesku majku koja ne miruje. Marija se objavljuje u srcu Francuske u Parizu gdje je nastala Francuska revolucija i objavljuje se sv. Katarini Laboure, davši joj čudotvornu medaljicu. Gospa je darovala svijetu da je iskuje, da je nosimo kao sredstvo posvećenja i pripadnosti Mariji“ rekao je fra Josip. Nedugo nakon toga, Gospa se javlja 1846. g., opet u Francuskoj, u La Salettu, u Alpama Francuske, opominje i poziva na obraćenje. Ne dugo nakon toga, 1858. g., opet u Francuskoj, Gospa se javlja u Lurd i objavljuje se kao Bezgrešno začeće.

„Prosvjetiteljima je bilo da svisnu od muke. Kad su ustoličili božicu razuma, kada su religiju željeli potisnuti do krajnjih granica, iskorijeniti, nikada nije bilo toliko Gospinih ukazanja kao tada. Nešto kasnije u Portugalu, 1917. g. Gospa se javlja djeci u Fatimi i daje svoja proročanstva, poziva na obraćenje. Te iste, 1917. g. sv. Maksimilijan Kolbe osniva Vojsku Bezgrešne. Uzima čudotvornu medaljicu kao sredstvo posvećenja i kao svoj projektil u borbi protiv sila tame. Uz Fatimu je vezano i proroštvo u atentatu na papu. Ispunilo se na blagdan Gospe Fatimske. Kada je papa Ivan Pavao II. preživio, metak koji je bio usmjeren na njega nosi u Fatimu i daje ga za okruniti kip Gospe Fatimske, u znak zahvale što mu je spasila život“ rekao je fra Josip, poručivši: „Koliko god se mi grčevito borili za svoj život, grčevito pokušali biti gospodari svoga života, ne možemo bolje upravljati svojim životom nego ako ga predamo Blaženoj Djevici Mariji. Takav scenarij kroz povijest, ako promatramo, nema mu premca. Evanđelje kaže: ‘Ne budite tjeskobno zabrinuti, ne budite zabrinuti kad vas budu izvodili

na sudove, kad vas budu progonili i zlostavljalii, Bog će vam dati mudrost. Dobit ćete Duha Svetoga, dat će vam pravu riječ. Pouzdajte se u mene. Ako se na mene ne oslonite, nećete se održati“ potaknuo je propovjednik, upozorivši: „U istočnjačkim i svim alternativnim praksama, svugdje postoji strah od križa Isusovog. Strah prihvatići patnju. Strah predati svoj život Bogu, da on upravlja mojim životom. Bože, ti si moj Gospodar. Tebi darujem svoj život. Ti raspolaži sa mnom. Čini kako je tvoja sveta volja. Ako treba umrijeti, prihvaćam i svoju smrt, poput Marije. Ona mi je u tome uzor. Predala je svoj život Bogu. Ne bojam se ni bolesti. Nema straha koji bi me mogao spriječiti da pripadam Bogu“ rekao je fra Josip.

U prilog tome, naveo je primjer iz njegovog rodnog mjesta. Djevojka je dobila pogrešno cjepivo i zbog toga je počelo odumiranje njenih organa. Više od 30 godina bila je nepokretna u krevetu. „Ali uvijek je slavila Gospodina što je baš ona dobila to pogrešno cjepivo. Rekla je: ‘Da je netko drugi, on bi te Bože proklinjao. Njemu bi to možda bilo na propast duše. A ja te želim slaviti sa svoga kreveta, kroz svoju bolest’. I rekla je: ‘Nikad mi nije dosadno na krevetu. Za svakoga tko me došao posjetiti, tko se došao za mene zanimati, pitati kako sam, za svaki put kad me Hitna vozila, za svakog liječnika koji me pregledao, sestraru koja mi je pomogla, za svakoga sam se pomolila. I nikad mi nije dosadno. Uvijek imam nakana za koje ću moliti. Za obraćenje grešnika, za nova duhovna zvanja, za nakane Svetoga Oca’. I tako joj je život protekao u molitvi i zahvaljivanju. Nepokretna, ali nikad se nije potužila na svoju patnju. Umrla je nedavno“ ispričao je fra Josip, istaknuvši da je to primjer kako „krevet postaje oltar. Moje tijelo postaje žrtva koje prikazujem Bogu. Ali je važno i u svojoj svakodnevničkoj, svojim nedaćama i životnim situacijama, imati snage predati svoj život Bogu. Što god se dogodilo, neću dopustiti da očaj vlada mojim životom. U najtežim trenucima ne idem iscjeliteljima, alternativcima, neću se tužiti, jer samo Bog može riješiti moj problem. A živi Bog je u Crkvi, među nama, gdje god ga zazovem, on je tu s nama. Treba nam vjere, više čitati Sveti Pismo, Božju riječ, da nam postane uporište u

našim životnim situacijama. Na to nas pozivaju Božja riječ, Isus. To znači štovati Blaženu Djevicu Mariju“ poručio je Blažević.

Podsjetio je da je papa Pio XI., kada je blaženom proglašio Katarinu Laboure, rekao: „U ovim danima sjaji čudotvorna medaljica kako bi nas na dirljiv i opipljiv način podsjetila da je u molitvi sve moguće. Pa i čudesna, nadasve čudesna. U tome se sastoji veličanstvena posebnost čudotvorne medaljice, a nama su čudesna potrebna. Veliko je čudo već i to što slijepi progledaju. Ali drugo je čudo za koje trebamo moliti Mariju, kraljicu čudotvorne medaljice, da progledaju oni koji ne žele vidjeti“.

„Tu je medaljicu na osobiti način popularizirao sv. Maksimilijan Kolbe koji je kao misnu nakanu na dan svoje mlade mise molio da mu Gospodin udijeli da postane mučenik. Njegove su riječi da je najveći stupanj ljubavi prema Bezgrešnoj kojega možemo pokazati da umremo negdje iza plota, od svih napušteni i da vjetar raznese pepeo našeg tijela. I to se njemu dogodilo u Auschwitzu 14. kolovoza 1941. g. Njegovo tijelo bilo je spaljeno u krematoriju dan poslije, na blagdan Velike Gospe. I vjetar je u punom smislu riječi raznio pepeo njegovog tijela. Opet je Bog učinio scenarij i te veličanstvene priče, a umro je da bi spasio oca jedne obitelji. Za dostojanstvo jedne obitelji“ poručio je fra Josip.

Na misi je nadbiskup Puljić blagoslovio čudotvorne medaljice koje je donio fra Josip te ih je Blažević nakon mise podijelio sudionicim u katedrali „da bude podsjetnik i na tu duhovnu obnovu, da na početku Adventa uistinu uzmešmo Mariju za svoju majku da nas prati u svim životnim situacijama, da budemo njena djeca“ potaknuo je Blažević.

Fra Josip je uz medaljicu podijelio i sličice sv. Jacinte, vidjelice iz Fatime i Službenice Božje Antoniette Meo (1930.-1937.). Meo je najmlađa kandidatica u procesu proglašenja svetom u povijesti Katoličke Crkve. Imala je svega 6 godina i 7 mjeseci kad je umrla na glasu svetosti. „Je li moguće da je Bog u tako ranoj dobi nekoga toliko dotaknuo, da je osoba u tako ranoj dobi stekla herojske kreposti? Dominik Savio

postao je svet s 15 godina, Marija Goretti sa 14 godina, djeca u Fatimi spuštaju dob. Kad je uveo pričest djece, papa Pio X. rekao je da će zahvaljujući toj pričesti puno djece biti spašeno“ rekao je fra Josip i ispričao obiteljsku pozadinu Antoniette. Ona je imala nekoliko viđenja Isusa. Njeni roditelji Talijani za svoje bračno putovanje hodočastili su u svetište Gospe Pompejske. Tamo ih je primio bl. Bartolo Longo koji je živio u tom svetištu i bio je apostol svete krunice. On je primio objavu, tko moli svetu krunicu, bit će spašen. Roditelji Antoniette prvo dijete nazvali su Ivan. Sanjali su da postane svećenik i zavjetovali se od prve bračne noći svaki dan moliti krunicu. Majka je u jednom trenutku molila: ‘Gospodine, ako prijeti opasnost da ovo moje dijete završi u paklu, ma koliko ga ja voljela, uzmi ga sebi’. Rekla je: ‘Bila sam preneražena svojom molitvom, a još više kada je nakon nekoliko mjeseci moje dijete oboljelo i umrlo’.

Njihovo zadnje dijete Antonietta teško je oboljela od tumora, amputirali su joj nogu. Nosila je protezu, ali uvijek je bila zaljubljena u Isusa. Rekla je: ‘Isuse, ne molim te da mi vratiš nogu. Molim te da žrtva koju prinesem bude za obraćenje grešnika’. Svaki put kad bi stala na tu protezu, boljelo bi je, i svaki put je tu žrtvu prinosila Bogu. Njeno tijelo nalazi se u crkvi sv. Križa jeruzalemskog jer je živjela u toj župi, ispričao je fra Josip. „To je predivno svjedočanstvo kako je moguće da već od najranije dobi djecu odgajamo za svetost. Puno mogu učiniti roditelji na promociji svetosti svoje djece. Antonietta je ohrabrujući poticajan primjer. Zdrava istinska duhovnost krasiti njen život“ rekao je fra Josip, poručivši roditeljima: „Nemojte podcijeniti roditeljski blagoslov. Roditelji, smijete položiti ruku na svoje dijete. Smijete ga blagosloviti. Vi ste svećenik svoga djeteta. Vama je kao roditeljima podarena ta vlast. Premašte blagoslivljamo i govorimo obeshrabrujuće riječi kada su djeca nestošna. Treba zazivati Božji blagoslov. Blagoslov znači dati život. Ne možemo i ne smijemo živjeti u strahu zbog pogrešaka koje smo učinili, nego kad postanemo svjesni, odmah se vratiti Gospodinu, predati mu se, blagoslivljati i moliti za Božji blagoslov“ potaknuo je fra Josip Blažević.

Nadbiskup Puljić je poručio: „Isus nas je ozdravio i iscijelio, on je naš oslobođitelj. Živimo u svijetu u kojem ima jako puno zavođenja, ljudi koji se služe takvim metodama i mediji, sve u nekom vidu pomoći drugima. A sve zapravo na propast drugoga. Hvala ti, Isuse, da si nas oslobođio. Hvala ti što si došao da nas spasiš i otkupiš. Hvala za svaku tvoju kap krvi kojom si nas spasio i otkupio. Isus nas poziva na gozbu riječi i euharistije. Želi nas nahraniti svojom riječju ali i svojim tijelom. Želi nam dati život“.

**ZADAR, PLOVANIJA: Blagdan Gospe od Čudotvorne medaljice / Fra Mate Bašić:
„Da Krist bude po nama rođen, postanimo prostor posebnosti kakav je bila Marija“**

Blagdan Gospe od Čudotvorne medaljice u srijedu 27. studenog svečano je proslavljen u župi sv. Josipa na Plovaniji u Zadru. Misno slavlje u župnoj crkvi predvodio je fra Mate Bašić, kao i trodnevnicu ususret blagdanu. Proslava je zaključena misnim slavljem na spomendan sv. Katarine Laboure u četvrtak 28. studenog kada je misno slavlje predvodio župnik Plovanije don Martin Jadreško.

Župljani su se za blagdan pripremali devetnjicom Bezgrešnoj, jer je Gospa 1830. g. u ukazanju Laboure objavila da se izradi čudotvorna medaljica. Župnik Jadreško dao je urediti bočni oltar u župnoj crkvi gdje će biti postavljen kip Bezgrešne.

Budući da je Marija primjer istinske ljubavi, fra Mate je u propovijedi upozorio na krivo poimanje ljubavi koje nas okružuje. „Ljubav se predstavlja na način da mora biti puno leptirića u trbuhi, da to znači reći ‘Volim te’. Mladi to danas kažu u prvim dopisivanjima preko društvene mreže, nakon što razmijene tri riječi: ‘Ti si ljubav mog života’. Danas je nekome reći ‘Volim te’ lakše nego reći ‘Dobar dan’. Još slavimo i Dan zaljubljenih, umjesto Dan ljubavi, kao da je zaljubljenost cilj našeg postojanja. Zaljubljenost je osjećaj kojega danas imaš, sutra nemaš“ upozorio je fra Mate, rekavši kako se uz ljubav vezuje slika da čovjek zbog ljubavi gubi glavu. „Onda još sv. Valentina predstavljamo kao zaštitnika zaljubljenih, a on je zaštitnik padavi-

čara. Možda to ima veze, jer kad se zaljubiš, onda valjda padaš“ rekao je fra Mate, poručivši da je ljubav žrtva. Ljubav nije stanje da kažeš ‘Ja se osjećam super’. „Kada majka noćima stoji uz bolesno dijete, to je ljubav. Kad otac trpi ili daje sebe u potpunosti radi svojih, to je ljubav. Ljubav je žrtva. Tu ljubav nam je predao Krist na križu i takvu ljubav predala nam je Blažena Djevica Marija. Marija nam treba biti primjer da podnosimo teškoće, iz ljubavi, jer ljubav sve podnosi. Kršćanska ljubav traži naše sudjelovanje“ istaknuo je fra Mate.

Pojasnio je to na primjeru Marijinog posredovanja u Kani Galilejskoj kad je rekla ‘Vina nemaju’. „Isus na to pomalo grubo uzvraća: ‘Ženo, što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas’. Čak ne kaže majko, nego ženo. Iako daje odrješit govor, Isus čini. Ali ne čini onako kako mi često mislimo da trebaju izgledati naše molitve. Nego Isus kaže poslužiteljima: ‘Napunite posude vodom, do vrha’. Isus traži naše sudjelovanje. Isus je kao Bog mogao reći ‘Neka bude vino’. I stvoriti vino iz ničega, napuniti sve vrčeve vinom. Ali Isus kaže: ‘Napunite posude vodom do vrha’. Sudjelujte. Pokažite vi da vam je stalo do Boga. Dajte neki svoj angažman. I to ne bilo kakav. Nego – do vrha. Pokažite u punini koliko vam je stalo“ naglasio je propovjednik, upozorivši da takav pristup često ne shvaćamo u našem odnosu s Bogom, nego mislimo da je dovoljno samo moliti. Da će Bog uslišati našu molitvu, a ja neću ništa raditi. To ide do tle da su neki skloni npr. za ispit samo moliti, ne i učiti, pa se čude kada ne polože ispit.

„Potreban je naš angažman. Koliko ja zaista sudjelujem u tome? Bog traži od nas određeni ambijent u kojem će on dati svoj blagoslov i to posvetiti. Zato mi u misi prinosimo darove s naše strane i tražimo posvetu s Božje strane. Mi tu sudjelujemo na taj način. I to je ono što Marija od nas traži, što nas Marija uči – da budemo oni koji su sudionici Kristove žrtve. Jer Marija je u potpunosti sudjelovala u Kristovoj žrtvi, u njegovoj muci, smrti i uskrsnuću“ poručio je fra Mate.

Da bismo to mogli, trebamo postati jedno. „Kršćanstvo mora biti vidljivo na svakom koraku, ono što se događa u misi, treba biti pretočeno

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

na ulici. Mora biti vidljivo na nama, moramo biti znak, da se drugi čude, tko su ovi. To je iskušto Duha Svetoga iz Djela apostolskih, kad su Marija i učenici bili zajedno na jednom mjestu. Dakle, mjesto, ‘uvjet’ na koji način silazi Duh Sveti, znači da moramo biti zajedno na jednom mjestu. Tada je sišao Duh Sveti. A svi koji su bili prisutni u Jeruzalemu, čudili su se kako ih oni čuju da pričaju njihovim jezikom. Čudili su se jer to su bili kršćani, imali su razumijevanje. Bez Boga se razbacuju jezici, a s Duhom Svetim se sabiru jezici i sve se razumije“ poručio je fra Mate. „Marija je primjer da i mi kao ona doista budemo uvijek uz Isusa i da se utječemo njoj kao posrednici. Je Isus je u Kani učinio ono što je Marija rekla. Upozorila je, vina nemaju. To je još jedna utjeha. Nisu poslužitelji ni stolopravatelj vidjeli da vina nemaju, nego Marija je bila ta koja je vidjela ljudsku potrebu. Prva je to vidjela. Marija zna naše potrebe. Bog zna naše potrebe bez da mu ih kažemo“ rekao je fra Mate, potaknuvši da hodimo spremno putem Krista poput Marije koja стоји подно križa jednostavno i strpljivo.

„To je ljubav koja se događa u euharistijskoj žrtvi. Sv. Katarina Laboure je na poseban način gajila ljubav prema euharistiji. Bez euharistije ne možemo živjeti. Ne možemo živjeti jedan dio u crkvi, a drugi na ulici. Na nama se mora vidjeti euharistija. Prostor crkve posebnim čini Krist u svetohraništu. Poseban prostor u svakoj misi treba biti svatko od nas. Poseban prostor je hram Božji. Primili smo onoga koji čini poseban prostor, dakle i mi moramo postati posebni prostor u ovom svijetu, ljudi na kojima je Krist vidljiv. Jedino tako možemo svoje ruke staviti u potpunosti u Božje ruke. Predati sebe u potpunosti u Kristove ruke, ići s Marijom njemu od kojega sve dolazi“ rekao je fra Mate, potaknuvši da nam taj blagdan bude poticaj da i mi budemo oni koji svoje ruke predaju u Kristove ruke. „Zato je važno da postanemo taj prostor posebnosti kakav je bila Marija, jer je jedino takav poseban prostor kadar utjeloviti Krista u svom srcu. Imajmo tu žarku želju da se Krist utjelovi u nama i da po nama Krist ne bude samo utjelovljen, nego i rođen u cijelom svijetu i okruženju gdje živimo“ potaknuo je fra Mate Bašić.

ZADAR: U paljenju prve adventske svijeće u crkvi sv. Šime sudjelovali učenici Katoličke OŠ Ivo Mašina

Obred paljenja prve adventske svijeće u crkvi sv. Šime u Zadru u subotu 30. studenog predvodio je mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije i upravitelj svetišta sv. Šime. U paljenju prve svijeće sudjelovali su učenici Katoličke OŠ Ivo Mašina Zadar. Četiri subote u došašću u obredu paljenja svijeće u crkvi sv. Šime sudjeluju predstavnici zadarskih župa i gradskih institucija. Taj događaj je zajednički liturgijski susret u paljenju adventske svijeće koji okuplja puk iz raznih dijelova grada a organizira ga Zadarska nadbiskupija.

Došašće je vrijeme pripreme, iščekivanja, hoda čiji je cilj proslava svetkovine Božića, slavljenje dana u kojem je Riječ tijelom postala, rekao je mons. Lenkić u nagovoru, istakнуvši da u vjeri iščekujemo i Isusov drugi, slavni dolazak na kraju vremena. „Svako došašće je i priprema za Isusov drugi, ponovni dolazak kojega si posvjećujemo ponavljajući zaziv Maranatha – Dodí, Gospodine! Ići ususret uvijek nas dovodi do susreta. Bog uvijek ide prema čovjeku, ali se s njim može susresti samo onaj koji je spremni i voljan i sam se uputiti prema Njemu. Da bismo u svakom trenutku bili spremni za susret s Gospodinom trebamo biti budni, pripravni, spremni primiti Gospodina. Na to nas poziva evanđelje Prve nedjelje došašća“ rekao je mons. Lenkić, istaknuvši da na početku radosnog vremena došašća „slušamo pomalo zastrašujuće evanđelje. Gospodin nas poziva da uvijek „budemo pripravni jer u čas kad i ne mislimo, Sin Čovječji dolazi“. Bdjeli ne znači samo biti na oprezu, nego djelovati u skladu s evanđeljem. Događa se da Bog dolazi, a da nitko nije primijetio njegov dolazak. Stoga Isus zahtijeva stav bdijenja i spremnosti koji su obilježje vjerničke zrelosti. Isus nas poziva na budnost usred redovitog života, ne traži ništa izvanredno. Zato nas želi potaknuti na spremnost da možemo stati pred Gospodina u svaku dobu, biti svjesni našeg hoda prema Gospodinu. Ništa nas na tom putu ne bi smjelo iznenaditi“ poručio je propovjednik.

Nekad smo u tom hodu sami poput Noe koji

gradi lađu na suhom, a drugi ljudi ga ismijavaju, rekao je don Josip. „Nоа је осамљен у том похватау, али вјерује Божјој ријечи и чини ону за што га други сматрају лудим. И ми smo pozvани ‘градити на суhom’. Градити свој живот usprkos svijetu oko нас који нас ismijava i smatra ludima, градити на Riječi Božjoj iako smo možda sami u tome, градити svakodnevno i ustrajno tako da нас ništa i nitko ne може iznenaditi. Ако будемо тако činili, онда нам Božja riječ neće biti zastrašujuća ni teška, nego само podsjetnik да не zaspemo i da ne trošimo vrijeme na nebitne stvari. Нека нас не зароби i zaslijepi blještavilo градова jer Isus se nije rodio u svjetlima grada Betlehema nego u skromnoj štalici. Нека наша srca буду те шталице, skromne i ponizne, ali испunjene toplinom ljubavi prema Богу i čovјekу“ poručio je mons. Lenkić, potaknuvši na molitvu da nam u ovom došašću Gospodin da budnosti u vjerničkom животу kako bismo iskoristili svaki trenutak da se približimo Isusu, kako bismo gradili svoj живот na njegovoј Riječi i radosno išli ususret njemu koji dolazi u svojoj slavi.

**ZADAR: Nadbiskup Puljić na misi zornici:
„Lijepo je u došašću osjetiti radost ljudi
koji žure na zornice“**

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misu zornicu na početku došašća u katedrali sv. Stošije u Zadru u ponedjeljak 2. prosinca. Mons. Puljić svake godine u došašću svako jutro pohodi drugu župu u Zadarskoj nadbiskupiji gdje s pukom moli Časoslov predvodeći misu zornicu. Tako nastavlja tradiciju svoga predčasnika Ivana Prendе koji je isto to činio u došašću tijekom svoje službe zadarskog nadbiskupa. Dolazak nadbiskupa na zornice puku u župi bude iznenadenje, ali nadasve podrška i ohrabrenje.

„U svetom vremenu došašća slušamo starozavjetnog proroka Izaiju koji je davno najavio dolazak Mesije, Gospodina našega Spasitelja, Isusa Krista. Uz Izajijino obraćanje, čuli smo prekrasan psalm ‘Obradovah se kad mi rekоše, hajdemo u Dom Gospodnjи’. Lijepo je u vrijeme došašća osjetiti tu radost ljudi koji žure. Žure u Dom Gospodnjи, na zornicu, žure osjetiti Božju blizinu, žure čuti njegovu riječ i na taj

način, na najbolji način, pripraviti se za dolazak Gospodnji. Vidimo da ima i drugih načina kako ljudi očekuju Božić. Već je prije Adventa počeo Advent i trajat će poslije Božića. Ali to je svjetovni način čekanja i slavljenja. Mi se želimo drugačije pripremiti za Kristov dolazak“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je to način o kojem nam govori i psalam, da idemo u crkvu na zornice, „puni radosti, iščekujući Kristov dolazak ne samo u naš dom, nego u naše srce.“

„Zato ćemo ovih dana požuriti se i izmiriti se s Bogom zbog naših mana, pogrešaka, grijeha. Želimo čiste duše, čista srca Isusa dočekati. Radost o kojoj nam govori psalmist povezana je sa svetim gradom Jeruzalemom koji nije samo tek jedan grad. Nego on je i simbol nečega. Simbol je nebeskog Jeruzalema kamo nam je ići, kamo naša duša čezne“ rekao je nadbiskup.

I navješteni ulomak iz Matejevog evanđelja vrlo je prikladan za početak svetog vremena došašća. „Isus hvali jednog satnika. Hvali ga jer je pokazao nešto za što će Isus reći: ‘Ovakve vjere ne nađoh u Izraelu’. ‘Gospodine, sluga mi je bolestan. Ozdravi ga. Dodи i ozdravi ga’. Na te riječi Isus izgovara nešto što mu se jako svidjelo, da je satnika pohvalio i rekao kako takve vjere u Izraelu nije sreo. Te satnikove riječi toliko su znakovite da ih je liturgija uzela kao sastavni dio svete mise. Te riječi ponavljamo svaki put prije nego se primaknemo Stolu Gospodnjem, pokušavajući proživjeti upravo tu vjeru satnika i reći: ‘Gospodine, radujemo se susretu s tobom. Za taj susret živimo. Ali eto, nismo do stojni da dođeš pod naš krov, u naše srce. Reci samo jednu riječ’“ potaknuo je mons. Puljić, poručivši: „Kako je divna ta vjera satnika koja je ovjekovječila njegov izričaj, da će kroz stoljeća ta satnikova rečenica biti ponavljana. A ona pomaže nama koji se hoćemo pričestiti da raspoložena srca, pokajane duše, idemo Isusu ususret. Ne samo na misi i kad primimo njegovo tijelo, nego uopće u životu. Da ne umisljamo da smo nešto i netko, nego, beskorisni smo sluge, nedostojni njegovog pogleda, ponizni. To se Gospodinu svidjelo. Takve nas Isus želi. Neka i nama vjera satnika pomogne da u sve to vrijeme došašća tim raspoloženjem vlastite nedostojnosti, a velike Božje milosti, njegovog

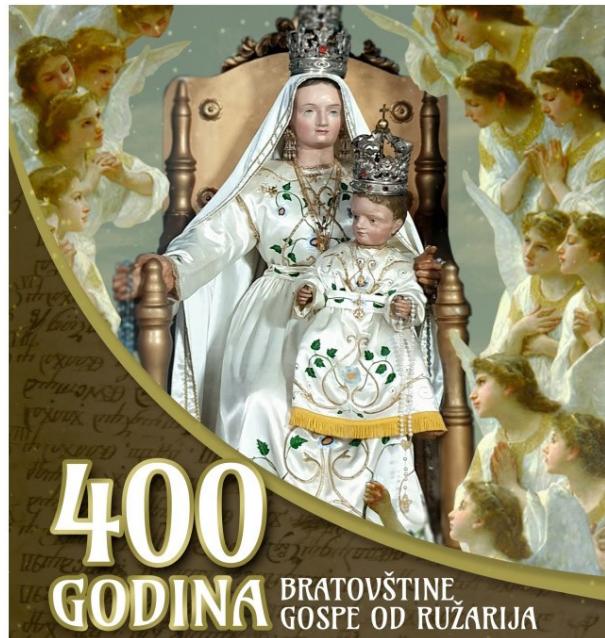
velikog dara, slavimo dane došašća te idemo ususret Kristovom dolasku i njegovom utjelovljenju“ potaknuo je nadbiskup Puljić.

KALI: Proslava 400 godina Bratovštine Gospe od Ružarija

Povodom 400 godina postojanja Bratovštine Gospe od Ružarija u župi sv. Lovre u Kalima, svečano misno slavlje u subotu 30. studenoga u župnoj crkvi sv. Lovre u Kalima predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić, a nakon mise i procesiju s Gospinim kipom.

„Bratstva su bila dobrovoljna katolička udruženja vjernika laika povezani sa župom i biskupijom, a pomagali su u vjerskom i društveno korisnom radu. Imali su vlastiti statut (matrikulu) koji je potvrđivao mjesni biskup. Imali su i svoga sveca zaštitnika te prepoznatljivu nošnju. Njihovo je osnivanje bilo najčešće vezano uz društvene i vjerničke potrebe ili nepogode, kao npr. liturgija, sprovodi, bolesti, požari, potresi, poplave. Bratovštine su bile osobito aktualne i popularne između 13. i 16. st., kad su i druga brojna staleška udruženja (glazbenici, slikari, kipari i zanatlije) osnivali svoja društva i udruge. Uz bratimsku solidarnost, osobito prema siromašnim članovima, bratovštine su članovima pružale duhovnu sigurnost, pomoći u bolesti, utjehu u smrtnom času. Organizirali su pogrebe i pomoći obitelji preminuloga člana bratstva, njegovali sjećanje na umrlu braću i sestre i molili zajedno za pokoj duša i život vječni“ rekao je mons. Puljić u propovijedi.

Nadbiskup je istaknuo da se „u bratstvima ostvaruje koncilski duh koji kaže da je Crkva po vjernicima laicima prisutna u svim porama društvenog života. Jer, tamo gdje laik nije prisutan u svijetu kao vjernik, tamo ni Crkva nije prisutna. Crkva je pozvana biti kvasac u društvu te kroz vjerničko svjedočenje unositi kršćanske evanđeoske vrijednosti u društvenu zbilju“. Da bi bratstva i udruge imale crkveni pečat, sv. Ivan Pavao II. je u pobudnici ‘Kristovi vjernici laici’ (Christifideles laici) naglasio kriterije crkvenosti. To je poziv na svetost, u svjetlu kojega „na ovoj zemlji kao članovi bratstva radimo, trpimo, molimo i zauzimamo se opće dobro, odgovornost isповijedati i svjedočiti

vjeru u zajedništvu s Papom i biskupom“. Od članova bratstva očekuje se da „budu aktivni u promicanju osobne i obiteljske molitve, liturgijskog i sakramentalnog života, njegovanja kršćanskog braka i brige oko zvanja za svećeništvo i posvećeni život“.

„Crkva nije društvo ili sindikalna udruga koja se bori za svoje ciljeve. Ona je živi organizam kojem je glava Krist, a Duh Sveti život i duša. Ona je božanska i ljudska stvarnost koja se razvija kroz stoljeća sve do naših dana. U brojnim povijesnim iskušenjima kada je bila ušutkivana ili isključivana iz javnosti, ograničavana u poslanju ili do krvi progona, Crkva je po svojim hrabrim biskupima, svećenicima, Bogu posvećenim osobama i zauzetim vjernicima laicima hrabro branila dostojanstvo i slobodu svakoga čovjeka“ poručio je mons. Puljić.

U vidu potrebe i važnosti djelovanja zauzetih vjernika laika, hrvatski biskupi su 2012. g. objavili pastoralne smjernice za apostolat vjernika laika „Za život svijeta“. U tom dokumentu navode područja suodgovornosti za djelovanje laika u Crkvi i društvu. To su obrana dostojanstva ljudske osobe i njena prava, zaštita života i promicanje cjelovite istine o braku i obitelji, pitanje ljudskog rada, općeg dobra, slobode i pravednosti, gospodarskog života, političkog djelovanja te očuvanje okoliša i mira.

Poželjevši da članovi Bratovštine Gospe od

Ružarija i svi Kaljani uvijek osjećaju blizinu Gospe, nadbiskup je rekao da je Crkva započela svoj ovozemni hod s Marijom u dvorani Posljednje večere. „S Marijom će završiti i svoj hodočasnički put prema eshatonu. Marija je, uz Isusa, u središtu Crkve. Osobitu pomoć može nam pružiti Marija koju nam je Isus darovao za majku na križu. Marija je duša i srce Crkve koja moli za potrebe Crkve. Mi smo na vjetrometini vječitih sukoba s Marijom uspijevali prebroditi brojne povjesne krize i kušnje jer se po našim domovima molilo i hodočastilo u Gospina svetišta. Marija je zvijezda naše povijesti i ufanje naše budućnosti“ poručio je mons. Puljić, istaknuvši da puk rado hodočasti u Gospina svetišta gdje se nalaze zavjetni darovi siromašnog, pobožnog puka, čiji su zidovi čuli uzdahe i vidjeli suze mnogih duša.

Povodom toga visokog crkvenog i povijesnog jubileja, u ponедјелjak 25. studenog u kino dvorani u Kalima održana je i Svečana akademija na kojima je izlaganje ‘Bratovština Blažene Gospe od Ružarija kroz povijest’ održala dr. Grozdana Franov-Živković, porijeklom iz Kali. Predavanja ‘Tragom vodenih znakova kaljskih glagoljskih rukopisa’ i ‘Virtualna izložba Kaljski glagoljski rukopisi’ održala je dr. Marijana Tomicić.

U programu akademije sudjelovali su župni zbor Župe sv. Lovre i pučki pivači iz Kali koji su pjevali kaljske glagoljaške napjeve: Zdravo Zvizdo mora, Guospine litanije, Veliča, Blagoslov i Andeo Gospodnji te Zdravo ‘ćerce. Program je vodio don Tomislav Končurat. Prigodnu riječ uputili su kaljski župnik don Mario Akrap i načelnik Općine Kali Marko Kolega.

Povijesnu rekonstrukciju osnivanja i običaja bratovštine, kostime i stari, arhaični kaljski govor izvela je Amaterska scenska družina Kali: Ina Kolega, Ines Kolega, Elza Vidov, Tin Vidov, Pellegrin Kurtin i Ivica Blaslov, a redatelj je bio Mirko Đindić. U Narodnoj knjižnici i čitaonici u Kalima Udruga glagoljaša Zadar održala je radionicu za djecu, izrada glagoljskih straničnika. Voditeljice radionice bile su prof. Danijela Deković i učiteljice razredne nastave Ana Zekanović i Marijana Polegubić.

ZADAR / VUKOVAR: Pomoć uspješne humanitarne akcije ‘Vukovaru ZaDar’ dostavljena u Vukovar

Humanitarna akcija ‘Vukovaru ZaDar’ koja je ove godine organizirana 24. put uspješno je završena a konvoj pomoći, najviše u onome što je Vukovarcima najpotrebnije: hrana i higijenske potrepštine, stigao je u Vukovar u ponedjeljak 2. prosinca. Uspjeh ovogodišnje akcije osobito je vrijedan jer su u toj akciji uvijek sudjelovale osnovne i srednje škole u Zadarskoj županiji kao dostavna mjesta pomoći i organizacijski bi iznijele veliki dio. Unatoč štrajku škola tijekom održavanja ovogodišnje akcije, škole su bile otvorene za primanje paketa roditelja i učenika te je ostvaren rezultat tim više zadivljujući i iznenadio je sudionike akcije.

Organizator akcije je Hrvatska katolička udružuga medicinskih sestara i tehničara Zadar. Pokrovitelji su Zadarska županija koja je uplatila 10 000 kn vukovarskom Caritasu i Grad Zadar. Partneri u akciji su OŠ Šimuna Kožičića Benje i Srednja Prirodoslovno grafička škola Zadar.

„Bogu hvala što možemo priopćiti radosnu vijest da smo i ove godine uspjeli zahvaljujući silnoj Božjoj ljubavi i dobroti te srcima brojnih divnih ljudi. Akcija je vrhunski uspjela i nadmašila sva naša očekivanja, baš zbog štrajka koji je bio u školama. Škole su uvijek bile veliki i sastavni dio uspjeha naše akcije. Hvala medijima koji su potaknuli na djelovanje i svećenicima koji su također najavili akciju. Čudo je Božje da smo u naravi prikupili i više nego prošlih godina, a u novcu najviše dosad, 48 300 kn. Kako kaže sv. Pavao, kada sam slab, onda sam jak. S apostolom Pavlom i mi kličemo zahvalno, jer imamo Svetog Boga koji nas je i ovaj put silno obradovao i darovao drage Vukovarce. Ovogodišnje okolnosti dodatno su pokazale koliko je Bog na djelu u ovoj akciji, u obilju nam je udijelio blagoslov“ rekla je s. Melhiora Biošić, počasna predsjednica HKUMST-a Zadar koja je i pokrenula akciju.

Završni dio u prikupljanju pomoći održan je u subotu 30. studenog na Narodnom trgu u Zadru kada su brojni izvođači, pjevači, grupe i KUD-ovi izvodili prigodne pjesme. Građani su

se za štandom mogli poslužiti slasticama i ru-kotvorinama koje su izradila djeca iz zadarskih vrtića i dobročinitelji, a zauzvrat su građani ostavljali dobrovoljne novčane priloge.

Autobus Zadrana proveo je nedjelju 1. i ponedjeljak 2. prosinca u Vukovaru gdje su dočekali konvoj pomoći koji je sve prikupljeno predao u vukovarski caritas. U poštovanju vukovarskog stradanja, Zadrani su posjetili Opću bolnicu Vukovar gdje ih je primila dr. Vesna Bosanac koja im je uručila i zahvalnicu, zatim Ovčaru, Velepromet, Memorijalno groblje, Memorijalni centar Domovinskog rata i Franjevački samostan.

U ponedjeljak 2. prosinca Zadrane je u Vijećnici Grada Vukovara primio vukovarski gradonačelnik Ivan Penava. Zahvalio je s. Melhiori i Zadranima na tolikom daru srca i ustrajnosti u dugogodišnjim donacijama, rekavši da im to puno znači. Zamjenik gradonačelnika Marijan Pavliček rekao je da se zahvaljujući HKUMST-u Zadar i svim sudionicima tog velikog dobročinstva „pokazuje koliko Vukovar ima istinskih prijatelja diljem Lijepe naše. Nema ljepšeg početka Došašća od ovoga. Čast nam je primiti ovakve prijatelje u gradu Vukovaru“ rekao je Pavliček.

Sa Zadranima su bili i Jagoda Surać, zamjenica gradonačelnika Grada Zadra koja je rekla da je čast doći u Vukovar i pokloniti se njegovim žrtvama te Bernard Maruna, pročelnik Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Zadarske županije koji je rekao da ta akcija pokazuje kako Zadar nije zaboravio Vukovar. „Hvala svima što ste došli u Vukovar i donijeli vrijednu donaciju. Humanitarna akcija ‘Vukovaru Zadar’ govori o ljubavi građana iz cijele Zadarske županije prema Vukovaru i Vukovarsko-srijemskoj županiji. Upalili smo prvu adventsku svjeću čija svjetlost vodi ljubavi, razumijevaju i miru. Ta akcija i posjet hodočasnika u došašću poručuju da ne smijemo zaboraviti ljude koji su dali živote za zajedničku, bolju budućnost“ rekao je u prijemu Zadrana u županijskoj vijećnici vukovarski dožupan Damir Barna.

„Često čujemo da se na Vukovar misli samo 18. studenoga. Akcija iz Zadra potvrđuje da to nije

tako. Osjećamo to cijelu godinu kada nam dolaze hodočasnici. Uvijek su uz nas, s darovima za caritas, osobnim pijetetom i pažnjom. Cijeli Vukovar je velika rana koju još uvijek trebamo zacijeljivati. Lako možemo popraviti zgrade, kuće i crkve, ali rane koje su ljudi zadobili puno teže je zacijeliti. Najbolji lijek je dolazak u Vukovar ili ono što se organizira. Znak pažnje i solidarnosti je najbolja pomoć“ rekao je fra Ivica Jagodić, gvardijan franjevačkog samostana u Vukovaru koji je također primio Zadrane. „Zahvalni smo svima koji dolaze, misle i mole za Vukovar. Duše su uvijek potrebne snage, čišćenja, oproštenja i mudrosti. Vukovar svjedoči da se na temelju mira i oproštenja može graditi novo. God. 1991. bili su ljudi koji su u zlu i mržnju bili spremni sve uništiti i razoriti. Nakon svog povratka, naši ljudi morali su oprostiti, na temelju toga gradili su svoje kuće i novi grad“ rekao je fra Ivica.

Za pomoć je zahvalio i fra Slavko Milić, povjerenik Caritasa Vukovarskog dekanata. „Hvala svima koji se sjete Vukovara. Nedavno je došao i šleper mandarina iz Dubrovačko – neretvanske županije čiji smo sadržaj podijelili Vukovaru i Vinkovcima. Svake godine za Božić primimo i veliku pomoć Caritasa iz Njemačke i Hrvata iz Gradišća. Zahvaljujemo na svakoj donaciji. Vukovarski caritas skrbi o 130 obitelji. Osiguravamo i drva za ogrjev, medicinska pomagala, krevete, odjeću. Pučka kuhinja u Vukovaru na dva mesta dijeli hranu, 70 obroka dnevno, u gradu i u Borovom naselju“ rekao je fra Slavko. Pomoć caritasa primaju svi u potrebi, bez obzira na nacionalnost i vjeru.

Zadrani su sudjelovali i u obredu paljenja prve adventske svijeće u vukovarskoj crkvi sv. Filipa i Jakova. Odatle na prvu nedjelju došašća narod svake godine krene sa svijećama u rukama ulicama grada do dvorca Eltz u kojem upale svjeću na bijelom adventskom vijencu i bude prigodni program. S. Melhiora je rekla: „Poruka toga hoda kroz grad je da Vukovarci nose svjetlo kojim obasjavaju tamu, jer to bude navečer kad je mrak. Mi Zadrani smo hodeći kroz grad pjevali vjerske i domoljubne pjesme. Sve dignemo na noge. Obradujemo i podržimo duhom i na taj način Vukovarce. Sutradan u

ponedjeljak u Vinkovcima gdje prenoćimo bili smo na prvoj misi zornici. Crkva uvijek bude puna djece, i najmanje dobi. Nekad bude i snijega, ali te majke i roditelji dovode djecu na zornicu. To je dirljivi prizor i mnogima primjer da ti ljudi zaista žive vjeru. Vratili smo se iz Vukovara punog srca, neizmјerno zahvalni Bogu za silna djela koja nam je darovao po dobroti ljudi. Naš veliki Bog i ove godine pomogao nam je premostiti prepreke da je uspjeh akcije nadmašio sva naša očekivanja. Već sada radujemo se našem srebrnom jubileju, 25. akciji sljedeće godine. Na sudjelovanje da dođe na Narodni trg u Zadar sljedeće godine pozvali smo i vukovarskog gradonačelnika Ivana Penavu. Njegov dolazak dodatno bi darovao povezanost Vukovara i Zadra koja je, pokazuju sve ove godine po sudjelovanju naroda iz cijele Zadarske županije, i dalje plemenita i čvrsta“.

ZADAR: Dan volontera u Caritasu Zadarske nadbiskupije

Međunarodni Dan volontera obilježen je u četvrtak 5. prosinca u Pučkoj kuhinji Caritasa Zadarske nadbiskupije kada su obroke korisnicima dijelili predstavnici Zadarske nadbiskupije, Grada Zadra i Zadarske županije.

Pučka kuhinja zadarskog caritasa dnevno priprema 320 obroka, od čega se 60 obroka dostavlja kući korisnicima. Dnevno se u Pučkoj kuhinji dijeli i 35 večera, nedjeljom u Pučkoj kuhinji ručaju beskućnici i za samci, a ostali subotom preuzimaju obroke za nedjelju. Još sto obroka dnevno pripravlja Pučka kuhinja u Benkovcu.

„Podjela obroka od strane predstavnika ustanova koji financiraju Caritas znak je da oni briňu o našim korisnicima, suosjećaju i žele pokazati svoju blizinu. Pučku kuhinju posjećuju ljudi kojima je to jedini način da se prehrane. Svatko je dobrodošao, svatko ima svoj identitet i dopuštenje. Služiti potrebnima podjelom obroka je plemenito, hvale vrijedno. To je kršćanski esencijalno“ rekao je don Dario Matak, ravnatelj zadarskog caritasa, istaknuvši: „Isus je najprije nahrario čovjeka, pomogao je u njegovim konkretnim egzistencijalnim potrebama, a onda mu je govorio o Kraljevstvu

nebeskom. Jedno ide uz drugo. Jedno drugo prepostavlja i nadopunjuje. To treba biti povezano“.

O primanju obroka jedan korisnik koji je 27 godina bio pomorac rekao je: „To mi znači život. Što bih da nije Pučke kuhinje? Ostao bih gladan. Hvala Bogu za taj dar, dvije godine tu dobivam ručak i večeru. Bio sam i u prenoćistu. Borba traje. Da li bogat ili siromašan, čovjek treba biti skroman i ne se predati“.

Obroke je dijelio i don Igor Ikić, vikar za pastoral Zadarske nadbiskupije. „Pohod Pučkoj kuhinji mi je osvježenje. Mislim da su to poslovi kojima bismo se više trebali baviti u svojim župama i u gradu. Sela su nam isto zapuštena po tom pitanju. Karitativna djelatnost je srce našeg pastoralnog rada. Trebali bismo se svi malo više zaputiti iz svojih župnih ureda i potražiti te ljude“ rekao je don Igor, istaknuvši da u blagoslovu obitelji koje je u tijeku vidi ljudi koji su u materijalnim, ali i u duhovnim potrebama. „Dok smo u pohodu obiteljima vidi se ta krajnost između bogatstva i siromaštva. Puno naših ljudi prepušteno je samima sebi. Nadbiskupijski caritas odlično funkcioniра, ali trebalo bi opet više aktivirati župne caritase ili barem na nivou dekanata. Ljudi prilično skrivaju svoje stanje, nerado govore o potrebama, oni koji su bolesni. Osobito kad su u pitanju materijalne potrebe, ljudi imaju dostojanstvo i to će prikriti. Trebali bismo još više ući u taj svijet. Čovjek ima dostojanstvo i mnogi nastoje skriti svoje potrebe, ali vidi se po obiteljima da ljudi imaju poteškoća, pogotovo gdje su stari, mala primanja, male mirovine. Puno ljudi ne radi. Mislim da smo i kao društvo doživjeli veliko otuđenje. Ljudi u obiteljima ne komuniciraju. Izgubili smo kontakt, ne idemo jedni drugima, ne družimo se. A bit evanđelja je u tome da što činimo drugome, činimo Bogu“ istaknuo je don Igor, smatrajući da su takvi susreti ispit naše savjesti. „Najveći problem je kada mi ne činimo. Mislim da će nas dragi Bog po tom pitanju više pitati, za naše propuste. Puno ljudi baca hranu, odjeću, a time bismo mogli mnoge razveseliti, ne samo ususret Božiću nego inače. Ljudi više troše na kućne ljubimce. Okrenuli smo se jedni od drugih. Trebamo se vratiti čo-

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

vjeku. Čovjek je srž našeg evanđeoskog poslana“ poručio je don Igor Ikić.

U podjeli obroka sudjelovala je Jagoda Surač, zadarska dogradonačelnica. „Drago nam je što se u godini koja ima 365 dana barem jedan dan posvetimo takvoj humanoj gesti. Grad Zadar iz svog proračuna godišnje izdvaja dva milijuna kuna za socijalnu skrb potrebnih, u tome su i caritasove Socijalna samoposlužna i Pučka kuhinja. Drago nam je pridružiti se dijeljenju obroka najpotrebitijima, tada doživite trenutak zbližavanja i vidite koliko njima ta pomoć životno znači“ rekla je Surač.

Obroke su dijelili i Šime Mršić, zamjenik župana Zadarske županije te Bernard Maruna, pročelnik županijskog Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade.

„Zadarska županija sufinancira rad Caritasa s oko milijun kuna godišnje. Na ovaj način dajemo potporu volonterima. Mislim da njihov rad nikada nije bio potrebniji kao u naše vrijeme, jer kao da smo se udaljili od naroda. Srećom, ima još uvijek dobrih ljudi koji svoje slobodno vrijeme, znanje i vještine poklanjaju na dobrobit drugih“, rekao je zamjenik župana Mršić.

Zadarski caritas skrbi o 1500 obitelji mjesечно kojima pomaže na razne načine. Svaki četvrtak dijele se paketi hrane u caritasovojo Socijalnoj samoposluzi gdje svaka obitelj u sustavu pomoći jedanput mjesечно preuzima paket hrane. Socijalna samoposlužna mjesечно pomaže 450 obitelji, a u vrijeme blagdana pomoć primi više od 500 obitelji. „Jako poštujemo rad volontere jer oni daju dio svoga vremena. Naš posao u caritasu traži kontinuitet i imamo nekoliko stalnih volontera koji nose hranu korisnicima u njihove domove i pomažu u samoposluzi, dijele pakete četvrtkom ili slažu namirnice u samoposluzi“ rekla je Mirjana Tadić, zamjenica ravnatelja zadarskog caritasa.

O mladima kojih je velik broj u uzimanju obroka Tadić je rekla da oni dolaze iz obitelji koje imaju socijalnih i zdravstvenih problema. „Kod tih mladih često su zdravstveni problemi, oni su bez obiteljske podrške i naša usluga im jako puno znači. Većina njih ima riješen stambeni status. Roditelji su im umrli, ostali su sami ali

primanja su mala i s njima ne mogu podmiriti sve obvezе. Samci su i uglavnom muškarci pa je naša podjela obroka njima najoptimalnija pomoć koja im puno znači“ rekla je Tadić. Najavila je da sljedeći tjedan u zadarski caritas stiže velika pomoć od devet tona hrane koje dostavlja Ured Vlade RH, Odjel za robne rezerve. Taj Vladin ured tako čini dva puta godišnje, za Božić i Uskrs. Ta im pomoć puno znači jer na taj način Caritas poveća količinu i kvalitetu paketa pomoći potrebnima za blagdane.

ZADAR: Zašto ljudi pohode mise zornice i što im to znači – Pohod na zornicu na Belafuži

Brojno sudjelovanje puka diljem Hrvatske na misama zornicama svojevrsni je vjernički fenomen koji obogaćuje život Crkve i svakog vjernika sudionika pojedinačno. Svjedočanstvo o pohodu zornica u župi Uznesenja BDM na Belafuži u Zadru poticaj je vjernicima da nastave započeti hod u pripremi za rođendan Isusa Krista. Dirljivo je vidjeti sve generacije vjernika, osobito roditelje s djecom, kako na zornicama ispunjavaju crkve kao da je nedjelja.

Ti su prizori znak hrvatske nade i svjetla po ljudima koji po toj žrtvi ranog odlaska na zornice poručuju što je bitno i glavno u danima brojnih adventskih ponuda: uči u svoju nutritu, duhovno se nahraniti, sabrati misli i dušu. Tome u došašću osobito doprinose psalmi koji se čitaju na zornici, odnosno molitva Časoslova. Tekstovi Psalama govore o našoj ljudskoj slabosti, strahovima i padovima, a ujedno su i milosni prozori koji daruju Božju utjehu, ohrabanje, snagu i čovjeka podižu.

Belafuški župnik don Dario Tičić smatra da su zornice svakodnevna duhovna obnova. Istaže da ljudi koji inače tijekom godine i ne dođu na nedjeljnu misu, redovito dolaze na zornice. „To je malo i žrtva, treba ranije ustati. Ali mislim da su zornice dobra protuteža pustim adventima koji se događaju oko nas. Nitko nije protiv toga da se ljudi raduju i da je veselo na ulicama. Ali to nije duh pravog došašća i biti došašća u sebi. Neka bude spoj izvanjskoga i unutarnjega. Ako je unutarnje složeno kako treba, onda će i izvanjsko imati svrhu“ ističe don Dario, upozoravajući da se zadržavanje samo na izvanjskome često pretvori u konzumerizam, nezadovoljstvo i prazninu. „Bilo bi dobro povezati jedno i drugo. Ako se spoji duhovno raspoloženje, onda će i izvanjski način biti zao-kružen kao što je adventski vijenac. Priznali to ljudi ili ne, htjeli ili ne, ipak je sve što se događa oko nas u došašću po gradovima obojano kršćanskom kulturom. To fascinira.

Nijedan religijski vođa ne okuplja toliko ljudi, da se tako spominje rođenje nekog velikana iz neke druge religije. Ali Isusa Krista kojega mnogi ne poznaju i ne priznaju za Boga, oni ga i na taj način neprimjetno primaju u svoj život. Mi ne možemo nikada Bogu staviti granicu i mi ne znamo kada Bog može nekoga i na koji način dotaknuti u njegovo srce. Bog ima svojih načina, kako doći do nečijeg srca. To je jako pozitivno i dobro“ ističe don Dario. Na mise zornice gleda kao na tihu, ali čvrstu evangelizaciju. Ljude privlači ono što je izvanredno, pa tako i zornice. Ljudima koji rade odgovara taj rani termin. „Još nije sve izgubljeno. Ima ljudi koji vjeruju, ima nas koji se trudimo, nastojimo, svjesni smo svojih grijeha, slabosti i ograničenosti. Nastojimo da to bude posluživanje dva stola, stol riječi i stol kruha. Zornica je mnogima početak da s molitvom ljudi otvaraju svoj radni dan i to je dobro. Molitva kao ključ jutra i zasun večeri. Na zornici je kao u samostanu, velika skupina molitelja. Vidim ljude koji inače nisu redoviti u crkvi, a na zornicama su redoviti u dolasku. To ima neku svoju čar“ kaže don Dario.

Pola sata prije zornice, od 5,30 do 6,00 sati na Belafuži ispovijeda župni kapelan don Marko

Dokoza. „Nismo ni svjesni značaja zornica. To je blagodat. Bog uvijek na svoj način dodiruje ljudi u njihova srca. One koji još nisu bili na zornici, potičem da pokušaju, jer šteta je da ljudi ne dožive to zajedništvo u Kristu. Na zornicu dolazimo u zajedništvo s Isusom Kristom slaviti Oca nebeskoga. To je najvažnije. I na taj način se pripremiti za njegov vremeniti blagdan. Da bismo kroz vremenita slavlja i blagdane došli do onoga najvišega, a to je biti zajedno s Bogom zauvijek“ poručuje don Dario Tičić.

Podsjeća da su u Dalmaciji nekada u korizmi bile rane mise, tzv. Petelinske mise, in galli cantus – u značenju, kada pjevaju pijetli, u zoru. Župa na Belafuži među najvećima je u Zadarskoj nadbiskupiji. Ima 11 000 župljana, 2300 obitelji. Upravo je u toj župi 1980.-ih godina njen tadašnji župnik, blagopokojni mons. Ivan Mustać, počeo sa zornicama odakle su se proširile dalje u nadbiskupiji. Početnih godina slavljenje su u staroj župnoj crkvi Gospe Majsinske.

Belafuška župljanka Dobrinka Zubac kaže: „Zornica mi je svjetlo u životu. Kad se ujutro ustanem i kad idem ususret Gospodinu, to mi je svjetlost cijelog dana. Nakon zornice krećem na posao. Sve što putem sretnem do crkve i nazad, samo Gospodinu predajem, osjećam veselje u duši i tijelu. Puna crkva je znak da je Gospodin nad nama i da je otvorio naše duše. To znači svjetlost svijeta. Nije mi se teško ustati, probudim se i prije nego mi sat zazvoni. Kad nekome idete ususret koji ispunjava vaše želje – to mi znači zornica, sveta misa. Imam to iskustvo i znam što znači početi dan s Gospodinom“.

Ante Mišković godinama ide na zornice jer mu je tada i Božić drugačiji. „Ako ne idem na zornice, nije mi ni Božić kako treba. Sve se lakše odrađuje. I na kraju mi stvarno fale te zornice. Kada završe, nekako mi je prazno. Baš bih da se nastave. To mi je duhovna hrana. Nekome je nezamislivo jutro bez kave, a meni je nezamislivo jutro bez zornice“ kaže Mišković.

Anici Ražnjević zornice znače radost i svjetlo. „Svake godine s radošću iščekujemo došašće i Božić. Bogu zahvalim svake godine što me

zdravlje toliko još služi da mogu doći. Puno mi znaće, radost iščekivanja Božića. Drugačiji mi je Božić s takvom pripravom. Iznenaduje me toliko ljudi. Mislila sam da će biti samo stariji ili koji idu češće u crkvu, ali puno je mlađih, puno ih prima svetu pričest. Čujem da su i drugim župama pune crkve, to je baš prelijepo u današnjem vremenu“ kaže Ražnjević.

Darija Santini kaže: „Na zornice me potiče dolaziti ljubav prema Bogu, da Bog i na taj način vidi našu ljubav prema njemu. Ovo je vrijeme ispita vlastite savjesti, svoje vjere, koliko je djełotvorna, životna, a koliko je tradicijski običaj. Svaki put kad počnu zornice, za mene je to baš iskorak iz sebe. Iskorak prema Bogu, pokazati – Bože, još uvijek te volimo. Usprkos svim problemima, kušnjama, društvenim i političkim neprilikama, ali baš pokazati da mi je Bog na prvom mjestu“. Osobito ju je dirnulo vidjeti na zornici ženu koja ima multiplu sklerozu. „Poslije puno godina ona je sa svojom hodalicom došla u crkvu. Vidjeti to njen oduševljenje usprkos bolesti i prognozama, ali ona je toliko radosna. Ona šalje poljupce Isusu kao malo dijete. Baš ono Isusovo, Budite kao djeca. Toliko je dirljivih prizora. Nekada neki žure na posao pa odu nakon pričesti, da stignu na radno mjesto, ali ne žele je izostaviti. Zornica je baš pokazatelj jezgre župne duhovnosti i povezanosti s Bogom. Ljubav prema zornicama u našoj župi dugo živi, još iz crkve Gospe Maslinske kad u njoj nije bilo grijanja, ali mi smo dolazili. Poručujem ljudima da budu avanturisti. Neka život kao veliku avanturu prožive s Bogom. Neka jutro pretvore u početak dana, a ne večer. Na vrijeme ići spavati i onda doći pred Gospodina“ potiče Santini.

I Mariji Ćurko zornica je predivan način kako započeti dan, snaga za život. „Puno mi pomaže u svakodnevici, u borbi protiv grijeha, da mogu živjeti novim životom, tražeći Božju riječ koja daje odgovor na sve životne situacije, da se može još više utjeloviti u mom životu. To mi je svaki dan radost i pomoć, na taj način živjeti euharistijsko zajedništvo. Jer euharistija je snaga za ovaj vremeniti život i otvara put za onaj vječni. Želim ići do kraja na zornice jer to je stvarno snaga za rast u Božjoj ljubavi, pre-

ma bližnjima i svima koje Gospodin stavlja na moj put. Kao zahvalnost Bogu za sve što mi je Gospodin darovao, za sve milosti, za njegovo milosrđe“ kaže Ćurko. Oduševljava je prizor brojnih vjernika, kojim radošću i zanosom idu na zornice. „Časoslov koji molimo, homilija i Riječ Božja otvaraju put prema dolasku Božjem, prema Božiću. Važno je imati susret s Kristom preko zornica, da doživim milost koju samo Bog može dati, a ne neke ispravnosti ili što je prolazno. Samo Gospodin daje trajne vrijednosti koje otvaraju moje srce. Jer euharistija uprisutnjuje živog Krista koji je uskrslji, pobjednik nad smrću. Zato mi je radost – jer euharistija me ozdravlja, upravlja moje korake, čini da se mogu truditi živjeti bolje, da se mogu boriti protiv grijeha, živjeti u novoj naravi koju daje Krist i njegova Crkva“ poručuje Marija. Njen brat Šime Ćurko, otac osmero djece i supruga s nekim od djece idu na zornice. „Svako jutro s radošću ustaju. Već navečer odlučuju o tome, čekaju jutro, radosni idu na zornice pa započnu školske obvezne. To je veliki Božji besplatni dar za sve obitelji koje dolaze. Pune crkve na zornicama su velika Božja milost da možemo svi dati hvalu i slavu Bogu. Jer molitva uvijek otvara vrata raja, otvara nebo, daje snagu za život, da možemo dati hvalu i slavu Gospodinu koji je velik, koji ispunja naša srca i ulazi u naše srce, da se možemo sjediniti s njim i biti jedno s njim“ poručuje Marija Ćurko.

Belafuške župljane u adventskom pohodu nadbiskupijom, na zornici je pohodio i zadarski nadbiskup Želimir Puljić predslaveći jednog jutra misu. „Naš Gospodin je pun suošjećanja. Kaže, ‘Žao mi je naroda’. Kakva je dubina u toj rečenici, kako veliko srce Isus pokazuje prema okupljenom svijetu. Svojim učenicima koji su nekoliko dana s njim povjerava da ih ne može otpustiti gladne“ rekao je mons. Puljić u propovijedi na Belafuži. „Naš Bog je Bog koji suošjeća. Suošjeća s čovjekom od prvog trenutka kada mu je okrenuo leđa. Već onda razmišlja o varijanti B. Ljude koje sam stvorio, nisu bili vjerni mojoj zapovijedi, zgriješili su, ali neću ih ostaviti same. Razmišlja o novoj Evi i vidi početak spasenja u svom sinu Isusu Kristu kojega će poslati da spasi i otkupi ljudi“ rekao je nadbiskup.

Kvalitete i odlike našeg Gospodina potvrđuje i Psalm 23 koji govori da je Gospodin pastir moj, ni u čem ja ne oskudijevam. „Čovjek današnjice većinom živi u gradovima pa možda nema jasnu sliku što znači pastir. Pastir vodi brigu o svom stadu, daje nam sigurnost i ne ostavlja nas same. Pastir izvodi stado na ispašu. Vodi brigu gdje će naći najbolju hranu. Pastir ulijeva sigurnost. Ništa mi ne fali kad sam s Gospodinom, siguran sam u njegovim rukama“ rekao je mons. Puljić, podsjetivši da smo početkom došašća čuli psalmistu koji nas poziva da se radujemo. „Trudimo se u svetom vremenu došašća doći u Dom Gospodnji. Nešto nas zove, potiče. Jer tamo ćemo čuti njegovu riječ, njegovom ćemo se riječju nahraniti. I ne samo riječju, nego i njegovim tijelom. U Domu Gospodnjem sudjelujemo na gozbi, kako kaže i prorok Izaija. Na gozbi koju Gospodin priprema. Neka nas vrijeme došašća ispuni tom sigurnošću i radošću da je Gospodin naš pastir koji nas poziva. Gospodin je pastir dobri koji vodi brigu o nama. On nas hrani svojom riječju i svojim tijelom“ poručio je nadbiskup Puljić.

ZADAR: Misa na 20. godišnjicu smrti dr. Franje Tuđmana u katedrali sv. Stošije

Na 20. godišnjicu smrti prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana, misu za pokoj njegove duše u katedrali sv. Stošije u Zadru u utorak 10. prosinca predvodio je katedralni župnik don Josip Radojica Pinčić.

„Dr. Tuđman je bio vrhunski intelektualac, znanstvenik, mislilac, strateg, a iznad svega zaljubljenik u svoj narod, zaljubljenik u domovinu. Uspio je ostvariti ono što mnogi prije njega nisu uspjeli. On je gorio i izgorio radeći danonoćno za Hrvatsku i dobrobit cijelog naroda“ rekao je don Josip, upitavši „koliko smo mi cijenili ono što je Tuđman učinio za nas. Jesmo li nastavili i htjeli ići njegovim putem? Koliko smo danas svjesni nužnosti vođenja suverenističke politike na temeljima i zasadama Tuđmanove politike?“.

„Danas se mnogi pozivaju na Tuđmana, no pitanje je, je li pravi razlog istina ili da očuvaju pozicije. Tuđman je otišao prije 20 godina, a dosta je onih koji nisu uspjeli izaći iz njegove

sjene i žele prigrabiti sebi zasluge koje im ne pripadaju. Neki drugi još uvijek se nisu pomirili s nastankom slobodne i samostalne Hrvatske. Neki pokušavaju vlastite komplekse i frustracije liječiti tako da napadaju Tuđmana. To mogu raditi samo neprijatelji vlastitog naroda. Misle da će oni biti veći ako umanje dr. Tuđmana, vođu hrvatskog naroda i vrhovnog zapovjednika pod čijim je mudrim vodstvom hrvatski narod u Hrvatskoj i u BiH izborio svoju opstojnost. Uzaludan je trud onima koji se trude protiv toga“ istaknuo je don Josip, rekvaviši kako mu je jako žao što hrvatski narod zaboravlja povijesne činjenice. Podsjetio je na povijesni kontekst u kojem se hrabro izdignuo dr. Tuđman, unatoč svim opasnostima i prijetnjama pred kojima su mnogi drugi ustuknuli.

„U to vrijeme Srbija je srušila ustav bivše Jugoslavije ukidanjem autonomije pokrajina, jednostranim donošenjem svoga Ustava koji je republičke zakone stavio ispred saveznih zakona. Prvi Opći sabor HDZ-a 1990. g. u dvorani Lisinski u Zagrebu pokazao je da je pokret dr. Tuđmana široko prihvaćen od naroda i od građana. Sudionici su izabrali za svoga vođu dr. Tuđmana, dugogodišnjeg disidenta koji se od početka 1960.-ih godina aktivno opirao grubom kršenju prava hrvatskog naroda i njegovih temeljnih sloboda. Tuđman je pobijao velikosrpske komunističke laži i krivotvorine pomoću kojih su nas proglašavali zločinačkim, genocidnim narodom u čemu i danas ustrajavaju. A mi opet šutimo“ upozorio je katedralni župnik. Podsjetio je kako je „tadašnja Tv Zagreb pod ravnateljstvom komunističkog ravnatelja nazvala taj skup u Lisinskom ustaškim saborom, uz oštре osude ekstremista Tuđmana i ostalih koji su se drznuli javno iznijeti svoja politička razmišljanja i program. S odioznošću prema stranci nastupio je i Ivica Račan koji je tada osnovanu stranu nazvao strankom opasnih namjera. To nam je izblijedilo u sjećanju“ rekao je don Josip, istaknuvši da je „pod vodstvom prvog predsjednika Tuđmana naša domovina proglašila samostalnost, izborila se za slobodu, doživjela međunarodno priznanje, postala članica UN-a i stekla sve uvjete za biti u europskoj integraciji zemalja u zapadnom svijetu kojemu smo oduvijek pripadali. Bez pot-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

pore Hrvata iz Herceg Bosne ni Bosna i Hercegovina ne bi opstala. To su povijesne činjenice koje je nemoguće promijeniti, koliko god se to netko trudio“ poručio je Pinčić.

Tragom navještaja Evanđelja o pastiru, propovjednik je rekao: „Kad se izgubi ovca, pastir je ide tražiti. Tuđmanu se nije izgubila jedna ovca, nego njih 99. Nije ih bilo lako naći. Valja zamijetiti sve pripadnike svoga naroda, voditi računa o svakom čovjeku. Nema nas napretek. Svaki čovjek, svaki život je važan. Pojedinci koji danas vode državu moraju voditi računa o svakom čovjeku u Hrvatskoj, ne samo o pojedincima. Iz dana u dan brojimo koliko nam ljudi odlazi u inozemstvo, nemaju osnovne uvjete za rad i ljudski život. Gubimo dušu. Bojim se da ne bi cijela država jednog dana izgubila dušu. Kome će ona ostati“ upitao je don Josip, podsjetivši na misao dr. Tuđmana: „Domovina će nam biti onakva kakvom je mi sami učinimo“. „Ne sačinjavaju domovinu samo oni koji su na rubu društva, nego i oni koji su nositelji vlasti. Oni moraju dobro zasukati rukave, dobro se preznojiti i ne dopustiti da itko od naroda, od tzv. malenih, propadne. Jer svaki život je dragocjen. Sačuvati i očuvati svakog čovjeka, do toga je predsjedniku Tuđmanu bilo jako stalo“ zaključio je don Josip. Istaknuo je potrebu da se dr. Tuđmanu oda ljubav, poštovanje i moli za pokoj njegove plemenite duše, jer je u srbijanskoj i JNA agresiji s braniteljima oslobođio zemlju od okupacije, predvodeći u teškim povijesnim vremenima i za Hrvatsku mnogim nesklonim prilikama, hrvatski narod u borbi za državotvornost i samostalnost.

ZADAR: Stota godišnjica rođenja zadarskog nadbiskupa Marijana Oblaka – Koncil je njegov saborski prijedlog da svećenik i puk zajedno mole Oče naš na misi učinio odredbom za sveopću Crkvu

Povodom stote godišnjice rođenja zadarskog nadbiskupa Marijana Oblaka održan je znanstveni kolokvij u subotu 14. prosinca u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa Zmajević u Zadru. Među predavačima je bio prof. dr. Ante Uglešić, istaknuti znanstvenik i bivši rektor zadarskog sveučilišta, ujedno i Oblakov nećak koji je blizak poznavatelj osobnosti nadbiskupa Oblaka.

Na kolokviju je predstavio životopis svoga barbe, kako ga je zvao, s kojim je njegova odnos ljubavi i poštovanja, a bili su upućeni i na suradnju jer su obojica društveni djelatnici. „Mons. Marijan Oblak jedan je od ljudi koji su najviše obilježili povijest Zadra u drugoj polovici 20. st. Stota obljetnica njegovog rođenja povod je da mu se zadarska sredina dostojniye oduži, jer je svojim životom i djelovanjem to zaista i zasluzio“ poručio je dr. Uglešić.

Zadarskom nadbiskupijom kao ordinarij mons. Oblak upravljao je 27 godina, od 1969. g. do umirovljenja 2. veljače 1996. g. U kronotaksi zadarskih pastira mons. Oblak je 67. zadarski nadbiskup, odnosno 44. zadarski biskup te 111. pastir u 17 stoljeća Zadarske Crkve. Mons. Oblak je posljednji zadarski nadbiskup koji je od Pape primio palij, jer to sada primaju samo nadbiskupi metropoliti.

Mons. Oblak je posljednji iz generacije velikih i zasluznih hrvatskih biskupa kojima je trebalo puno hrabrosti i mudrosti biti pastirskim, crkvenim upraviteljima u teškim godinama komunističkog režima. Baš tu činjenicu istaknuo je kardinal Josip Bozanić u homiliji mise koju je predvodio na sprovodu nadbiskupa Oblaka 2008. g. kada je poručio: „Zahvaljujemo Bogu za te slavne pastire koji su našoj Crkvi i narodu bili ponos, a nama ostaju uzori“.

Mons. Oblak je posljednji hrvatski koncilski otac koji je sudjelovao na Drugom vatikanskom saboru (1962.-1965.) na kojem je imao šesnaest usmenih i pisanih saborskikh interventa. Neki prijedlozi mons. Oblaka ušli su u službene saborske zaključke. Koliko je mons. Oblak bio pouzdan, argumentiran u tumače-

nju i odvažan u radu potvrđuje njegov prihvaćeni prijedlog na Koncilu po kojem je trajno obogatio život Crkve u cijelom svijetu, čega smo svakodnevni baštinici svaki put kada se slavi misa.

Naime, činjenica da svećenik i narod zajedno mole Oče naš na misi upravo je prijedlog mons. Oblaka na Drugom vatikanskom saboru koji je to prihvatio i time učinio trajnim trag mons. Oblaka u liturgiji cijele Crkve. „Na prijedlog nadbiskupa Oblaka prihvaćeno je i ušlo je u liturgiju cijele Katoličke Crkve da Oče naš vjernici uvijek zajedno sa slaviteljem na tihoj misi recitiraju, a na pjevanoj misi gregorijanskim napjevom pjevaju. To je, prema riječima mons. Oblaka, bio i zadarski doprinos svetom bogoslužju cjelokupne Katoličke Crkve. Na Saboru je bio u radnoj grupi s tadašnjim krakowskim nadbiskupom Karolom Wojtilom, kasnijim papom Ivanom Pavlom II. s kojim ga je od tada povezivalo i veliko osobno prijateljstvo“ rekao je dr. Uglešić.

Nadbiskup Oblak je praktički morao podizati sve bitne ustanove u Zadarskoj nadbiskupiji, jer je on nakon zadarskog nadbiskupa Mate Garkovića prvi nadbiskup koji je u poraću Drugog svjetskog rata djelovao u teritorijalno ujedinjenoj Zadarskoj nadbiskupiji od 1948. g. Tim više svjetli njegova uloga pastira kojoj je bio dorastao i na razini povjesnog zadatka, jer i nadbiskup Želimir Puljić ističe da je mons. Oblak djelovao u možda najtežem razdoblju u povijesti Zadarske nadbiskupije.

Naime, područje Nadbiskupije od 1922. g. bilo je podijeljeno između Kraljevine SHS i Italije kojoj je po Rapaljskom ugovoru iz 1920. g. prišao Zadar, dakle sjedište Nadbiskupije i četiri župe. Za preostalih 96 % teritorija Zadarske nadbiskupije u Kraljevini SHS Sveta Stolica uspostavila je apostolsku administraturu koja je bila povjerena šibenskom biskupu. Zato svećeništvo mons. Oblaka započinje u Šibeniku.

U teritorijalno cjelovito uspostavljenoj Nadbiskupiji, mons. Oblak poduzetno je krenuo s duhovnim i materijalnim podizanjem svih važnih i identitetskih segmenata jedne mjesne Crkve koji su do danas konstanta u životu Zadarske

nadbiskupije. Mons. Oblak pokrenuo je mnoge susrete na nadbiskupijskoj razini. Uveo je redovite mjesečne svećeničke susrete – rekolekcije, godišnji Svećenički dan i Katehetski dan. Svećenički dom otvorio je 1976. g., a 1978. g. za svećenstvo organizira Bolesnički mirovinški fond. U duhu koncilskih smjernica 1985. i 1986. g. osniva sedam dijecezanskih vijeća: za obitelj, pastoral mladih, za stare i bolesne, za pastoralnu kulturu, pastoral turista, rad s misionarima i za pastoral zvanja.

Caritas Zadarske nadbiskupije osnovao je 1990. g., Obiteljsko savjetovalište 1993. g., Pučku kuhinju 1996. g. Podržao je osnivanje Hrvatske katoličke udruge medicinskih sestara i tehničara Zadar 1995. g.

„Osobnost mons. Oblaka formirana je trima geslima koja je najčešće isticao: bogoljublje, čovjekoljublje i domoljublje. Ta je gesla nastojao živjeti, iako mu okolnosti u kojima je djelovao nisu bile nimalo naklonjene. Bio je izraziti rođoljub i domoljub, erudit, poliglot, čovjek iznimne karizme, čuvar i promicatelj duhovnog blaga, spisatelj, obnovitelj, graditelj i čuvar crkvene baštine. Zalagao se za nacionalno jedinstvo, teško je patio zbog stradanja hrvatskog naroda, domovine i Nadbiskupije u Domovinskom ratu. Posebnu brigu pokazivao je za očuvanje vjere, hrvatske nacionalne baštine, jezika i kulture općenito“ rekao je dr. Uglešić.

Sve te sklonosti konkretno je posvjedočio i sabrao u ustanovi koja je vidljivi trag njegove baštine u javnosti, dar domaćima i svima koji počode Zadar, kada je 1976. g. utemeljio riznicu svjetske razine – Stalnu izložbu crkvene umjetnosti (SICU), jedinstvenu i dragocjenu zbirku crkvenog kulturnog blaga od ranih kršćanskih vremena. „Posebno je bio radostan i ponosan na obnovu jedne od kolijevki hrvatske duhovne i kulturne baštine, ženskog benediktinskog samostana sv. Marije u Zadru“ rekao je dr. Uglešić, istakнуvši da je, prema vlastitom kazivanju mons. Oblaka, osnivanje SICU-a 1976. g. u teško vrijeme komunizma i povratak benediktinki sv. Marije u njihov tisućljetni samostan 1970. g. mons. Oblak smatrao najznačajnijim postignućima u svom životu.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Naime, benediktinski samostan i crkva sv. Marije razoreni su 1943. g. te su zadarske kohudrice bile primorane živjeti svoje monaštvo u sjemeništu Zmajević 26 godina, devet mjeseci i 11 dana. Benediktinice su se iz Zmajevića vratile u obnovljeni samostan 27. rujna 1970. g. u svečanoj procesiji predvođene svojim velikim prijateljem i ocem, nadbiskupom Oblakom koji se snažno zauzimao da povrate svoj samostan kojega su komunisti htjeli prenamijeniti. „To s povratkom benediktinki uopće nije bilo lako. Nadbiskup Oblak morao se boriti s tadašnjom gradskom i državnom vlašću jer je kompleks samostana već bio namijenjen za četiri muzeja: arheološki, gradski, prirodoslovni i galeriju umjetnina. Želja tadašnjih zadarskih gradskih otaca bila je izbrisati taj samostan, morao je nestati. Benediktinice su mogle ostati u sjemeništu Zmajević, ali ne u samostanu. Nadbiskup Oblak osujetio je to svojom borbom i na različite načine ne popuštajući te je doživio da se benediktinice 1970. g. presele u svoj obnovljeni samostan“ istaknuo je dr. Uglešić.

„Kao čovjeka resile su ga poniznost, skromnost, jednostavnost, pedantnost, pažnja prema svakom čovjeku. Kada su bile u pitanju crkvene i vjerske stvari pokazivao je izrazitu odlučnost i nepokolebljivost. Njegove propovijedi bile su povezane s aktualnim trenutkom i sagledane u povijesnim okolnostima, prožete iskrenim pastirskim osjećajima, brigom za pojedinca i povjerenom mu stado. Imao je istančan osjećaj za liturgiju, naglašavao je njenu uzvišenost. Poštovanje prema Božjem hramu iskazivao je vidljivim gestama i očiglednom sabranošću već pri samom ulasku u bilo koji sakralni prostor. Crkvu je doživljavao kao istinsko mjesto gdje se Bog sjedinjuje s čovjekom“ naglasio je dr. Uglešić, istaknuvši kako je „u vremenu kada Crkva nije imala stalnih prihoda, vjerovao u Božju providnost pa je gotovo proseći po svijetu namicao sredstva za obnovu i izgradnju tih objekata. Župe Nadbiskupije uvijek je rado posjećivao, najčešće u pastirskim pohodima, želio ih je upoznati iz prve ruke. Teško je podnio napuštanje službe 20 svećenika Zadarske nadbiskupije od 1969. do 1971. g. Brinuo je o trajnoj duhovnoj, pastoralnoj i intelektualnoj obnovi klera. Mnoge svećenike upućivao je na

daljnja školovanja, ponajprije na crkvena sveučilišta u Rimu“.

Mons. Oblak je bio domaćin u organizaciji velike crkvene i narodne proslave Branimirove godine u Ninu 1979. g. u spomen na trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata i veza hrvatskog naroda s nasljednikom Sv. Petra. Tijekom biskupstva mons. Oblaka proslavljeni su važne povijesne crkvene obljetnice. God. 1969. obilježena je 900-ta obljetnica povelje Mare Nostrum kojom je kralj Petar Krešimir IV. u znak zahvalnosti Bogu što je proširio njegovo kraljevstvo na kopnu i moru, darovao otok Maun samostanu sv. Krševana; 800-ta obljetnica dolaska pape Aleksandra II. u Zadar (1177.-1977.); 600-ta obljetnica izrade škrinje sv. Šime u Zadru 1980. g. Zatim, tisućita obljetnica sv. Krševana 1986. g. povodom blagdana sv. Krševana te 1985. g. proslava 700-te obljetnice posvete obnovljene i produžene katedrale sv. Stošije (1285.-1985.).

„Iznimna je bila njegova ljubav prema rodnom mjestu i župi Veli Rat. Svake godine, koliko god je mogao, tamo je navraćao. Osobito je uživao u druženju s obitelji, moru, veslanju, prirodi, dugim šetnjama, volio je ići u ribolov ‘hititi mriže’.

Kao glagoljaš bio je izrazito ponosan na liturgijsko pjevanje u rodnoj župi koje je baštinio još od djetinjstva. Uz rodno mjesto, najviše ljubavi gajio je za Zadar, grad u kojem je živio, djelovao i čije je značenje u hrvatskoj prošlosti i kulturi svugdje neumorno isticao“ rekao je dr. Uglešić.

„Živeći Kristove riječi, uvijek je želio biti ‘sluga Kristov i poslužitelj braći’. Tako se nastojaо ponašati, ostvarujući puninu svoje svećeničke i biskupske službe, najvećim dijelom u teškim okolnostima koje su ga pratile gotovo kroz cijeli životni vijek. Svoje svećeništvo prihvaćao je kao dar Duha Svetoga i nijedna žrtva ili patnja u ostvarenju te uzvišene službe nije mu bila teška“ rekao je dr. Uglešić, istaknuvši da „nikad za svoj predani i samoprijegorni rad nije tražio ili očekivao nagrade i priznanja“.

„Čitao je jako puno, redovito i revno, kad god su mu to prilike dopuštale. Bile su to knjige i

časopisi, najviše vjerske tematike, osobito na francuskom i talijanskom jeziku, a nastojao je čitati i znanstvena djela i beletristiku“ rekao je predavač. Mons. Oblak autor je sedam knjiga: Križni put (1959.), Služitelj riječi (izbor propovijedi, 1983.), Sakramenti u crkvenoj godini, TV i radio kateheze (1995.), Vjerujem (TV i radio kateheze o kršćanskom vjerovanju, 1996.), U ime Oca i Sina i Duha Svetoga prema trećem tisućljeću (2000.), Karizme – Crkveni pokreti – Laici (Verbum, 2003.), Paul Claudel – obraćenik, diplomat, književnik (Sveučilište u Zadru, 2006.). Francuskog akademika Claudela istraživao je od svojih studentskih dana na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Claudel je bio i tema njegovog diplomskog rada. S francuskog je preveo i objavio djelo Danijel Rops, Ak. Fr., Missa est (1957.). Vrijedan je i Oblakov članak ‘Povijest Zadarske nadbiskupije od 1948. do 1970.-ih godina’, objavljen u zborniku ‘Zadar i okolica od Drugog svjetskog rata do Domovinskog rata (Zavod za povjesne znanosti HAZU Zadar i Sveučilište u Zadru, 2009.). Jako je želio objaviti knjigu o odnosu Europske unije prema kršćanskom svjetonazoru na kojem je utemeljena. Pisao je do zadnjih trenutaka svoje snage i došao je do polovice teksta te knjige, no bolest i smrt spriječili su njen završetak.

Mons. Oblak rođen je na blagdan Bezgrešnog začeća 8. prosinca 1919. g. u Velom Ratu na Dugom otoku, od oca Ante Ivana i majke Marije Šimice (rođ. Uglešić), u staroj kući pobožne obitelji koju su zvali Tubijini, prema starozavjetnom proroku Tobiji. Obiteljsko prezime baštini po nadimku djedove obitelji Oblakovi, iz Brbinja na Dugom otoku, čije je izvorno prezime bilo Grgin. Rođen je kao slabašno dijete pa je odmah nakon poroda kršten u župnoj crkvi sv. Ante Padovanskoga, Marijinim imenom prema blagdanu na koji je rođen i čijoj je zaštiti preporučen. Drugo ime mu je Božo, jer su ga roditelji dočekali kao Božji dar.

„S nepunih devet godina ostao je bez oca, a skrb o njemu preuzeo je stric Marijan Ignacij s nadimkom Pobožni, koji se kasnije, također kao udovac, oženio za njegovu majku te ga je kroz život pratio kao rođeni otac. Još kao pučkoškolac pokazivao je izrazitu ljubav za Crkvu i

u njemu se rađala želja za pastirskom službom. U novoizgrađenu kuću u koju se uselio s nekoliko godina života okupljao je seosku djecu, oblačio bi seosku odjeću nalik na svećeničku i ‘služio misu’. Nakon što je u rodnom mjestu završio osnovnu školu, župnik mu je napisao molbu za prijem u Biskupsko đačko sjemenište u Šibeniku, no ta je molba odbijena. Mali Mario, kako su ga zvali u obitelji, nije se mogao s time pomiriti pa je danima jecajući plakao i molio očuha i župnika da mu pomognu“ rekao je dr. Uglešić.

Oblakov sumještanin Mate Garković, kasniji zadarski nadbiskup i župnik Vladislav Cvitanović napisali su preporuku za njegov prijem i na ponovnu molbu njegova žarka želja je uslijedila. U Šibeniku završava klasični odjel realne gimnazije i upisuje bogoslovni studij u Splitu. Zbog zbivanja u Drugom svjetskom ratu bogoslovni studij nastavlja i dovršava u Đakovu. Šibenski biskup dr. Jerolim Mileta zaredio ga je za svećenika u katedrali sv. Jakova u Šibeniku na blagdan Gospe od Snijega, 5. kolovoza 1945. g. Njegovo mladomisničko geslo je: „Zavolio sam krasotu doma tvojega i mjesto gdje boravi slava tvoja“.

Mladu misu slavio je u Velom Ratu na Veliku Gospu, 15. kolovoza 1945. g. Nakon mlađe mise biskup Mileta povjerava mu službu odgojitelja u Biskupskom đačkom sjemeništu i vjeronučitelja u državnoj realnoj gimnaziji, u kojim službama ostaje do 1949. g., neposredno nakon ujedinjenja Zadarske nadbiskupije (1948. g.). Apostolski administrator Zadarske nadbiskupije mons. Mate Garković pozvao ga je u Zadar i imenovao odgojiteljem u Nadbiskupskom sjemeništu Zmajević (1949.-1951.) te vjeronučiteljem i nastavnikom u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji. Istovremeno upisuje Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu na kojem 1955. g. diplomiра Francuski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, slovensku i srpsku književnost i Latinski jezik. Od 1955. do 1958. g. je zamjenik ravnatelja sjemeništa Zmajević, a u klasičnoj gimnaziji profesor Hrvatskog jezika i Francuskog jezika.

Papa Pio XII. imenovao ga je pomoćnim biskupom 30. travnja 1958. g. zadarskom nadbi-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

skupu Mati Garkoviću. Za biskupa (naslovnog biskupa Flavije) zaređen je 6. srpnja 1958. g. u katedrali sv. Stošije. „Biskupsku službu doživio je kao križ i breme, ne kao titulu. U svoj biskupski grb ugradio je geslo Cum Maria (S Marijom) želeći time iskazati povezanost s Gospom koja ga je pratila od rođenja i uz čije svetkovine su povezani najznačajniji događaji njegovog života“ rekao je dr. Uglešić.

Bio je generalni vikar i ravnatelj Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zadru (1958.-1968.) i nadzornik Nadbiskupske klasične gimnazije (1958.-1970.). Nakon smrti nadbiskupa Garkovića, 1968. g. izabran je za kaptularnog vikara. Sveta Stolica imenovala ga je apostolskim administratorom Zadarske nadbiskupije 24. svibnja 1969. g., a rezidencijalnim nadbiskupom 27. srpnja 1969. g. Upravu Nadbiskupije preuzeo je 21. studenoga 1969. g. Svečanost njegovog uvođenja u službu rezidencijalnog nadbiskupa bila je na svetkovinu sv. Stošije 15. siječnja 1970. g.

U Biskupskoj konferenciji Jugoslavije bio je predstojnik Odbora za pastoral turista i član Hrvatske liturgijske komisije. U tranzitnom razdoblju do ustanovljenja HBK bio je član trojke biskupa za razgovore s hrvatskom državom. U HBK je vodio Vijeće za pastoral iseljenika, selilaca i apostolat pomoraca. Prepoznavši zasluge nadbiskupa Oblaka, predsjednik Franjo Tuđman odlikovao ga je Redom kneza Branimira s ogrlicom 14. rujna 1995. g. Uz Dan Grada na blagdan sv. Krševana, zaštitnika Zadra, Gradsko vijeće Zadra dodijelilo je mons. Oblaku Nagradu Grada Zadra za životno djelo 24. studenoga 1997. g. Nagradu za životno djelo dodijelila mu je i Zadarska županija 16. travnja 2005. g.

„Zaspao je tiho i mirno, a njegova duša preselila se u Vječnost 15. veljače 2008. g. u Nadbiskupskom domu u Zadru u prisutnosti dijela svoje najuže obitelji i zadarskog ordinarija Ivana Prende“ rekao je dr. Uglešić.

Mons. Oblak pokopan je 19. veljače 2008. g. u grobnici zadarskih nadbiskupa u pokrajnjoj lađi katedrale sv. Stošije gdje su zemni ostaci i njegovog prethodnika i sumještanina Mate

Garkovića i nasljednika Ivana Prende.

U homiliji mise koju je predvodio na sprovođu mons. Oblaka, a okupio je 25 nadbiskupa, 200 svećenika i tisuće vjernika, kardinal Josip Bozanić je rekao: „Opraštamo se od biskupa Stepinčeva doba koji je službu obavlja u teškim povijesnim vremenima, koji je doživio beatifikaciju svog uzora kardinala Alojzija, nadbiskupa koji je pod predsjedanjem kardinala Franje Kuharića s drugim hrvatskim biskupima predvodio hrvatski narod u velikom jubileju kršćanstva u Hrvata. Mi nadbiskupa Oblaka pamtimo ne samo po kušnjama u kojima je ustrajao, nego i po nadi koju nam je ostavio“.

ZADAR: Nadbiskup Marijan Oblak – osnivač jedinstvene Zbirke Biblija za koju je prikupio 1112 Biblija na 200 jezika iz cijelog svijeta

„Mons. Marijan Oblak – ljubitelj Biblije“ naziv je izlaganja koje je održao mr. don Damir Šehić na znanstvenom kolokviju povodom stote godišnjice rođenja zadarskog nadbiskupa Marijana Oblaka u subotu 14. prosinca u dvorani sjemeništa Zmajević u Zadru.

Zbirka Biblija Zadarske nadbiskupije jedinstveni je projekt u svijetu čiji je osnivač i pokretnič nadbiskup Oblak. Mons. Oblak prikupio je 1 112 primjeraka Biblija na oko 200 jezika. „Nadbiskup Oblak ostavio nam je u naslijede Zbirku Biblija koje je počeo prikupljati 1987. g. Entuzijazam i želja za prikupljanjem što većeg broja primjeraka Biblija iz cijelog svijeta dje-lovala je pozitivno na svakoga tko se susreo sa Zbirkom Biblija. Zbirka čini jedinstven bibliografski opus u Hrvatskoj, a u kontekstu kolekcionara i prikupljene građe zasigurno je jedinstvena i u svijetu“ istaknuo je Šehić, dodavši da ta Zbirka „nosi trajni spomen na osobiti pečat i entuzijazam Oblaka kršćanina, nadbiskupa, ljubitelja Biblije, prije svega zanesenog slušatelja i navjestitelja Božje Riječi“.

Zbirka ima i kolecionarsku vrijednost kao cjelina prikupljenih bibliografskih jedinica s osobitostima. „Cjelokupna građa evidentirana je u Inventarnoj knjizi Biblioteke Stolnog kaptola Svetе Stošije koja se čuva u Nadbiskupskom domu u Zadru gdje se nalazi i cjelokupna građa

Biblja. Bogatstvo Inventarne knjige su uredno zabilježeni podaci, osobno unošeni rukom nadbiskupa Oblaka te naznake o jeziku, zemljji podrijetla iz koje je Biblja došla, donatoru, prigodi u kojoj je Biblja darovana, načinu na koji se došlo do pojedinog primjerka. Pod rednim br. 1 upisana je poklon Biblja mons. Pavla Kera koju je dobio na poklon prigodom svoga ređenja za svećenika u Rimu. Među darovateljima su svećenici Zadarske i drugih nad/biskupija. Zbirka posjeduje znatan broj Biblij iz osobnih biblioteka zadarskih nadbiskupa. Uz posljednji inventarni broj s datumom 8. travnja 2008. godine stoji kratki zaključak u kojem je zaključen broj bibliografskih jedinica“ rekao je Šehić.

„Zbirka je privlačila nove primjerke Biblja ugledom nadbiskupa Oblaka koji se trudio prikazati Zbirku kao vrijednost sveopće Crkve, jer brojnost Biblja svjedočanstvo je o Božjoj Riječi koja ne poznae granice ni barijere. Božja Riječ koja ulazi u kulturu pojedinog naroda i u njemu ostavlja neizbrisiv otisak duboka je poruka koja se može promatrati u svakom pojedinom primjerku prikupljene Biblje“ poručio je Šehić, istaknuvši da se „ključ razumijevanja i potpunog shvaćanja ne nalazi u brojnosti i materijalnoj vrijednosti pojedinog primjerka, nego u svijesti i poruci pastira jedne Crkve kako je Biblja – Božja Riječ, polazište i točka povratka“.

Nadbiskup Oblak Zbirku je intenzivnije nadopunjavao novim primjercima u godinama svoga umirovljenja. Do Biblja je dolazio na razne načine: putem interneta, novina, pomorci su mu donosili Biblje iz dalekih zemalja, poklanjali su mu poznati i nepoznati ljudi koji su prepoznali zanimljivost i važnost prikupljanja takve Zbirke.

„U 63 godine svećeništva i 50 godina biskupstva, mons. Oblak nebrojeno puta zastajao je nad Božjom Riječju, nadvijajući svoju dušu u potrazi za osobnim nadahnućem i utjehom, ali i snažnom porukom koju je trebao prenijeti vjerniku slušatelju u prigodi krizme, župnog blagdana, pastirskog pohoda itd. Biblja u pravom smislu postaje manual, knjiga koja se nalazi nadohvat nadbiskupove ruke, koja često u njegovim rukama biva prelistavana, podcrtava, a njene stranice i odjeljci uvijek iznova

čitani i promišljani. Biblja postaje knjiga kojoj se vraća uvijek iznova, dajući joj prioritet ispred svih drugih knjiga, ali postaje i knjiga od koje očekuje utjehu, nadahnuće, svježinu i susret sa Životvorcem, Duhom Božjim“ rekao je mr. Šehić, istaknuvši da je mons. Oblak bio zaneseni propovjednik, ljubitelj liturgije i pastor puka Božjega čiju su pozornost zaokupljala tri čvrsta uporišta: euharistija, Marija i Božja Riječ – Biblja.

„Biblja vidljivo i nevidljivo oblikuje život mons. Oblaka kao slušatelja i propovjednika, apostola. Numerički i geografski zbir velikog broja izdanja Biblje iz raznih dijelova svijeta iskaz je dublje želje – pokazati i prenijeti to divno otajstvo Utjelovljene Riječi, samog Isusa“ rekao je Šehić. Podsjetio je kako je u jednom razgovoru o Zbirci nadbiskup Oblak rekao: “Moje sabiranje Biblja nije hobi. Nisam kolezionar. Vodili su me teološka misao i svjedočanstvo vjere koliko je Božja riječ ukorijenjena u narode svijeta prijevodom Biblje, cjelovite ili djelomične, na jezik pojedinog naroda. Nikad nisam smatrao da je ijedna Biblja moje vlasništvo. Od početka utemeljenja Zbirke smatram da svaka Biblja pripada Nadbiskupiji zadarskoj. Zato je na svaki primjerak upisano Zbirka Biblja Zadarske nadbiskupije”.

Predavač je govorio i o koncilskom nadahnuću u ljubavi prema Svetom Pismu koje se ogledalo u životu mons. Oblaka. „Svjestan svoje službe biskupa, nadbiskup Oblak nalazi se pred evanđeoskim imperativom kojega je Drugi Vatikanski koncil izrekao u Dekretu o pastirskoj službi biskupa, kako je njen temelj u prvotnoj zadaci naučavanja putem naviještanja Kristovog Evandelja. Koncilsko događanje ostavlja puno dublji utisak na sudionika Koncila, koncilskog oca, tada mladog pomoćnog biskupa Oblaka“ rekao je Šehić, istaknuvši da je na mons. Oblaka djelovalo „bogato koncilsko učenje i sinodalni zanos u kojem je živio i djelatno sudjelovao i nadbiskup Oblak“. Koncil je govorio o ulozi i mjestu Svetog Pisma u Crkvi i u životu vjernika. Mons. Oblak u jednom razgovoru je rekao: “Drugi Vatikanski sabor za svakog od nas, osobito za biskupe iz komunističkog Istočnog bloka, bio je otvaranje, otkriće, doživjeti Crkvu

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

u njenoj univerzalnosti. To je događaj Duha Svetoga da to možemo jedva procijeniti”.

„U Dogmatskoj konstituciji o Božanskoj objavi ‘Dei Verbum’ Drugi Vatikanski koncil govori o tradiciji čašćenja božanskog Pisma u Crkvi i upravo u tom dijelu donosi sliku o dva stola, stolu Božje riječi i stolu Tijela Kristova. Isti broj zaključuje kako je Božja Riječ „sila, uporište i životna snaga Crkve, a sinovima Crkve ona je jedrina vjere, hrana duši, čisto i nepresušno vrelo duhovnoga života“. Citirajući tekst iz Poslanice Hebrejima 4, 12, „Živa je uistinu Božja riječ i djelotvorna“, Sabor u Svetom Pismu nalazi temelj obnove teologije, navodeći da teologija ima svoje uporište u pisanoj Božjoj riječi koja joj je zajedno sa svetom predajom trajni temelj. Sabor preporučuje svim klericima i katehetama da prianjaju Božjoj riječi neumornim čitanjem i brižljivim poučavanjem“ rekao je Šehić.

„Koncilska obnova i govor o Božjoj riječi trajno kodiraju nadbiskupov zanos, a svijest o univerzalnosti Crkve neprestano izaziva divljenje i želju da se dio te univerzalnosti Crkve prikaže u 1112 primjeraka Biblije. U svojoj knjizi ‘Paul Claudel, obraćenik, diplomat, književnik’, citirajući Claudelov odgovor na pitanje ‘Što je Biblija?’, pronalazimo i odgovor mons. Oblaka na pitanje je li Biblija umjetničko ili književno djelo. „Nipošto. Ona je ono što je najozbiljnije na svijetu. Ona je Božji saobraćaj sa svojim stvrom. Neka vrsta šifrirane poruke. Nešto gdje se radi o životu i smrti. Kao kršćanin ja sam od nje rođen, ja sam od nje živio i ja od nje živim““ naglasio je predavač.

Šehić je rekao da je to i Zbirka koja okuplja. U posebnim prigodama Zbirka Biblija na osobit način okupila je užu i širu javnost kada su predstavljena neka značajna izdanja. „Na kraju Velikog jubileja, 6. prosinca 2000. g. održan je znanstveni skup o Bibliji u Kazališnoj kući Zadar pod naslovom ‘Biblija u više od sto jezika’, ujedno i kao obljetnica 20 godina od nastanka Zbirke. Na skupu su sudjelovali bibličari iz Hrvatske i inozemstva. U dvorani sjemeništa Zmajević 25. listopada 2001. g. predstavljen je glasoviti pretisak Biblije iz 4. st. “Codex Vaticanus B” te niz izdanja “Biblia Slavica”. U Sveča-

noj dvorani Sveučilišta u Zadru 25. studenog 2002. g. svečano je javnosti predstavljena tzv. Mazarenova Biblija, tada prvi i jedini primjerak pretiska Gutenbergove biblije iz 1455. g. u Hrvatskoj. Taj primjerak dar je Nadbiskupije Mainz i tamošnjeg kardinala Karla Lehmana. Taj vrlo vrijedan primjerak numeriran je brojem 474 i dio je Zbirke. U dvorani Ordinarijata u Zadru 6. srpnja 2006. g. održana je konferencija za medije o temi ‘Put prema tisućitom primjerku Zbirke Biblija Zadarske nadbiskupije’. Tom prigodom pijanistica Morana Batković darovala je 900. primjerak Biblije “Biblia del Millenio” tiskane u jubilejskoj godini, 2000 godina od Isusova rođenja. Zbirci je pridodano i 901. izdanje na Aramejskom jeziku. Nakana konferencije bila je pozvati na „biblijski hod“ prema 1000-om primjerku Biblije. U dvorištu sjemeništa Zmajević 14. svibnja 2007. g. predstavljena je Biblija Pauperum, tisućiti primjerak Biblije u Zbirci Biblija. Biblija je dar pape Benedikta XVI. a predstavio ju je bibličar prof. dr. Adalbert Rebić. Umirovljeni nadbiskup Oblak tom prigodom predstavio je Bibliju “Ve-lislai Biblia Picta” te ostale Biblije u Zbirci koje su se pojavile nakon tisućitog primjerka“ sabrao je mr. Šehić.

Predavač je istaknuo još jednu zanimljivost: „Kao prilog Zbirci u jednoj fascikli pohranjen je kratak spis primljen iz Postulature za kanonizaciju bl. Charlesa de Foucalda u kojem postulator dopisom od 13. listopada 2006. g. obavještava i dostavlja nekoliko ovjerenih stranica pretiska originalnog prijevoda bl. de Foucalda na tureški i to Početak knjige Postanka iz 1905. g. i Evanđelje po Mateju 1, 1-25 i 2. 1-8. U prilogu se nalazi i kratki rukopis mons. Oblaka s djelomičnim prijevodom dopisa na francuskom i s notom: Potvrđio i zahvalio, Protokolarni broj: 490/2006 te njegovim vlastoručnim potpisom“.

„Predstavljanjem vrijednih primjeraka ili pozivom na prikupljanje novih, uvijek je u središtu Biblija. U svom angažmanu nadbiskup Oblak doveo je ususret Bibliji ili s Biblijom povezao pojedince i skupine, znanstvenike, kulturne djelatnike i cjelokupnu javnost. Biblija za njega predstavlja točku susreta u novom kontekstu

zajednice europskih naroda na pragu novog milenija, nudeći trajnu sigurnost vrijednosti, tradicije i svijesti o temeljnim načelima dostojanstva ljudske osobe“ poručio je mr. don Damir Šehić.

ZADAR: Nadbiskup Puljić o mons. Mariju nu Oblaku: „Bio je promicatelj hrvatske suverenosti i kršćanske Europe“

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić održao je izlaganje „Mons. Marijan Oblak: zadarski nadbiskup i promicatelj kršćanske Europe“ na znanstvenom kolokviju povodom stote godišnjice rođenja nadbiskupa Marijana Oblaka u subotu 14. prosinca u sjemeništu Zmajević u Zadru.

Nadbiskup Puljić opisao je društvene okolnosti u Hrvatskoj i Europi u kojima je živio nadbiskup Oblak a predstavljale su velike lomove i preokrete koji su preusmjeravali tokove povijesti i društvenih uređenja u domovini i svijetu. „Mons. Oblak je bio aktivni sudionik i prenositelj duha Drugog Vatikanskog sabora. Dobro je primijenio zaključke Koncila na zadarskom području. Sjećam se kako su govorili da je Zadar uzor kako se provode dokumenti Koncila. Mons. Oblak je bio i prepoznatljivi promicatelj povezanosti vjere i kulture u povijesti hrvatskog naroda te zagovornik hrvatske suverenosti koja je bila ugrožena tijekom Domovinskoga rata. On je bio i promicatelj kršćanskog duha i povijesti Europe koja je svojom povijesnom ulogom evangelizacije zadužila cijeli svijet“ poručio je mons. Puljić.

Mons. Oblak djetinjstvo i mladost živio je u sjeni Prvog i Drugog svjetskog rata. „Rodio se neposredno nakon Prvog svjetskog rata a rastao je u razdoblju između dva velika svjetska rata koja su prouzročila strašna ubijanja ljudi i uništavanje imovine. U svom djetinjstvu i mladosti proživio je nekoliko bolnih događaja koji će zasigurno ostaviti traga na njegovoj osobnosti: dok je bio dijete, Nadbiskupija je bila podijeljena. On je to u povjesnom osvrtu o Zadarskoj nadbiskupiji 2004. g. opisao ovako: „Nijedna biskupija u Hrvatskoj i Crkvi katoličkoj u svijetu nije doživjela ono što se dogodilo Nadbiskupiji zadarskoj. Našoј je Nadbiskupiji bila odsječena ‘glava’ kad je Rapalskim

ugovorom 12. studenoga 1920. g. izgubila grad Zadar, svoju glavu. Ta raskomadanost Nadbiskupije na dva dijela, talijanski i jugoslavenski, najteži je i najtragičniji događaj u njenoj dvotsućitoj povijesti“ istaknuo je Oblakove misli mons. Puljić.

„Mons. Oblak je rođen godinu dana nakon Prvog svjetskog rata. Mladu misu slavio je po završetku Drugog svjetskog rata. Mladenaštvo i studij proživio je u jednom od najtežih razdoblja Zadarske nadbiskupije, kada je grad Zadar pripao Kraljevini Italiji. Nadbiskupija je bila podijeljena. Drugim dijelom, otočnim i kontinentalnim, upravljaо je šibenski biskup, tako je mons. Oblak i završio u Šibeniku i тамо bio zaređen za svećenika. Nakon Drugog svjetskog rata Zadarska nadbiskupija obuhvaća svoje nekadašnje granice, ali u vrijeme nadbiskupa Oblaka bila je podijeljena. Zadar, Cres, Lošinj, Istra i Lastovo pripali su Kraljevini Italiji. To je bila Zadarska biskupija pod talijanskom vlašću i teritorijem, jer je Italija taj dio dobila nakon Prvog svjetskog rata. To su joj obećali pobjednici, ako se priključi njima, da će dobiti. To je, nažalost, Zadar proživio i tako je trajalo do kraja Drugog svjetskog rata. Zadar je imao svoju tešku muku u kojoj je mons. Oblak rođen, rastao, nosio je teret odgovornosti i tretre toga vremena, a onda je doživio i slobodu i nezavisnost Hrvatske“ rekao je mons. Puljić.

Nadbiskup je podsjetio i na totalno uništenje Zadra u Drugom svjetskom ratu. „Kad je Oblak studirao teologiju, njegov voljeni Zadar bio je bombardiran u više navrata, od 2. studenoga 1943. do 31. listopada 1944. g. Ne zna se točan broj zračnih napada. Čini se kako ih je prema usuglašenoj kronologiji bilo oko 47. Računa se da je tim bombardiranjima bilo porušeno oko 80% kućate da je na Zadar bačeno 649 tona bombi. Kad je nakon Drugog svjetskog rata rekao Mladu Misu pod motom ‘Zavolio sam krasotu doma tvojega’, Hrvatska je proživljala posljedice Bleiburške tragedije i brojna stradanja na križnim putovima. Komunizam je nametnuo svoju bezbožnu ideologiju koja je oduzimala crkvene matične knjige, ukidala katoličke škole, sirotišta i odgojne zavode, potirala vjerski tisak, zatvarala bolnice koje su vodile redovničke zajednice, oduzimala crkvene zgrade, zemljišta i drugu imovinu. I sve to ‘u

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

ime partije i naroda'. Početkom veljače 1952. g. ukinuto je i zabranjeno poučavanje vjeronauka u državnim školama. Bile su to godine kad je naš narod s drugim narodima srednje i istočne Europe stenjaо u zagrljaju komunističke ideologije" rekao je nadbiskup Puljić.

Mons. Oblak je bio nadbiskup u vrijeme Hrvatskog proljeća kada se mladost pojavila na pozornici svijeta. U poratnom vremenu mons. Oblak bio je svjedok studentskih demonstracija u Jaltskim dogovorom podijeljenoj Evropi. „U Parizu, Pragu i Londonu, Zagrebu, Rimu, Varšavi i Berlinu studenti su se okupljali i pjevali „Mi ćemo pobijediti“. Hrvatski mladići i djevojke godinu kasnije, izlazeći na trgove Zagreba, Splita, Osijeka i Zadra i drugih hrvatskih gradova, zatražili su više slobode i autonomije, ekonomске i političke. Bila je to uvertira u Hrvatsko proljeće koje je 1970. g. uzdrmalo strukture ondašnje Jugoslavije. Ubrzo je diktator Tito smijenio hrvatsko partijsko vodstvo, ugušio studentski štrajk 1971. g. a u javnom prostoru Hrvatske zašutjela je slobodna riječ" rekao je nadbiskup, istaknuvši da je Crkva u tom teškom vremenu počela govoriti hodočašćima u Marijina svetišta kako bi narod prepoznao korijene svoga identiteta.

„Božjom providnošću u to vrijeme na čelu hrvatskog episkopata našao se sluga Božji kardinal Franjo Kuharić, veliki poklonik bl. Alojzija Stepinca koji je 1941. g. planirao obilježiti godišnjicu prvih veza Hrvata sa Svetom Stolicom (641.-1941.). Zamisao je morala biti otklonjena zbog rata. Ali, nije bila zaustavljena. Tadašnji hrvatski biskupi nakon višegodišnjeg zatiranja katoličkog i hrvatskog imena u komunizmu, odlučili su kroz devet godina zahvaliti Bogu za dar krštenja, vjere i pripadnosti Katoličkoj Crkvi. Tako su započela narodna okupljanja u Solinu 1975. g., u Biskupiji kod Knina 1978. g. i u Ninu 1979. g. Vrhunac hodočasničke devetnice bio je euharistijski kongres u Mariji Bistrici 1984. g. gdje se okupilo preko pola milijuna ljudi.

To svehrvatsko hodočašće koje je započelo u Solinu 1975. g. predvodili su tadašnji biskupi i iskusni svećenici pastoralci. U tom devetogodišnjem hodu zahvalnosti ljudi su u znaku krunice i s krunicom prepoznali pravu snagu i

osvojili slobodu" rekao je mons. Puljić, suošćajući s nadbiskupom Oblakom: „Mogu misliti kako mu je srce bilo razdragano kad je u Ninu dočekao Branimirovu godinu, nakon teških crkvenih problema s kojima se suočio“.

„Kad je bio u svojoj 70. godini života, mons. Oblak doživio je urušavanje Berlinskog zida 1989. g. Padom toga zida europske sramote i poniženja urušila se i komunistička neljudska ideologija koja je više od pola stoljeća progona i uništavala sve što je mirisalo vjerničkim i nacionalnim nabojem. Urušavanjem te bezbožne i zločinačke ideologije probudile su se u ljudima nade za slobodom, osobito među narodima istočne Europe koji su više desetljeća stejnali pod diktatorskom čizmom komunizma. Hrvatska je, nažalost, zbog velikosrpske ideologije i agresije svoju slobodu skupo platila“ istaknuo je nadbiskup.

Mons. Oblak je bio zainteresiran i za utemeljitelje Europe i njene kršćanske korijene o čemu je počeo pisati knjigu koju nije završio zbog smrti. Znajući da se temom Europe bavi mons. Puljić, pitao je tadašnjeg dubrovačkog biskupa može li mu naći neku literaturu o utemeljiteljima Europe te mu je mons. Puljić poslao te materijale na talijanskom i njemačkom jeziku.

„Robert Schuman, Konrad Adenauer i Alcide De Gasperi bili su demokrati, praktični katalici, vjernici laici. Za Schumana se vodi postupak za proglašenje blaženim. Oni su htjeli pomirenu Europu kao kontinent mira i napretka, umjesto učestalih sukoba i ratova. Nisu željeli Europu nadmoći jednih nad drugima, nego Europu ravnopravnih naroda i država; ne Europu gospodarskog nadmetanja, nego Europu solidarnosti.

Uz tu trojicu utemeljitelja Europe mons. Oblak je osobito cijenio i našeg prvog Predsjednika dr. Franju Tuđmana. Smatrao ga je velikim i zaslužnim hrvatskim državnikom, pametnim političarom i rodoljubom i pravim Europljaninom. Slaveći misu u crkvi Svetе Mati Slobode u Zagrebu, na trećoj obljetnici njegove smrti 10. prosinca 2002., mons. Oblak je rekao:

„Zahvaljujemo ti, Gospodine, za život našega prvoga predsjednika Franje. Zahvaljujemo ti za

njegovo životno djelo. Ta on je ujedinio Hrvate, u domovini i svijetu da se oslobođimo svih povijesnih tutorstava. I budemo svoji u svojoj slobodnoj i samostalnoj državi. Zahvaljujemo Bogu što je ostvario stoljetni san: slobodnu i samostalnu državu Hrvatsku koju je ljubio i za nju neumorno radio, do posljednjih snaga. Na nama je sada nastaviti njegovo velebno povijesno djelo“. Homiliju je mons. Oblak završio molitvom neka nam „Gospodin pomogne da svoj hrvatski narod i državu volimo te da je pameću i radom izgrađujemo i unaprijedimo. Neka nam različitost mišljenja bude obogaćenje u međusobnom poštivanju i natjecanju za opće dobro naroda i države“ podsjetio je na misli svoga predšasnika mons. Puljić.

Iz zajedničkog rada na zasjedanjima BK, mons. Puljić kaže da je nadbiskup Oblak aktivno sudjelovao na konferenciji te je bio „jako uspješan nakon iznesenih mišljenja napraviti sintezu i ponuditi rješenje. Za to je imao izraziti dar“.

„Mons. Oblak iskoristio je vrijeme slobode da slušateljima pisanim i govornim načinom prenese poruku o doprinosu Crkve u razvitku hrvatske kulture u području kulture govora i ponašanja, kista i dlijeta, znanosti i glazbe i drugih kulturnih grana u životu čovjeka, društva i naroda. Osobito mu je bila na srcu glagoljica koja je kolijevka naše vjerske i narodne kulture, naši misali, lekcionari i brevijari teza-služni hrvatski književnici i kulturni djelatnici“ rekao je nadbiskup.

Nakon kolokvija mons. Puljić predvodio je misu u katedrali sv. Stošije u Zadru u zahvalnosti Bogu za svećeničko i apostolsko služenje nadbiskupa Oblaka. „Nadbiskup Oblak je bio poklonik Božje riječi, skupljao je Biblije, ali je osobito živio od euharistije jer je to središte kršćanskog života gdje nam se Gospodin daruje u svojoj riječi i tijelu. Bio je svjestan svoga apostolskog poslanja koje mu je Gospodin dodijelio službom biskupa. Apostolima, prvim biskupima, Gospodin je dodijelio zadaću poučavanja, posvećivanja i upravljanja. Taj troplet u svom bogatstvu izričaja osobito su prikazali koncilski oci na Drugom Vatikanskom saboru na kojem je sudjelovao i mons. Oblak, kad su opisivali osnovne sastavnice biskupove službe

i uloge u Crkvi. Jer, gdje je biskup tu je i Crkva“ poručio je nadbiskup Puljić.

Na misnom slavlju mons. Puljić nosio je biskupski štap nadbiskupa Oblaka, pastoral u čijem je hvatištu znak Marijinog lika jer je Gospa bila zaštitnica po kojoj je dobio ime, na čije je svetkovine imao značajne potvrde u svom svećeništvu i biskupstvu te je i njegovo nadbiskupsko geslo bilo Cum Maria – S Marijom.

ZADAR: Božićno čestitanje mons. Puljića i studenata Teološko – katehetskog odjela

Susret zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića i studenata Teološko – katehetskog odjela Sveučilišta u Zadru na kojem su razmijenjene božićne i novogodišnje čestitke održan je u ponedjeljak 16. prosinca u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru.

„Sv. Ivan Pavao II. često je ponavljao i pogodio je u srce kad je mladima govorio: ‘Vi ste nada Crkve, vi ste nada društva, vi ste moja nada!’. To je važno podsjetiti u vremenu kada se mnogi pitaju ima li nade u hrvatskom društvu i Crkvi“ rekao je mons. Puljić, istakнуvši da Crkva u mladima uistinu gleda svoju nadu. „Osobiti događaji koji su upečatljivo mладенаčki su različiti koncerti duhovne glazbe. Osjeća se kad mlađi pjevaju, kako pjevaju punim srcem i to baš duhovne pjesme, bez predaha. Osjeća se duhovni zanos koji nosi mlađe. Gledano u tom kontekstu, budućnost Hrvatske je vrlo pozitivna, usprkos crnih prognoza i tema kojima se često pune naši portali“ poručio je nadbiskup. Zahvalio je studentima na odabiru toga studija, smatrajući dobrom kombinaciju studiranje iz teološko – katehetskog područja i drugih pravaca: povijesti, geografije, sociologije, jezika. Studentima je mons. Puljić darovao Kompendij KKC-a.

Ana Albin, predstavnica studenata rekla je da taj susret zajedništva ispunji studente. „Nisu svi praktični vjernici koji studiraju na našem Odjelu, ali učimo se prihvatići jedni druge a to je bitno, jer svi smo jednaki u Kristu. Svaki čovjek je vrijedan u Božjim očima“ rekla je Albin.

Na susretu su bili i profesori s Odjela predvođeni ravnateljem dr. don Zdenkom Dundovi-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

ćem. Teološko katehetski odjel na zadarskom sveučilištu pohađa 90 studenata.

KISTANJE: Nadbiskup Puljić krstio šestero djece u župi

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić krstio je šestero djece u župi Prikazanja BDM u Kistanjama u nedjelju 15. prosinca za vrijeme misnog slavlja koje je predvodio u župnoj crkvi sv. Nikole. Krštenici su: Josip, šesto dijete Marije i Marijana Ćibarića; Rita, šesto dijete Ane i Bože Antića; Maria Angela, četvrto dijete Ana – Marije i Tome Ćibarića; Emanuel, treće dijete Jozefine i Marijana Markovića; Sara, treće dijete Marije i Roka Dučkića i Ivan, prvo dijete Mie i Paška Berišića.

Doživjeti krštenje u zajednici koja ima egzistencijalnih teškoća, kao što su Janjevci u Kistanjama gdje žive dva desetljeća, a da su obitelji brojne i ne oskudijevaju unatoč materijalnih prepreka koje su veće nego u drugim sredinama, potvrda je istinski življenog kršćanstva i predanja tih ljudi Božjem vodstvu u njihovom životu. U tu nekad i ratom opustošenu sredinu Janjevci su donijeli svoju otvorenost životu i istinska su oaza plodnosti koja je učinila da puštinja procvjeta prisutnošću najvrjednije Božje slike – čovjekom.

Kistanjski župnik don Ivan Perković na misi je rekao: „Janjevačke obitelji uvijek su bile otvorene životu. Ovo svjedočanstvo brojnih krštenja ohrabrenje je mlađima da tako nastave. U njihovojo 700 – godišnjoj povijesti, Janjevce su uvijek krasile ljubav prema Bogu, obitelji i prema domovini Hrvatskoj. Bila im je daleko, ali uvijek im je bila u srcu. Nova strujanja u društvu su protiv obitelji, protiv rađanja djece, ali Janjevci se ne daju i ne predaju. Neka tako i ostane, da budu brojne obitelji, ono što oduvijek krasiti janjevačku zajednicu.“

Koliko su ti ljudi praktični vjernici i molitelji potvrđuju i osobna svjedočanstva dviju majka koje su krstile dijete. Ana (33) i Božo (33) vjenčali su se s 23 godine i imaju šestero djece čija su imena: Anastazija, Andrija, Mihael, Marija, Anton i Rita. Oboje su iz obitelji sa sedmero djece. „Ništa nas ne sputava u stvaranju velike obitelji. Anastazija je došla prva i krenulo je

Otvorila sam se životu i dragi mi je zbog toga. Jako lijepo je biti majka brojne djece. Jako je veselo, živahno i sretno. Najljepše nam je kad dođemo u crkvu. U crkvi se osjećamo najsretnije i najljepše. Bez molitve, bez Boga ništa. Bez Boga niti jedno dijete ne bi bilo, a ne šest. Ne oskudijevamo u ničemu. Ni u sreći ni u novcu ni u ničemu“ kaže Ana koja je rađala svake druge godine, počevši od 2009. g. Voljeli bi da je suprug zaposlen, muž radi samo sezonski, pa su ljeti djeca bez oca. „Ali bez Božjeg dopuštenja ni toga ne bi bilo“, kaže. Ona nipošto nije nezadovoljna. „Ne, vidi se valjda iz prilожenog“, uzvraća s osmijehom. Zaista, Ana zrači velikom vedrinom. Ljudima poručuje: „Samo vjera u Boga i pouzdanje, prvenstveno u Božju Providnost. Kasnije će sve biti. Ali najprije Božja providnost i prepuštanje Božjoj volji. Mi imamo to iskustvo. Nije da mi uvijek imamo materijalno. Ali kad se prepustiš, Bog sipa milosti materijalno i duhovno, na sve načine. Sva djeca su zdrava i bez ikakvih nedostataka. Sve je kako treba“ ističe Ana. Pomažu im roditelji i rodbina. „Kažu da je Rita svetica nemogućega, zbog toga je naša kćer i dobila to ime. Bili smo u devetnici sv. Riti kad smo saznali da je curica. Onda smo odlučili ime Rita. Ona je ‘prosudila’. Nekad smo na trenutak pomislili da li otići iz Kistanja, ali uvijek se sjetimo da je ovdje sv. Nikola, tu smo kod Majke Bezgrešne. Tako da ne možemo ići dalje odavde“ poručuje Ana.

Jozefina i Marijan Marković roditelji su Antoinije, Filomene i Emanuela. „Porod Emanuela je treći carski rez ali to me nije omelo. Sve sam prepustila u Božje ruke, zato se i zove Emanuel, što znači, Bog je s nama. Imamo jako vjeru u Boga. Bila je rizična trudnoća, imala sam anitijela u trudnoći i bilo je jako rizično. Trebale su dvije transfuzije kad se Emanuel rodio, dvije izmjene krvi je imao. Ali sve Bogu u ruke i sve je dobro završilo. Sada ima deset tjedana, Bogu hvala, živ i zdrav. Imala sam strahove, ali molila sam Boga. Bilo je teško da ga podojim, nije bio sa mnom neko vrijeme nego na pedijatriji. Ali molila sam Majku Božju da mi pomogne da ustanem, jer to je bio treći carski rez. Majka Božja je pomogla, ja sam ustala. Sve u Božje ruke“ kaže Jozefina. Njen muž je nezaposlen, no uspijevaju podizati obitelj. „Uz Bož-

ju pomoć, može se. Kako se kaže, gdje ima za dvoje, troje da jedu, ima i za četvero i za petero. Emanuel je zdrav, nikakvih posljedica, nikakvih problema. Bilo je u početku i krvarenja na mozgu, ali sad je sve u redu. Sve je nestalo. Doktor je gledao i rekao: 'Ovdje nema ničega, kao da ničega lošega nije ni bilo'. To je čudo. Poručujem ljudima, Ne bojte se, Bog je s nama – Emanuel" kaže Jozefina. Njena majka rodila je osmero djece, a suprugova majka rodila je desetero djece.

Nadžbiskup Puljić u propovijedi je govorio o potrebi strpljenja u životu. To je osobito važno u životu roditeljstva, a govor o nadi u čekanju podrška je Janjevcima koji su pokazali jakost u povijesnim kušnjama opstanka. „Život je nepredvidiv pa nastanu nejasnoće, dvojbe. Živimo užurbanu, nestrpljivo i napeto“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je strpljivost vidljiva u zakonitosti prirode. „Kad ratar obradi njivu, strpljivo čeka i prepusti prirodi da odrađi svoje. Prati kako žito raste, klasa i zrije, je li žito niklo ili ga je mraz oštetio. Suvremena tehnika koja je brza i sve se na brzinu želi postići, ne može u tome ništa izmijeniti ni preskočiti prirodni proces čekanja, zalijevanja. Priroda ne poznaje žurbe nego ima vlastite zakone koji se moraju poštovati. Tako je i s mnogim drugim stvarima u životu“ rekao je nadžbiskup. I djeca provode devet mjeseci u utrobi majke. „Usprkos suvremenim dostignućima, proces čekanja djeteta devet mjeseci oduvijek je isti. Majka najbolje zna koliko treba čekati na djetetovu

prvu riječ, prvi samostalni korak. To je prirodni proces koji zahtijeva da roditelji budu strpljivi. Isto je kad želimo završiti neku školu, studij. Valja nam se oboružati strpljivošću i ustrajnošću. Jer bit će puno ispita, padova i neuspjeha, ali valja ustrajati“ potaknuo je nadžbiskup, istaknuvši da „duhovni vođe i psiholozi najbolje znaju koliko vremena i strpljivog rada treba da bi se netko izgradio u zrelu i odgovornu osobu. Uostalom, taj proces i nije nikada završen nego traje cijelog života. Tko želi napredovati, mora pokazati puno strpljivosti. Potrebno je mnoštvo malih koraka, ali bez kojih nema napretka“.

„Ljudski život poznaje samo prirodne zakonitosti strpljivosti i čekanja. Na to nas je potaknuo Isus kad je ispričao prispopobu o pšenici i kukolju koje gospodar usjeva pušta da zajedno rastu do žetve. Jer nestrpljivo čupanje kukolja, kako su htjeli njegove sluge, moglo bi koštati i samu pšenicu. U dan žetve bit će sve jasno, što je što. I nestrpljive učenike koji htjedoše da Isus gromom udari po selu koje ih nije primilo i ugostilo, Isus oštro opominje – nije to način kako Bog razmišlja i djeluje. On ima vremena i strpljivosti. Ako Bog ima strpljivosti s nama, i mi bismo morali naći strpljivosti za sebe i za druge. Kad osjetimo kako je nama teško biti strpljiv s drugim, sjetimo se da je i nekome teško biti strpljiv s nama“ rekao je nadžbiskup, upitavši: ako je suvremeni čovjek postao tako nestrpljiv, što je s njegovom nadom. „Je li nestrpljiv jer nema nade i pouzdanja da će se obećano dogoditi? Došaće je vrijeme nade i čekanja. Starozavjetni ljudi i proroci znali su doći u nedoumicu i nejasnoću sa svojom vjerom i nadom, kako se nikako ne ostvaruje ono što je Bog davno obećao“ rekao je mons. Puljić. Podsjetio je da je takvu kušnju dopustio i svom vjernom proroku Ivanu Krstitelju. „I on koga je Isus pohvalio da se takav od žene nije rodio, nije bio pošteđen takve kušnje, napasti i nejasnoće. I nije mu bilo lako. Izvršio je što mu je Bog naložio, a u tamnici iz koje više ne može živ izaći, pita je li to onaj koji ima doći

ili drugoga trebamo čekati. Je li možda sve bilo uzalud. Ivan je došao u kušnju, ali čuvši za Isusa i njegova djela želi konačno biti siguran. Ivan želi biti siguran. To je u naravi ljudskoj. Nije nam drago kad smo nesigurni, kad je oko nas nesigurnost. Osjećamo potrebu sigurnosti i stabilnosti“ rekao je nadbiskup.

Isus je Ivanu Krstitelju mogao direktno odgovoriti da je on Mesija, i sam je pokazao na Isusa da je Jaganjac Božji koji oduzima grijehu svijeta. „Isus mu ne odgovara tako, nego proročkim navještajem daje do znanja da je Mesija tu, blizu, stiže. ‘Evo Ivane, slijepi progledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju a siromasima se navješćuje evangelje’. Sve su to proročka obilježja po kojima je Ivan mogao zaključiti, to je Mesija. Ivanu je tada postalo jasno da je mesijansko vrijeme započelo. Slično je Isus rekao i Židovima. Ako ne vjeruju njemu i njegovim riječima, neka vjeruju djelima koja čine. Jer ta djela čovjek ne može činiti svojom snagom. Bog nas poziva na ta djela, da djelima pokažemo kako vjerujemo onome koji je došao i da iščekujemo onoga koji će doći, pohoditi naše obitelji, mjesta, blagosloviti nas i reći ‘Strpite se još malo, Mesija stiže’. To ćemo najbolje prepoznati ako činimo dobro. Ne vrijede samo riječi. Kad progovore naša djela, Bog je nad njima“ rekao je nadbiskup Puljić, zaključivši na vještenom riječju sv. Jakova: ‘Dječice, strpite se. Očvrsnite srca vaša jer dolazak Gospodnjeg se približio’.

Janjevcu u Kistanjama i njihove brojne obitelji potvrđuju kako, u okolnostima koje njih okružuju, takva djela u velikodušnosti prema daru brojnih života čovjek ne može činiti svojom snagom, nego predan u Božju pratnju i blagoslov.

Nadbiskup Puljić svakoj obitelji krštenika uručio je novčani prilog, dar Zadarske nadbiskupije. Janjevcu su darovali nadbiskupa

umjetničkim radom Posljednje večere i košarom plodova.

ZADAR: Pohod nadbiskupa Puljića Caritasu: „Pozvani smo biti caritas u sredini gdje živimo“

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je u utorak 17. prosinca Caritas Zadarske nadbiskupije gdje se u Prenoćištu Sv. Vinka Paulskog susreo s beskućnicima, a u Pučkoj kuhinji s roditeljima poginulih hrvatskih branitelja uz agape.

Beskućnicima je poželio da ne borave još dugo vremena u prenoćištu, ali kad su već tu, neka se osjećaju kao kod kuće. Don Dario Matak, ravnatelj zadarskog caritasa, rekao je da je beskućništvo poput privremenog egzila. „To je pomoći ljudima u nevolji koji su doživjeli nesreću da su ostali bez krova nad glavom, raspale su im se obitelji, neki su izgubili i samopoštovanje prema samima sebi, dali su se porocima. To je kutak koji nikad ne može zamijeniti dom, obitelj, svoj vlastiti kutak, vlastitu slobodu. Tu postoje pravila koja se moraju poštovati, postoji zaštitar da se nitko ne osjeća ugrožen, radi njihovog dobra. Drago mi je da im je nadbiskup poželio da se ne zadrže dugo u prenoćištu nego da što prije uspiju steći dom gdje će biti svoji na svome“ rekao je don Dario, istaknuvši da se vjera u caritasu pokazuje djelima: „Vjera je najjača kad se o njoj puno ne govori, nego kad je

potkrijepljena djelima, kad se podrazumijeva činiti dobro“.

U susretu s roditeljima piginulih branitelja, nadbiskup je rekao da je božićno vrijeme razdoblje kad se obitelj više druži. „Za Božić se pokušavamo naći zajedno. Božić je blagdan zajedništva. Bog je došao među nas jer Bog nas voli i želi da se svi ljudi spase. Zato je podnio muku, da nam donese spasenje“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da u Božiću razmišljamo o radosti rođenja djeteta. „Dijete razgaljuje, otvara oči i srce roditelja. Dijete je u središtu. Božićno dijete Isus Krist je u središtu naše pozornosti. Kad ovih dana hodam po župama Zadra, divim se kako su ljudi spremni ujutro ranom zorom poći na zornicu. Isus privlači. Isus je najdraži i najbolji gost, prijatelj. Zato nam je draga kad osjetimo njegovu blizinu i žurimo se da ga susretnemo“ poručio je mons. Puljić, naglasivši da u Božiću doživljavamo susret s djetetom, s milošću da je Bog došao k nama. „I u sakramenu spovijedi doživljavamo njegovo milosrdno srce koje nas razumije, koji naše mane i grijeha prašta, odrješuje. Na taj način najbolje se pripravljamo za susret s njime“ rekao je mons. Puljić i poželio roditeljima Božji blagoslov. Tonka Bajlo, predsjednica Udruge zahvalila je nadbiskupu što se susretnu u caritasu za svaki Božić, čime se nastavlja tradicija njegovog predšasnika nadbiskupa Ivana Prendě koji im je također svaki put uputio riječi ohrabrenja i utjehe.

Ravnatelj Caritasa Matak rekao je roditeljima da nesebičnost i žrtva njihovih sinova ostaje za vječnost. „To je ono što ostaje kod Boga. I oni su također kod Boga. Vi niste prestali biti roditelji njihovom smrću, duhovne i roditeljske veze ostaju. Vaša ljubav prema njima i dalje ostaje. U Bogu nitko i ništa nije izgubljeno. Mi vjerujemo da oni koji su otišli i završili svoj ovozemaljski život, da oni i dalje žive na Bogu poznat način. Naša vjera je vjera života, ne smrti. Vjera pobjede života nad smrću, što se ostvarilo u Kristovoj muci, smrti i njegovoj žrtvi koju je za nas podnio iz ljubavi“ rekao je don Dario, istaknuvši da je lijepo što postoji Udruga roditelja piginulih hrvatskih branitelja i što su povezani u istoj боли, istoj nadi, što se znaju međusobno tješiti i čak radovali.

Bol gubitka djeteta najbolje poznaju oni koji su to doživjeli. „Mi drugi to možemo poštovati i njihovu svetu uspomenu na njihovu djecu, piginule hrvatske branitelje koji su ugradili svoje živote u našu domovinu, ono što danas imamo. Ne smijemo ih nikada zaboraviti. Uvijek moramo isticati njihovu žrtvu koja mora biti poticaj novim generacijama da se žrtvuju za slobodu ljudi i dobrobit svih građana, da se nitko u zemlji ne osjeća obespravljen ni u kojem smislu“ rekao je don Dario, naglasivši da je utjeha koju može prenijeti tim roditeljima božanska utjeha. „Naše ljudske riječi, koliko god bile lijepe, ostaju na željama, a Božje riječi imaju moć u sebi, snagu života vječnoga. Božja riječ oslobađa od smrti, preporuča na novi život, otvara nam nove obzore, nove nade, učvršćuje nas u sigurnosti da ćemo se jednog dana svi zajedno susresti u radosti s onima koji su otišli pred nama. Roditeljstvo smrću djece ne prestaje, ljubav prema djeci traje i taj odnos i s druge strane nije prekinut jer se temelji na Bogu“ rekao je Matak.

Don Dario je rekao da riječ caritas znači ljubav, a ustanova Caritas je konkretan izraz kršćanske ljubavi u kojem na otvorena vrata mogu naići svi koji su u potrebi. „Nikoga ne odbacujemo i želimo pomoći ljudima koliko god je moguće. Caritas ne može ispuniti sve potrebe u svijetu i nije samo caritas pozvan činiti dobro, nego smo pozvani svi kao vjernici. Pred blagdane se osjećamo više bliži jedni drugima, osjećamo potrebu učiniti nešto u ljubavi za bližnje i svoju dušu. Čovjeka treba veseliti ne što stekne za sebe, nego što podijeli s drugima, kad drugoga daruje i što pokloni drugima, kad usreći nekoga s dobrim djelom, gestom“ rekao je don Dario. Caritas je jedna od institucija koja pomaže, „ali svi smo pozvani biti caritas u sredini gdje živimo, osobito među ljudima u potrebi. Koliko god netko ne imao, svatko ima mogućnost nekome dati nešto od sebe, ne samo materijalno. Ne iscrpljuje se sva pomoći u materijalnome. Ljudima se puno pomaže i kroz lijepu riječ, blizinu, razgovor, kad ih netko ima saslušati, kad pred nekim mogu otvoriti svoju dušu, kada u nekoga mogu imati povjerenja“ rekao je don Dario Matak, ravnatelj zadarskog caritasa.

ZADAR: Susret zadarskog nadbiskupa Puljića s lokalnim vlastima i zahvala međijima

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je u četvrtak 19. prosinca Vijećnice Zadarske Županije i Grada Zadra gdje se susreo s Božidarom Longinom, županom Zadarske županije i Brankom Dukićem, gradonačelnikom Grada Zadre te njihovim suradnicima, dožupanima i dogradonačelnicima. To su tradicionalni božićni susreti nadbiskupa i predstavnika lokalnih vlasti koji se održavaju svake godine, naizmjence u vijećnicima odnosno Nadbiskupskom domu u Zadru.

Župan Longin izrazio je nadbiskupu zadovoljstvo zbog više uspješnih pokazatelja ostvarenih na zadarskom području 2019. godine. To su rekordan broj zaposlenih, 62 000 ljudi, rekordan broj nezaposlenih te nakon duže vremena rekordan broj novorođene djece, 1500 (2018. g. bilo je oko 1300 novorođenih). Tome su doprinijele i demografske mjere u vidu novčane pomoći za svako novorođeno dijete u iznosu od 5000 kn koje su davali Zadarska županija, općine i resorno ministarstvo. „Ekonomski segment nije najvažniji, ali to je jako važna stavka i znak podrške obiteljima koje žele djecu. Treba raditi, stvarati. To je utješno, znak nade za našu budućnost. Drago mi je zbog tih pozitivnih informacija u prilog razvoju naše domovine“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da su ljudi najveće bogatstvo svake zemlje.

„Dužnosnici koji obnašaju vlasti dužni su dati najbolje od sebe i najbolje programe za dobro čovjeka i naših sredina. Važno je i stvarati dobru klimu, optimizam, a ne širiti negativizam. Podsjećam da je zadarska morska luka Gaženica 2019. g. dobila nagradu za najbolju luku na svijetu u konkurenciji 100 luka iz cijelog svijeta. U tolikoj konkurenciji luka iz daleko razvijenijih zemalja nego što je Hrvatska, naša zadarska, hrvatska luka pobijedila je kao najbolje osmišljeni projekt. To je omogućilo porast putnika od 1000 %, a ne od sto posto“ istaknuo je župan Longin.

Nadbiskup je na susretu sa županom podsjetio na svoj nedavni boravak u Hrvatskoj katoličkoj

misiji u Londonu, u kontekstu iseljavanja Hrvata. Pohvalio je Hrvatsku inozemnu pastvu rekavši da su hrvatski svećenici i službenici u pastvi „zaista dali sve od sebe“ u prihvatu Hrvata u svijetu i pomoći njihovoj prilagodbi u novim sredinama. „Zahvalio sam našim ljudima vani za sve što su učinili pomažući Hrvatsku. I rekao sam im: Opet nam trebate kao pomoć. Ali ovaj put na drugačiji način. Molim vas, kad vam vaša rodbina kaže da žele doći gdje i vi, prenesite im punu istinu o vašem životu u stranom svijetu. Recite im da ih ne čekaju med i mljeko. Čeka ih 15 sati rada dnevno, podstanarstvo s visokim plaćanjem najma i drugi veliki troškovi raznih usluga. Mnogi koji su otišli stradali su psihički i fizički, a to se skriva. Treba reći cjelovitu i punu istinu našim ljudima“ istaknuo je nadbiskup Puljić.

Mons. Puljić zahvalio je predstavnicima vlasti za suradnju koja se osobito ostvaruje u redovitim mjesечnim izdvajanjima novčanih sredstava kojima Grad i Županija pomažu mnoge socijalne projekte zadarskog caritasa. Sve je to u prilog egzistencije dostojeće čovjeka čije dobro mora biti svrha i cilj djelovanja svih institucija u društvu. Mons. Puljić na susretima je bio u pratinji mons. Josipa Lenkića, generalnog vikara Zadarske nadbiskupije i tajnika don Damira Šehića.

Tijekom snimanja svoje božićne čestitke u petak 20. prosinca, mons. Puljić poželio je svim medijskim djelatnicima blagoslovjen Božić i milosnu Novu Godinu. „U prvoj asocijaciji gledajući novinare kao medijske posrednike radosnih i drugih vijesti, mislim na ono što je Nebo učinilo u vrijeme kad je Isus došao na ovaj svijet. Onda su anđeli došli i javili tu vijest. Anđeli su bili prvi izvjestitelji. I vi pokušavate kao oni, donositi radosne vijesti. Zahvaljujem vam za sve dobro što činite, što izvješćujete i što se služite suvremenim pomagalima da ljudima donesete Radosnu vijest i sve druge vijesti za koje su zainteresirani“ rekao je nadbiskup Puljić u obraćanju medijskim djelatnicima.

ZADAR: Nadbiskup Puljić pohodio Istražni zatvor u Zadru

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je Istražni zatvor u Zadru u petak 20. prosinca u pratnji zatvorskog kapelana fra Žarka Relote. Na susretu sa zatvorenicima uputio im je prigodnu riječ a razgovarao je i s upravom zatvora.

„U ove dane osobito pripremamo svoje duše za susret s Isusom. Isus se jedanput rodio, u povijesti, ali on se svake godine želi iznova roditi u našoj duši, u našim obiteljima i mjestu, jer sam Isus je rekao, gdje su dvojica ili trojica sabrani u moje ime, ja sam s vama, ja sam među vama. U tom kontekstu i ja sam došao vama. Želim da i vi osjetite u ove svete dane, kada ste i odvojeni od svojih bližnjih, imate svoje muke, tjeskobe, probleme, ali da imate osjećaj da niste sami. Isus dolazi k vama. Želi se roditi u vašem srcu, želi se roditi i u vašem okruženju. Isusu vas želi pohoditi i donijeti vam svoj blagoslov“ rekao je mons. Puljić zatvorenicima. Poželio im je blagoslovljen dan Isusovog rođenja i Novu godinu, da bude ispunjena nadom koja je osobito njima jako potrebna i s ljubavlju koju je Isus donio.

Fra Žarko je zahvalio nadbiskupu za dolazak, kao znak pažnje koji znači svakom čovjeku, kada ga netko, a osobito crkveni pastir, pohodi. „U ove dane oni nisu sa svojim obiteljima, ali neka osjete da imaju Crkvu kao obitelj i nas kao one s kojima se mogu susresti unatoč okolnostima u kojima se nalaze“ rekao je fra Žarko. Zahvalio je pravosudnim policajcima za suradnju i izrazio zadovoljstvo kako zatvorenici pristupaju i sakramentu isповijedi. „Nekada se dogode propusti u životu. Zato u vremenu koje provedu u zatvoru razmišljaju o svojim propustima, mnogi odu i ohrabreni. Životna škola je svakome uvijek dobro došla, ljudi je proživljavaju na različite načine. Svaki čovjek ima neke svoje zidine, ali momci u zatvoru će gledati da se što prije riješe tih zidina. To znači nastojati za Božić i u Novoj godini biti što bolji, kako bi se riješili sredine koja nije prirodni ambijent u kojem čovjek mora biti“ rekao je fra Žarko Relota.

Nadbiskup je blagoslovio zatvorenike zamolivši da žive po Božjem zakonu. Knjižnici zatvora darovao je knjige duhovnog sadržaja kao i životopise svetaca da ih zatvorenici čitaju i nadahnjuju se spasonosnim životnim vrednotama na putu pokajanja i obraćenja. Darovao im je i krunice i novogodišnje kalendare.

ZADAR: Božićni susret učenika u Katoličkoj osnovnoj školi Ivo Mašina

Božićni susret učenika i roditelja te djelatnika Katoličke osnovne škole Ivo Mašina održan je u četvrtak 19. prosinca u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru u čijoj zgradi školu u razdoblju do izgradnje posebne školske zgrade pohađaju dvije generacije od 33 učenika: 21 učenik u prvom razredu i 12 učenika u drugom razredu. I taj je susret pokazao kako katolička osnovna škola sve više osvaja srca zadarskih roditelja, ispunjenih zadovoljstvom i radošću što su ispravno procijenili i odlučili upisati svoje dijete u školu pred kojom je sjajna budućnost, a na čijem povijesnom početku i uspjehu stoje upravo oni – svojim povjerenjem, predanjem i raspoloživošću otvoreni za izvrsnu suradnju.

Učenici su izveli scenske prikaze Primimo Isusa, Isusu za rođendan, O čemu razgovaraju zvjezdice u Svetoj noći te su ispričali zašto je važno graditi mostove. Pjevali su i recitirali, a pjesmu ‘Ditiću moj Bože’ izveli su roditelji 1. raz. s učiteljicama Tamarom i Martinom.

Učenici su rekli kako su se dugo i radosno pripremali za taj program te su poručili da je došašće vrijeme ljubavi, zajedništva i dobrih djela. Don Roland Jelić, ravnatelj škole, rekao je da su programom i na taj način željeli posvjestiti koliko škola znači u životu djeteta. „Sve što su učenici pokazali ostvarili su zahvaljujući onome što je svima nama u životu potrebno, a to je zajedništvo. Pričom o mostovima pokazali smo koliko je važan lanac dobrote i poručili kako trebamo živjeti – koliko je lijepo činiti dobro, biti zajedno. Kao pojedinci ne možemo puno, ali kao zajednica možemo učiniti zaista puno“ poručio je ravnatelj Jelić.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić istaknuo je kako je lijepo biti zajedno te je čestitao učenicima kako su srcem pripremili predstavu. U dvije

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

godine svoga djelovanja, škola je već ostvarila pohvalni rezultat u prvoj generaciji polaznika. Učenice 2. razreda na likovno – literarnoj izložbi 'Na Božić kod nas' u Kneževoj palači u Zadru dobile su nagrade: Nina Kovačević osvojila je nagradu za likovni rad između jako puno izvrsnih radova učenika iz drugih zadarskih škola, a u literarnoj kategoriji radova istaknula se Anđela Nemarić opisom božićnih običaja u svom domu i mjestu. To je za te učenice i cijelu školu veliki uspjeh i ponos. Prisutni su nakon predstave ostavili dobrovoljni novčani prilog a zauzvrat su uzeli prigodne ukrase koje su u radiionicama izradili učenici s učiteljicama i roditelji.

„Prekrasno je bilo, stvarno su se potrudili i ostavili nas bez teksta. U školi je sve izvrsno, zadovoljna je kćer Aurora i mi kao roditelji, s njenim radom i napretkom i sa svime u školi. Škola je ispunila sva naša očekivanja. Upisali smo kćer tu prvenstveno iz vjerskih razloga jer želimo da živi i da se odgaja u katoličkom duhu. Smatram da je to najbolje i najzdravije okruženje za nju. Ako netko tako osjeća i želi, u dobroj namjeri, neka upiše dijete u katoličku školu“ potaknula je mama Emina Ivulić.

Alen Maračić, tata prvašica Roka, pratio je za gitarom izvedbu dviju pjesama. Profesor je Povijesti i Latinskog jezika i radi u srednjoj školi 11 godina. „Nastojim iskoristiti talente djece i dati sebe koliko mogu. Nadamo se da će i kćer Ema za godinu i pol krenuti u katoličku školu. Drago mi je da se pojavila ta škola jer radeći u sustavu obrazovanja mislim da takav tip odgoja još uvijek osvjetljava priču o odgoju, a ne samo o znanju. Želimo da nam dijete bude čovjek, intelektualac i katolik. Zato smo ga tu upisali. Znanje se može steći i putem interneta i drugdje, ali odgoj se ne može steći bilo gdje. Radim u školi i znam kako funkcionira sustav. Poručujem roditeljima da ne izbjegavaju katoličke škole, bili vjernici ili nevjernici, bili manje vjernici ili više vjernici. Rezultate i plodove na svojoj djeci stvarno će primijetiti“ rekao je Maračić.

Prisutni su dobili i duhovnu poruku o Božiću koju su priredile učiteljice za ponijeti je sa sobom kao poticaj u promišljaju otajstva Božića. Istakнуvši da u Božiću čovjekoljubivost

kuca na vrata čovjeka, školarci su poručili da se u Božiću Bog rodio među nama, ljudima, u čežnji za čovjekom, spremam za čovjeka – ne samo živjeti, nego i umrijeti. „Želimo podignuti molitvu i srce u čestitku Isusu iz Nazareta za njegov rođendan. Rodila se ljubav, sišla je pravda među nas. Pojavila se Božja čovjekoljubivost na zemlji. Božić je dan u kojem je Bog postao povjesno opipljiv i vidljiv, kada je počeo šetati našim cestama i dvorištima, stanovati u našim kućama i boraviti u našim domovinama“ piše u božićnoj čestitci katoličke škole Ivo Mašina.

„Božićne pjesme i ugođaj, okićeni borovi i radost djece, radost na licima ljudi, puni stolovi i puna srca znak su toga velikog događaja. Izvanjsko slavlje će izblijedjeti, božićne pjesme će utihnuti, nestat će bogatstvo našeg božićnog stola. Iznijet ćemo božićno drvce ali će ostati sjaj Boga. Mirisat će njegovo milosrđe, dobrota i vjernost, jer Bog nas je zagrlio i on nas prati. Bog je povjesno postao čovjekom. Ostavio je povjesne tragove među nama. Isus Krist živi i pobijeđuje u nama i u svijetu svako zlo, smrt, grijeh, zle duhove i nedaće. Mitologije svijeta bili su samo znakovi, a Isus je stvarnost. Mitologije su sjena i čežnja čovječanstva, a Božić je ispunjenje svih čežnji. To je svjetlo i život“ stoji u čestitci roditeljima ističući da je Božić ponuda čovjeku, osobna poruka čovjeku, naš osobni dolazak osobi Boga.

„Mi smo Bogu važni. Ti si Bogu dragocjen, zbog tebe je sišao nad zemlju. Bog želi tvoj veliki Da. Pruži nekome ruku pomirnicu i ruku dobrote, pruži nekome čašu pića ili komadić jela, podaj barem komadić svojih osjećaja. Tako ćes ti sam postati Božić i njegovo slavlje. Tako ćemo domovinu učiniti punijom blagostanja, mira i slobode. Neka te blagoslovi Nebo preko sjećanja na betlehemsku štalu i Dijete Isus u njoj rođeno za sve nas“ poručili su prigodnim tekstom djelatnici KOŠ-a Ivo Mašina Zadar.

ZADAR: Adventski susret 'Maranatha – Dođi' kod benediktinki Sv. Marije

„Maranatha, Dođi – Iščekivanje dolaska Gospodina našega Isusa Krista“ naziv je adventskog duhovno umjetničkog programa kojeg su priredile Benediktinke Svetе Marije i Osnovna

glazbena škola Sv. Benedikta u petak 20. prosinca u crkvi sv. Marije u Zadru.

Adventsku večer kod koludrica činila su tri dijela: koncert učenika OGŠ-a Sv. Benedikta, Uprizorenje „Deset djevica“ (Mt: 25, 1-13) te izložba Ora et Labora u kapitularnoj dvorani samostana. To pokazuje dio onoga što baštine benediktinke kao najstarija redovnička zajednica u Hrvatskoj postojana jedno tisućljeće: glazbenu pouku tijekom stoljeća i vrijedno rukovorno stvaralaštvo.

Na koncertu su nastupili sljedeći: školski zbor izveo je Panis angelicus (A. Čelar), školski orkestar Dječju simfoniju, I. stavak, ulomak (L. Mozart) a školski zbor i orkestar skladbu Božić je (N. Krpetić) pod ravnjanjem prof. Gordane Cecić. Petra Ušlejbrka za gitarom je svirala Ti silaziš s nebesa (Sv. A. M. de Ligouri), Iskra Vodanović narodnu Vehni, vehni fijolica (klarinet), a Dunja Savić za klavirom Ljubicu (D. Pejačević). Klara Čop na violini i Jerko Brala za gitarom izveli su Valcer (W. A. Mozart), Toma Maté za klavirom Preludij u d molu 3/VII (J. S. Bach), Rita Peša za harfom Kolu (B. Andres), Maretina Car na oboi Preludij (A. Corelli), Filip Miljanović na harmonici Sonatinu u starom stilu (W. Bernau), Roko Žmikić Mazurku u B-duru, op. 7 (B. Chopin) i Petra Knez na flauti Adagio (W. A. Mozart).

Točke su pripremili profesori iz škole: Miljenko Bajat, Zorica Bruketa, Ante Buturić, Gordana Cecić, Loreta Čanković, Tatjana Jergan Botunac, Silvana Milišić Šoša, Branka Milković Dolički, Alfredo Patrk, Nives Rački, Ivana Šoša Tošić i Hrvoje Šteko.

Školarci glazbenici nastupaju u raznim dijelovima Hrvatske a u redovitosti svoga odgoja i obrazovanja i humanitarno djeluju. Nedavno su na blagdan sv. Nikole nastupali u Domu za stare i nemoćne na Boriku u Zadru gdje su dolaskom i glazbom darovali i oraspoložili štićenike toga Doma.

Osnovnu glazbenu školu sv. Benedikta pohađa više od 120 učenika u šest razreda predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja. Škola djeluje 10,5 godina a u njoj se poučava na sljedećih osam instrumenata: klavir, harmonika,

violina, gitara, harfa, oboa, flauta i klarinet. Ravnatelj škole je prof. Igor Cecić.

Nakon koncerta, benediktinke su, sa svijećama u rukama, na latinskom koralnom napjevu uprizorele prispopobu o deset djevica. Riječ je o pet mudrih i pet ludih djevica koje nisu mislile na dolazak svoga Zaručnika jer su ih zemaljske brige i pripreme omele u nabavci bitnoga, ulja kojim bi upalile svjetiljku. Iako su mudre djevice isprva odbile dati plam svoje svijeće ludima, ipak su se potaknute milosrdjem predomislile i dale im da na njihovim svijećama upale svoje svijeće. Koludrice su tada zajedno pjevale latinski napjev 'Pripremite svjetiljke, evo dolazimo, evo Zaručnika, izadite mu ususret'. „Tim prikazom htjeli smo staviti naglasak na potrebu bdijenja i budnosti. Bдijte, bdijte, jer ne znate časa kad dolazi Zaručnik. Mi koludrice u Došašću osobito puno i intenzivno molimo. Svakog dan pjevamo antifone Maranatha – Dođi, Gospodine Isuse. Sve pozivamo na bdjenje i duhovnu pripremu duša za dolazak Gospodnji koji očekujemo“ rekla je m. Anastazija Čizmin, opatica zadarskih benediktinki. Zahvalila je na radu i trudu profesorima Glazbene škole Sv. Benedikta čije su koludrice utemeljiteljice, kao i djeci polaznicima i njihovim roditeljima za povjerenje.

Na izložbi Ora et Labora bili su izloženi ručni radovi koludrica iz njihove radionice, vezovi na tekstil i čipki, kao i razni motivi preslikani u emajlu i na pergameni, poput inicijala i prizora iz kodeksa u 13., 14. st. Fotografije na izložbi prikazuju uništenje benediktinskog samostana i samostanske crkve sv. Marije u Drugom svjetskom ratu, povratak benediktinki u svečanoj procesiji iz sjemeništa Zmajević u njihov klauzurni dom gdje su živjele 27 godina dok se samostan temeljno obnovio te imena koludrica koje su prešle iz sjemeništa u obnovljeni samostan sv. Marije 27. rujna 1970. g. U svečanosti povratka 1970. g., uz zadarskog nadbiskupa Marijana Oblaka bili su i svi hrvatski biskupi te kardinal Franjo Kuharić. Koludrice su prigodno obilježile 45. obljetnicu toga povratka 27. rujna 2015. g.

Sudionike je dolaskom podržao i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Čestitao je djeci na

glazbenom stvaralaštvu i koludricama na dragocjenom služenju Crkvi i narodu. Poželio im je blagoslovjenu još jednu godinu u življenju njihove karizme na načelima sv. Benedikta, zaštitnika Europe koji je preobrazio Europu molitvom, knjigom i plugom.

ZADAR: Božićno čestitanje kod zadarskog nadbiskupa Puljića

Božićno čestitanje u kojemu sudjeluju zadarski nadbiskup Želimir Puljić, svećenici, redovništvo i djelatnici ustanova Zadarske nadbiskupije održano je u subotu 21. prosinca u Salonu Nadbiskupskog doma u Zadru.

U ime čestitara nadbiskupu, prigodnu riječ uputio je mons. Josip Lenkić, generalni vikar i kancelar Zadarske nadbiskupije. Zahvalio je Bogu za zajedništvo u vjeri i slavlju Božića, rekavši da u "zajedništvu, međusobnom poštovanju i ljubavi možemo dijeliti mir, ljubav i dobrotu s onima kojima smo poslati" i koje ćemo susretati u župnim i samostanskim zajednicama, u obiteljima i na drugim mjestima. „Hrvatska riječ Božić puna je osobite miline i sadržaja koju prati nebeska i andeoska melodiјa. U njoj je, kao u narodnoj riznici, sabrana i pohranjena vjera, nada i ljubav našeg hrvatskog naroda. Nju su s jednakim zanosom izgovarali minuli i današnji naraštaji. U toj maloj hrvatskoj riječi, Božić, sazdan je vječni i nevidljivi Sin Božji, počelo od počela. Uzeo je ljudsko tijelo da nas obogati svojim božanstvom, kako bismo i mi postali dionicima njegove punine“ poručio je mons. Lenkić.

Iako se božićni običaji razlikuju od mjesta do mjesta, rekao je vikar, „svi imaju nešto što se danas u potpunosti gubi. To je zajedništvo obitelji u iščekivanju rođenja Isusa Krista. Mir i sabornost, skrovitost i poniznost betlehemskog rođenja sušta je suprotnost buci, trci i vrevi naših "suvremenih božića". U krizi je čovjek, ljudskost, a s njime i sve drugo. Sve se to prenosi i očituje u našim obiteljskim i društvenim odnosima“ upozorio je mons. Lenkić. „Zato nebesko Dijete, Mlado Sunce, želi ući u 'naš' Betlehem i osvijetliti ga. Želi ući u naša srca i preporoditi nas. Dolazi k nama bez doma, ali ne želi biti bez čovjeka. Želi u naše obitelji, ne opet

u štalu. Želi u današnje brakove, svećeništva i naše društvo“ rekao je vikar, poručivši da smo „pozvani današnjeg čovjeka i cijelo društvo vratiti k Bogu, vratiti pravu vrijednost i smisao Božića, vratiti Isusa u svoje slavlje Božića. Svet nam Ga želi oduzeti. I to nije slučajnost, nego je to propaganda protiv Boga“ upozorio je mons. Lenkić. Istaknuo je da smo „pozvani na molitvu za djecu i mladež da se odazovu još bliže k Bogu i uključe u život svoje Crkve. Tako ćemo ih najlakše sačuvati od svijeta koji ih želi zarobiti prolaznim vrijednostima. Pokažimo im tko je i što je Božić i kako se dostoјno slavi u katoličkoj Bogu vjernoj obitelji, da rastu u ozračju obiteljske ljubavi i zdravoga društva“.

„Zahvaljujemo Gospodinu za darovanu milost izgradnje Njegove Crkve čija je osnovna zadaća učiniti da se Bog stalno rađa u životima svih ljudi. Neka nas Gospodin učini svojim pravim svjedocima da svima pokažemo da nam On, kroz molitvu i euharistiju uljepšava život, daje snagu kada je teško i daje smiraj u olujama života kroz koje prolazimo“ rekao je generalni vikar, zahvalivši nadbiskupu za njegovo pastirsko zauzimanje i poticaje. Izrazio je želju da mu suradnici i u sljedećoj godini pokažu vjernost i blizinu, da nadbiskupa Bog „čuva u dobru zdravlju i uvijek iznove jača u duhu“ kako bi ojačan bio i snaga svojih suradnika, „a svi zajedno Božji odgovor, nada i utjeha povjerenom narodu“. Mons. Lenkić čestitao je nadbiskupu Isusovo porođenje, poželio blagoslovljene božićne dane i Božji blagoslov u Novoj 2020. godini.

„Kad gledamo malog Isusa u jaslicama, kao i pred svakim djetetom ne možete ne osjetiti nešto toplo, radosno, jer je Bog radi nas došao, čovjeka zavolio. Došao je u ovu suznu dolinu da nas obogati, blagoslovi i da bude s nama. Da nosimo lakše svoje križeve, probleme i da se radujemo životu“ rekao je mons. Puljić. Izrazio je zadovoljstvo zbog dovršene izgradnje dva crkvena pastoralna objekta u Zadru 2019. g. To su crkva sv. Pavla na Bokanjcu i župna crkva bl. Alojzija Stepinca na Bilom brigu koju će nadbiskup posvetiti uz sljedeće Stepinčevo. Mons. Puljić je rekao da je na planu Crkve u Hrvatskoj 2019. g. bila Stepinčeva godina te je pohvalio

predstavljanje knjige 'Nada koja ne postiđuje' autora mons. Ratka Perića „koja je, usuđujem se reći, nova pozicija o tom našem velikantu“.

Nadbiskup je najavio da će u nadolazećoj godini u ožujku u korizmi Zadarska nadbiskupija organizirati nadbiskupijsko hodočašće bl. Alojziju Stepincu u Zagreb kako su to ove godine učinile i druge hrvatske biskupije hodočasteći na grob mučenika Stepinca. Nadbiskup Puljić zahvalio je svećenicima, redovništvu i vjernicima laicima za pastoralno zauzimanje i dobro koje čine te je poželio da i nadolazeća godina bude plodna i blagoslovljena.

ZADAR: Polnoćka u katedrali sv. Stošije

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je na Badnjak u utorak 24. prosinca misu polnoćku u katedrali sv. Stošije u Zadru. „Isusovim utjelovljenjem počela se pisati Božja povijest na zemlji. Kršćanstvo zato nije ideologija kojoj treba vjerovati, nego događaj koji nas želi zahvatiti. Sve je u pokretu, jer spasenje je na domak ruke. Valja se požuriti, jer, Božić se nije

sasvim dogodio. On se želi dogoditi. U tebi i u meni osobno, u svakoj obitelji“ poručio je mons. Puljić. One koji ne mogu povezati stvarnost Boga i jaslice u štali, nadbiskup je potaknuo na isповijest vjere s apostolom Tomom: „Ne shvaćamo, ne gledamo, al' po jakoj vjeri znamo, što van reda biva tu“.

Podsjetivši na biblijske riječi „Evo, sad je vrijeme milosno. Evo, sad je vrijeme spasa“ (2 Kor 6, 2) i „Neka vam srca, dakle, ne budu tvrda, ako danas glas mu čujete“ (Heb 3, 7), nadbiskup je potaknuo svakoga da ustane, podje i pokloni se Novorođenome. „Te svete noći zasjalo je novo svjetlo Božje slave koje budi u nama čežnja za nebeskim dobrima. Ustani, probudi se. Moli i zovi. Kucaj i traži. I ne umaraj se upravljati Novorođenome molitveni vapaj: Isuse, Ti si čežnja duše moje. Ti si čežnja moje obitelji. Dodji Gospodine! Ti si Emanuel, Bog s nama. Ti si mir naš“ rekao je mons. Puljić, poželjevši da mir novorođenog Kralja zavlada u srcima i dušama naših obitelji.

„Obdareni Božjom dobrotom, budimo jedni drugima dar i blagoslov: svojim obiteljima, djeci, roditeljima, svom gradu i narodu. U svestoj božićnoj noći radujemo se rođendanu Isusa Krista i razmišljamo o čudesnom i nedokučivom otajstvu: o Riječi koja je tijelom postala i nastanila se među nama. Te svete noći nebo je označilo prekretnicu u povijesti ljudskoga roda. Jer, otajstvo Božića združilo je božansko s ljudskim, nebesko sa zemaljskim. To je nedokučiva tajna o kojoj su razmišljali najveći umovi teologa i svetaca. A jasna je svakome tko se jaslicama približi. Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan“ poručio je mons. Puljić, poželjevši svima čestit Božić i blagoslovljenu Novu Godinu, ispunjenu mirom, radošću i čežnjom za nebeskim dobrima.

ZADAR: Božićna misa u katedrali sv. Stošije: „Božić – povijesni događaj kada je Nebo sišlo k nama ljudima“

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je koncelebrirano misno slavlje na svetkovinu Božića u srijedu 25. prosinca u katedrali sv. Stošije u Zadru. „Radosni smo što se Bog

utjelovio i čovjekom postao, što je svojim utjelovljenjem povezao Nebo i zemlju. Božić je nezaboravni povijesni događaj kada je Nebo sišlo k nama ljudima. Otajstvo Božjeg utjelovljenja povezalo je Boga s čovjekom i združilo izvanvremensko s vremenskim. Božić je dan našega spasenja kad je „veliki i vječni Dan došao u ovaj kratki vremeniti dan i postao naša pravda, posvećenje i otkupljenje“, podsjetio je nadbiskup na misao sv. Augustina, rekavši da se po Isusovu rođenju dogodio Božji dar zemlji, svim ljudima i svim narodima. „Isusovo rođenje najsvjetlij je događaj ljudske povijesti. Tada je u svijet opterećen nepravdama, grijehom, sukobima i ratovima sišla Ljubav, Istina, Pravednost i Svetost“ rekao je mons. Puljić, naglasivši da je Bog sišao s nebeskih visina jer Bog se raduje čovjeku. „Rodio se u gradiću Betlehemu, a ne u nekom velegradu bogate povijesti i civilizacije. Umjesto komfornog stana odabrao je štalu. Bog se utjelovio jer je čovjeka zavolio. Stoga se i mi radujemo njegovom rođendanu. Isus kao naš prijatelj i Spasitelj dolazi i nosi darove blagoslova i mira“ rekao je mons. Puljić.

Božić nam svake godine omogućuje obiteljsko i blagdansko raspoloženje, a vjernici su se pripremali za Božić i na duhovnom polju. Ispovedali su se jer žele da ih Novorođeni zatekne očišćene duše i nađe budne u molitvi, rekao je nadbiskup. „Božićni dani ostvarenje su „vremena spasenja i pomirenja za kojim su čeznuli drevni patrijarsi i proroci“ (K. Boromejski). Crkva u božićnom vremenu svečano zahvaljuje Ocu nebeskom što nam je poslao Onoga koji će nas poučiti poštenom življenju, otkriti nam istinu i pozvati nas među baštinike vječnog života“ rekao je mons. Puljić.

Nadbiskup je podsjetio da navještena dva ulomka iz Svetog Pisma govore o počecima. Poslanica Hebrejima govori kako je Bog puno puta i na mnogo načina govorio ocima pro prorocima, a u zadnji čas progovorio nam je po svom Sinu. Ivan na početku svog Evandželja kaže da je po Riječi sve stvoreno, a onda je Otac nebeski odlučio poslati svoga Sina. Utjelovio se i postao čovjekom. „Teška je misao koju Ivan opisuje, kako svojima dođe, a njegovi ga ne primiše. Ali onima koji ga primiše, podade moći da budu djeca Božja. Stoga se mi radujemo što se osjećamo njegovima, što nas je po Isusu Otac pomilovao i prihvatio kao svoju djecu. U Isusu Bog je osobno radi spasenja nas ljudi sišao s nebesa, ušao u naš život, u naše obitelji i u našu osobnu povijest“ naglasio je nadbiskup.

„Čestit Božić mladima i starima, zdravima i bolesnima, svećenicima i Bogu posvećenim osobama, predstavnicima građanske vlasti, kulturnim i javnim djelatnicima, članovima vojske i policije, obrtnicima, ratarima i pomorcima. Svjetlo betlehemske noći neka bude na pomoći djelatnicima obavijesnih sredstava, učiteljima i odgojiteljima mlađih naraštaja, liječnicima i bolničkom osoblju, braniteljima i učvilenim obiteljima kao i svim aktivnim laicima koji se zdušno zauzimaju za Božju slavu“ poručio je nadbiskup, poželjevši čestit Božić i blagoslovljenu Novu Godinu, da bude ispunjena mirom, radošću, ljubavlju i razumijevanjem, međusobnom tolerancijom, prosperitetom, blagostanjem i čežnjom za nebeskim dobrima.

U misi je suslavio i fra Andrija Bilokapić, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima

u Zadru. Nadbiskup je s vjernicima želio podijeliti i radosnu vijest na slavu Božju, a to je ozdravljenje don Tomislava Sikirića, župnika zadarske župe Kraljice Mira koji je ozdravio od zločudne bolesti. „Osobito mi je drago da je s nama na Božić u koncelebraciji don Tomislav, koji se prošle godine borio s opakom bolešću. Danas će čak pjevati Evandželje da pokaže kako smo s Božjom pomoći izmolili i njegovo ozdravljenje“ rekao je mons. Puljić, u zahvalnosti Bogu za uslišane molitve župne i nadbiskupijske zajednice za ozdravljenje svećenika koji će tjelesno oporavljen opet moći biti u pastoralnoj službi svoga svećeničkog poslanja.

ZADAR: Misa zahvalnica za proteklu građansku godinu u katedrali sv. Stošije

Misu zahvalnicu za proteklu građansku godinu sa svečanim Tebe Boga hvalimo u katedrali sv. Stošije u Zadru u utorak 31. prosinca predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Među događajima u Zadarskoj nadbiskupiji, mons. Puljić rekao je da je 2019. g. u raznim prigodama bila spomen na 40. obljetnicu Branimirove godine u tijeku devetogodišnjeg hoda zahvalnosti hrvatskog naroda za trinaest stoljeća kršćanstva. „U duhu se priključujemo tisućama naših sunarodnjaka koji su srcem i vjerom klicali, molili i pjevali „Do nebesa neke se ori“ i zahvalno ponavljali Gospin hvalospjev „Velika nam djela učini Gospodin“. Zahvaljujem Božjoj Providnosti što smo mogli biti dionici velikih duhovnih milosti“ rekao je mons. Puljić. Nadbiskup je istaknuo dovršetak gradnje dviju crkava u Zadru, sv. Pavla u župi na Novom Bokanju i župne crkve bl. Alojzija Stepinca na Bilom Brigu koja je prva župa u Hrvatskoj posvećena bl. Stepincu. U Zadarskoj nadbiskupiji 2019. g. preminula su dvojica svećenika: mons. Ivan Mustać, župnik župe sv. Stošije u Biogradu umro je u 65. godini života i 40. godini svećeništva u bolnici u Zagrebu. Mons. Janko Segarić, kanonik Stolnog Kaptola sv. Stošije, umro je u 97. godini života i 72. godini svećeništva u Svećeničkom domu u Zadru.

Tijekom 2019. godine nadbiskup Puljić pohodio je dvije hrvatske katoličke misije u inozemstvu. Nedavno je bio u misiji u Londonu koja

je obilježila pedeset obljetnicu ustanovljenja. „To nije velika zajednica, ali je važna zbog naših zemljaka koji žive diljem prostranog engleskog kraljevstva i zbog hrvatske nazočnosti u tom velikom i važnom europskom gradu. Krajem lipnja pohodio sam hrvatsku misiju sv. Ante u Los Angelesu, gdje je dugo godina djelovalo nedavno preminuli svećenik mons. Janko Segarić, a sada je tamo svećenik Zadarske nadbiskupije don Zvonimir Čorić. Na oba mjesta u susretu s ljudima zahvalio sam im za sve dobro što su učinili za Domovinu tijekom vladavine komunizma i posebice tijekom Domovinskog rata. Potaknuo sam ih neka i dalje ostanu povezani s maticom zemljom. A svima koji ih budu pitali ili tražili da im „pomognu dobiti papire“ i odlazak u te zemlje, savjetovao sam neka im kažu punu i pravu istinu o životu u tujini. Posebice neka im kažu da tamo ne teče med i mljeko, već ih čeka muka i patnja, znoj i suze, počesto i s prizvukom bolne nostalгије koja ih neće ostaviti do kraja života. I neka im savjetuju da dobro promisle prije nego se otišnu iz Lijepe naše“ rekao je nadbiskup Puljić.

Važnim je smatrao spomenuti i svoje sudjelovanje na susretu europskih biskupa u svetuštu Santiago de Compostela gdje se govorilo o „znakovima nade“ i konstatiralo da je „vrijeme da se Europa probudi“. „Upućena je poruka Europoljanima u duhu onoga što je veliki Ivan Pavao II. pisao 1982. g.: „Pronađi sebe, Europo stara! Budi svoja! Otkrij svoje početke! Oživi svoje korijene! Povrati se životu!“. Poruka je vrlo aktualna u kontekstu loših slutnji i crnih vijesti o kojima čitamo u medijima diljem Hrvatske i svijeta. A to može obeshrabriti i ispuniti sumnjom i pesimizmom. Ipak, kad se malo bolje pogleda i vidi što se oko nas zbiva, nije sve tako crno. Puno je i dobrih i pozitivnih događaja i znakova koji nas ispunjavaju nadom i optimizmom koje smo i kao vjernici i zauzeti građani pozvani buditi i širiti“ potaknuo je mons. Puljić.

„U tom vidu htio bih na misi zahvalnici reći Bogu hvala za sve koji šire nadu i optimizam. Svećanim Te Deumom zahvaljujem Božjoj Provinosti za brojne susrete s vjernicima koji u župama slušaju Riječ Božju i primaju njego-

ve svete sakramente. Hvala ti, Gospodine, za samozatajne, požrtvovne i odgovorne očeve i majke koji se trude djeci prenijeti vjeru koju su primili od starijih. Posebice mislim na mlade krizmanike kojima se podijelio darove Duha Svetoga. Žarko molim milost ustrajnosti njima i njihovim roditeljima. Nije lako u vremenu silnih zavodenja i površnih ponuda ostati na visini zadatka koje Gospodin traži od svojih prijatelja“ rekao je mons. Puljić.

Na planu Crkve u Hrvatskoj, nadbiskup je istaknuo da smo 2019. g. dobili novog nuncija, mons. Giorga Lingua te je najavio da će nuncij Lingua u Zadru predvoditi ovogodišnju svečanost sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije. Bogu je zahvalio na daru trojice novih hrvatskih biskupa: Milana Stipića, apostolskog administratora Križevačke eparhije, Božu Radoša, varaždinskog biskupa i Ivana Ćurića, pomoćnog biskupa Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Nadbiskup smatra da je 2019. g. bila i u znamku našeg duhovnog velikana, kardinala Alojzija Stepinca. Podsjetio je da je 2019. g. u više gradova u Hrvatskoj i BiH predstavljena knjiga „Nada koja ne postiđuje“ mons. Ratka Perića, objavljena povodom Stepinčeve 120. obljetnice rođenja i 20. obljetnice njegove beatifikacije. „U knjizi su vrlo stručno obrađene neke teme o kojima je zadnjih godina bilo govora i osporavanja glede uloge bl. Stepinca u odnosu prema NDH, poglavniku Paveliću i Titu Prigovore i optužbe da zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac „nije dovoljno činio za vrijeme Drugog svjetskog rata te da je „šutio pred stradanjima i žrtvama tijekom rata“ davno je otklonio zadarски začasni kanonik, mons. Juraj Batelja u nekoliko knjiga koje je objavila Postulatura. Iz toga se vidi da zagrebački nadbiskup Stepinac nije uopće šutio, nego pisao i protestirao. To isto potvrđio je i mons. Ratko Perić u svojoj knjizi „Nada koja ne postiđuje“ gdje donosi podatak od preko tri stotine i pedeset sačuvanih pisanih dokumenata. A to nije nikako malo“ rekao je mons. Puljić.

Uz zahvalnost Bogu za dar vjere i života, nadbiskup je potaknuo na molitvu za Crkvu i Papu, za roditelje, djecu i mlade. Uključio je u

molitveno zajedništvo obitelji utemeljene sakramentom ženidbe i posvećene darom života. „Preporučimo očeve i majke da budu vjerni u ljubavi, postojani u molitvi, gorljivi u apostolatu i djelima dobrotvornosti. Djeci Bog neka daruje duh zahvalnosti prema roditeljima i poslušnost prema svima koji im žele dobro. Svim članovima župnih zajednica neka Gospodin udijeli milost i dar da riječju i primjerom svjedoče vjeru kako bi u trajnom zajedništvu Katoličke Crkve mogli uživati obilje Božjeg blagoslova, zdravlja, slove i mira“ poručio je nadbiskup Puljić. Urnihil hostam. Uctam di iaetior diculius stiemorunte pultio et? Ahabus oc, con se acchil hocris; idelin in simus, sid is. La nocae ne norum et pere comporustam pernum cles- sa det quit; horte, confecum ium nondam om- moveriam ipionsus occi publice peres esi serri patum maiortem maximei pos sili, serum it. Simpertiemne ad inc restrei publis.

Nequo con strarecta it, Ti. Opicaetia rem oc id caperente, no. Mari peris. Lem es aut ponfica Si isque ad inc recta sentisqua et, us; nessilicis, adhusqu amquit.

Hucis con nos, mus condit. Pat, C. Vivil vidi se porum mortiam essenim ilinarbem quosti, nonclar issintiliam iam horterectude te cem oc tus, crena, factumus addum popondu cieVH

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA

ZADAR: Svečana akademija u čast Bezgrešne u sjemeništu ‘Zmajević’ u Zadru

Povodom svetkovine Bezgrešnog začeća BDM koja je zaštitnica Nadbiskupskog sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru, u petak 7. prosinca na Svečanoj akademiji u dvorani sjemeništu ‘Zmajević’ zadarski sjemeništarci izveli su scenski prikaz ‘Oče, budi volja tvoja’ o bl. Miroslavu Bulešiću, pod redateljskim vodstvom Silvije Bukulin.

Sjemeništarci su prikazali život Bulešića od njegove obiteljske kuće s petero djece do mučeničke smrti. Miroslav je želio postati svećenik s devet godina. Kad mu je za prvu pričest majka Lucija dala molitvenik ‘Oče, budi volja tvoja’, Miroslav ga je poljubio i uskliknuo: ‘Mama, uvijek ću ponavljati, Oče, budi volja tvoja’. Kad je 1936. g. primio talar, na spomen sličici napisao je redak iz Psalma 31: ‘Bog moj si ti: u rukama tvojim sudbina je moja’. Don Ivan Pavić u preporuci biskupu za Miroslava kaže da je odličan mladić, intelligentan, otvoren i pobožan. Početkom veljače 1940. g. Miroslav iz Rima roditeljima javlja da mu je zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac poslao pomoć za studij i uzdržavanje. U posjetu rimskim katakombama oduševljava se za mučeništvo. Gledajući odlazak vojnika na bojišta i okolnosti Drugog svjetskog rata u dnevniku je zapisao: „Daj mi, Isuse, s tobom trpjeli. Daj mi trpjeli uz žalosne. Daj da ih razumijem, utješim. Samo da ne poteče krv u Istri“. Na duhovnim vježbama 1943. g. u Rimu je zapisao: „Prije smrt nego grijeh i nevjernost“. Kasnije svoju majku tješi da ne plače: „Tvoj sin trpi za Boga, za poštenje i za vjeru“. Kada mu je javljeno da je komunist župniku rekao: ‘Sutra će krvavo kamenje padati na Lanišće’, don Miroslav je rekao: „Ne bojim se smrti. Sve mogu u Onome koji me krijepi. Ako me i ubiju, ubit će me za Boga i vjeru“. Ubojica je na fontani prao krvave ruke i nož te su ljudi čuli da je rekao: „Ja ću tebi dati: Isuse, primi duh moj!“. Time je i ubojica potvrđio da je don Miroslav umro s Isusovim imenom na usnama.

Nakon predstave prisutnima se obratio mostarsko – duvanjski biskup Ratko Perić koji je pohodio sjemenište jer ga pohađaju mladići iz Mostarsko – duvanjske biskupije. Čestitao im je kako su lijepo, doživljajno prikazali veličanstveni mučenički život život Bulešića. U prigodnom nagovoru mons. Perić ukazao je na značaj dnevnika u beatifikaciji hrvatskih blaženika Bulešića i Ivana Merza, rekavši kako je „prelijepo da su oba ta dnevnika objavljena“.

Don Miroslav je kao bogoslov u Rimu vodio dnevnik, zapisivao je što u duši osjeća i kao svećenik. Nije ga vodio svaki dan, nego je pisao o važnijim događajima, susretima, župi. „Nije Bulešiću ni Merzu palo na pamet da bi to pisali u vidu nečega što bi njih kasnije uzdiglo. Oni su to pisali za sebe, da se nekada mogu malo i ‘iskaliti’. A koja dragocjenost je izašla! Najjači svjedok je njegovo pero, njegova riječ. Ima poruku, sadržaj. Nije don Miroslav mučenik samo zbog 24. kolovoza 1947. g., kad je bio zaklan. Nego od prvoga dana kad je pošao u sjemenište u Kopar, pa kad se vratio, on je stalno išao za tim da dade Bogu sebe na najbolji mogući način. Čitav njegov život jest žrtva slivena u 24. kolovoza 1947.“ poručio je mons. Perić, istaknuvši da Bulešić nije beatificiran samo zato što je mučenički ubijen. Nego je Kongregacija gledala odgovara li njegov život tom činu mučeništva. Miroslav je dokazao od početka, od roditelja, župnika, biskupa, on je stalno rastao. Rekao je, što više ide prema ređenju, to ga više napasti razdiru.

„Mi Hrvati imamo dva suvremena blaženika koji su umrli mlađi, jedan mučenički, jedan kreposno. Merz i Bulešić živjeli su zajedno osam godina. Od 1912. g. kad je rođen Miroslav do 1928. g. kad je umro Merz. Ivan je rođen 1896. g. od tate Nijemca i majke Židovke/Mađarice. Nije imao ni kapi hrvatske krvi u sebi, ali se smatrao Hrvatom samo tako. Rekao je: ‘Ja sam Hrvat, ja pripadam hrvatskom narodu, ja pripadam Crkvi katoličkoj u hrvatskom narodu, govorim hrvatskim jezikom’. Kad god je trebalo nositi zastavu, bilo kakvog društva, bilo gdje na izlet, Ivan je nosio zastavu“ rekao je mons. Perić.

Zajedničko Merzu i Bulešiću je da je Sveta Stolica mogla dati svoje odobrenje i proglašiti ih blaženima temeljem njihovog dnevnika. Kad je bio u trećem razredu gimnazije u Banja Luci, profesor Maraković dao je učenicima zadaću da napišu dnevnik – korist od vođenja dnevnika. „Merz je napravio zadaću za odličan. Prof. Maraković je pročitao Merčev dnevnik pred cijelim razredom, posebno ga je pohvalio i rekao: ‘Ja bih volio kad biste Vi vodili svoj dnevnik’. To je bio poticaj Ivanu da počne voditi dnevnik, od 1913. do svoje bolesti u bolnici u Zagrebu, 1928. g. Napisao je 22 bilježnice, 900 stranica dnevnika na bazi kojega ga je Sveta Stolica proglašila blaženim“ rekao je mons. Perić, istaknuvši: „Pero piše kako duša diše. Kako on u sebi misli, razmišlja, zaključuje, to stavlja na papir. Pročita knjigu, pogleda film, o tome zapiše kritički sud. Imao je razgovor s muslimanom, pravoslavcem, djevojkom, to zabilježi. Kad je to čitao stručnjak Kongregacije za svete, kaže, Ovdje nema glume. Vidiš da dušu izlijeva. Kongregacija je na bazi toga dnevnika, njegove duše kako ju je izražavao, rekla: Ovo je sveta osoba. Fabijan Veraja napisao je poziciju o Merzu od 900 stranica i najviše je naveo njegovih citata iz dnevnika“ rekao je mons. Perić.

Sjemeništarcima je biskup Perić zaključno poručio: „Neka vas je sedmorica, ali neka ste pravi đakoni koji ste izabrani po kriterijima apostolskim. Nije kvantiteta koja čini, nego kvaliteta. Dvanaest apostola udarilo je na sto milijuna stanovnika Rimskog carstva – ali s Božjim duhom, s Božjom riječju, s Božjom porukom, u ime Boga. Oni su pošli u ime Božje. Neka vam pomogne don Miroslav svojim primjerom, svojom riječju i zagovorom na putu prema svećeništvu. Neka Merz i Bulešić svima nama pomognu, da u hrvatskom narodu bude proglašeno što više blaženih i svetih. Imamo ih mi puno u nebesima, ali neka budu i na oltaru, da im se molimo za zagovor kod Boga“.

Don Roland Jelić, rektor sjemeništa Zmajević, rekao je da se kroz taj prikaz mogu proživjeti trenuci koje je Crkva prolazila u komunizmu i patnje krvave borbe Crkve za Krista. „Ta borba nije mogla proći bez žrtava kojima su podlegli mnogi svećenici, redovnici, bogoslovi i sjemeništari. Mislili su da će uklanjajući njih zatrati sve što upućuje na Krista i Crkvu. Jedan od svijetlih likova te krvave povijesti je don Miroslav. Mladi svećenik koji je svoj život dao u Kristove ruke potpuno, ne djelomično. Kao što je to učinila i Marija. Njeno ‘Evo me, neka mi bude po tvojoj riječi’ promijenio je tijek ljudske povijesti. S potpunim predanjem u Božje ruke, pa i po cijenu sramote, ostala je vjerna Bogu. Svojim primjerom pokazuje nam put kojim treba ići život svakoga od nas“

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA

rekao je don Roland.

Predanje ‘Oče, budi volja tvoja’ pratilo je don Miroslava od djetinjstva do smrti. „On je znao kome vjeruje, kome pripada i u svom životu uvijek je vršio volju Očevu. Na kraju je predao svoj život s potpunim povjerenjem u Boga bez straha. Hvala bl. Miroslavu na svjedočanstvu koje treba svima biti poticaj u ustrajnosti u vjeri. Njegov primjer neka bude pomoć i poticaj novim naraštajima svećenika i kandidatima da odvažno i hrabro krenu Kristovim stopama. Osobito u sadašnjim trenucima, kada se mnogi mladići i djevojke boje predati u Božje ruke i krenuti putem svećeništva ili redovništva“ poručio je rektor Jelić.

Među prisutnima na akademiji, obiteljima i priateljima sjemeništaraca, pozdravio je i ravnatelje škola koje pohađaju sjemeništarci: Poljoprivredno – prehrambena i veterinarska škola Stanka Ožanića (Jelena Gulan), Strukovna škola Vice Vlatkovića (Tihomir Tomčić) i Klasična gimnazija Ivan Pavao II. Zadar (don Ante Sorić).

ZADAR: Misno slavlje na svetkovinu Bezgrešnog začeća u sjemeništu ‘Zmajević’

Misno slavlje na svetkovinu Bezgrešnog začeća BDM, zaštitnice zadarskog sjemeništa, u kapeli Nadbiskupskog sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru u nedjelju 8. prosinca predvodio je mostarsko – duvanjski biskup Ratko Perić.

„Samo Bog može birati Majku iz koje će se roditi njegov Sin na ovom svijetu. I izabrao je Djevicu Mariju iz Nazareta. Izabrao je onu koja je po njegovom srcu. Bog je zaželio da ta njegova majka bude bez ikakva grijeha, iskonskoga i osobnoga. Zato je uredio da nazaretska Djevica bude začeća bez istočnog grijeha. U svom životu ona nikada ničim nije naljutila Boga ni svoga sina Isusa Krista. U svemu ga je uvijek slušala. I kao što Otac nebeski kaže: ‘Njega slušajte’ tako i Majka uvijek govori: ‘Što vam god rekne, učinite’. I bit ćete sretni“ poručio je biskup Perić.

Kad je Isus išao propovijedati Kraljevstvo Božje po Palestini, Marija je pošla sa Sinom kao prva sljedbenica i njegova prva učenica. „Marija je u evanđeljima prikazana u početku Isusovog javnog nastupa, u Kani Galilejskoj i na kraju trogodišnjeg Isusovog puta, na kalvariji jeruzalemskoj. Marija pokaza da ima majčinskog srca, oka i osjećaja kada je u Kani primijetila: ‘Nemaju vina’. I to je rekla Isusu. Isus je shvatio njeno zauzimanje, razumije nevolju mladog bračnog para. I na Majčin zagovor učinio je svoje prvo čudo s mnogim posljedicama: izbavio je dvoje mladenaca iz neprilike, i to na majčin mig; razvedrio je starog svata i svatove novim vinom; učenici koje je počeo okupljati, povjerovaše u njega. I Gospa vidje da Isus na njeno zauzimanje čini čudesa“ rekao je biskup Perić, izrazivši uvjerenje da će Bog uslišati po svojoj volji, providnosti i vječnom planu onoga tko mu se obraća preko Marije moleći za spasenje duše i zdravlje tijela.

U propovijedi je mons. Perić govorio i o kontekstu proglašenja dogme o Bezgrešnom začeću u Crkvi. „Vjersku istinu da je Marija od prvog trenutka svoga začeća u svojoj majci Ani, posebnom milošću i povlasticom Božjom bila očuvana ljage istočnog grijeha s obzirom na zasluge svoga budućega Sina, Isusa Krista, Otkupitelja ljudskog roda“ proglašio je papa Pio IX. 1854. g. na svetkovinu Bezgrešnog začeća Marijina u bazilici. „Ta vjerska istina posta jasna tek 19 stoljeća nakon stvarnog događaja, ne toliko na svetopisanskim i tradicijskim svjedočanstvima, koliko na produbljenju osjećaja vjernika i crkvenog naučiteljstva“ istaknuo je mons. Perić, rekavši da nije bilo lagano doći do čina proglašenja dogme.

Podsjetio je da su se prije toga „punih sedam stoljeća vodile žestoke teološke rasprave između onih koji su tvrdili i vjerovali i onih koji su odbijali i ne vjerovali. Na strani onih koji su nijekali Marijino Bezgrešno začeće bijahu čak veliki sveci i teolozi: sv. Bernard, sv. Albert Veliki, sv. Toma Akvinski i gotovo svi dominikanci, sv. Katarina Sijenska – sve sami crkveni naučitelji. A prihvaćali su i naučavali benediktinci oslonjeni na sv. Anzelma, franjevcii, ali ne i njihov general sv. Bonaventu-

ra, isusovci s utemeljiteljem sv. Ignacijom Lojolom. I mnogi drugi“ rekao je biskup Perić, dodavši da je bilo došlo do teških riječi, uvreda, prijetnji i kazni.

I veliki Tridentski koncil, kada je definirao dogmu o istočnom grijehu 1546. g., ogradio se tvrdnjom da u taj dekret koji govori o iskonskom grijehu ne obuhvaća blaženu i bezgrešnu Mariju Bogorodicu i prepustio je tu temu teologima na raspravu. „Papa Pio IX. je sedam godina (1847.-1854.) skupljao odgovore episkopata na dva pitanja: Štuje li se Bezgrešno začeće u pojedinim biskupijama i što biskupi o tome drže. Najveća većina odgovorila je da se općenito vjeruje da je BDM bez grijeha začeta. Malo tko je zanijekao tu istinu, barem na razini pobožnog pučkog vjerovanja, ali jest bilo onih koji su odgovarali da nije prikladno proglašavati tu dogmu zbog zbljenja s protestantima“ rekao je mons. Perić i opisao kako je izgledalo proglašenje dogme o Bezgrešnom začeću.

„Nakon osam radnih teoloških nacrta, 8. prosinca 1854. g. u vatikanskoj bazilici, u naznočnosti 56 kardinala, 140 biskupa i 50 000 hodočasnika iz cijelog svijeta, nakon zaziva Duha Svetoga na latinskom i grčkom jeziku, dok su svi klečali u dubokoj šutnji, biskupi i kardinali sa svijećama u rukama, papa Pio IX. ustaknu zlatnu mitru i poče čitati svečano pismo ‘Neizrecivi Bog’, definirajući istinu da je Blažena Djevica Marija bez grijeha začeta. U tu se definiciju skupilo ne samo 700 godina oštih polemika i rasprava, nego vjera Katoličke Crkve. Ne bijaše to više Pio IX. nego Petar, koji progovori na usta pape Pija IX. po nalogu Kristovu. Njegov glas bijaše glas 19 stoljeća. Složila se tadašnja vjera s vjerom vjekova Crkve“ istaknuo je biskup Perić.

Papa je čitao dogmu osam minuta. Onda su zatrubile srebrne trube ispod Michelangelove kupole, zazvonila su sva zvona na bazilici sv. Petra, dvanaest zvona zvonilo je sat vremena, a priključila su im se i sva zvona na više od 900 crkava u Rimu. „Bilo je 11,00 sati, zapravo sat koji nadivisavaše vrijeme i povijest i pripadaše vječnosti. Od onoga trenutka Bezgrešna je za sve katolike svijeta Ruža otajstvena bez ikakva trnja, Ljiljan bijeli bez ikakve ljage. Dok je Papa čitao dogmu, nad Rimom bijaše takvo nevrijeme, gromovi parali oblake, pljusak sastavio nebo sa zemljom, da se svatko čudio što je nebesima da su se tako namrgodila, a proglašava se jedinstvena istina jedinstvene osobe. Tek što Papa završi proglašenje, nebesko sunce obasja svojim svjetлом kupolu bazilike i preko velikih vitraja siđe na lice pape Pija IX. kao da ga htjede pozdraviti. Nasta prava utiha. Sada mišljenja bijahu posve drukčija“ rekao je biskup Perić, potakнуvši sjemeništarce da se utječu zagovoru svoje zaštitnice, Marije bez grijeha začete.

IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE

Predbožićni susret u Klasičnoj gimnaziji Ivan Pavao II. Zadar

Predbožićni susret profesora, obitelji i učenika Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar održan je u srijedu 18. prosinca u sportskoj dvorani te škole u Zadru. Na tom tradicionalnom susretu kojega uvijek pohodi zadarski nadbiskup i blagoslovi školu sudjelovao je i mons. Želimir Puljić.

U obraćanju prisutnima mr. don Ante Sorić, ravnatelj Klasične gimnazije je rekao: „Svemoćni i vječni Bog koji nadilazi svemir rodio se kao nemoćno i smrtno dijete u jaslama. Na Božić su se ispunila proročanstva, čežnje i molitve drevnih proroka i pravednika. Veliko je otajstvo Božića. Veliki je to misterij koji nikad nećemo dohvati, shvatiti, dokučiti. Možemo moliti, pjevati, ići ususret Božiću. Proživljavati ga, no misterij Božića, tu Božju ljubav njegovog rođenja među nama, nikad nećemo moći dovoljno shvatiti i na njoj zahvaliti“. Ta večer je dio školske priprave učenika prema radosnom misteriju Božića „kojega ne možemo otkriti, ali mu se možemo približiti“. „Dok hodamo prema susretu sa živim Bogom mi se i međusobno susrećemo. Za susret su potrebni ljudi. Stoga hvala svima koji su došli. Ljepota te večeri je što smo svi zajedno. Vi, članovi obitelji naših učenika, činite našu školu koja je još odavno škola za život. Vi ste naša reforma, vi ste naša pozitivnost, koji obiteljsku reformu unosite u naše prostorije“ poručio je mr. Sorić obiteljima učenika koji su dupkom ispunili dvoranu.

Gimnazijalci su izveli poučan scenski prikaz ‘Škola za obitelj’ pod vodstvom knjižničarke Ane Raspović. Prikazali su duh svjetovnosti koji uđe u obitelji na Badnjak i u pripravi za Božić, kada je pažnja mnogih usmjerena na kuhanje i spremanje, javljaju se napetost i nervozna među ukućanima, a mladi su skloni večer provesti po kafićima uz glasnu glazbu. Ipak, na kraju se događa promjena, sin i kćeri odlučuju pomoći majci u kićenju jelke te se cijela obitelj na Badnjak ipak zajedno okupi u miru i moli.

Nadbiskup Puljić pohvalio je učenike kako su igrokazom prikazali obiteljsku atmosferu ali i ljepotu Božića koji čini čuda. Dočarali su blagodat obiteljskog života, dar obitelji koja nas čeka nakon naših lutanja i povreda roditelja hirovima djece. „Isus se rodio u obitelji i samim time posvetio sve obitelji. Raduje me obiteljsko ozračje u školi i drag mi je da ozračje u vašim obiteljima vaša djeca prenose u gimnaziju“ poručio je nadbiskup obiteljima učenika.

„Hodam po gradskim župama u došašću i osjećam što je bit priprave za Božić. Božić nije nešto apstraktno, nego konkretno. Rođenje djeteta je nešto konkretno. Svi se raduju rođenju djeteta jer nešto se dogodilo. Za taj se događaj priprema. Božić je konkretan. Pozvani smo staviti granice komercijalnome, da naglasimo što nam je najvažnije kod Božića. Ne može bez hrane i ostalog, to nam treba, ali to je usputno“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je doživio ljepotu duhovne priprave pohodeći župe u došašću.

„Gledam ljudе radosne na zornici, u zoru. Nije se lako probuditi. Pogotovo kad moraš malo putovati. Ali ima i djece, mladih. Crkve su ispunjene ne samo nazočnošću ljudi nego i duhom. Pjeva

se, moli, Jutarnja se moli. Takvim načinom možemo doskočiti opasnosti komercijalizacije. Ne nijeći potrebu blagdanske hrane, ali da to ne bude glavno. Glavno je da se radujemo što je Isus došao“ potaknuo je mons. Puljić, istakнуvši da je Isus postao naš brat. „Kako je to lijepo! Što je njemu trebalo dolaziti u našu dolinu suza punu problema, kakvi smo grešni, kad izgubimo razum. Ali Isus je došao radi toga. Došao je da naš razum i srce oplemeni, da budemo puni ljubavi. Blago nama ako ga prihvatimo, s njegovom pomoću možemo sve činiti“ poručio je nadbiskup. Poželio je svima plodnu godinu punu blagoslova, lijepih uspjeha i radosti u biti zajedno.

„Živjeti za druge. Roditelji za djecu, djeca za roditelje, muž za ženu i obrnuto. Da svi osjetimo, nisam sam. I kad sam sam na poslu, znam da moja obitelj misli na mene, moja žena, moj djed. Mi smo povezani. To je bogatstvo Božića. Da nismo sami i da nam Bog pomaže da zajedništvo sve više njegujemo. Jer obitelj je zajedništvo osoba gdje nije svatko za sebe. Nego zajedno, jedni za druge. Neka nas Isus blagoslov i pomogne da u novoj godini osjetimo zajedništvo i širimo ga oko sebe“ poželio je nadbiskup Puljić. Zamolio je Boga da se u školi gdje se odgaja mladež, promiče napredak u znanostima i svekolikoj ljudskoj izgradnji i dalje poučava riječ istine, slijedi kršćanski nauk i prianje uz Krista učitelja.

Nastupio je i Zbor klasične gimnazije pod vodstvom Grge Ivkovića te je održana tombola čiji je prihod namijenjen za školski fon Gorušićino zrno.

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	4
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
SJEDNICA VIJEĆA HBK ZA EKUMENIZAM I DIJALOG	8
VIJEĆE HBK ZA NAUK VJERE DONIJELO DOKUMENT O ČOVJEKU	8
SJEDNICA VIJEĆA HBK ZA KATOLIČKI ODGOJ I OBRAZOVANJE	9
SJEDNICA ODBORA HBK ZA PASTORAL OSOBA LIŠENIH SLOBODE	10
PORUKA KOMISIJE HBK IUSTITIA ET PAX UOČI PREDSJEDNIČKIH IZBORA	10
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
ZAHVALIMO KRISTU ZA DAR SEBE I ONIH KOJI NJEGOVU ŽRTVU PRINOSE	12
SLUŽBA RIJEČI NA GRADSKOM GROBLJU	13
SLAVIMO SVETI GRAD, SVOJU DOMOVINU, NEBESKI JERUZALEM	14
IDITE I UČINITE SVE NARODE MOJIM UČENICIM	15
PREDSTAVLJEN ‘KOTORSKI MISAL SV. JAKOVA OD LOĐE’	16
MISA POVODOM 400 GODINA BRATOVŠTINE GOSPE OD RUŽARIJA	17
SAKRAMENTI KRISTA I CRKVE	19
ZBORNIK RADOVA ‘DA ŽIVOT IMAJU’ POVODOM 70. ROĐENDANA	
KARDINALA JOSIPA BOZANIĆA, NADBISKUPA ZAGREBAČKOGA	20
PRINESIMO PATNJE I STRADANJA KAO DAR NAŠE ZAHVALNOSTI	23
SPROVOD MONS. JANKA SEGARIĆA	24
SVETKOVINA BOŽIĆA	26
POLNOĆKA U KATEDRALI SV. STOŠIJE	27
ODREDBE	28
KRONIKA	34
NAŠI REĐENICI	37
NAŠI POKOJNICI	39
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	41
IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA	114
IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE	118